Dešilas HEMETAS

POLITIKAI IR MAFIJA:
mirtinos grumtynės
rinkimų išvakarėse

STIKLO RAKTAS

Dešilas HEMETAS

STIKLO RAKTAS

Romanas

Iš anglų kalbos vertė
Vladas Bubliauskas

UDK 820 (73)-3
Ha 214

ISBN 9986-500-25-7

Pirmas skyrius

LAVONAS KINŲ GATVĖJE

I

Žali kauliukai pasivartaliojo ant žalios gelumbės, atsidaužė į stalo kraštą ir atšoko atgal. Vienas tuoj pat liovėsi riedėjęs: ant viršutinės jo briaunos buvo šeši balti taškučiai – dvi lygios eilutės. Kitas nuritavo į stalo vidurį, ir kai šis sustingo vietoje, ant jo švietė vienas vienintelis taškas.

Nedas Bomontas tyliai krenkštelėjo. Laimės kūdikiai susišlavė nuo stalo pinigus.

Haris Slosas plačia plaukuota ranka surinko kauliukus ir mėtė juos saujoje.

– Statau už ketvirtą. – Jis švystelėjo ant stalo du popierėlius.

– Duokite jam į kailį, vaikinai, – tarė Nedas Bomontas. – O man jau metas pasistiprinti. – Jis perėjo biliardinę ir tarpdury susidūrė su Volteru Aivensu. – Sveikas, Boltai! – Nedas linktelėjo ir mėgino prasisprausti, bet Aivensas nutvėrė jį už riešo.

– T–tu k–kal–bėjai su P–p–Poliu? – Aivensui tariant "Su P–p–Poliu", nuo jo lūpų čirkštelėjo plona seilių srovelė.

– Kaip tik pas jį ir drožiu. – Mėlynos akys apvaliame blyškiame Aivenso veide sužibo, bet Nedas prisimerkęs pridūrė: – Daug nesitikėk. Štai jeigu galėtum truputį palaukti...

Aivenso smakras virptelėjo.

– B–bet ji t–turi gimdyti k–kitą mėnesį.

Nedas taip nustebo, kad net jo tamsios akys sužvilgo. Ištraukė ranką iš mažylio Aivenso gniaužtų, pasitraukė atatupstas. Lūpų kamputis po juodais ūsiukais virpčiojo.

– Dabar sunkus metas, Voltai... Ir štai ką patarčiau – geriau nieko nesitikėk iki lapkričio. – Jo akys vėl suapvalėjo ir tapo budrios.

– B–bet jeigu t–tu jam pasakysi...

– Aš jam viską kuo puikiausiai paaiškinsiu. Juk žinai – jis dėl tavęs viską padarys, bet dabar ir jo padėtis kebli. – Nedas gūžtelėjo pečiais, jo veidas apniuko, tik spindinčios akys po senovei žiūrėjo žvaliai ir akylai.

Aivensas aplaižė lūpas, tankiai mirkčiodamas giliai atsiduso ir, prispaudęs prie krūtinės rankas, paprašė:

– Eik, aš t–tavęs čia p–palauksiu.

II

Prisidegęs ploną žalsvą cigariuką, Nedas Bomontas nuėjo į viršų. Antrojo aukšto aikštelėje, ten, kur kabėjo gubernatoriaus portretas, pasuko į koridorių ir pačiame jo gale pasibeldė į plačias ąžuolines duris.

Išgirdęs "Prašom!", jas stumtelėjo ir įėjo.

Polis Medvigas buvo vienas. Jis stovėjo prie lango nugara į duris, rankas susimurdęs į kelnių kišenes, ir žiūrėjo žemyn, i Kinų gatvę.

– A, šit ir tu! – lėtai atsigręžęs, tarė jis.

Poliui Medvigui buvo keturiasdešimt penkeri. Toks pat aukštas ir stambus kaip Nedas, jis svėrė bent keturiasdešimt svarų daugiau už jį. Stambų, šiurkštoką, rusvą, bet savotiškai gražų veidą rėmino šviesūs, glotniai sušukuoti, per vidurį sklastymo perskirti plaukai. Kaip visuomet buvo apsirengęs pernelyg dabitiškai, jo kostiumai būdavo puikiai pasiūti ir jis mokėjo juos dėvėti.

Nedas uždarė duris.

– Paskolink man pinigų, – paprašė.

Medvigas ištraukė iš vidinės kišenės didelę rudą piniginę.

– Kiek?

– Porą šimtų.

Medvigas padavė jam vieną šimtinę, penkis banknotus po dvidešimt dolerių ir pasakė:

– Kauliukais prapylei?

– Taip. – Nedas įsikišo piniginę į kišenę. – Ačiū.
– Senokai nebelošei, a? – Medvigas vėl sumurdė rankas į kelnių kišenes.
– Ne taip jau seniai – prieš mėnesį ar pusantro.
Medvigas nusišypsojo:
– Nemažas tarpelis.
– Kuo čia dėtas laikas! – Nedas kalbėjo šiek tiek sudirgęs.
Medvigas kišenėje paskambčiojo monetomis.
– Kaip šiandien – ar stambiai lošiama? – Jis prisėdo ant stalo kampo ir pažvelgė į savo išblizgintus batus.
Nedas smalsaudamas pažiūrėjo į baltaplaukį Medvigą ir papurtė galvą.
– Smulkmė. – Jis priėjo prie lango. Priešais virš namų kabojo sunkus juodas dangus. Nedas užėjo už Medvigo nugaros ir surinko telefono numerį.
– Sveikas, Berni, čia Nedas. Kiek šiandien statoma už Pegę O'Tulą?.. Tik tiek?.. Gerai, pastatyk už mane penkis šimtus... Jeigu tik... Einu lažybų – bus lietus, o jeigu lis, ji lengvai aplenks Krematorijų... Gerai, įkalbėjai. Sutinku, statyk daugiau... Iki! – Jis padėjo ragelį ir vėl atsigrįžo į Medvigą.
– Kodėl tau nepalaukus, jeigu užėjo nesėkmių metas? – paklausė Medvigas.
Nedas šyptelėjo.
– Laukti – dar blogiau. Tuščiai gaiščiau, ir tiek. O dabr nenoriu smulkintis – pastatysiu visus pusantro tūkstančio, ir viskas. Pralošiu – tiek jau to!
Medvigas nusijuokė ir linktelėjo galva.
– Taip gali pasielgti tik tvirto charakterio ir ištvermingi žmonės.
Nedo lūpų kampučiai nulinko, ūseliai nukaro.
– O aš galiu ištverti, – atsakė jis, eidamas prie durų.
Jau siekė rankenos, kai išgirdo rimtą Medvigo balsą:
– Taip, ko gero, tu pajėgsi, Nedai.
Nedas atsigręžė.
– Ką pajėgsiu? – paklausė sudirgęs.
Medvigas nukreipė žvilgsnį į langą.
– Viską ištverti.
Nedas atidžiai pažiūrėjo į Medvigą. Šis truputį susigūžė nuo to žvilgsnio ir vėl pažvangino kišenėje monetomis. Nedo veidas atrodė be galo sutrikęs.
– Kas? Aš?

Medvigas išraudo, nulipo nuo stalo ir žengė prie Nedo.

– Eik velniop, – tarė jis.

Nedas nusijuokė.

Susigėdęs šyptelėjo ir Medvigas. Tada žaliai kraštuota nosinaite nusišluostė veidą ir paklausė:

– Kodėl neužeini? Mama vakar aimanavo tavęs nematiusi jau kokį mėnesį.

– Galbūt užsuksiu šią savaitę kurį vakarą.

– Būtinai, juk žinai, kaip ji tave myli. Ateik pavakarieniauti, – Medvigas įkišo kišenėn nosinę.

Akies krašteliu sekdamas Medvigą, Nedas vėl neskubėdamas pasuko prie durų. Jau spausdamas rankenėlę, paklausė:

– Tik dėl to norėjai mane pamatyti?

Medvigas susiraukė.

– Taip, tai yra... – Jis kostelėjo. – Na... apskritai, yra šiokia tokia priežastis. – Galiausiai jam pasisekė įveikti drovumą, jis vėl kalbėjo pasitikėdamas savimi: – Tu geriau susivoki tokiuose dalykuose ir mane suprasi. Matai, trečiadienį mis Henri gimimo diena. Ką patartum jai padovanoti?

Nedas paleido rankeną. Kai vėl atsistojo priešais Medvigą, jo akys jau nebebuvo nustebusios. Išpūtęs dūmų debesėlį, paklausė:

– Ar jie ruošia puotą?

– Taip.

– Tave pakvietė?

Medvigas papurtė galvą.

– Ne, bet aš pas juos rytoj pietauju.

Nedas ilgokai žiūrėjo į cigarą. Tada ir vėl pakėlė akis į Medvigą.

– Nori paremti senatorių, Poli?

– Taip, turbūt mes jį palaikysime.

Kai Nedas uždavė kitą klausimą, jo šypsena buvo lygiai tokia pat saldi kaip ir balsas:

– Kodėl?

Medvigas nusišypsojo.

– Jeigu mes jį palaikysime, jis lengvai nugalės Rouną, o tada su jo pagalba mes be mažiausio vargo pratempsime savo visą sąrašą.

Nedas užtraukė dūmą ir vėl lygiai taip pat saldžiai kaip pirma paklausė:

– Be tavęs... ar be tavęs senatorius galėtų šį kartą pralįsti? – jis pabrėžė įvardį.

– Nė už ką, – neabejodamas atsakė Medvigas.

Po trumpos pauzės Nedas vėl paklausė:

– Ar jis šitą žino?

– Kažin kas jau turėtų žinoti, jeigu ne jis? O jeigu ir nežino... Bet kas tau čia užėjo, Nedai? Ko kimbi?

Nedas paniekinamai nusijuokė.

– Jegu jis nesuprastų, rytoj tavęs nekviestų?

– Iš tikrųjų, kas tau, Nedai? Po velnių, ko kimbi? – susiraukęs pakartojo Medvigas.

Nedas ištraukė iš burnos cigariuką. Jo galas buvo sukandžiotas.

– Nieko tokio, viskas gerai. – Nedas susimąstė. – Manai, kad mūsų sąrašui reikalinga jo parama?

– Parama niekada nepakenks, – atsainiai atsakė Medvigas. – Žinoma, mes susitvarkytume ir be jo pagalbos.

– Ar ką nors jam pažadėjai?

Medvigas sučiaupė lūpas.

– Viskas jau sutvarkyta.

Nedas išblyško ir nuleido galvą. Iš padilbų žvelgdamas į Medvigą, tarė:

– Palik jį ramybėje, Poli. – Jo balsas buvo gergždantis, duslus. – Tegu skęsta.

Medvigas įsisprendė rankomis į šonus.

– Tai bent, velniai rautų! – nustebęs sušuko jis.

Nedas priėjo prie stalo ir plonais virpančiais pirštais padėjo žerplojantį cigaro galiuką į kalto vario peleninę.

Medvigas atidžiai žvelgė jam į nugarą. Kai Nedas atsigręžė, paklausė:

– Kas tau užėjo, Nedai? Čia lyg ir viskas gerai, čia be priežasties lendi į...

Nedas susiraukė.

– Tiek to, pamiršk, – tarė ir tuoj pat vėl puolė Medvigą. – Manai, kai perrinks, jis šoks pagal tavo dūdelę?

– Aš jau su juo susitvarkysiu. – Medvigo balsas skambėjo ryžtingai.

– Gal ir taip, bet nepamiršk – gyvenime jis nė karto nėra pralošęs.

Medvigas pritardamas linktelėjo.

– Žinoma, štai todėl mums ir reikia jo laikytis.

– Ne, Poli, – įtikinėjo Nedas. – Atvirkščiai. Gerai pagalvok, pasuk smegeninę. Sakyk, ar ta gražuolė blondinė, jo duktė, stipriai tave pagavo ant savo kabliuko?

– Aš rengiuosi vesti mis Henri, – tarė Medvigas.

Nedas sučiaupė lūpas, tarsi ketindamas švilptelėti, bet nešvilptelėjo. Jo akys prisimerkė.

– Ar tai sandėrio sąlyga?

Medvigas gudriai šyptelėjo.

– Šito dar niekas nežino, tik mudu.

Blyškius Nedo skruostus išmušė raudonos dėmės. Jis nepakartojamai žavingai nusišypsojo.

– Manimi gali pasikliauti, – tarė, – aš neišpliurpsiu. Bet štai ką patarsiu: jeigu šito iš tikrųjų labai nori, priversk juos parašyti raštišką įsipareigojimą, patvirtinti jį pas notarą ir įnešti solidžią sumą netesybos atveju, o dar geriau: reikalauk, kad vestuvės įvyktų iki rinkimų. Tada bent būsi tikras dėl tau priklausančios mėsos svaro... kiek ten ji sveria?

Medvigas mindžikuodamas, nepakeldamas galvos ir nežiūrėdamas į Nedą, tarė:

– Nesuprantu, kodėl kalbi apie senatorių lyg apie kokį banditėlį? Jis džentelmenas ir ...

– Būtent. Gali apie tai perskaityti "Post" žurnale: "Vienas iš nedaugelio aristokratų, likusių Amerikos politikos arenoje". Ir jo duktė – aristokratė. Todėl tave ir įspėju: pas juos eidamas, prisisiūk marškinius prie kelnių. Kitaip grįši plikom blauzdom. Tu jiems – žemesnioji gyvūno forma, ir etikos taisyklės tau netaikomos.

Medvigas atsiduso.

– Baik tauzijęs, Nedai. Ko tu taip...

Bet Nedas dar kažką prisiminė. Jo akys piktai sužibo.

– Nepamiršk, – tarė, – kad jaunasis Teiloras Henris irgi aristokratas, ir tu tikriausiai kaip tik dėl to uždraudei Opalai su juo draugauti. O kas bus, kai vesi Teiloro seserį ir jis taps tavo dukters giminė? Ar tada jis atgaus teisę vėl ją merginti?

Medvigas nusižiovavo.

– Ne taip mane supratai, Nedai, – tarė jis. – Ne šito tavęs klausiau. Norėjau pasitarti dėl dovanos mis Henri, ir tiek.

Nedas apniuko.

– Ar jau toli su ja nuėjai? – abejingai paklausė.

– Kur čia nueisi. Buvau pas juos turbūt kokius šešis kartus – pas senatorių su reikalais. Kartais ją matydavau, kartais ne. Ten visuomet pilna žmonių – "sveiki", "iki pasimatymo", štai ir viskas. Aš dabar dar neturėjau progos su ja pasikalbėti.

Akimirką Nedo akyse žybtelėjo linksmi žiburėliai. Didžiojo piršto nagu jis paglostė ūselius ir paklausė:

– Rytoj pirmą kartą pas juos pietausi?
– Taip, nors manau – ne paskutinį.
– O į gimtadienį tavęs nepakvietė?
– Ne. – Medas sutriko. – Dar ne.
– Tai vargu ar mano patarimas tau patiks.
– Rėžk, – paragino Medvigas. Jo veidas liko toks pat abejingas.
– Nieko jai nedovanok.
– Eik tu žinai kur!..
Nedas gūžtelėjo pečiais.
– Pats žinokis! Paklausei – atsakiau.
– Bet kodėl?
– Dovanos teikiamos tik tais atvejais, kai esi įsitikinęs, jog jos bus maloniai priimtos.
– Bet juk visi mėgsta gauti.
– Žinoma, bet čia bus kur kas sudėtingiau. Kai kam nors ką dovanoji, tarsi visiems girdint pareiški: aš, matote, esu įsitikinęs, kad šitam žmogui malonu gauti iš manęs dovaną.
– Supratau. – Medvigas atsistojo, brūkštelėjo ranka pasmakrę ir susiraukė. – Gal ir gerai sakai. – Jo veidas staiga nušvito. – Bet tegu aš būsiu prakeiktas, jeigu praleisiu šią progą!
– Gerai, – skubėdamas tarė Nedas. Tai įteik gėlių ar ką nors panašaus.
– Gėlių? O Dieve... Aš norėjau...
– Žinoma, tu norėjai padovanoti mašiną ar kelių jardų perlų karolius. Tokių galimybių dar turėsi tiek ir tiek. Pradėk nuo mažo.
Medvigas susiraukė.
– Gerai sakai. Juk nusimanai šiuose reikaluose. Vadinasi, gėlių?
– Ir nelabai daug, – pamokė Nedas. Atsidusęs pridūrė: – Voltas Aivensas visur trimituoja, kad tu, girdi, privaląs jo brolį ištraukti iš kalėjimo.
– Tai tegu žino: Timas neišeis iš kalėjimo, kol nepasibaigs rinkimai.
– Leisi surengti teismą?
– Taip, – tarė Medvigas ir sudirgęs pridūrė: – Puikiai žinai – aš nieko negaliu padaryti. Užgniaužti tą bylą dabar, kai mes norime perrinkti savo kandidatus, kai visi moterų klubai ir organizacijos pasirengusios mums gerklę perkrimsti – ne, jau geriau akmenį po kaklu ir į vandenyną.

Nedas kreivai šyptelėjo:

– Kažkodėl moterų klubai mūsų visiškai nejaudino, kol nesusidėjome su aristokratais.

– O dabar jaudina. – Medvigo akys patamsėjo.

– Timo žmona gimdo kitą mėnesį, – tarė Nedas.

Medvigas garsiai ir nekantriai atsiduso.

– Maža man be to rūpesčių! – pasiskundė. – Kodėl jie nesusimąsto iš anksto, dar nepakliuvę į bėdą? Jie neturi smegenų, štai kas! Jie visi – besmegeniai!

– Užtat jie turi balsą.

– Štai čia bėda, – suurzgė Medvigas ir piktai sužiuro į grindis. Po valandėlės lėtai pakėlė galvą. Kai tik balsai bus suskaičiuoti, mes juo pasirūpinsime, o iki tol, nieko nebus.

– Vaikinams tai nepatiks, – priminė Nedas, nenuleisdamas nuo Medvigo akių. – Nesvarbu, ar jie su smegenimis, ar be jų – pratę, kad jais rūpintųsi.

Medvigas sukando žandikaulius.

– Na ir kas? – Jo akys, apskritos, tamsiai mėlynos, atidžiai sekė Nedo akis.

Nedas nusišypsojo ir ramiai atsakė:

– Pats žinai, nelabai daug reikia, kad jie imtų kalbėti: girdi, kol Medvigas nebuvo susidėjęs su senatoriumi, viskas buvo kitaip.

– Toliau.

Nedas tęsė taip pat ramiai, vis tebešypsodamasis:

– O pradėję nuo to, jie netrukus ims taukšti, kad Šedas O'Roris po senovei rūpinasi savo vaikinais.

Medvigas, labai atidžiai klausęsis, tarė:

– Žinai, galiu tavimi pasikliauti, Nedai, ir esu įsitikinęs, kad tu sugebėsi užčiaupti plepiams burną.

Kurį laiką jiedu tylėdami žvelgė vienas į kitą. Tylą sutrikdė Nedas:

– Jeigu mes pasirūpintumėme Timo žmona ir jo kūdikiu, tai išeitų tik į naudą.

– Teisingai. – Medvigas pakėlė smakrą, ir akys linksmiau sublizgo. – Ką gi, pasirūpink šituo, gerai? Tegu jiems nieko netrūksta.

III

Volteras Aivensas Nedo Bomonto laukė apačioje. Jo akyse degė viltis.

– Na, ką jis p–pasakė?

– Nieko nebus. Po rinkimų padarys viską, kad Timas išeitų, o kol kas teks palaukti.

Volteras Aivensas nuliūdęs panarino galvą ir dusliai, gargždžiai atsiduso.

Nedas uždėjo jam ant peties ranką.

– Nepasisekė, ką darysi. Niekas geriau už Polį šito nesupras, bet dabar nieko negali padaryti. Nebent tik apmokėti sąskaitas. Taigi visas sąskaitas siųskite jam – už butą, prekes, daiktus ir ligoninę.

Volteras Aivensas staiga kilstelėjo galvą ir abiem rankom apkabino Nedą. Jo akys sudrėko.

– Velniai rautų, tai puiku! Bet norėtųsi, kad jis p–padėtų T–Timui.

– Gal dar išpuls proga, – Nedas išlaisvino ranką ir pridūrė: – Netrukus pasimatysime, – ir, prasmukęs pro Aivensą, įėjo į biliardinę.

Ten nieko nebebuvo.

Nedas pasiėmė skrybėlę, paltą ir išėjo į gatvę. Įžambio lietaus srovelės plovė asfaltą. Nedas nusišypsojo.

– Gerai, gerai, mažyte! Uždirbai man tuos tris tūkstančius du šimtus penkiasdešimt dolerių.

Jis grįžo į holą ir iškvietė taksi.

IV

Nedas Bomontas atitraukė rankas nuo lavono ir atsistojo. Nužudytojo galva nuslydo nuo šaligatvio, ir gatvės kampe degantis žibintas apšvietė jo veidą. Nužudytasis buvo jaunas. Jo veidas priminė neapykantos iškreiptą kaukę, paženklintą tamsaus rando, skersai perrėžusio kaktą nuo antakio iki pat šviesių garbanotų plaukų.

Nedas apsižvalgė. Viename gatvės gale nebuvo nė gyvos dvasios. Kitame – už kelių kvartalų, prie "Rąstų trobelės" klubo, – iš mašinos išlindo du žmonės ir įėjo į vidų.

Keletą sekundžių Nedas akimis tyrinėjo prie klubo durų paliktą automobilį. Vėl žvilgtelėjo į kitą gatvės pusę ir staiga šoko į artimiausio medžio šešėlį. Nedas sunkiai alsavo, ir nors ant kaktos žvilgėjo prakaito lašeliai, jį krėtė šiurpas. Jis pasistatė palto apykaklę.

Įsirėmęs ranką į medį, Nedas medžio šešėlyje pastovėjo gal pusę minutės, o tada ryžtingai pasuko prie "Rąstų trobelės". Ėjo vis grei-

čiau ir greičiau, jau kone palinkęs bėgte bėgo, – staiga kitoje gatvės pusėje pastebėjo priešais ateinantį žmogų. Nedas iš karto sulėtino žingsnį. Žmogus stumtelėjo užeigos duris ir dingo viduje. Nedas palaukė, kol kiek apsiramins. Kai priėjo prie "Trobelės", jau buvo susitvardęs nors ir išblyškęs kaip niekad. Žvilgtelėjo į tuščią automobilį, užbėgo dviejų žibintų apšviestais laipteliais ir įėjo į klubą.

Iš rūbinės išniro Haris Slosas ir dar vienas vyras. Holo viduryje jie stabtelėjo ir kone abu kartu šūktelėjo:

– Sveikas, Nedai.

Slosas pridūrė:

– Girdėjau, šiandien gerai palupai už Pegę O'Tulą.

– Taip.

– Ar daug?

– Tris ir du šimtus.

Slosas apsilaižė.

– Neblogai. Turbūt dar trokšti kuo greičiau pralošti?

– Nebent vėliau. Ar Polis čia?

– Nežinau. Mes ką tik atėjome. Ilgai neužgaišk. Pažadėjau savo merguželei šiandien anksčiau grįžti.

– Gerai. – Nedas pasuko į rūbinę. – Ar Polis čia? – paklausė rūbininko.

– Taip, atėjo gal prieš dešimt minučių.

Nedas pažvelgė į laikrodį. Pusė dešimtos. Jis palipo į antrą aukštą. Medvigas pasidabinęs vakariniu kostiumu, uždėjęs ranką ant telefono sėdėjo prie stalo.

Išvydęs Nedą, atitraukė ranką ir paklausė:

– Kas gero, Nedai? – Jo platus gražus veidas buvo raudonas ir ramus.

– Būna blogiau, – tarė Nedas, uždarydamas duris. Jis atsisėdo ant kėdės prie Medvigo. – Kaip praėjo pietūs pas Henrį?

Medvigo akių kampučiuose susimetė linksmos raukšlelės.

– Būna blogiau.

Nedas nupjovė cigaro galiuką. Nepakeldamas galvos, pažvelgė į Medvigą.

– Ar Teiloras irgi čia? – Jo balsas skambėjo ramiai, bet rankos virpėjo.

– Jis nepietavo. O kodėl klausi?

Nedas ištiesė kojas, patogiau atsirėmė į krėslo atkaltę ir nerūpestingai mostelėjo ranka su cigaru.

– Jis nebegyvas. Guli nutekamajame kanale, netoli nuo čia.

– Štai kaip? – ramiai paklausė Medvigas.

Nedas palinko į priekį. Ant jo lieso veido iššoko raumenų gumulai. Cigaras, sausai trakštelėjęs, lūžo per pusę.

– Ar supratai, ką pasakiau, – sudirgęs paklausė.

Medvigas neskubėdamas linktelėjo.

– Na?

– Kas – na?

– Juk jį nužudė.

– Tai kas? Ko tu nori – kad pulčiau į isteriją? – paklausė Medvigas.

Nedas išsitiesė.

– Noriu paklausti – ar man skambinti į policiją?

Medvigas kilstelėjo antakius.

– O ką – jie nežino?

Nedas žiūrėjo Medvigui tiesiai į akis.

– Kai jį aptikau, aplinkui nebuvo nė gyvos dvasios. Prieš ko nors griebdamasis, norėjau pasikalbėti su tavimi. Vadinasi, galiu pranešti?

Medvigas nuleido antakius.

– O kodėl ne? – abejingai tarė.

Nedas atsistojo, žengė porą žingsnių prie telefono, stabtelėjo ir vėl atsigręžė į Medvigą. Lėtai pabrėždamas kiekvieną žodį, tarė:

– Skrybėlės prie jo nebuvo.

– Skybėlės dabar jau nebereikia, – Medvigas paniuro. – Na ir kvailys tu, Nedai, velniai rautų!

– Vienas iš mudviejų tikriausiai ne pilno proto – tai tiesa, – tarė Nedas ir pakėlė telefono ragelį.

V

TEILORO HENRIO NUŽUDYMAS

Kinų gatvėje rastas senatoriaus sūnaus lavonas.

Vakar vakare po dešimtos Kinų gatvėje netoli Pamelo aveniu rastas negyvas Teiloras Henris, 26 metų senatoriaus Ralfo Benkforto Henrio sūnus. Spėjama, kad jis tapęs plėšiko auka.

Tardytojas Viljamas Dž.Hupsas pareiškė, kad jaunasis Henris buvęs partrenktas lazdos ar kokio kito daikto smūgio į galvą, krisdamas atsitrenkęs į šaligatvio kraštą, susižeidęs kiaušą ir stipriai sutrenkęs smegenis – tai ir buvusi mirties priežastis.

Tikriausiai pirmas lavoną rado Nedas Bomontas, gyvenantis Rendalo aveniu 914, kuris tuoj pat nuėjo į "Rąstų trobelės" klubą, esantį už dviejų kvartalų nuo įvykio vietos, ir paskambino policijai. Tačiau

iki to laiko, kol jam pavyko prisiskambinti, kūną rado policininkas Maiklas Smitas, kuris ir pranešė apie įvykį.

Policijos viršininkas Frederikas M.Reinis nedelsdamas davė nurodymą sulaikyti visus įtariamus asmenis ir pareiškė, kad policija rasianti žudiką ar žudikus, kad ir kiek tai pareikalautų jėgų.

Teiloro Henrio giminaičiai papasakojo, kad jis išėjęs iš namų apie pusę dešimtos ir..."

Nedas numetė laikraštį, baigė gerti kavą, padėjo puodelį su lėkštute ant staliuko šalia lovos ir atsišliejo į pagalvę. Jo veidas buvo blyškus ir pavargęs. Užsitraukęs antklodę iki pat kaklo, sunėrė rankas ir įsmeigė niūrų žvilgsnį į graviūrą, kabančią ant sienos tarp dviejų langų.

Pusvalandį Nedas gulėjo nejudėdamas – tekrutėjo tik blakstienos. Tada vėl paėmė laikraštį ir dar kartą skaitė straipsnį. Kuo ilgiau skaitė, tuo rūstesnis dėjosi jo veidas. Padėjęs laikraštį, išlipo iš lovos, lėtai ir tingiai užsivilko ant pižamos, aptempusios jo liesą kūną, rudą, nežymiai raštuotą chalatą ir, įsispyręs į rausvas šlepetes, kosčiodamas nuėjo į svetainę.

Tai buvo didelis seno stiliaus kambarys, aukštas, plačiais langais, su milžinišku veidrodžiu virš židinio, raudonu aksomu trauktais baldais. Išėmęs iš dėžutės cigarą, atsisėdo į minkštą krėslą. Jo kojos ilsėjosi vėlyvos ryto saulės kvadrate, o cigaro dūmai saulės spindulių nušviesti atrodė tiršti ir sodrūs. Nedas susiraukė ir, ištraukęs iš burnos cigarą, ėmė graužinėti nagus.

Į duris pabeldė. Jis krūptelėjo.

– Prašom.

Įėjo padavėjas baltu švarku.

– A, tai jūs! – Nedas nusivylęs nutęsė žodžius ir vėl atsidrėbė raudono aksomo krėsle.

Padavėjas įėjo į miegamąjį, paėmė nešvarius indus ir išpėdino. Nedas švystelėjo nuorūką į židinį ir pasuko į lovą. Išsimaudžius, nusiskutus ir apsirengus veidas pašviesėjo ir jis vėl pasidarė žvalus kaip visuomet.

VI

Buvo beveik vidudienis, kai Nedas Bomontas, nužingsniavęs aštuonis kvartalus, priėjo šviesiai pilką daugiabutį namą Linko gatvėje. Paspaudęs mygtuką, palaukė, kol čektelės durų užraktas, įėjo į vestibiulį ir liftu pakilo į septintą aukštą.

Paskambino prie 611 kambario durų. Jos tuoj pat atsilapojo. Už slenksčio stovėjo kokių devyniolikos metų juodų piktų akių, blyškaus pilko veido miniatiūrinė mergina.

– Sveiki! – ji nusišypsojo ir, tarsi atsiprašydama, maloniai mostelėjo ranka. Merginos balsas buvo plonas ir šaižus. Vilkėjo kailinius, bet buvo be kepurės. Trumpai kirpti žvilgantys plaukai tarsi juodas šalmas dengė apskritą galvikę. Merginos ausyse žybčiojo karneolio auskarai. Ji pasitraukė atatupsta ir įleido svečią į prieškambarį.

– Ar Bernis jau atsikėlė? – paklausė Nedas.

Merginos veidą vėl iškreipė pyktis.

– Velnio išpera! – sušuko ji.

Nedas neatsigręždamas užtrenkė paskui save duris.

Mergina priėjo prie jo, nutvėrė už rankų ir ėmė purtyti.

– Žinote, ką aš padariau dėl to niekšo? – šaukė ji. – Aš išėjau iš namų! Ir dar iš kokių namų! Palikau motiną, tėvą, kuris mane vadina paleistuve mergele Marija. Tėvai mane įspėjo, kad jis niekšas. Visi man tai sakė ir neklydo, o aš, kvailė nepaklausiau. Tik dabar supratau, kas jis per vienas. Jis.. – ir pasipylė nepadoriausi žodžiai.

Nedas stovėjo lyg mietas ir klausėsi merginos aimanos. Jo akys buvo kupinos skausmo. Kai ji valandėlei nutilo, Nedas paklausė:

– Tai ką jis padarė?

– Padarė? Jis pabėgo nuo manęs... – ir pridūrė necenzūrinį žodį.

Nedas pasimuistė. Prisivertė. Prisivertė nusišypsoti, bet šypsena buvo kažkokia vargana.

– Ar nieko neliepė man perduoti?

Mergina kaukštelėjo dantimis ir priėjo prie pat jo. Jos akys pasidarė apvalios kaip sagutės.

– Ar jis jums skolingas?

– Aš išlošiau... – Nedas kostelėjo. – Vakar vakare paskutiniame važiavime aš išlošiau tris tūkstančius du šimtus dolerių.

Ji paniekinamai nusijuokė.

– Pabandyk dabar gauti tuos pinigus! Štai! – Ji ištiesė jam rankas. Ant bevardžio piršto žibėjo karneolio žiedas. – Ir šit, – ji palietė karneolio auskarus, – štai viskas, ką jis man paliko!Iš visų mano brangenybių! Ir tai tik todėl, kad jie buvo ant mano kūno.

– Kada gi tai atsitiko? – paklausė Nedas pasikeitusiu svetimu balsu.

– Vakar vakare, nors aš viską supratau tik šį rytą. Bet jūs pamatysite – šitas kalės vaikas dar pasigailės, susitikęs su manimi! – Ji įbruko ranką už korsažo ir kyštelėjo Nedo panosėn tris suglamžytus popierėlius. Jis buvo bepaimąs, bet mergina mikliai atitraukė ranką ir žengė žingsnį atgal.

Nedas krimstelėjo lūpą ir nuleido ranką.

– Ar skaitėte šiandien laikraštyje apie Teilorą Henrį? – sudirgusi paklausė ji.

– Taip. – Nors Nedas atsakė gana ramiai, jo krūtinė audringai kilnojosi.

– Žinote, kas tai? – ji vėl ištiesė jam suglamžytus popierius.

Nedas papurtė galvą. Jo akys prisimerkė ir sužvilgo.

– Tai Teiloro Henrio skolų rašteliai, – iškilmingai pareiškė ji. – Tūkstančio dviejų šimtų dolerių sumai.

Nedas norėjo kažką pasakyti, bet susilaikė, o kai pagaliau prabilo, jo balsas skambėjo visai abejingai:

– Dabar, kai jis miręs, tie rašteliai neverti nė skatiko.

Ji vėl įbruko popieriukus už korsažo.

– Klausykite, – tarė, – jie niekad nei grašio nebuvo verti. Todėl jis ir mirė.

– Tai tavo spėlionė?

– Kaip norite, taip manykite. Man kas! Tik štai ką jums pasakysiu: Bernis paskambino Teilorui praėjusį penktadienį ir pasakė duosiąs tris dienas.

Nedas nagu paglostė ūselius.

– Ar tai sakai ne iš pykčio? – atsargiai paklausė.

Ji papurtė galvą.

– Žinoma, mane ima pyktis. Todėl ir rengiuosi atiduoti raštelius policijai. O jei jūs manote, kad meluoju, tai esate paskutinis idiotas.

Nedą ne taip lengva buvo įtikinti.

– Kur juos radai?

– Seife. – Ji mostelėjo savo nuostabia galvute kambario pusėn.

– Kuriuo laiku vakar jis dingo?

– Nežinau. Aš grįžau pusę dešimtos ir laukiau jo beveik visą naktį. Tik rytą supratau – kažkas ne taip. Ėmiau apžiūrinėti butą ir pamačiau, kad jis paėmęs visus pinigus iki paskutinio cento ir visas mano brangenybes, išskyrus štai šitą žiedą ir auskarus.

Nedas vėl didžiojo piršto nagu perbraukė ūselius.

– Ką manai, kur jis galėjo išvažiuoti?

Ji treptelėjo koja, sumojavo kumšteliais ir vėl piktu cypiančiu balsu ėmė keikti bėglį Bernį.

– Gana, – tarė Nedas. Jis stipriai suspaudė jos riešą. – Jeigu tesugebi tik rėkauti, tai pakvitavimus verčiau atiduok man – aš jau žinosiu, kaip jais pasinaudoti.

Ji ištraukė ranką ir sušuko:

– Nieko aš jums neduosiu! Niekam jų neatiduosiu, tik policijai, velniai jus visus griebtų!

– Gerai, eik ir pakišk! Bet vis dėlto kur jis galėjo išvažiuoti, Li?

Li piktai atrėžė nežinanti, kur Bernis išvažiavo, bet už tai gerai žinanti, kur jį pasiųstų.

– Rėk, rėk! – pavargęs tarė Nedas. – Parėkauk, ką gi. Manai, jis grįš į Niujorką?

– Iš kur žinai? – jos akys ūmai sužvilgo.

Nedo skruostus išmušė raudonos dėmės.

– Na, ką dar sugalvojai? – įtartinai paklausė jis.

– Nieko, – atsakė ji nekaltu balseliu. – O kodėl klausiate?

Jis pasilenkė prie jos ir ėmė kalbėti ryškiai pabrėždamas kiekvieną žodį.

– Nevaizduok, kad tau pavyks nuslėpti šituos raštelius nuo policijos, Li. Šis numeris nepavyks.

– O aš nė nemanau slėpti! – atšovė ji.

VII

Iš vaistinės, kuri buvo to paties namo pirmame aukšte, Nedas Bomontas paskambino į policijos nuovadą ir paprašė pakviesti leitenantą Dulaną.

– Alio! Leitenantas Dulanas? Aš skambinu mis Li Vilšir prašymu. Dabar ji yra Bernio Displeino bute, Linko gatvė, 1666. Atrodo, kad Displeinas slapta pabėgo vakar vakare, palikęs Teiloro Henrio skolos raštelius... Taip teisingai... Ir dar ji sakėsi girdėjusi, kaip prieš porą dienų jis grąsinęs Teilorui... Taip, ji nori su jumis pasimatyti kaip galima greičiau... Ne, ne, verčiau atvažiuokite ar ką nors atsiųskite... Taip... Tai neturi reikšmės. Jūs manęs nepažįstate. Ji paprašė manęs paskambinti todėl, kad nenori kalbėti iš jo buto... – Dar kokią minutę jis tylėdamas klausėsi, tada pakabino ragelį ir išėjo iš vaistinės.

VIII

Nedas Bomontas priėjo prie dailaus plytų namuko Temzės gatvės gale ir paskambino. Duris atidarė jauna negrė. Jos veidą nutvieskė plati svetinga šypsena.

– Sveiki, misteri Bomontai! – tarė, plačiai atverdama duris,

– Sveika, Džuana. Ar yra kas namie?

– Taip sere, jie pietauja.

Nedas nuėjo į valgomąjį, kur prie stalo, dengto balta, raudonais kvadratais išmarginta staltiese, vienas priešais kitą sėdėjo Polis Medvigas ir jo motina. Stovėjo ir trečioji kėdė. Lėkštė ir sidabriniai įrankiai prie jos buvo švarūs.

Polio Medvigo motinos, aukštos, liesos, tikriausiai šiek tiek peržengusios per septyniasdešimt metų, plaukai buvo šviesūs, bet jau žilės paliesti. Išvydusios Nedą, mėlynos, žvitrios, tokios pat jaunos kaip sūnaus akys pasidarė dar jaunesnės. Tačiau ji susiraukė ir tarė:

– Pagaliau! Koks negeras berniukas! Visai pamiršo senutę!

Nedas paniuro.

– Liaukis, ma, aš jau subrendau ir turiu savų reikalų. – Jis mostelėjo Medvigui. – Sveikas, Poli!

– Sėsk, Džuna sukrapštys ko nors pakrimsti, – tarė Medvigas.

Nedas pasilenkė prie misis Medvig sudžiūvusio riešo, ketindamas pabučiuoti, bet senutė sutrikusi atitraukė ranką:

– Kur išmokai tokių fokusų?

– Juk sakiau – aš suaugau. – Nedas atsigręžė į Medvigą. – Ačiū, neseniai papusryčiavau. – Jis pažvelgė į tuščią vietą. – O kur Opala?

– Guli. Nesveikuoja, – atsakė misis Medvig.

Nedas linktelėjęs ir, kiek palaukęs, žiūrėdamas į Medvigą, mandagiai paklausė:

– Tikiuosi, nieko baisaus?

Medvigas papurtė galvą.

– Galva skaudanti. Matyt, pervargo.

– Geras tėtušis! Net nežino, nuo ko dukrai skauda galvą, – įsiterpė misis Medvig.

Medvig akys apėjo raukšlelėmis.

– Na, ma, elkis padoriai, –ir kreipėsi į Nedą: – Kas naujo?

Nedas atsisėdo.

– Vakar vakare paspruko Bernis Dispcinas su visu mano išlošiu.

Medvigas išpūtė akis.

– Jo bute rado Teiloro Henrio paskolų raštelius – tūkstančio dviejų šimtų dolerių sumai, – tęsė Nedas.

Medvigas prisimerkė.

– Li sako, kad jis skambinęs Teilorui penktadienį ir davęs jam tris dienas, kad susimokėtų.

Medvigas pasitrynė pasmakrę.

– Kas toji Li?

– Bernio merguželė.

– A–a! – Matydamas, kad Nedas tyli, Medvigas paklausė: – Ar jis neprasitarė, ką veiksiąs, jeigu Teiloras neužmokės?

– Nežinau. – Nedas padėjo ranką ant stalo ir palinko prie Medvigo. – Poli, padaryk mane laikinai šerifu ar kokiu oficialiu veikėju, a?

– O, Dieve! – sušuko Medvigas ir ėmė tankiai mirksėti. – Kam?

– Noriu rasti tą vaikiną. Su pažymėjimu lengviau. Mažiau šansų įklimpti.

Medvigas baugščiai pažvelgė į jį.

– Kas taip paveikė?

– Ar trys tūkstančiai du šimtai penkiasdešimt dolerių nieko neverti?

– Tiek to, gerai, – neskubėdamas tarė Medvigas. – O kas tau vakar trukdė paūžti, kai dar nežinojai, jog esi apšvarintas?

Nedas nekantriai mostelėjo ranka.

– Nori, kad aš, užtikęs lavoną, nė nesumirkčiočiau? – paklausė. – Bet dabar kalbame apie ką kitą. Kas buvo – pražuvo. Dabar man reikalingas tas vaikinas. Turiu jį surasti. Turiu. – Jo veidas buvo blyškus, griežtas. Balsas skambėjo rimtai: – Klausyk, Poli! Svarbu ne vien pinigai, nors trys tūkstančiai du šimtai gatvėje nesimėto. Jeigu kalba eitų tik apie penkis dolerius, tai nieko nepakeistų. Du mėnesius iš eilės aš pralošdavau. Tai mane tiesiog varė iš proto. Kam aš tikęs, jeigu fortūna atsuko nugarą? Bet šit išlošiau – ir lyg viskas vėl gerai. Galima pakelti uodegą ir vėl jaustis žmogumi, o ne luptu šunimi. Pinigai irgi svarbu, bet esmė ne piniguose, o kaip aš jaučiuosi. Aš vis pralošdavau ir pralošdavau. Supranti? Aš nebepasitikėjau savimi. Ir štai, kai jau pamaniau, jog praėjo visos nesėkmės, Bernis neša kudašių. Aš šito nepakęsiu. Aš jį surasiu. Aš vis vien leisiuos jo pėdom, bet tu man stipriai padėtum, jeigu aprūpintum popieriuku.

Medvigas paplekšnojo Nedui per žandą.

– Nieko sau! – tarė jis. – Žinoma, aš viską padarysiu. Nenoriu, kad veliesi į šitą reikalą, bet jeigu jau taip, geriausia padaryti tave oficialiu apygardos prokuratūros tardytoju. Tu lyg ir būsi Foro žinioje, bet kišti nosį į tavo reikalus jis neišdrįs.

Misis Medvig atsistojo.

– Jeigu aš nesilaikyčiau principo nesikišti į vyrų reikalus, – griežtai tarė ji, – pasakyčiau jums porą šiltų žodelių. Imasi, Dievas žino, kokių reikalų, kurie lengvai gali juos įvelti į labai nemalonias istorijas.

Nedas šypsojosi tol, kol ji išėjo iš kambario. O kai liko vieni, jis tarsi nušluostė šypseną nuo veido ir tarė:

– Ar gali patvarkyti, kad viskas būtų paruošta iki vidudienio?

– Aha, – atsakė Medvigas ir atsistojo. – Aš paskambinsiu Forui. Jeigu dar ko prireiks, žinok – aš tavo paslaugom.

– Aha, – atsakė Nedas.

Medvigas išėjo iš kambario.

Įėjo Džuna ir ėmė tvarkyti stalą.

– Ar mis Opala miega? – paklausė Nedas.

– Ne, sere. Aš tik ką nunešiau jai arbatą su džiūvėsiais.

– Paklauskite, ar galėčiau pas ją užsukti trumpai valandėlei?

– Tuoj, sere!

Negriukei išėjus, Nedas atsistojo ir ėmė žingsniais matuoti kambarį. Jo skruostai degė. Jis liovėsi vaikštinėjęs tik tada, kai sugrįžo Medvigas.

– Tvarkelė, – pranešė Medvigas. – Jeigu nebus Faro, užeik pas Barberou. Jis viską apiformins, ir jam nebūtinai reikia aiškinti, kas ir kaip.

– Ačiū, – tarė Nedas ir sužiuro į tarpduryje stovinčią Džuną.

– Ji prašo, kad užeitumėte, – tarė negriukė.

IX

Opalos Medvig kambaryje vyravo melsvi tonai. Kai Nedas įėjo, Opala, apsivilkusi šviesiai žydrą chalatuką, gulėjo ant pagalvių kalno. Tokia pat mėlynakė, kaip ir tėvas bei senelė, tokių pat, kaip ir jų, taisyklingų veido bruožų ir ilgų kojų. Jos rožinė oda buvo švelni lyg vaiko. Tik paraudusios akys patinusios nuo ašarų.

Opala numetė džiuvėsį ant padėklo, ištiesė Nedui ranką ir nusišypsojo, parodydama stiprius baltus dantis.

– Sveiki, Nedai! – jos balsas drebėjo.

Nedas nepaspaudė merginos rankos, o tik švelniai pliaukštelėjo per ją delnu.

– Sveika mažyte! – Nedas atsisėdo lovos kojūgalyje, užmetė vieną ant kitos ilgas kojas ir ištraukė iš kišenės cigarą. – Ar dūmai nepykins tavo širdelės?

– Ne, prašom rūkyti, – leido ji

Nedas linktelėjo, tačiau cigarą įkišo atgal į kišenę ir rimtai sužiuro į Opalą. Jo akyse spindėjo užuojauta. Balsas skambėjo dusliai:

– Aš žinau, mažyte, tai sunku.

Opala įsmeigė į jį vaikišką nekaltą žvilgsnį.

– Ne, ką jūs! Galva beveik nebeskauda, o ne taip jau labai ir gėlė. – Jos balsas pasidarė tvirtesnis.

Nedas šyptelėjo.

– Ar aš jau svetimas?

Tarp jos antakių susimetė negili raukšlė.

– Nesuprantu, apie ką kalbate, Nedai.

Rūsčiai žvelgdamas į merginą, jis pro dantis iškošė:

– Aš – apie Teilorą.

Padėklas ant Opalos kojų susiūbavo, bet jos veido išraiška liko kokia buvusi.

– Taip, bet žinote – aš nebesusitikinėjau su juo jau porą mėnesių, nuo to laiko, kai tėtis...

Nedas Bomontas staiga atsistojo.

– Ką gi, puiku, – tarė jis ir pasuko prie durų.

Mergina tylėjo.

Jis išėjo iš kambario ir nulipo laiptais žemyn. Polis Medvigas hole vilkosi paltą.

– Važiuoju į centrą, – tarė, – į kontorą. Turiu sutvarkyti kanalizacijos kontraktą. Jeigu nori, pavežėsiu.

– Gerai, – tarė Nedas, bet tuo tarpu viršuje pasigirdo Opalos balsas:

– Nedai, Nedai!

– Tuoj! – šūktelėjo jis ir tarė Medvigui: – Jeigu skubi, nelauk.

Medvigas žvilgtelėjo į laikrodį.

– Man laikas. Pasimatysime vakare, klube.

– Puiku, – burbtelėjo Nedas ir vėl palipo į viršų.

Padėklas dabar buvo padėtas prie lovos kojų.

– Uždarykite duris, – paprašė mergina. Kai jis tai padarė, Opala pasislinko, padarydama jam vietos šalia savęs.

– Kam jūs taip?.. – paprieкaištavo ji.

– Tu neturi teisės man meluoti, – niūriai pareiškė Nedas, prisėsdamas ant lovos.

– Bet Nedai... – Jos mėlynos akys gręžte gręžė.

– Kada paskutinį kartą matei Teilorą? – paklausė Nedas.

– Norite žinoti, kada su juo kalbėjausi? – Ir jos veidas atrodė nuoširdus, ir balsas skambėjo nuoširdžiai. – Jau kelios savaitės praėjo, kai...

– Ką gi! – Nedas vėl atsistojo.

Iki durų liko tik vienas žingsnis, kai ji sušuko:

– Nedai, nereikia, man ir taip sunku!

Nedas lėtai atsigręžė – jo veidas buvo bereikšmis.

– Argi mes ne draugai? – paklusė ji.

– Aha, – atsakė jis be jokio entuziazmo. – Bet kai draugas meluoja į akis...

Ji pasisuko ant šono, padėjo galvą ant pagalvės ir be garso pravirko. Pagalve plito drėgna pilka dėmė.

Nedas grįžo, atsisėdo šalia ir apkabino ją. Opala paguldė galvą ant jo peties.

Keletą minučių Opala verkė tylėdama. Paskui, neatitraukdama burnos nuo jo švarko, slopiai tarė:

– Jūs... Jūs žinote, kad aš su juo susitikinėjau?

– Aš taip maniau, bet tu man atsakyk, ar jis kada nors kalbėjo apie tai, kad...

– Žinojau, kad jis turi nemalonumų. Bet man nesakė, kokie tie nemalonumai. Tiesa, minėjo, jog susikivirčijęs su tėvu dėl kažkokių pinigų ir kad jis nusivylęs, – tai jo žodžiai.

– Ar Teiloras minėjo Dispeino pavardę?

– Ne. O kas tarp jų? Kodėl manote, kad tai Dispeinas?

– Jis turėjo Teiloro skolų raštelius didesnei nei tūkstančio dolerių sumai, o pinigų atgauti niekaip negalėjo. Vakar Dispeinas slapta išvyko. Dabar jo ieško policija. – Nedas ėmė kalbėti dar tyliau ir vis iš padilbų žvilgčiojo į ją. – Tu gali padėti jį sučiupti.

– Ką turiu daryti?

– Tiesa, tai nelabai dora. Supranti, norint teisti Dispeiną, reikia turėti įkalčių. Bet jei jis kaltas, tu juk sutiksi padėti? Na, apskritai, reikia padaryti kai ką ne visai įstatymiškai, kad kaip reikiant būtų galima jį prignybti.

– Padarysiu viską, ką reikia!

Ji atsiduso ir prikando lūpą.

– Sakykite, ką turiu daryti? – nekantrai paklausė.

– Noriu, kad gautum man kokią nors jo skrybėlę.

– Ką?!

– Man reikalinga Teiloro skrybėlė. Ar gali gauti?

Opala nieko nesuprato.

– Bet kam, Nedai?

– Kad įvarytume Dispeiną į kampą. Tai ir viskas, ką kol kas galiu pasakyti. Gali man parūpinti Teiloro skrybėlę ar ne?

– Aš... aš manau, kad galėsiu, bet norėčiau...

– Sakyk!

Ji susijaudino, atsisėdo.

– O ar tėtis žinojo, kad mes susitikinėjome?

– Vargu. Tiksliai nežinau.

Ji vėl prispaudė galvą prie jo peties ir Nedas vos vos girdėjo, ką ji sako:

– O, Nedai, aš vakar su juo praleidau pusdienį, buvome kartu iki pat vakaro.

Nedas apkabino ją dar stipriau, bet neištarė nė žodžio.

– Kas, kas galėjo tai padaryti? – paklausė ji po pertraukėlės.

Nedas susigūžė.

Staiga Opala pakėlė galvą. Dabar tai buvo nebe silpna mergaitė.

– Ar jūs žinote, Nedai?

Jis neskubėdamas aplaižė lūpas ir burbtelėjo:

– Manau, kad žinau.

– Kas?! – sušuko ji.

Jis vėl padelsė, paskui, vengdamas jos žvilgsnio, paklausė, aiškiai ištardamas kiekvieną žodį:

– Ar pažadi kol kas apie tai niekam neprasitarti?

– Taip, – skubėdama atsakė Opala, bei kai Nedas buvo besakąs, ji abiem rankom nutvėrė jį už pečių. – Palaukite. Aš nieko negaliu pažadėti, kol jūs nepažadėsite, jog jiems geruoju nesibaigs, kad juos sugaus ir nubaus.

– Šito žadėti negaliu. Šito niekas negali pažadėti.

Opala atidžiai žiūrėjo į jį ir kandžiojo lūpas.

– Gerai, pažadu. Kas?

– Ar jis tau kada nors sakė, kad yra prasiskolinęs bukmekeriui Berniui Displeinui?

– Tai Displeinas?..

– Kada jis sakė?

– Atrodo, vakar, – tarė ji, – bet aš norėčiau...

Nedas vėl ją pertraukė:

– Tau nebūtinai reikia viską žinoti. Kuo mažiau žmonių apie tai žinos, tuo geriau. Lygiai tas pats ir dėl skrybėlės. – Jis apkabino ją ir prispaudė prie savęs. – Ar jį iš tikrųjų mylėjai, mažyte, ar tik todėl, kad tėvas...

– Aš jį mylėjau. – Ji kūkčiojo. – Aš tuo neabejoju. Aš tikiu...

Antras skyrius

TRIUKAS SU SKRYBĖLE

I

Nedas Bemontas, atsmaukęs ant pakaušio skrybėlę, kuri jam buvo mažoka, nusekė paskui nešiką per centrinę Grendo stotį prie išėjimo į Keturiasdešim antrąją gatvę, o iš ten – prie tamsiai rudo taksi. Atsiskaitęs su nešiku, sėdo į mašiną, pasakė viešbučio, esančio ne per toliausiai Brodvėjaus, Keturiasdešimtųjų gatvių rajone, pavadinimą ir, prisidegęs cigarą, atsilošė į sėdynės atramą. Kol taksi lėtai malėsi mašinų, plūstančių prie Brodvėjaus teatrų, sraute, Nedas spėjo sučiulpti visą cigarą.

Prie Medisono alėjos žalias taksi, išniręs iš už kampo šviečiant raudonai šviesai, visu greičiu rėžėsi į vyšninį Bomonto taksi ir nubloškė jį ant šaligatvio, sukežindamas dar vieną ten stovėjusią mašiną. Nedas susigūžė kampe, mėgindamas apsisaugoti nuo lietaus, plūstančio pro išdaužtą langą.

Paskui nusipurtė skeveldras ir išlipo iš mašinos tiesiai į susibūrusių žioplių knibždėlyną. Ne, jis nesužeistas, tikino priekabiai lendančius smalsuolius. Atsakęs į policininko klausimus, susirado skrybėlę, kuri jam buvo mažoka, vėl ją užsidėjo, paliepė perkelti lagaminus į kitą taksi, pasakė viešbučio pavadinimą naujajam vairuotojui ir visą kelią sėdėjo įsikniaubęs mašinos kamputyje.

Viešbutyje, pasirašęs registracijos knygoje, paklausė portjė, ar nėra jam laiškų, ir gavo dvi telefonogramas ir du užantspauduotus vokus be pašto žymos.

Koridoriaus prižiūrėtojo, palydėjusio jį į numerį, paprašė atnešti viskio pintą. Kai patarnautojas išėjo, Nedas užrakino duris ir perskaitė telefonogramas. Jos buvo pažymėtos tos dienos data. Abu kartus jam skambino Džekas. Pirmoji buvo priimta ketvirtą valandą penkiasdešimt dvi minutės, antroji – aštuntą valandą penkios minutės vakaro. Jis žvilgtelėjo į laikrodį. Jau buvo be penkiolikos minučių devinta.

Pirmoji telefonograma pranešė: "*Esu Himeroje*". Antroji: "*Pas Tomą ir Džerį. Paskambinsiu vėliau*".

Tada Nedas atplėšė vieną voką. Jame buvo du lapeliai, prirašyti stambiu, kampuotu vyrišku braižu. Data – vakarykštė.

"Ji apsistojo "Matenoje", numeris 1211, Ailinos Deil iš Čikagos vardu. Dar iš stoties kelis kartus skambino telefonu. Susitiko su vyru ir moterimi, kurie gyvena Istsaide, Trisdešimtojoje gatvėje. Jie apėjo daugelį vietų, daugiausia smuklių, turbūt iešojo jo, bet kol kas nerado. Vyro ir moters pavardės – Brukai. Aš 734 numeryje."

Lapelis, kuris buvo kitame voke, buvo rašytas ta pačia ranka, tik data tos dienos.

"Šįryt pasimačiau su Diuardu, jis sakėsi nežinojęs, kad Bemis mieste. Paskambinsiu vėliau".

Abu laiškus pasirašė Džekas.

Kol koridoriaus budintis atnešė viskį, Nedas spėjo nusiprausti, išsiimti iš lagamino švarius baltinius, persirengti ir užsirūkyti. Atsiskaitęs su patarnautoju, atsinešė iš vonios stiklinę ir pastūmė krėslą prie lango. Laukdamas skambučio, sėdėjo, gėrė ir abejingai žvelgė į kitą gatvės pusę.

– Alio, – tarė jis į ragelį. – Taip, Džekai... Ką tik... Kur?.. Aha... Aha, tuoj važiuoju.

Jis dar gurkštelėjo viskio, atsmaukė ant pakaušio skrybėlę, kuri jam buvo mažoka, nuo kėdės atkaltės paėmė paltą, užsivilko, pliaukštelėjo per kišenę, užgesino šviesą ir išėjo.

Buvo dešimt minučių dešimtos.

II

Įėjęs pro dvivėres duris, virš kurių per visą pastato aukštį švietė elektrinė iškaba "Tomas ir Džeris", Nedas Bomontas pateko į siaurą koridorių. Vienintelės durys kairėje vedė į mažytį restoraną.

Žmogus, sėdėjęs kampe prie staliuko, atsistojo ir pamojo jam pirštu. Tai buvo briediškos išvaizdos, gana gražaus rusvo veido frantas.

Nedas priėjo.

– Sveikas, Džekai, – tarė jis, paspausdamas ištiestą ranką.

– Jie viršuje, merguželė ir tie Brukai, – tarė Džekas. – Jums vertėtų atsisėsti čia, nugara į laiptus. Jeigu jie sumanys išeiti, aš pastosiu kelią. Ir jam pastosiu kelią, jeigu tik ateis. O jūsų nepastebės – čia pilna žmonių.

Nedas atsisėdo prie stalelio.

– Ar jie jo laukia?

Džekas gūžtelėjo pečiais.

– Nežiau, bet tempia laiką. Norite užkąsti? Išgerti, čia, apačioje, negausite.

– O aš noriu išgerti, – tarė Nedas. – Nejaugi viršuje nėra tokios vietelės, kur galėtume pasislėpti?

– Čia juk paprasčiausia užbėga. Tiesa, ten yra kelios kabinos, gal jose mūsų ir nepastebėtų, bet jeigu ateis Bernis...

– Rizikuojam. Aš noriu išgerti, o su Berniu, jeigu tik atsivilks, galėsiu pasikalbėti ir ten.

Džekas smalsiai pažiūrėjo į Nedą, nusuko akis ir tarė:

– Kaip išmanote. Einu pažiūrėti, ar yra laisvų kabinų. – Jis vėl gūžtelėjo pečiais ir nupėdino.

Pasisukęs su visu krėslu, Nedas stebėjo laiptais lipantį dabišių. Jis nenuleido akių nuo laiptų iki tol, kol Džekas vėl juose pasirodė ir pamojo pirštu. Kai Nedas priėjo, jis tarė:

– Laisva pati geriausia kabina, merguželė sėdi atsukusi nugarą, taigi eidamas pro šalį, galėsite žvilgtelėti į Brukus.

Jie palipo į viršų. Kabinos – staliukai ir suolai, atskirti nuo salės neaukštomis pertvarėlėmis, – buvo įrengtos dešinėje pusėje. Tik gerokai pasukęs galvą, pro plačią arką galėjai matyti barą ir viršutinę restorano salę.

Nedas įsmeigė žvilgsnį į Li Vilšir nugarą. Ji vilkėjo šiaudų spalvos berankovę suknelę ir buvo užsidėjusi rusvą skrybėlaitę. Ant kėdės atkaltės nerūpestingai numesti karojo kailiniai. Nedas pažvelgė į jos palydovus. Kairėje nuo Li išsidrėbęs sėdėjo blyškiaveidis vyras: galingas smakras, kreivoka nosis – šlykštus kokių keturiasdešimties metų galvijas. Veidu į Li sėdėjo didžiaakė rudaplaukė moteris. Ji juokėsi.

Nedas nusekė paskui Džeką į kabiną. Jie sėdėjo priešingose stalo pusėse. Nedas nugara į salę, arčiau išėjimo, už medinės pertvaros. Paltą jis nusivilko, bet skrybėlės nenusiėmė.

Priėjo padavėjas.

– Viskio, – užsakė Nedas.

– Džino su sodos vandeniu, – tarė Džekas.

Džekas atplėšė cigarečių pakelį, vieną išėmė ir, atidžiai ją apžiūrinėdamas, iškošė pro dantis:

– Čia jūs tvarkotės, o aš jums tarnauju, bet turiu pasakyti: tai ne pati geriausia vieta su juo kalbėtis, nes jis čia turi draugužių.

– Turi?

Džekas įbruko cigaretę į burnos kampelį, ir ji, kaip dirigento lazdelė, ėmė judėti žodžiams į taktą:

– Manote, jeigu jie laukia jo kaip tik čia, vadinasi, jis dažnai čia trainiojasi.

Padavėjas atnešė taureles. Nedas tuoj pat savo ištuštino ir niūriai pasiskundė:

– Tik gerklę sudrėkino.

– Kas tiesa, tai tiesa, – sutiko Džekas, nurydamas džino lašelį. Tada prikišo prie cigaretės degtuką, prisidegė ir vėl nugėrė.

– Štai kas, – tarė Nedas, – kai tik jis čia pasirodys, aš jį čiupsiu už pakarpos.

– Ką gi. Galima ir taip. – Gražus rudas Džeko veidas liko ramus. – O ką aš turėsiu daryti?

– Nieko. Vienas susitvarkysiu, – atsakė Nedas ir linktelėjo padavėjui.

Bomontas užsakė dvigubą porciją škotų viskio, Džekas – dar vieną taurelę džino su sodos vandeniu. Kol atnešė, Nedas jau savo ištuštino. Džekas, palikęs pirmąją neišgertą, ėmė siurbčioti iš antros. Nedas užsakė dar vieną dvigubą porciją ir dar vieną, o Džekas vis gurkšnojo iš tos pačios.

Pagaliau laiptų aikštelėje pasirodė Bernis Dispeinas.

Džekas, visą laiką stebėjęs laiptus, išvydo jį ir užmynė Nedo koją. Bomontas pakėlė galvą nuo tuščios taurelės, ir jo akyse sužibo šaltos piktos ugnelės. Delnu atsirėmęs į stalą, išlindo iš kabinos ir priėjo prie Dispeino.

– Atiduok mano pinigus, Berni, – tarė jis.

Žmogus, lipęs Dispeinui iš paskos, įsispraudė tarp jų ir kaire ranka stipriai kumštelėjo Nedui į pilvą. Tas mušeika buvo neaukštas, bet plačių pečių, o kumščiai – kaip špižiaus svarsčiai.

Nedas, susirietęs iš skausmo, lyg kamuolys nulėkė prie pertvaros; keliai sulinko, bet jis nepargriuvo; akys sustiklėjo, veidas pažaliavo. Nedas kažką neaiškiai sumurmėjo ir subliuško prie laiptų.

Išblyškęs, plika galva, svyrinėdamas nulipo žemyn, perėjo salę, išslinko į gatvę ir išsivėmė. Tada įlindo į taksi, kuris stovėjo už kelių metrų nuo smuklės durų, ir liepė vairuotojui vežti į Grinvič Viledžą.

III

Nedas Bomontas taksi sustabdė prie pilkų akmeninių laiptų. Pro atviras pusrūsio duris į tamsią gatvę sklido lalesys ir šviesa.

Nedas įėjo į ilgą siaurą kambarį – du barmenai baltais švarkais ruošė gėrimus dešimčiai žmonių, sėdinčių prie ilgo baro, o du padavėjai aptarnavo sėdinčiuosius prie stalelių.

– Tegu tave trenkia perkūnas – tai juk Nedas! – sušuko pliktelėjęs barmenas ir, perpylęs į aukštą taurę kažkokį rožinį mišinį, ištiesė per barjerą šlapią ranką.

– Sveikas, Makai, – atsakė Nedas.

Tada suspaudė ranką vienam padavėjui ir storam raudonskruosčiui italui, kurį pavadino Toniu. Su visais pasisveikinęs, Nedas pareiškė, kad jis būtų nieko prieš, jeigu galėtų užsisakyti išgerti.

– Tu nė velnio neužsisakysi, – šokosi Tonis ir pabeldė į bufetą tuščiu bokalu. – Šiandien neparduokit šitam vyriokui nieko, net vandens stiklinės, – tarė nustebusiems barmenams. – Viskas, ko jis pageidaus, – įstaigos sąskaita.

– Nesiginčysiu, kad tik pagirdytų. Dvigubą viskio!

Dvi merginos kitame kambario gale pakilo iš savo vietų ir sušuko:

– Au–ū, Nedai!

– Tuoj grįšiu, – pažadėjo Nedas ir pasuko prie merginų. Jos apkabino jį, apipylė klausimais, supažindino su draugais ir pasodino prie savo staliuko.

Nedas atsisėdo ir, atsakydamas į jų klausimus, pažadėjo į Niujorką grįžti laiku, bet ne visam, ir kad gers škotų viskį dvigubomis porcijomis.

Apie trečią valandą ryto jie pakilo. Iš Tonio baro išėjo į kitą, panašų į pirmąjį kaip du vandens lašai, ir ten jie susėdo už lygiai tokio pat staliuko ir gėrė tą patį, kaip ir anksčiau.

Pusę keturių vienas vyrukas atsistojo ir išpėdino net neatsisveikinęs. Po kokių dešimties minučių pakilo Nedas, antrasis vyriškis ir abi merginos. Gatvėje sustabdė taksi, įlipo ir nuvažiavo viešbutin prie Vašingtono skvero. Ten išlipo antrasis vyras ir viena mergina.

Likusioji panelė, kurią Nedas vadino Fedinka, nuvežė jį pas save į Septyniasdešimt trečiąją gatvę. Bute buvo labai karšta. Kai Fedinka atidarė duris, šiltas oras lyg banga plūstelėjo į juos. Mergina žengė tris žingsnius, aiktelėjo ir pargriuvo ant grindų.

Nedas uždarė duris ir pabandė ją prižadinti, bet Fedinka neatsibudo. Su dideliu vargu nutempė ją į miegamąjį ir paguldė ant gėlėtu uždangalu apklotos kušetės. Nuvilkęs viršutinius drabužius, suieškojo antklodę, apklojo merginą ir atidarė langą. Tada

nuėjo į vonią, ir vėl jam supykino širdį. Po to jis grįžo į svetainę, nenusirengęs atsigulė ant sofos ir užmigo.

IV

Nedą Bomontą pažadino telefonas, sučirškęs tiesiai virš galvos. Jis atsimerkė, nuleido ant grindų kojas ir apsižvalgė. Išvydęs telefoną, nurimo ir vėl užsimerkė.

Telefonas tebeskambėjo. Nedas suvaitojo, pasivartė, vargais negalais praplėšė akis. Kilstelėjo kairiąją ranką ir prisimerkęs pažiūrėjo į laikrodį. Ciferblatas buvo be stiklo, o rodyklės sustojusios be dvidešimt minučių dvyliktą.

Dar pasiraivęs, pakišo po galva sulenktą per alkūnę kairiąją ranką ir atsigulė ant kairiojo šono. Telefonas vis tebečirškė. Nedas apsižvalgė liūdnomis drumstomis akimis. Kambaryje degė šviesa. Pro atviras duris matė antklode pridengtas Fedinkos kojas.

Jis vėl suvaitojo, paglostė susitaršiusius tamsius plaukus ir delnais suspaudė smilkinius. Lūpos buvo sausos ir suskeldėjusios. Perbraukė jas liežuviu, ir gaili grimasa iškreipė Nedo veidą. Tada pakilo, kosčiodamas nusimovė pirštines, nusivilko paltą, viską numetė ant sofos ir nuėjo į vonią.

Išsimaudęs Nedas priėjo prie kušetės ir pažvelgė į Fedinką. Ji miegojo sunkiu miegu, veidu įsikniaubusi į pagalvę, vieną ranką, įmurdytą į žydrą rankovę, aukštai išmetusi virš galvos. Telefonas liovėsi skambėjęs. Nedas pasitaisė kaklaraištį ir grįžo į svetainę.

Ant stalelio tarp dviejų krėslų atdaroje dėžutėje gulėjo trys "Miurado" cigaretės su auksiniais apvadais. Vieną paėmęs, apmaudžiai burbtelėjo: "Pižonizmas", rado degtukų, užsirūkė, pasuko į virtuvę, iš keturių apelsinų išspaudė sultis ir išgėrė.

Po to išsivirė ir vieną po kito išsiurbčiojo du puodukus kavos. Išėjęs iš virtuvės, išgirdo beviltiškai graudų Fedinkos balsą:

– Kur Tedas? – ji sunkiai pramerkė akis.

Nedas priėjo prie jos.

– Kas per vienas tas Tedas? – paklausė.

– Vaikinas su kuriuo buvau.

– O argi tu buvai su vaikinu? Iš kur aš žinau, tą tavo Tedą!

Ji taip nusižiovavo, kad net žandikauliai sutraškėjo.

– Kelinta dabar valanda?

– Šito ir aš nenutuokiu. Turbūt jau rytas.

Ji patrynė į pagalvę veidą.

– Nieko sau! Vakar pasižadėjau už jo tekėti, o paskui mečiau ir parsitempiau namo pirmą pakliuvusį girtuoklį. – Ji suspaudė į kumštį pirštus ir vėl ištiesė. – O gal aš ir ne namie?

– Šiaip ar taip, raktą nuo šito buto turėjai, – atsakė Nedas. – Nori apelsinų sulčių ar kavos?

– Nieko nenoriu, tik numirti. Ar gali, Nedai, išeiti ir daugiau niekad nesugrįžti?

– Man sunku bus tai padaryti, – sudirgęs tarė jis, – bet pasistengsiu.

Apsivilko paltą, užsimovė pirštines, ištraukė iš kišenės šlapią juodą kepę, užsimaukšlino ant galvos ir išėjo.

V

Po pusvalandžio Nedas Bomontas buvo viešbutyje ir beldėsi į 734 kambarį. Po kurio laiko už durų pasigirdo mieguistas Džeko balsas:

– Kas ten?

– Bomontas.

– A–a–a, tuoj. – Tai jis ištarė be jokio džiaugsmo.

Džekas atidarė duris ir uždegė šviesą. Jis vilkėjo žalią dabitišką chalatą, bet buvo basas. Akys užsimiegojusios, veidas paraudonavęs ir išpurtęs. Nusižiovavęs vėl įlindo į lovą. Išsitiesė ant nugaros ir įsispitrėjo į lubas. Paskui abejingai paklausė:

– Kaip šiandien jaučiatės?

Nedas užtrenkė duris, priėjo prie lovos ir niūriai žiūrėjo į patale gulintį žmogų.

– Kas įvyko man išėjus? – paklausė.

– Nieko neįvyko. – Džekas vėl nusižiovavo. – O gal norite sužinoti, ką aš veikiau? – Jis nelaukė atsakymo. – Aš tuoj pat išsinešdinau ir vaikštinėjau, laukdamas, kol išeis Dispeinas su mergužėle ir tas vaikinas, kuris jums stuktelėjo. Jie išgriuvo drauge ir patraukė pas Bakmeną, į Keturiasdešimt aštuntąją gatvę. Dispeinas ten įsitaisė Bartono Dini vardu – numeris 938. Aš pastypčiojau gatvėje iki trijų, o tada nusiploviau. Jie vis dar ten, jeigu, suprantama, manęs neapšovė. – Džekas galva mostelėjo kampe stovinčio krėslo pusėn. – Antai jūsų skrybėlė. Pamaniau: dar prireiks.

Nedas nupėdino į kambario kampą, paėmė nuo krėslo skrybėlę, kuri jam buvo per maža, užsidėjo, o šlapią kepę įsibruko palto kišenėn.

– Jeigu norite išgerti, viskis ant stalo, – pridūrė Džekas.

– Ne, ačiū, – tarė Nedas. – Ar turi pistoletą?

Džekas liovėsi žiūrėjęs į lubas. Atsisėdo lovoje, pasirąžė, trečią kartą plačiai nusižiovavo ir paklausė:

– O ką ketinate daryti?

Atrodė, pasidomėjo tik iš mandagumo.

– Rengiuosi pasimatyti su Dispeinu.

Džekas apkabino kelius ir sustingo, atsirėmęs į savo lovos galą. Po valandėlės lėtai tarė:

– Man atrodo, nevertėtų. Bent jau dabar.

– Ne, verta, ir kaip tik dabar, – atsakė Nedas.

Jo tonas privertė Džeką pakelti akis. Nedas atrodė lyg ir ligonis: veidas geltonai pilkas, paraudusios drumstos akys taip užtinusios, kad net nesimatė baltymų, sausos, lyg vėjo nugairintos lūpos – išpurtusios.

– Visą naktį nemiegojote? – paklausė Džekas.

– Truputį pasnaudžiau.

– Persigėrėte?

– Taip. Tai kaip dėl pistoleto?

Džekas iškišo kojas iš po antklodės ir nuleido ant grindų.

– Kodėl jums pirmiausia neišsimiegojus? Vėliau nueisime pas jį. Dabar prastai atrodote.

– Eisiu dabar, – pakartojo Nedas.

– Ką gi, gerai, – tarė Džekas, – tik be reikalo susigalvojote. Jie ne kokie vaikigaliai. Jie rimti žmonės.

– Kur pistoletas? – pakartojo Nedas Bomontas.

Džekas atsistojo ir ėmė atsisieginėti pižamą.

– Duok pistoletą ir miegok sau. Vienas eisiu.

Džekas užsisegė jau atsegtą sagą ir vėl susirangė patale.

– Pistoletas spintoje, viršutinėje lentynoje. Ten ir šoviniai, jeigu jie reikalingi. – Jis apsisuko ant šono ir užsimerkė.

Nedas surado pistoletą, įsikišo į užpakalinę kišenę, burbtelėjo "Iki greito pasimatymo", užgesino šviesą ir išėjo.

VI

Kvadratinis, geltonai dažytas daugiabutis Bakmeno namas užėmė beveik pusę kvartalo. Nedas Bomontas įėjo į holą, pasisakė, kas esąs, ir tarė norįs pasimatyti su misteriu Dini.

Po penkių minučių jis išlipo iš lifto ir nužingsniavo ilgu koridoriumi prie atvirų durų, kuriose stovėjo Bernis Dispeinas.

Dispeinas buvo neaukštas kresnas vyras nepaprastai didele galva. Ilgi, purūs, garbanoti plaukai darė jį aukštesnį ir iš pirmo žvilgsnio atrodė, kad jis fiziškas išsigimėlis. Gilios raukšlės aštriomis linijomis raižė jo kaktą ir bėgo nuo stambios nosies iki pat plataus mėsingo smakro. Tik akys buvo mažos. Vieną skruostą puošė rožinis randas. Mėlynas kostiumas kruopščiai išlygintas. Jokių brangenybių jis nenešiojo.

Bernis stovėjo ir sarkastiškai šypsojosi.

– Labas rytas, – pasveikino Bomontą.

– Noriu su tavimi pasikalbėti, Berni, – atsakė Nedas.

– Taip ir maniau. Kai tik iš apačios pranešė, kad tu lipi į viršų, tariau sau: "Kertu lažybų, jis nori su manimi pasikalbėti".

Geltoname pabrinkusiame Nedo veide netrūktelėjo nė vienas raumuo. Jis tylėjo.

Dispeinas dar labiau išsiviepė.

– Ko gi tu stovi, mano berniuk? Užeik, užeik! – pakvietė ir pasitraukė per žingsnį.

Durys vedė į mažytį koridorių. Kambaryje jis išvydo Li Vilšir ir tą žmogų, kuris jam smogė. Jie pakavo kelioninius lagaminus, bet liovėsi triūsę ir smalsiai sužiuro į Nedą.

Dispeinas užtrenkė koridoriaus duris ir tarė:

– Mūsų Mažylis Kidas labai miklus surengti teismą, o tu vakar taip netikėtai mane užklupai, kad jis pamanė, jog ieškai priekabių, supranti? Paskui jam už tai daviau pylos. Taigi, jeigu meiliai paprašysi, jis gali net tavęs atsiprašyti.

Mažylis Kidas kažką pusbalsiu pasakė Li, ir ši piktai pažvelgė į Nedą. Kandžiai nusijuokusi, pasakė:

– Taip, džentelmenas iki panagių!

– Eikite šen, misteri Bomontai, – vėl pakvietė Dispeinas. – Jau visus pažįstate, ar ne?

Nedas įėjo į kambarį.

– Kaip pilvukas? – pasidomėjo Mažylis Kidas.

Nedas nieko neatsakė.

– Še tau, kad nori! Juk sakei atėjęs pasišnekėti, o burnos nepraveri. Tai bent! – sušuko Dispeinas.

– Aš noriu pasikalbėti su tavimi, – tarė Nedas. – Nejaugi reikia, kad šitie žmonės klausytųsi, ką mes šnekėsime?

– Man – reikia. Tau – ne. Jeigu jie tau trukdo – išeik. Niekas čia nelaiko, – atsakė Dispeinas.

– Turiu reikalą.

3. 2940

– Ak, taip! Tu kažką kalbėjai apie pinigus. – Dispeinas šypsodamasis atsigręžė į Mažylį Kidą. – Juk jis kažką kalbėjo apie pinigus, Mažyli, a?

Mažylis žengė porą žingsnių ir atsistojo prie durų.

– Taip, sakė, tik aš nepamenu – ką, – atsakė jis gergždančiu čerškiančiu balsu.

Nedas nusivilko paltą ir numetė ant didelio krėslo atkaltės. Tada sudribo toje kėdėje ir kyštelėjo už nugaros skrybėlę.

– Šį kartą atėjau kitu reikalu. Aš... tuoj...– Jis ištraukė iš vidinės švarko kišenės dokumentą, išskleidė jį, perbėgo akimis ir kalbėjo toliau: – Aš čia atėjau kaip apygardos prokuratūros specialusis tardytojas.

Kažkurią sekundės dalį linksmas Dispeino akių žvilgesys užgeso, bet jis bematant atsigavo:

– O–ho, tai išėjai į žmones! Kai tave mačiau paskutinį kartą, buvai Polio batlaižys.

Nedas sulankstė dokumentą ir įsikišo į kišenę.

– Ką gi, imkis darbo, – tęsė Dispeinas, – parodyk mums, kaip tai daroma. – Jis atsisėdo priešais Nedą ir palingavo savo milžiniška galva. – Ar tik nenori pasakyti, kad atsitrenkei į Niujorką vien tam, kad apklaustum mane dėl Teiloro Henrio nužudymo?

– Taip.

– Labai gaila, gali nesivarginti. – Dispeinas plačiu mostu parodė ant grindų gulinčius lagaminus. – Kai tik Li man pasakė, kas įvyko, aš ėmiau dėtis daiktus, norėdamas grįžti ir patirti, kokia ten jūsų provokacija.

– Provokacija? Apie tai paklausk Li! Ji policijai viską išklojo, – atsakė Nedas. Jis sėdėjo tingiai sudribęs krėsle, vieną ranką laikydamas už nugaros.

– Tai ką aš turėjau daryti, kai tas niekšelis juos pas mane atsiuntė? – piktai tarė Li.

– Li, aišku, kvailė besmegenė, bet tie vekseliai nieko nereiškia, – tarė Dispeinas. – Jie...

– Tai, aš, vadinasi kvaila? – sucypė Li. – O kas čia atlėkė tavęs perspėti? Ir šitaip kalbi po to, kai pabėgai, pagriebęs viską, kas tik tilpo tavo dvokiančiose letenose...

– Kaip tik taip, – meiliai šypsodamasis, patvirtino Dispeinas. – Čia atvažiuodama ir parodei savo kvailumą. Juk paskui save jį atsivedei ir mane išdavei.

– Štai kas! Jeigu tu taip, aš nė kiek nesigailiu atidavusi policijai tuos raštelius. Ką dabar pasakysi?

– Aš tau viską pasakysiu, tik palauk, kol svečias išeis, – atsakė Dispeinas ir vėl kreipėsi į Nedą: – Vadinasi, dorasis Polis Medvigas nutarė atiduoti mane suėsti, ar ne?

Nedas nusišypsojo.

– Tendencingai faktų niekas nekraipo, Berni, ir tu tai žinai. Li mums davė tik siūlelį, visa kita patys išnarpliojome.

– Jūs tiek įkalčių ir teturite – tuos popierėlius, kuriuos ji davė? Juk daugiau nieko, ar ne?

– Mes daug ką turime.

– Pavyzdžiui?

Nedas vėl nusišypsojo.

– Galėčiau daug ką tau papasakoti, Berni, bet kažkodėl neturiu noro.

– Niekai!

Nuo durų pasigirdo spiegiantis Mažylio Kido balsas:

– Grūskim tą mulkį nuo laiptų, ir viskas. Jau laikas važiuoti!

– Palauk! – Dispeinas susiraukė ir vėl kreipėsi į Nedą: – Ar išrašytas mano arešto orderis?

– Aš juk ne...

– Išrašytas ar ne? – Dispeinas jau nejuokavo.

– Kiek žinau, ne, – lėtai tarė Nedas.

Dispeinas staiga pastūmė krėslą ir atsistojo.

– Tada keliauk po šimts velnių, ir kuo greičiau, o jei ne – užsiundysiu ant tavęs Mažylį.

Nedas atsistojo. Paėmė paltą, užsimetė ant rankos, ištraukė iš kišenės šlapią kepurę ir, laikydamas ją rankoje, griežtai tarė:

– Tu dar pasigailėsi.

Ir lėtai, išdidžiai išėjo. Girdėjo gargždų Mažylio juoką ir spiegiantį Li uliavimą.

VII

Išėjęs ir Bakmeno namų, Nedas Bomontas žvaliai žingsniavo gatve. Ir nors jo veidas po senovei buvo pavargęs, bet akys linksmai žibėjo, o juodi ūseliai vos vos virpčiojo nuo šypsenos.

Pirmajame skersgatvyje akis į akį susidūrė su Džeku.

– Ką čia veiki? – paklausė.

– Kiek žinau, aš vis dar jums tarnauju, tai va ir atėjau pažiūrėti, ar man kartais vėl neatsirado kokio darbelio.

– Puiku! Surask taksi. Jie rengiasi sprukti.

– Klausau, – atsakė Džekas ir dingo.

Nedas lūkuriavo sankryžoje. Iš čia buvo matyti centrinė ir šalutinė gatvės, vedančios prie Bakmeno namo.

Netrukus Džekas grįžo su taksi. Nedas įlipo į mašiną ir paaiškino vairuotojui, kur važiuoti ir kur sustoti.

– Ką jiems padarėte? – paklausė Džekas, kai mašina sustojo.

– Ogi nieko ypatinga.

– A–a–a.

Praėjo dešimt minučių.

– Žiūrėkite, – tarė Džekas, pirštu rodydamas į taksi, sustojusį prie šoninių Bakmeno namų durų.

Pirmas išėjo Mažylis Kidas, vilkdamas du lagaminus. Kai jis įlipo į taksi, išbėgo Dispeinas ir mergina. Mašina nuvažiavo.

Nedas paliepė vairuotojaui sekti pirmąją mašiną. Rytmečio saulė dosniai nušvietė gatves, kuriomis jie važiavo. Po daugybės posūkių ir kilpų pirmoji mašina pagaliau sustojo Keturiasdešimt devintojoje Vakarų gatvėje prie senos nedegtų plytų vilos. Ir vėl Mažylis Kidas išlipo pirmas, pažvelgęs į dešinę ir į kairę, priėjo prie namo durų ir jas atidarė. Tada grįžo prie taksi. Dispeinas ir mergina skubiai išlipo iš mašinos ir įėjo į namą. Mažylis su lagaminu nusekė iš paskos.

– Palaukite manęs čia, – burbtelėjo Nedas.

– Ką sumanėte? – paklausė Džekas.

– Išbandyti laimę.

Džekas palingavo galva.

– Ne tas rajonas. Vėl turėsime nemalonumų.

– Jeigu aš išeisiu su Dispeinu, mauk iš čia. Surask tą mašiną ir grįžk prie Bakmeno namo. Sek jį. Jeigu aš neišeisiu, pats spręsk ką daryti.

Nedas atidarė dureles ir išlipo. Jis virpėjo nuo jaudulio, akys spindėjo. Kai Džekas, iškišęs galvą pro langelį, dar kažką bandė pasakyti, Nedas tik nekantriai mostelėjo ranka ir skubėdamas perėjo gatvę.

Palipęs laipteliais, paspaudė durų rankeną. Durys lengvai atsidarė. Jis įėjo ir įsispitriojo į vestibiulio prieblandą.

Durys už jo nugaros užsitrenkė. Mažylis vožė kumščiu Nedui į galvą. Nuo smūgio nulėkė kepurė. Nedas atsitrenkė į sieną, muistydamasis sudribo. Mažylis užsimojo antrą kartą, bet ir Nedas nebelaukė: iš visų jėgų trenkė Mažyliui Kidui kumščiu į papilvę. Nuo staigaus stipraus smūgio šis aiktelėjo ir atsitraukė. Tuo laiku Nedas atsistojo ir pasiruošė kitai atakai.

Ne per toliausiai, prisispaudęs prie sienos, stovėjo Bernis Dispeinas – jo veidą iškreipė grobuoniška grimasa, akutės prisimerkė.

– Rėžk jam, Kidai, rėžk... – pusbalsiu kurstė. Nedas žvalgėsi Li Vilšir, bet jos nebuvo.

Du kartus iš eilės Mažylis Kidas trenkė Nedui į krūtinę. Prispaustas prie sienos, Bomontas užsikosėjo. Nuo trečio veidan taikyto smūgio išsisuko. Staigiu rankos mostu atbloškęs Mažylį, spyrė jam į pilvą. Tas sužvigo iš pykčio, vėl puolė Nedą, bet Nedas spirte nuspyrė Mažylį. Tuo pačiu metu spėjo kyštelėti ranką į užpakalinęs kišenę ir ištraukė pistoletą. Jis neturėjo kada taikytis – kilstelėjęs ranką, paspaudė gaiduką ir pataikė Mažyliui į dešinį riešą. Mažylis suriko ir pargriuvo. Į Nedą žvelgė krauju pasruvusios išsigandusios akys.

Nedas pasitraukė tolėliau, įkišo kairę ranką į kišenę ir burbtelėjo Berniui Dispeinui:

– Na–gi, einam į gatvę, noriu su tavimi pasikalbėti. – Jo veidas buvo ryžtingas.

Viršuje subildo žingsniai. Kažkur toli trinktelėjo durys, koridoriaus gale pasigirdo sujaudinti balsai. Tačiau vestibiulin niekas neįėjo.

Dispeinas nemirksėdamas lyg užburtas žiūrėjo į Nedą. Paskui, nesakęs nė žodžio, peržengė gulintį Kidą ir išėjo pirmas. Nedas įkišo pistoletą į dešinę kišenę ir išsekė iš paskos.

– Prie ano taksi, – tarė Dispeinui, parodydamas mašiną, iš kurio jau išlindo Džekas. Kai jie įlipo, Nedas paliepė vairuotojui važiuoti.

– Kol kas tiesiai, o paskui pasakysiu, kur sukti.

Pagaliau Dispeinas atgavo balsą.

– Tai apiplėšimas, – išspaudė pro dantis. – Aš tau atiduosiu viską, nes nenoriu mirti, bet tai apiplėšimas.

Nedas tik nusijuokė ir papurtė galvą.

– Nepamiršk, kad aš išėjau į žmones ir gavau šiokį tokį postą apygardos prokuratūroje.

– Bet juk man nepateikė kaltinimų. Manęs neieško. Pats sakei...

– Aš turėjau priežastį nesakyti tau teisybės. Tavęs ieško.

– Dėl ko?

– Dėl Teiloro Henrio nužudymo.

– Ak, štai kas! Po velnių, aš pasirengęs grįžti, jeigu tik tiek. Ką jūs turite prieš mane? Aš turėjau jo vekselius. Tai tiesa. Ir išvažiavau tą naktį, kai jį nužudė, tai teisybė. Bet juk su tokiais kal-

tinimais, paremtais štai tokiais įkalčiais, bent šiek tiek išprusęs advokatas sudaužys jus į šipulius. Dieve, aš tuos Teiloro pakvitavimus įkišau į seifą dar iki pusės dešimtos. Tą paliudija ir Li. Argi tai neįrodo, kad tą naktį nesirengiau su juo suvesti sąskaitų?

– Galbūt. Bet be šito, mes dar turime kai kurių tau nepalankių įrodymų.

– Daugiau jūs nieko neturite, – lėtai tarė Dispeinas.

Nedas nusijuokė.

– Klysti, Berni. Atsimeni, kai atėjau pas tave, buvau su skrybėle.

– Lyg ir su skrybėle.

– Atsimeni, išeidamas aš išsitraukiau kepurę iš palto kišenės?

Bernio akyse šmėstelėjo baimė ir sąmyšis.

– Velniai rautų! Tai kas? Kur suki?

– Aš ieškau įkalčio. Tu neatkreipei dėmesio, kad skrybėlė man buvo per maža?

Dispeino balsas sugergždė.

– Nepastebėjau. Dieve gink, ką turi galvoje?

– O tai, kad ta skrybėlė – ne mano. Ar žinai, kad Teiloro skrybėlės prie lavono nerado?

– Šito nežinojau. Aš nieko nežinau apie Teilorą.

– Todėl tau ir aiškinu. Toji skrybėlė, kurią nešiojau šį rytą, – Teiloro skrybėlė. O dabar ji paslėpta tarp sėdynės ir kėdės atkaltės tavo bute Bakmene. Kaip manai, ar to pakaks, pridėjus prie to , ką jau mes prieš tave turime, kad pasodintume tave į elektros kėdę?

Iš Dispeino gerklės vos neištrūko paniška dejonė, bet Nedas delnu uždengė jam burną ir miauktelėjo į ausį:

– Tyliau!

Dispeino veidu plūdo šaltas prakaitas. Jis prisispaudė prie Nedo, sugriebė jį už palto atvartų ir suvaitojo:

– Klausyk, Nedai, neparduok manęs. Aš atiduosiu tau visus pinigus, visą skolą. Su procentais. Tik nedaryk šito. Juk aš nenorėjau tavęs apgauti, Nedai, kaip Dievą myliu! Paprasčiausia man buvo striuka su pinigais, ir aš nutariau paimti truputį tavųjų. Kaip Dievą myliu, Nedai! Dabar neturiu visos sumos, bet pardaviau Li akmenukus ir šiandien turiu už juos gauti. Aš grąžinsiu tau pinigus, visus iki paskutinio cento. Kiek aš tau skolingas, Nedai? Visus atiduosiu šį rytą.

Nedas stumtelėjo storulį, kad šis nulėkė į kitą kampą ir tarė:

– Trys tūkstančiai du šimtai penkiasdešimt dolerių.

– Trys tūkstančiai du šimtai penkiasdešimt dolerių. Tu juos gausi. Visus iki paskutinio cento. Šiandien. Tuoj pat. – Dispeinas žvilgtelėjo į laikrodį. – Taip, taip, tuoj pat. Senis Steinas jau dirba. Tik tu pasakyk, Nedai, kad mane paleisi. Vardan senos draugystės.

Nedas susimąstęs pasitrynė rankas.

– Aš negaliu tavęs paleisti. Bent jau dabar. Juk dirbu prokuratūroje. O tavęs ieško, nori patardyti. Taigi kalbėti galime tik apie skrybėlę. Štai ką siūlau: atiduok man mano pinigus, o aš jau pasirūpinsiu, kad nieko nebūtų kambaryje, kai aš ją rasiu. Ir niekas nieko nesužinos. Kitaip pasistengsiu, kad ten dalyvautų ir viską matytų visa Niujorko policija. Tai va. Nori – sutik, nenori – nereikia.

– Dieve mano, – suvaitojo Bernis, – sakyk jam, kad važiuotų pas senį Steiną, į...

Trečias skyrius

DINAMITAS

I

Iš Niujorko traukinio Nedas Bomontas išlipo visai kitas žmogus – žvalus ir kupinas gyvenimo džiaugsmo. Tik įdubusi krūtinė truputį gadino įspūdį. Žvitriom akim, išdidžiai spyruokliuojančiu žingsniu jis perėjo laukiamąją salę, pamojo pažįstamai merginai informacijos biure ir išėjo į gatvę.

Laukdamas nešiko, nusipirko laikraštį. Važiuodmas taksi į Rendalo aveniu, jį išskleidė ir pirmajame puslapyje išvydo:

"NUŽUDYTAS ANTRASIS BROLIS

Frensis F. Vestas nužudytas netoli tos vietos, kur žuvo jo brolis.

Nepraėjo nė dvi savaitės, ir Vestų namuose Atčlendo aveniu vėl tragedija. Vakarykštę naktį nušautas 31 metų Frensis F. Vestas. Mirtis jį ištiko už kvartalo nuo tos vietos, kur jis buvo savo brolio Normano, partrenkto mašinos, priklausančios, kaip spėjama, butlegerams, žuvimo liudininku.

Frensis Vestas, dirbęs "Rokquei" kavinėje padavėju, grįžo namo po vidurnakčio. Kaip teigia šios, antrosios, tragedijos liudininkai, čia pavijo juodas limuzinas, milžinišku greičiu lėkęs Atčlendo aveniu. Pasigirdo šūviai. Vestas pargriuvo aštuonių kulkų sužeistas, ir mirė dar niekam nesuskubus prie jo pribėgti. Mašina su žudikais nesustojo, padidino greitį ir dingo už Baumeno gatvės kampo. Prieštaringi liudininkų parodymai apsunkino mašinos paieškas. Joje buvusių žmonių niekas gerai nematė.

Vienintelis gyvas likęs brolis Boidas Vestas, kuris taip pat buvo Normano žūties liudininkas, nežino, kodėl nužudė Frensį. Jis pareiškė nežinąs, ar jis turėjęs priešų. Mis Mari Šeperd, gyvenanti Beikerio aveniu Nr. 19, ketinusi susituokti su Frènsiu kitą savaitę, tdip pat negalėjo įvardyti nė vieno, geidusio jos jaunikio mirties.

Timotis Aivensas, sulaikytas kaip įtariamasis, vairavęs mašiną, kuri atsitiktinai partrenkė Normaną Vestą, atsisakė duoti interviu reporteriams, kurie buvo atėję į jo kamerą, – miesto kalėjime jis bus laikomas iki teismo".

Nedas Bomontas neskubėdamas sulankstė laikraštį ir įsikišo į palto kišenę. Tik sučiauptos lūpos ir degančios akys bylojo –

jis jaudinasi. Įsisipraudęs į patį mašinos kamputį, Nedas sukiojo tarp pirštų nepridegtą cigarą.

Namuose nenusirengęs greitai priėjo prie telefono, vieną po kito surinko keturis numerius, teiraudamasis Polio Medvigo ir vis paklausdamas, kur būtų galima jį rasti. Po ketvirtojo bandymo Nedas atsisakė to bergždžio darbo.

Padėjęs ragelį, išsitraukė cigarą, prisidegė, bet tuoj pat padėjo jį ant stalo krašto ir vėl pakėlė telefono ragelį. Paskambinęs į miesto rotušę, paprašė sujungti su apygardos prokuroru. Laukdamas, kol atsakys, koja pasitraukė kėdę, atsisėdo ir įsikišo cigarą į burną.

Pagaliau atsakė.

– Alio, – tarė Nedas, – ar galėtumėte pakviesti misterį Farą?.. Nedas Bomontas... Taip. Ačiū. – Jis užpešė dūmą ir išpūtė. – Alio! Faras?.. Grįžau prieš kelias minutes... Taip. Ar galiu dabar su jumis pasimatyti? Gerai. Ar Polis sakė apie Vesto nužudymą?,, Aha, jūs nežinote, kur jis?.. Tai va, yra vienas reikaliukas, kurį norėčiau su jumis aptarti. Sakysim po pusvalandžio... Gerai.

Jis padėjo ragelį, atsistojo ir priėjo prie stalelio šalia durų pažiūrėti, ar nėra laiškų. At stalelio gulėjo keli žurnalai ir devyni laiškai. Nedas mikliai peržvelgė vokus, neatplėšęs numetė atgal, miegamajame nusirengė, nuėjo į vonią, nusiskuto ir išsimaudė duše.

II

Prokuroras Maiklas Džozefas Faras buvo rūsčios išvaizdos keturiasdešimtmetis žmogus; raudonas veidas bylojo apie peštuko būdą; ant galvos styrojo trumpai kirptų rusvų plaukų šepetėlis. Jis sėdėjo už didelio rašomojo stalo, ant kurio poliruoto paviršiaus testovėjo telefonas ir žalio onikso rašymo priemonių komplektas, papuoštas metaline nuogos moters su lėktuvėliu rankose figūra. Abiejose figūros pusėse styrojo juodi ir balti automatiniai koteliai.

Faras abiem rankom paspaudė Nedo Bomonto delną ir pasodino jį į didelį krėslą. Supdamasis kėdėje, prokuroras paklausė:

– Ar kelionė gerai pavyko? – nuoširdžios akys smalsiai spindėjo.

Neblogai, atsakė Nedas. – Aš dėl Frensio Vesto. Dabar, kai jį stuktelėjo, kaip bus su Timu Aivensu?

Faras krūptelėjo, bet skubiai susigriebė ir ėmė vaizduoti norįs tik patogiau atsisėsti.

– Man atrodo, niekas nesikeičia, – tarė jis. – Juk liko dar trečiasis brolis, kuris gali liudyti prieš Aivensą. – Jis žiūrėjo į rašomojo stalo kampą, aiškiai norėdamas išvengti Nedo akių. – O kodėl klausiate? Turite kokių nors pasiūlymų?

Nedas neatitraukė akių nuo Faro veido.

– Paprasčiausiai nesidomėjau, ir tiek. Taip, jegu brolis gali atpažinti Timą, vadinasi viskas gerai.

Faras atsakė ramiai kaip ir pirma:

– Žinoma. – Jis pamažu suposi kėdėje. Putlūs skruostai drebėjo lyg želė. Prokuroras atsikosėjo, atsistojo ir, draugiškai pažvelgęs į Nedą, tarė: – Luktelkite minutėlę, turiu čia tokį darbelį. Jie viską pamirš, jeigu liausiuosi jiems lipęs ant kulnų. Neišeikite, noriu su jumis pasikalbėti apie Dispeiną.

– Galite neskubėti grįžti, – burbtelėjo Nedas. Visą tą laiką – apie penkiolika minučių, – kol nebuvo Faro, jis ramiai rūkė.

Faras grįžo niūrus.

– Labai apgailestauju, kad turėjau jus palikti vieną, – tarė ir vėl atsisėdo. – Čia mes turime darbo iki kaklo. Tiesiog nėra kada atsikvėpti. Jeigu taip ir toliau... – Jis skėstelėjo rankomis.

– Nieko, nieko, nesijaudinkite. Ar sužinojote ką naujo apie Teiloro Henrio nužudymą?

– Ne, kol kas nieko. Kaip tik apie tai norėjau pasikalbėti. Apie Dispeiną... – Faras ir vėl nusuko akis.

Pajuokianti šypsena iškreipė Nedo lūpų kampučius, bet Faras šito nepastebėjo. Nedas tarė:

– Tiesą sakant, visi įkalčiai šiaudiniai.

Faras neskubėdamas linktelėjo, bet akių nuo rašomojo stalo nepakėlė.

– Galbūt, bet juk jis išdūmė iš miesto tą pačią naktį. Tai įtartina.

– Jis turėjo rimtų priežasčių, – tarė Nedas. – Gana pagrįstų. – Šypsenos šešėlis vėl perbėgo jo veidu ir išnyko.

Faras palinksėjo galva, tarsi būtų norėjęs, kad jį įtikintų.

– O ar jums nedingtelėjo, kad jis nužudė Henrį?

Nedas abejingai atsakė:

– Manau, kad Dispeinas čia niekuo dėtas. Nors įtarimas kyla. Jeigu tik norite, turite pakankamą pagrindą jį areštuoti.

Prokuroras pakėlė galvą, pažiūrėjo į Nedą, sutrikęs šyptelėjo ir suburbėjo:

– Jeigu aš kišu nosį ne į savo reikalą, mane galite pasiųsti po velnių. Bet sakykite – kodėl Polis išsiuntė jus į Niujorką paskui Bernį Dispeiną?

Nedas atsakė ne iš karto. Tik užpešęs ir išpūtęs dūmą, tarė:

– Bernis apmovė mane ir pabėgo su mano pinigais. Kad Teiloras Henris buvo nužudytas tą pačią dieną, kai Pegė O'Tula pirmoji pasiekė finišą – grynas atsitiktinumas. O aš pastačiau už ją pusantro tūkstančio dolerių.

– Gerai, gerai, Nedai, – skubiai prakalbo Faras. – Man jūsų ir Polio reikalai nerūpi. Matote, aš nesu įsitikinęs, kad Dispeinas atsitiktinai gatvėje nesutiko Henrio ir jam nestuktelėjo. Šiaip ar taip, manau, reikia jį kuriam laikui sulaikyti. – Storas prokuroro lūpas iškreipė meilikaujanti šypsena. – Nemanykite, kad kišu nosį į Polio ir jūsų reikalus, bet... – Purpurinis prokuroro veidas sužvilgo nuo prakaito. Staiga jis pasilenkė, ištraukė stalo stalčių, pačeženo popierius ir padavė Nedui nedidelį baltą voką nukirptu galu. – Štai. – Jo balsas pasidarė gargždus. – Skaitykite ir pasakykite, ką apie tai manote. Galbūt čia dėmesio neverti niekai?

Nedas paėmė voką, bet nesiskubino žiūrėti, kas jame yra. Jo akys, šaltos ir spindinčios, kaip ir pirma žvelgė į prokurorą.

Faras dar labiau išraudo, jis taikiai pakėlė ranką ir prabilo:

– Šiam laiškui aš neskiriu jokios reikšmės, Nedai, bet... Kiekvieną kartą, kai tik kas atsitinka, mes gauname kalnus visokio šlamšto. Bet ko aš čia šneku, verčiau paskaitykite ir pasakykite savo nuomonę.

Dar kiek palaukęs, Nedas nusuko akis nuo Faro veido ir pažvelgė į voką. Adresas buvo spausdintas mašinėle:

P–ui Dž. Farui,
apygardos prokurorui,
Miesto rotušė,
asmeniškai

Antspaudas ant voko bylojo, kad laiškas išsiųstas praėjusį šeštadienį. Balto popieriaus lape viso labo tebuvo trys frazės, be kreipinio ir parašo:

"*Kodėl nužudžius Teilorą Henrį, Polis Medvigas pavogė vieną jo skrybėlę?*

Kur dingo skrybėlė, kurią Teiloras Henris nešiojo nužudymo valandą?

Kodėl priėmėte į darbą žmogų, kuris teigia pirmas užtikęs Teiloro Henrio lavoną?"

•

Nedas sulankstė popierių, įkišo atgal į voką, numetė ant stalo ir didžiojo piršto nagu paglostė ūselius.

Įsmeigęs į prokurorą abejingą žvilgsnį, tokiu pat beaistriu balsu paklausė:

– Na ir kas?

Faro skruostai vėl suvirpo. Bandė susiraukti, bet akyse švietė nebylus maldavimas.

– Tik jau nemanykite, Nedai, – jausmingai tarė jis, – kad aš kreipiu į tai dėmesį. Kiekvieną kartą, kai kas nors įvyksta, tokių laiškų gauname gyvą balą. Paprasčiausiai norėjau jums parodyti, ir tik tiek.

– Vadinasi, viskas gerai, bent jau iki tol, kol jūs esate tokios nuomonės, – tarė Nedas Bomontas. Jo ir akys, ir balsas buvo bejausmiai. – Ar Poliui pasakėte?

– Apie laišką"? Ne, Polio aš dar nemačiau. O juk ir laiškas tik šįryt teatėjo.

Nedas paėmė nuo stalo voką ir įsikišo į vidinę švarko kišenę. Prokuroras palydėjo laišką liūdnomis akimis, bet nieko nesakė.

Paslėpęs laišką, Nedas iš kitos kišenės ištraukė ploną cigariuką ir tarė:

– Jūsų dėtas, nieko jam nesakyčiau. Ir taip jam nemalonumų iki kaklo.

– Žinoma, žinoma, – pritarė Faras, neleisdamas Nedui baigti sakinio.

Abu nutilo. Faras vėl įsmeigė žvilgsnį į jo veidą. Tylą sutrikdė švelnus telefono aparato zirzimas.

Faras pakėlė ragelį.

– Taip... Taip... – Jo apatinis žandikaulis atsikišo, purpurinį veidą išmušė dėmės. – Negali būti! – išspaudė pro dantis. – Suimkite tą išperą ir suruoškite akistatą. Jeigu jis ir tada neprisipažins, griebsimės kitų priemonių... Taip... Veikite. – Jis meste numetė ragelį ant svirtelės ir įširdusiomis akimis pažiūrėjo į Nedą.

Nedas apmirė su cigaru vienoje rankoje ir degančiu žiebtuvėliu – kitoje. Jo akys sužibo. Aplaižė lūpas ir nusijuokė.

– Kas nors nauja? – meiliai paklausė.

Prokuroro balsas skambėjo niršiai:

– Dėl Boido Vesto, trečiojo brolio, kuris atpažino Aivensą. Mums besikalbant, man šovė mintis pasiųsti pas jį savo žmones ir paklausti, ar jis galėtų Aivensą atpažinti dar kartą. O jis, kalės vaikas, matote, jau neesąs tikras!

Nedas linktelėjo, tarsi būtų tai iš anksto žinojęs.

– Kas dabar bus?

– Jam neišdegs! – tarė Faras. Vieną kartą jį atpažino, tai tegu savo žodžius pakartoja ir prisiekusiesiems. Tuoj jį atves. Pasikalbėsiu ir pamatysit – kai baigsiu pokalbį, jis bus lyg šilkinis.

– Štai kaip? O jeigu ne?

Prokuroro rašomasis stalas šoktelėjo nuo kumščio smūgio.

– Bus!

Matyt, Nedui tai nepadarė jokio įspūdžio. Jis prikišo žiebtuvėlį prie cigaro. Išleidęs iš burnos dūmų srovelę, linksmai paklausė:

– Aš irgi taip manau. O jeigu ne? Jeigu jis, pažvelgęs į Timą, staiga pasakys: "Aš nesu tikras, kad tai jis"?

Faras vėl stuktelėjo kumščiu į stalą.

– Po to, kai aš su juo padirbėsiu, nepasakys. Po to jis galės tik atsistoti prieš prisiekusiuosius ir pasakyti: "Tai jis".

Jau be humoro, ramiu, pavargusiu balsu Nedas nuogąstavo:

– Jis atsisakys pirmykščio savo parodymo. Jūs tai žinote, ir nieko nepadarysit. Juk taip, ar ne? Šis reikalas neišdegs. O tai reiškia, kad Timui Aivensui jūsų iškelti kaltinimai nuėjo vėjais. Jūs radote svaigalus ten, kur jis paliko, bet įrodyti, kad būtent jis vairavo mašiną ir partrenkė Normaną Vestą, galima tik paliudijus dviem broliams. Tai va, jeigu Frensis nužudytas, o Boidas bijo kalbėti, šis reikalas neišdegs, ir jūs šitą žinote.

– Argi manote, kad aš taip lengvai pasiduosiu? – subaubė Faras.

Nedas ryžtingu mostu jį nutildė:

– Pasiduosite ar nepasiduosite – vis tiek jūs sudegėte, ar aišku?

– Aišku? Man štai kas aišku: aš – šio miesto ir šios apygardos prokuroras! Ir aš... – Faro rūstybė užgeso taip staiga, kaip ir buvo įsižiebusi. Faras atsikosėjo, nurijo seilę. Karingos akių išraiškos – kaip nebūta: pirmiausia jos pasidarė sumišusios, o netrukus ir baimingos. Faras persisvėrė per stalą, pernelyg sutrikęs, nesugebąs šito nuslėpti ir tarė: – Žinoma, jeigu jūs... jeigu Polis, tai yra, aš noriu pasakyti, jeigu yra kokių nors priežasčių, dėl kurių neverta... Jūs juk žinote... tai mes galime numarinti šią bylą.

Nepalanki šypsenėlė iškreipė Nedo burnos kampučius, jo akys žybčiojo pro cigaro dūmus. Nedas lėtai papurtė galvą ir tarė pabrėžtinai maloniu balsu:

– Ne, Farai, ką jūs, nėra jokių priežasčių. Polis pažadėjo išlaisvinti Aivensą po rinkimų. Bet norite – tikėkite, norite – ne, Polis nieko neliepė nužudyti. Ir net jeigu jis taip būtų pasielgęs, tai jau,

šiaip ar taip, ne dėl Aivenso. Aivensas to nevertas. Ne, Farai, jokių priežasčių nėra. Aš nenorėčiau, kad jūs taip manytumėte.

– Maldauju jūsų, Nedai, teisingai mane supraskite, – užprotestavo Faras. – Jūs labai gerai žinote, kad mieste nėra kito žmogaus, kuris taip stotų už Polį, už jus, kaip aš. Jūs žinote. Juk aš nieko tokio nenorėjau pasakyti. Turite suprasti, jog visuomet galite manimi pasikliauti.

– Ir puiku, – tarė Nedas be jokio entuziazmo ir atsistojo.

Faras irgi atsistojo, išlindo iš už rašomojo stalo ir ištiesė Nedui raudoną mėsingą ranką.

– Kur gi jūs skubate? – paklausė jis. – Kodėl jums nepasilikus ir nepažiūrėjus, kaip elgsis Vestas? Arba...– jis pažiūrėjo į laikrodį, – ką jūs veikiate šį vakarą? Ar nenorite su manimi papietauti?

– Apgailestauju, bet negaliu, – atsakė Nedas. – Turiu eiti. – Jis leido Farui papurtyti ranką ir, atsakydamas į primygtinį prokuroro prašymą kuo dažniau užeiti bei susitikti, atsakė: "Taip, žinoma" – ir išėjo.

III

Nedas Bomontas išvydo Volterą Aivensą stovintį prie konteinerio. Jis dirbo brigadininku medžio taros fabrike. Volteras bematant pastebėjo Nedą ir, pamojęs ranka, ėjo jo pasitikti centriniu taku. Iš mėlynų Voltero akių ir apskrito veido buvo matyti, kad jis nelabai patenkintas.

– Sveikas, Voltai, – Nedas ir, nenorėdamas paspausti ištiestos rankos arba tyčia jos nepastebėti, grįžtelėjo į duris. – Eime, čia labai triukšminga.

Aivensas kažką atsakė, bet jo žodžius nustelbė plaktukų stuksenimas. Jie išėjo į erdvią aikštelę su mediniais, žemyn einančiais laiptais.

Nedas paklausė:

– Ar žinai, kad vakar nužudė žmogų, turėjusį liudyti tavo brolio byloje?

– T–taip, aš s–s–skaičiau laikraščiuose.

– Ar žinai, kad antrasis brolis dabar jau abejoja, galėsiąs atpažinti Timą?

– N–n–ne, š–šito aš nežinojau, N–Nedai.

– Jeigu šis žmogus jo neatpažins, Timą išleis, – tarė Nedas.

– T–taip.

– Kažkodėl nesidžiaugi?

Aivensas marškinių rankove nusišluostė kaktą.

– Aš l–labai džiaugiuosi, Nedai. Prisiekiu D–Dievu, aš la–abai džiaugiuosi!

– Ar pažinai Vestą? Tą, kurį nužudė?

– N–ne, aš tik v–v–vieną kartą buvau pas jį ir prašiau, kad už–užtartų Timą.

– Ką jis tau atsakė?

– At–si–sakė.

– Kada tai buvo?

Aivensas pamindžikavo ir vėl rankove nusišluostė veidą.

– Prieš d–dvi ar t–tris dienas.

– Ar nenujauti, kas galėjo jį nužudyti? – tyliai paklausė Nedas.

Aivensas papurtė galvą. Nedas kokią minutę susimąstęs žiūrėjo kažkur virš Aivenso galvos. Vinis kalančių mašinų stuksenimas sklido iš už durų, o iš antrojo aukšto – pjūklų čerškesys. Aivensas giliai atsiduso.

Nedas su užuojauta pažvelgė į porcelianines žydras akis. Palinkęs prie Aivenso, paklausė:

– Ar gerai jautiesi, Voltai? Noriu pasakyti – būtinai atsiras žmonių, kurie pamanys, jog tu nužudei Vestą, norėdamas išgelbėti brolį. Tu turi...

– Aš b–buvau klube visą v–vakarą, nuo aš–aštuonių iki ant–tros nakties, – atsakė Voltas Aivensas taip greitai, kaip tik galėjo. – Ir Haris Slosas, ir Benas Feris, ir Breidžeras g–gali pa–patvirtinti.

Nedas nusijuokė.

– Tau pasisekė, Voltai, – linksmai tarė.

Nedas atsuko Voltui nugarą ir, neatsakęs į draugiškai ištartą "Iki pasimatymo, Nedai", mediniais laiptais nubildėjo žemyn – į gatvę.

IV

Išėjęs iš fabriko, Nedas Bomontas nupėdino kokius keturis kvartalus, užtiko restoraną ir įėjo į telefono būdelę. Vėl skambino ir šen, ir ten, ieškodamas Polio ir, jo neradęs, visų prašė pasakyti, kad šis jam paskambintų. Tada sėdo į taksi ir parvažiavo namo.

Ant staliuko prie durų rado kelis naujus vokus. Pakabino kepurę, prisidegė cigarą ir, paėmęs paštą, įsitaisė pačiame didžiausiame raudonkrėslyje. Ketvirtasis vokas, kurį jis atplėšė, buvo panašus į vartytąjį pas prokurorą. Jame buvo vienas vienintelis popieriaus lapelis su trimis frazėmis be kreipinio ir be parašo:

"Ar jūs tik radote Teiloro lavoną, ar dalyvavote jį nužudant?"
Kodėl jūs nepranešėte apie žuvusįjį tuoj pat, o laukėte, kol jį ras policija?
Nejaugi manote, kad galima išgelbėti kaltuosius, fabrikuojant įkalčius nekaltiesiems"?

Skaitydamas šį laišką, Nedas Bomontas prisimerkė, suraukė kaktą ir giliai traukė dūmą. Palygino laiškus. Popierius buvo toks pat, šriftas ir trijų frazių išdėstymas abiejų laiškų vienodas. Ir net antspaudas ant voko – toks pat. Jis jau buvo bekišąs vokus kišenėn, bet vėl ištraukė laiškus ir ėmė atidžiai skaityti. Kadangi dažnai patraukdavo dūmą, cigaras degė nelygiai, smilko viena puse. Pasiraukęs padėjo jį ant stalo krašto ir ėmė nervingai pešioti ūselius. Po valandėlės įsikišo laiškus, atsirėmė į krėslo atkaltę ir, žiūrėdamas į lubas, ėmė kramtyti nagus. Ranka perbraukė plaukus, kyštelėjo pirštą už apykaklės, lyg norėdamas palaisvinti veržiančius marškinius, vėl išsitiesė, ištraukė vokus ir, net nepažvelgęs į juos, įbruko atgal.

Nedas čiulpė apatinę lūpą ir galiausiai, nekantriai pasipurtęs, ėmė skaityti kitus laiškus.

Beskaitant suskambo telefonas. Nedas pakėlė ragelį:

– Alio!.. A, sveikas, Poli! Kur tu? Ar ilgai ten būsi? Puiku! Užsuksiu grįždamas... Gerai, aš lauksiu. – Ir toliau skaitė.

V

Polis Medvigas įėjo į Nedo Bomonto kambarį, kai priešais esančios bažnytėlės varpai.ėmė skambinti vėlyvajai maldai. Vos pravėręs duris, Polis džiugiai sušuko:

– Sveikas, Nedai! Kada grįžai?

Pilkas tvido kostiumas puikiai tiko jo aukštai figūrai.

– Šįryt, – atsakė Nedas, spausdamas jo ranką.

– Ar viskas gerai?

Nedo lūpas iškreipė laiminga šypsena.
– Gavau, ko norėjau. Viskas gerai.
– Puiku, – Medvigas švystelėjo skrybėlę ant kėdės ir atsisėdo į krėslą prie židinio.
Nedas tūptelėjo į savąją.
– Kas įvyko, kol manęs nebuvo? – paklausė, pakeldamas pusiau pripiltą taurę, stovėjusią po ranka ant stalelio kartu su sidabriniu mikseriu.
– Išnarpliojome tą kebenę su kanalizacijos kontraktais.
Nedas gurkštelėjo kokteilio ir paklausė:
– Ar stipriai teko nusileisti?
– Visai nedaug. Tokio pelno, kokio tikėjomės, jau nebus. Bet geriau jau taip negu rizikuoti prieš pačius rinkimus. Kitais metais, priėmę įstatymą dėl priemiesčių plėtimo, atsigriebsime iš gatvių rekonstrukcijos.
Nedas linktelėjo. Jis pažvelgė į ištiestas Polio kojas.
– Prie tvido kostiumo šilko kojinės nedera, – tarė.
Medvigas kilstelėjo koją ir pažvelgė į kulkšnį.
– Nedera? O man patinka šilkiniai daiktai.
– Tai nevilkėk tvido kostiumo. Ar Teilorą Henrį jau palaidojo?
– Penktadienį.
– Buvai laidotuvėse?
– Taip, – atsakė Medvigas ir sutrikęs pridūrė: senatorius paprašė ateiti.
Nedas pastatė taurę ant stalo, iš kišenės išsitraukė baltą nosinę ir nusišluostė lūpas.
– Kaip senatorius laikosi? – Jis iš padilbų pažvelgė į pašnekovą, nesistengdamas nuslėpti akyse sužibusių juoko kibirkštėlių.
Medvigas suglumęs atsakė:
– Gerai. Aš praleidau su juo visą vakarą.
– Jo namuose?
– Aha.
– O auksaplaukė sirena irgi buvo?
Medvigas neskubėdamas suraukė antakius.
– Ir Dženeta buvo, – atsakė, kišdamas kišenėn nosinę.
Nedas dusliai nusijuokė.
– Vadinasi, ji jau Dženeta? Darai pažangą.
Medvigas susitvardė. Ramiai tarė:
– Aš dar nepraradau vilties ją vesti.

– O ar jis žino apie tavo kilniuosius ketinimus?

– Bijok Dievo, Nedai, – užprotestavo Medvigas. – Kiek dar mane tardysi?

Nedas nusijuokė, paėmė nuo stalo mikserį, papurtė ir įsipylė kokteilio.

– Kaip tau patinka Frensio Vesto nužudymas? – paklausė jis, atsišliedamas krėsle su taure rankoje.

Medvigas, regis, ne iš karto suprato, ko klausiamas.

– A... tai tas vaikinas, kurį vakar vakare nušovė Ačlendo aveniu?

– Tas pats.

Mėlynos Medvigo akys vėl sukrito.

– Aš jo nepažinau, – atsakė.

– Jis buvo vienas liudytojų prieš Voltero Aivenso brolį. O dabar kitas liudininkas, Boidas Vestas, jau bijo duoti parodymus. Taigi šiai bylai galas.

– Ir gerai! – tarė Medvigas, bet tuoj jo veide pasirodė abejonės. Jis sulenkė kojas per kelius ir palinko į priekį. – Bijo? – perklausė.

– Taip, arba teisingiau sakant – įbaidė.

Medvigo veidas tarsi sustingo nuo įtempto dėmesio, o akys pasvirto į mėlynus ledonešius.

– Ką nori pasakyti, Nedai? – griežtai paklausė.

Nedas baigė gerti kokteilį ir pastatė stiklinę ant stalo.

– Po to, kai tu pasakei Voltui Aivensui negalįs ištempti Timą iki rinkimų, jis savo širdgėlą apsakė Šedui O'Roriui, – jis tyčia kalbėjo monotoniškai, tarsi kartodamas pamoką. – Šedas nusiuntė savo banditėlius pas Vestus, kad šie priverstų atsisakyti parodymų. Vienas brolis neišsigando, ir jie jį pašalino.

– O ko Šedui O'Roriui taip jau rūpi Timo Aivenso širdgėla? – niūriai paklausė Medvigas.

Nedas ištiesė ranką, norėdamas paimti mikserį.

– Gana, jau nurimk. Tai tik mano spėlionės. Pamiršk, ką sakiau, – piktai tarė.

– Tai ko kvailioji, Nedai? Juk žinai, kaip aš vertinu tavo spėliones. Jeigu nori ką pasakyti, tai rėžk tiesiai.

Nedas, taip ir neįsipylęs, pastatė mikserį į vietą.

– Man atrodo, aš teisingai atspėjau, nesuklydau. Visi žino, kad Volteras Aivensas dirbo tau trečiajame rajone, kad jis tavo klubo narys ir taip toliau, ir manė, kad tu viską padarysi, kad tik

ištrauktum jo brolį iš bėdos. Tai va, dabar daug kas pagalvos, ar tik ne tu liepei išgąsdinti ar pašalinti liudytojus, kurie turėtų liudyti prieš jo brolį? Žinoma, taip manys pašaliniai žmonės – ną, sakysim, moterų klubai – juk jau ėmei dėl jų būkštauti – ir kiti garbingi asmenys. O savi žmonės, kuriems apskritai vienas ir tas pats, ar tu šitą padarei ar ne, tikriausiai sužinos tiesą. Tai bent bus jiems siurprizas! Tavo žmogus buvo priverstas kreiptis į Šedą! Ir šis jam padėjo! Štai kokią kiaulę tau pakišo Šedas. O gal manei, kad jis neišdrįs tau kiaulės pakišti?

– Tai jau ne, aš puikiai pažįstu šitą prakeiktą glindą! – Medvigas išspaudė pro dantis. Pasilenkęs jis studijavo žalių kilimo lapų raizgynę.

Atidžiai pažvelgęs į pašnekovą, Nedas kalbėjo toliau:

– Į šį reikalą galima pažvelgti kitu kampu. Galbūt ir nieko nebus, bet reikia būti pasiruošusiems, jeigu Šedas panorės išpūsti bylą.

– Kokią bylą? – kilstelėjęs galvą, paklausė Medvigas.

– Voltas Aivensas vakar klube praleido kone visą naktį. Išbuvo iki antros valandos, o paprastai jis išeidavo vienuoliktą, išskyrus rinkimų dienas ir banketus. Supranti? Jis rūpinosi savo alibi mūsų klube. O kas, jeigu... – Nedas ėmė kalbėti tyliai, o jo tamsios akys suapvalėjo ir tapo žalios, – o kas, jeigu parduos Voltą ir pametės kokius nors įkalčius, įrodančius, kad Voltas nužudė Vestą? Tada tavo moterų klubai ir visokie menkystos, kurie tokiomis progomis mėgsta kelti triukšmą, nutars, kad alibis sufabrikuotas, ir kad mes dengiame Voltą?

– Glinda, – pakartojo Medvigas. Jis atsistojo ir susikišo rankas į kelnių kišenes. – Dieve, kaip norėčiau, kad rinkimai jau būtų praėję, arba kad jie dar būtų toli!

– Tada nieko panašaus nebūtų įvykę, – tarė Nedas.

Medvigas atsistojo ir žengė kelis žingsnius.

– Tegu velniai jį griebia! – burbtelėjo ir, stabtelėjęs prie telefono, padėto ant stalelio prie miegamojo durų, susiraukė. Sunkiai alsuodamas, nežiūrėdamas į Nedą, iškošė pro dantis:

– Sugalvok, kaip išsikapstyti iš šios bylos. – Vėl žengė žingsnį arčiau telefono ir vėl stabtelėjo. – O apskritai, nereikia, – pasakė ir pažvelgė Nedui į akis. – Aš, ko gero, išgrūsiu Šedą iš mūsų miestelio. Įgriso su juo tąsytis. Aš turbūt baigsiu su juo vieną kartą visiems laikams. Ir tuoj pat!

– Kaip tai? – paklausė Nedas.

Medvigas paniuro.

– O štai taip, – atsakė jis, – paliepsiu Reiniui prignybti "Komurą", "Rojaus sodą" ir panašias landynes, kuriomis suinteresuotas Šedas ar jo draugai. Paliepsiu Reiniui šią pat naktį surengti gaudynes.

– Pastatysi Reinį į kelbią padėtį, – neryžtingai papriekaištavo Nedas. – Mūsų policija nepratusi varžyti sauso įstatymo pažeidėjus. Vargu ar jiems tai patiks.

– Vieną kartą dėl manęs gali ir pakeisti savo taisykles. Savo skolos man jie vis tiek tuo nepadengs, – tarė Medvigas.

– Taip tai taip. – Aiškiai buvo regėti – Nedas abejojo. – Bet urmu visus uždaryti – tai tas pats, kas dinamitu sudaužyti į šipulius mažutį seifą, kurį galima be triukšmo atidaryti visrakčiu.

– O ką gali pasiūlyti?

Nedas papurtė galvą.

– Kol kas nieko tokio, bet, man atrodo, geriau vieną kitą dienelę palaukti.

Dabar jau Medvigas papurtė galvą.

– Ne, – tarė jis. – Reikia veikti. Apie tai, kaip laužti seifus, aš nieko neišmanau, bet kaip peštis – šitą žinau. Turiu savo metodą... atakuoti iš karto. Niekaip negaliu išmokti boksuotis, porą kartą bandžiau, bet visuomet gaudavau į nosį. Taip, kad mums teks susidoroti su misteriu O'Roriu maniškiu metodu – išsprogdinti jį dinamitu.

VI

Sudžiūvėlis su raginiais akiniais ant nosies įtikinamai tarė:

– Taigi dėl šito jums nėra ko jaudintis. – Ir patenkintas atsišliejo į kėdės atkaltę.

Kairėje prie jo sėdėjęs plikagalvis, stambus, stiprių kaulų vyras putliais kaštoniniais ūsais atsigręžė į savo kaimyną:

– O man atrodo, gero čia maža.

– Šit kaip? – gysločius piktai pažiūrėjo į stambiakaulį. – Tai štai ką tau pasakysiu: Poliui pačiam nereikės važiuoti į mano ruožą, kad...

– Tuščios kalbos, – atsakė stambiakaulis.

– O ar matėtės su Parkeriu, Brinai? – Medvigas kreipėsi į stambiakaulį.

– Taip, – atsakė Brinas, – ir jis pasakė – penki. Tik aš maniau, iš jo galima išlupti dar porą.

– Kur gi ne! – paniekinamai įkišo savo trigrašį žmogus su akiniais.

Brinas nusijuokė.

– Nejaugi? O tu man pasakyk, iš ko nors pusę išlupai?

Į plačias ąžuolines duris tris kartus pasibeldė. Nedas Bomontas pašoko nuo kėdės, ant kurios sėdėjo raitas, priėjo prie durų ir lėtai jas pravėrė.

Už jų stovėjo rusvaveidis žmogus – žemakaktis, suglamžytu mėlynu kostiumu. Jis nėjo į kambarį, bet jo sujaudintą šnabždesį girdėjo visi:

– Šedas O'Roris apačioje. Jis nori pasimatyti su Poliu.

Nedas uždarė duris, prisišliejo prie jų nugara ir pažiūrėjo į Polį Medvigą. Iš dešimties ten buvusių tik jų dviejų nejaudino žemakakčio subjekto pranešimas. Kiti irgi stengėsi išrodyti esą ramūs, bet patankėjęs alsavimas juos išdavė.

Nedas lyg nežinodamas, kad pakartoti nėra jokio reikalo, pasakė, aiškiai smalsaudamas, kaip reaguos į jo pranešimą:

– Tave nori matyti O'Roris. Jis apačioje.

Medvigas pažvelgė į laikrodį.

– Pasakykite jam, kad aš dabar užimtas. Bet jeigu truputį palauktų, priimčiau.

Nedas linktelėjo ir atidarė duris.

– Pasakyk jam, kad Polis dabar neturi laiko, – tarė jis žemakakčiui subjektui. – Bet jeigu jis čia truputį pasitrainios, Polis jį priims, – ir vėl užtrenkė duris.

O Medvigas jau klausinėjo kvadratinio geltono veido žaliūką, ar jie turį šansų gauti daugiau balsų kitoje Kaštonų gatvės pusėje. Šis atsakė, kad jie, žinoma, gaus daugiau negu aną kartą, žymiai daugiau, bet vis tiek jų nepakaks priešininkui įveikti. Kalbėdamas jis nenuleido akių nuo durų.

Nedas vėl apžergė kėdę prie lango ir prisidegė cigarą.

Tuo tarpu Medvigas kamantinėjo kitą – kokią sumą rinkiminei kampanijai paaukos tūlas Hardvikas? Šis vyriokas, tiesa, nežiūrėjo į duris, bet atsakinėjo gana padrikai.

Tačiau nei Medvigo ir Nedo ramumas, nei jų praktinis veiklumas negalėjo išsklaidyti įtemptos atmosferos.

Po keliolikos minučių Medvigas atsistojo ir tarė:

– Žinoma, nusiraminti dar per anksti, bet reikalai klostosi neblogai. Dirbkite kaip dera – ir mes savo pasieksime. – Atsistojęs prie durų, jis iš eilės paspaudė rankas savo parankiniams.

Kai jie liko vieni, Nedas, nepakildamas nuo kėdės, paklausė:

– Man pasilikti ar drožti?

– Pasilik. – Medvigas priėjo prie lango ir nužvelgė saulės nulietą Kinų gatvę.

– Tai, vadinasi, puolam įsibėgėję? – paklausė Nedas po trumpos pauzės.

Medvigas atsigręžė ir linktelėjo.

– Kitaip aš nemoku. – Ir jis nusišypsojo nepakartojama berniokiška šypsena. – Ir visu smarkumu.

Nedas norėjo kažką pasakyti, bet tuo tarpu durys atsivėrė ir į kambarį įėjo truputį aukštesnis nei vidutinio ūgio, dailiai sudėtas vyriškis, ir tai suteikė jo figūrai apgaulingai trapią išvaizdą. Nors vyriškio plaukai buvo visiškai žili, vargu ar turėjo daugiau kaip trisdešimt metų. Iš pailgo, siauro, taisyklingo veido žvelgė pilkai mėlynos akys. Jis vilkėjo tamsiai mėlyną paltą, iš po kurio matėsi tamsiai mėlynas kostiumas, o juodomis pirštinėmis apmautose rankose laikė juodą katiliuką.

Paskui jį į kambarį įėjo kreivakojis siaubikas, neaukšto ūgio, ilgarankis, plokščio pilkšvo veido, nuolaidžių pečių panašus į gorilą. Nenusiimdamas skrybėlės, jis uždarė duris, prisispaudė prie jų ir susibruko rankas į languoto palto kišenes.

Žilasis priėjo prie kėdės, padėjo ant jos skrybėlę ir neskubėdamas ėmė mautis pirštines.

Medvigas meiliai nusišypsojo.

– Kaip laikaisi, Šedai? – paklausė.

– Puikiai, Poli, – atsakė žilis. – O tu kaip? – Jo balsas buvo malonus baritonas. Vos pastebimas airiškas akcentas tai kalbai teikė muzikalumo.

Medvigas galva parodė ant kėdės sėdintį Nedą ir paklausė:

– Ar su Bomontu pažįstamas?

– Taip, – atsakė O'Roris.

– Taip, – tarė Nedas.

Jie nelinktelėjo vienas kitam. Nedas net nemanė atsistoti.

Šedas O'Roris pagaliau nusimovė pirštines, įsikišo į palto kišenę ir tarė:

– Politika yra politika, o darbas yra darbas. Aš už viską moku, pasirengęs mokėti ir į priekį, bet noriu gauti, kas man priklauso. – Jo melodingas balsas buvo ramus.

– Ką šitais žodžiais nori pasakyti? – abejingai paklausė Medvigas.

– Aš noriu pasakyti, kad pusė mūsų miesto policijos gyvena iš pinigų, kuriuos duodu aš ir mano draugai.

Medvigas atsisėdo prie stalo.

– Na ir kas? – abejingai paklausė.

– Aš noriu gauti, kas man priklauso. Aš moku už tai, kad mane paliktų ramybėje. Aš noriu, kad mane paliktų ramybėje.

Medvigas nusijuokė.

– Tai ką, skundiesi man, kad policija nesilaiko sandėrio sąlygų už tavo pinigėlius?

– Aš štai ką noriu pasakyti: Dulanas vakar man pranešė, kad įsakymą uždaryti mano įstaigas davei tu.

Medvigas nusijuokė ir atsigręžė į Nedą.

– Ką tu į tai pasakysi, Nedai?

Nedas tik rūgščiai nusišypsojo, bet nieko neatsakė.

– Žinai, ką aš šiuo klausimu manau? – tęsė Medvigas. – Aš manau, kad kapitonas Dulanas labai persitempė. Jis pavargo. Aš manau, kad kapitonui Dulanui reikia duoti ilgesnių atostogų. Primink man apie tai, Nedai.

– Aš moku už tai, kad manęs neliestų, Poli, – pakartojo O'Roris. – Darbas yra darbas, o politika yra politika. Šitų dviejų dalykų nereikia painioti.

– Neišdegs, – atsakė Medvigas.

Airio Šedo O'Rorio akys svajingai pažvelgė į tolį. Jis liūdnai nusišypsojo.

– Vadinasi, kova – mirti ar gyventi? – rūsčiai paklausė.

Mėlynos Medvigo akys tapo neįžvelgiamos.

– Tai priklauso nuo tavęs, – ramiai tarė.

O'Roris linktelėjo.

– Regis, kitos išeities nėra, – niūriai burbtelėjo. – Aš ne berniūkštis, kad leisčiau šitaip su manimi elgtis.

Medvigas atsišliejo krėsle ir užmetė koją ant kojos. Paprastai, nepabrėždamas žodžių, tarė:

– Gal tu ir suaugęs, bet teks klausyti. – Polis suspaudė lūpas ir pridūrė, tarsi jam tai tik dabar būtų atėję į galvą: – Tu jau klausai.

Šedo O'Rorio veidas ūmai pasikeitė – tapo nebesvajingas ir ne liūdnas. Jis užsidėjo savo juodąją skrybėlę, pasitaisė palto apykaklę ir, ištiesęs į Medvigo pusę ilgą baltą pirštą, tarė:

– Aš šiandien vėl atidarau "Konurą". Ir nenoriu, kad man trukdytum. Jeigu trukdysi, atsirūgs.

Medvigas paėmė telefono ragelį ir paprašė sujungti su policijos viršininku.

– Alio, Reini, – tarė jis. – Taip, puikiai. Kaip šeima?.. Tai ir gerai. Klausyk, Reini, mano ausis pasiekė gandas, kad Šedas vėl

nori atidaryti savo smuklę. Taip. Įkrėsk jam, kad daugiau nesimuistytų... Kaip tik taip... Aa... Iki pasimatymo. – Jis pastūmė telefoną ir pasisuko į O'Rorį: – Dabar supranti, kokie reikaliukai? Tau galas, O'Rori. Šitame mieste jau neatsigausi.

– Suprantu, – tyliai tarė O'Roris, apsisuko, atidarė duris ir išėjo.

Kreivakojis gorila dar minutėlę pastovėjo, akiplėšiškai nusispjovė ant kilimo ir iššaukiančiai pašnairavo į Medvigą bei Bomontą. Tada irgi išėjo.

Nedas nosine nusišluostė rankas. Medvigas įsmeigė į jį klausiamą žvilgsnį, bet Nedas taip nieko ir nepasakė, tik niūriai pažiūrėjo.

Praėjo minutė.

– Tu neteisus, Poli, – tarė Nedas Bomontas.

Medvigas atsistojo ir priėjo prie lango.

– Dieve šventas, argi aš galiu tau įtikti? – pasiskundė neatsigręždamas.

Nedas nulipo nuo kėdės ir pasuko prie durų.

Medvigas atsigręžė.

– Vėl rengies kokią kiaulystę iškrėsti? – piktai metė.

– Taip, – atsakė Nedas ir išėjo iš kambario. Nulipo į apačią, pasiėmė kepurę ir išėjo iš klubo. Pėsčias nupėdino septynis kvartalus, stotyje nusipirko bilietą naktiniam traukiniui į Niujorką, tada sėdo į taksi ir parvažiavo namo.

VII

Liūdna, tukli moteris pilka suknele ir apskritaveidis kresnas paauglys, vadovaujami Nedo Bomonto, pakavo kelioninį krepšį ir tris odos lagaminus. Suskambo durų skambutis.

Moteris karkuodama atsistojo ir nuėjusi plačiai atvėrė duris.

– Dieve, misteri Medvigai, jūs? Užeikite, užeikite.

– Kaip laikotės, misis Diuvin? – įžengdamas paklausė Medvigas. – Su kiekviena diena vis jaunėjate ir jaunėjate. – Jo akys perbėgo lagaminais ir įsmigo į berniuką. – Sveikas, Čarli. Žiūrėk man, koks didelis! Jau tikras darbininkas – nespėsime nė apsižvalgyti, jau stovėsi prie betono maišyklės, a?

Berniukas sutrikęs nusišypsojo.

– Sveiki, misteri Medvigai, – tarė jis.

– Rengiatės pakeliauti? – pagaliau Medvigas kreipėsi į Bomontą.

Nedas mandagiai nusišypsojo.

– Taip. – atsakė.

Medvigas dar kartą nužvelgė kambarį, lagaminus ir krepšį, pažiūrėjo į drabužius, sumestus kaip papuola ant kėdžių, ištrauktus spintos stalčius. Moteris ir berniukas vėl ėmėsi darbo. Nedas iš drabužių krūvos, suverstos ant stalo, išpešė dvejus šiek tiek padėvėtus baltinius ir padėjo į šalį.

– Ar rastum pusvalandį laiko, Nedai? – paklausė Medvigas.

– Laiko turiu daug.

– Tai imk skrybėlę ir eime.

Nedas paėmė skrybėlę ir paltą.

– Pasistenkite sukišti kuo daugiau, – tarė jis motinai ir kartu su Medvigu pasuko prie durų. – O kas liks, parsisiųsdinsime vėliau.

Jie išėjo į gatvę ir tylėdami nupėdino į vieną kvartalą. Tada Medvigas paklausė:

– Kur išvažiuoji, Nedai?

– Į Niujorką.

Jie pasuko į skersgatvį.

– Visiems laikams? – tarė Medvigas.

– Iš čia, šiaip ar taip, visiems laikams.

Atidarę žalias medines duris raudonų plytų sienoje, perėjo siaurą koridorių ir, išlindę pro kitas duris, atsidūrė bare. Prie bufeto sėdėjo keliolika žmonių. Pasisveikinę su barmenu ir trimis lankytojais, jie pasuko į gretimą kambariuką, kur buvo keturi staleliai, ir prie vieno atsisėdo.

Barmenas kyštelėjo pro duris galvą.

– Ar jums kaip visuomet alaus, džentelmenai?

– Taip, – atsakė Medvigas, o kai barmenas nuėjo, kreipėsi į Nedą: – Kodėl?

– Man įgriso tie provincijos triukai.

– Ar mane turi galvoje?

Nedas tylėjo.

Kurį laiką tylėjo ir Medvigas. Pagaliau atsidusęs tarė:

– Tiesiog žodžių trūksta – radai tinkamą laiką palikti mane vieną.

Barmenas atnešė šviesaus alaus bokalus ir sūdytų džiūvėsėlių lėkštę. Kai viską padėjęs išėjo, Medvigas sušuko:

– Velniai rautų, na ir tavo charakteris, Nedai!

Nedas gūžtelėjo pečiais.

– Aš niekad šito neneigiau. – Jis pakėlė bokalą prie lūpų.

Medvigas sukiojo tarp pirštų džiūvėsėlį.

– Ar iš tikrųjų nori važiuoti, Nedai? – paklausė.

– Aš išvažiuoju.

Medvigas numetė ant stalo džiūvėsį ir ištraukė iš kišenės čekių knygelę. Išplėšė lapelį, iš kitos kišenės išėmė automatinį plunksnakotį ir užpildė. Pamojavęs čekiu ir nudžiovinęs rašalą, numetė ant stalo priešais Nedą.

Nedas pažiūrėjo į čekį ir papurtė galvą.

– Pinigai man nereikalingi ir tu man neskolingas.

– Skolingas. Aš tau skolingas kur kas daugiau. Norėčiau, kad paimtum šitą čekį.

– Gerai, ačiū, – tarė Nedas ir įsikišo čekį kišenėn.

Medvigas atsigėrė alaus, sukramtė džiūvėsį, vėl pakėlė bokalą, bet nebegėrė.

– Tu kuo nors nepatenkintas? – paklausė. – Ar yra dar kas nors be to, kas šiandien įvyko klube? Ką slepi savo širdy?

Nedas papurtė galvą.

– Su manimi šitaip kalbėti negalima. Šito niekam neatleidžiu.

– Bet juk aš nieko tokio nesakiau, Nedai.

Nedas tylėjo.

Medvigas vėl gurkštelėjo alaus.

– Gal vis dėlto pasakysi, kodėl manai, kad aš neteisingai pasielgiau su O'Roriu?

– Tau kaip žąsinui vanduo – sakyk nesakęs.

– O pabandyk.

– Gerai, nors iš to – menka nauda, – tarė Nedas ir atsilošė su visa kėde, vienoje rankoje laikydamas alaus bokalą, kitoje – džiūvėsį.

– Šedas kovos mirtinai. Jis neturi kitos išeities. Tu jį įvijai į kampą. Pasakei, kad šiame mieste jam galas. Vadinasi, jis turi tik vieną išeitį – kautis. Jeigu sukirs tave per rinkimus, tada, kad ir ką darytų, viskas bus gerai. Jei tu laimėsi, jam teks pasitraukti. Užsiundei ant jo policiją. Jam teks susikibti su policija, ir jis kibsis. Vadinasi, mieste kils nusikaltimų banga. Tu nori, kad visa miesto administracija būtų perrinkta antrai kadencijai. Vadinasi, sukėlęs šitą nusikaltimų bangą (galiu galvą guldyti, kad niekas su ja nesusidoros), tu kiši saviškius tarp kūjo ir priekalo. Kaip jie atrodys rinkėjų akyse? Jie...

– Manai, aš turėjau jam nusileisti? – piktai paklausė Medvigas.

– Šito nesakau. Paprasčiausiai turėjai jam palikti laisvą kelią atsitraukti. Nereikėjo užspeisti kampe.

Medvigas dar labiau susiraukė.

– Aš neišmanau tavo veiklos metodų, Nedai. Žinau tik viena: kai žmogų užspendi kampe, jį reikia pribaigti. Iki šiol šis metodas visuomet buvo veiksmingas. – Jis truputį išraudo. – Aš, žinoma,ne Napoleonas ir ne koks garsus žmogus, bet savo padėtį pats išsikovojau be jokios pagalbos. Juk pradėjau pasiuntiniu pas Pekį Fladą. O matai, kas aš dabar!

Nedas baigė gerti alų.

– Aš juk sakiau: tau aikšinti – tuščias laiko gaišinimas, tegu būna kaip nori. Manyk, kad tai, kas kažkada tiko Pekiui, tinka ir dabar.

– Tu nelabai geros nuomonės apie mane kaip politikos bosą, – Medvigo balsas bylojo – jis sutrikęs. – Juk taip, Nedai?

Dabar paraudo Nedas.

– Aš šito nesakiau, Poli.

– Bet juk čia esmė, – spyrė Medvigas.

– Ne. Bet šį kartą, man atrodo, tave apstatė. Pirma tu leidaisi tai Henrio šeimynėlei įkalbinamas rinkimuose palaikyti senatorių. Štai kada tu turėjai galimybę sunaikinti kampe užspeistą priešą. Bet atsitiko taip, kad tas priešas turi dukrą, gerą padėtį ir visa kita. Štai tu...

– Puiku! – viauktelėjo Medvigas.

Nedo veidas tapo bejausmis. Jis atsistojo ir taręs "Man laikas", pasuko prie durų.

Medvigas pašoko, uždėjo jam ant peties ranką ir tarė:

– Palauk, Nedai!

– Nuimk ranką, – neatsigręždamas tarė Nedas.

Medvigas atgręžė Nedą į save.

– Klausyk, Nedai, – norėjo kažką pasakyti.

– Leisk, – atrėžė Nedas. Jo lūpos pabalo. Veidas suakmenėjo.

Medvigas nutvėrė jį už pečių.

– Nebūk idiotas... Juk mudu...

Kairės rankos kumščiu Nedas vožė Medvigui tiesiai į lūpas. Tas nuleido rankas ir atsitraukė. Akimirką stovėjo išsižiojęs, be galo nustebęs. O tada Polio veidas patamsėjo iš pykčio, o dantys susispaudė taip, kad skruostai nuėjo gumbais. Sugniaužęs kumščius, jis žengė prie Nedo. Nedas pačiupo sunkų stiklo bokalą. Dabar jie stovėjo įniršę vienas prieš kitą. Nemirksinčios juodos Nedo akys urbte urbė mėlynas Medvigo akis.

Taip jie stypsojo: vienas – šviesiaplaukis, aukštas, labai stiprus; kitas – tamsiaplaukis, juodaakis, aukštas ir paniurçs, ir mirtiną kambario tylą tetrikdė tik jų alsavimas. Iš baro pro storas duris neprasiveržė nė menkiausias garsas – nei stiklinių skimčiojimas, nei žmonių balsai, nei vandens teškenimas.

Praėjo pora minučių. Nedas nuleido ranką ir atsuko Medvigui nugarą. Jo veido išraiška liko kokia buvusi, tik akyse, kurios jau nebežiūrėjo į Medvigą, geso pyktis. Abudu tapo rūstūs ir šalti. Nedas neskubėdamas žengė prie durų.

Gargždus Medvigo balsas, rodės, išsiveržė iš jo esybės gilumos:

– Nedai!

Nedas sustojo. Jo veidas dar labiau išbalo. Bet neatsigręžė.

– Esi kalės vaikas! – tarė Medvigas. – Psichopatas...

Tada Nedas lėtai atsigręžė.

Medvigas tvojo delnu jam per veidą. Nedas susvyravo, kojos suvirpo. Nusitvėrė kėdės atkaltės.

– Reikėtų tau kaip reikiant įkrėsti, – pridūrė Medvigas.

Nedas kaltai nusijuokė ir atsisėdo. Medvigas atsisėdo priešais ir pabeldė bokalu į stalą. Durys atsidarė ir barmenas įkišo galvą.

– Dar alaus, – tarė Medvigas.

Pro atviras duris iš baro sklido kalbų nuotrupos, stiklinių žvangesys ir tuščių bokalų bildesys į medinį baro užtvarą.

Ketvirtas skyrius

ŠUNŲ GURBAS

I

Nedas Bomontas pusryčiavo lovoje. Kažkas pabeldė į duris.

– Įeikite! – šūktelėjo jis. Koridoriaus durys atsidarė ir vėl užsitrenkė. – Kas ten? – paklausė Nedas.

– Kur tu, Nedai? – iš svetainės pasigirdo žemas kimus balsas, ir dar Nedui nespėjus atsakyti, ant miegamojo slenksčio išdygo kvadratinio pilko veido augalotas vaikinas didele burna, linksmomis, truputį žvairomis juodomis akimis. – Puikiai gyveni, – tarė jis, iš storų lūpų neištraukdamas cigaretės.

– Sveikas, Viski, – Nedas pasveikino svečią. – Sėskis.

Viskis apsidairė.

– Klasišką urvą susiradai. – Jis ištraukė iš burnos cigaretę ir nežiūrėdamas mostelėjo per petį į svetainės pusę. – Ko ten tie lagaminai sudėti? Rengiesi išvažiuoti?

Kruopščiai sukramtęs ir nurijęs paskutinį kiaušinienės kąsnį, Nedas tarė:

– Tai va, ketinu.

– Iš tikrųjų? O kur? – paklausė Viskis ir žengė prie kėdės, stovinčios šalia lovos.

– Greičiausiai į Niujorką.

– Ką reiškia "greičiausiai"?

– Šiaip ar tap, šitaip rašoma bilietc.

Viskis nukratė ant grindų pelenus, vėl įsikišo cigaretę į burną ir patraukė.

– Ilgam išvažiuoji?

Nedo ranka su kavos puoduku sustingo ore. Jis mąsliai pažvelgė į spuoguotą Viskio veidą.

– Turiu bilietą į vieną pusę, – pagaliau atsakė ir prispaudė puoduką prie lūpų.

Viena juoda Viskio akis visiškai užsimerkė, o kita – blizgantis siauras plyšelis – įsispytrėjo į Nedą. Jis išėmė cigaretę iš burnos ir vėl ant grindų nukratė pelenus.

– Kodėl tau prieš išvažiuojant nesusitikti su Šedu? – paklausė. Jo kimus balsas skambėjo pataikūniškai.

Nedas padėjo puodelį ir nusišypsojo.

– Ne tokie jau mes bičiuliai, kad Šedas įsižeistų, jeigu išvažiuočiau neatsilabinęs, – tarė jis.

– Ne tai svarbiausia.

Nedas padėjo padėklą ant spintelės prie lovos, pasuko ant šono ir atsirėmė ant alkūnės. Užsitraukęs apklotą iki pat smakro, paklausė:

– Sakyk tiesiai – ko nori.

– Reikalas tas, kad judu su Šedu galėtumėte susitarti.

Nedas papurtė galvą.

– Nemanau.

– O gal klysti? Argi taip nebūna? – spyrė Viskis.

– Žinoma, būna, – prisipažino Nedas. – Vieną kartą aš apsirikau. Tūkstantis devyni šimtai dvyliktais metais. Tik nepamenu kaip ten buvo.

Viskis atsistojo ir priėjo prie spintelės. Numetė cigaretę į nešvarią lėkštelę ir, stabtelėjęs prie lovos, paklausė:

– Kodėl gi tau nepabandžius, Nedai, a?

Nedas susiraukė.

– Tuščias laiko gaišinimas, Viski. Nemanau, kad mes su Šedu rastume bendrą kalbą.

Viskis garsiai atsiduso ir kaukštelėjo dantimis. Storų lūpų kampučiai nulinko.

– Šedas mano, kad galėtumėte.

Nedas išplėtė akis.

– Štai kaip? Tai jis tave atsiuntė?

– Taip, velniai rautų! – atrėžė Viskis. – Juk ne pats sugalvojau tave prašinėti. Žinoma, jis liepė ateiti.

Nedo akys vėl prisimerkė.

– Kodėl?

– Todėl, kad Šedas mano, jog jūs galėtumėte susitarti.

– Aš ne apie tai. Kodėl jis mano, kad aš nenoriu su juo turėti reikalų?

Viskis pasiraukė.

– Ką tu, kvailį vaizduoji?

– Ne.

– Tai ko išsisukinėji? Visas miestas žino, kad jūs su Poliu vakar susikibote Karsono bare.

Nedas aiktelėjo:

– Ak štai kas!

– Taigi! – patikino Viskis. – Šedas žino, kad jūs apsipešėte dėl jo. Juk tu manai, kad Polis be reiklao prigriebė Šedo įstaigas? Tu dabar iš Šedo gali kad ir virvę vyti, jeigu tik veiksi su protu.

– Nežinau, – mįslingai tarė Nedas. – Atvirai šnekant, aš nutariaui išvažiuoti iš čia, pasiilgau didelio miesto.

– Pasuk smegenis! – sušvogždė Viskis. – Didelis miestas neprasmegs skradžiai žemės ir po rinkimų. Pasilik. Šedo kišenės pilnos, jis nešykštaus, kad tik sužlugdytų Medvigą. Pasilik, ir tu pasijusi savo stichijoje!

– Ką gi, – Nedas gūžtelėjo pečiais. – Pasikalbėti galima.

– Žinoma, velniai rautų, – apsidžiaugė Viskis. – Kur tavo vystykliukai? Tuoj mes susivyniosime ir keliausime.

– Gerai, – tarė Nedas ir išlipo iš lovos.

II

O'Roris atsistojo.

– Džiaugiuosi jus matydamas, Bomontai. Paltą ir skrybėlę galite numesti ant bet kurios kėdės. – Rankos jis neištiesė.

– Labas rytas! – tarė Nedas ir nusivilko paltą.

– Sudie, vaikinai, pasimatysime vėliau, – tarė Viskis, bet išeidamas dar stabtelėjo prie durų, laukdamas, ką pasakys šeimininkas.

– Gerai, – linktelėjo O'Roris, ir Viskis išėjo.

Nedas nusviedė paltą ant kanapos atlošo, ant viršaus užmetė skrybėlę, atsisėdo ir smalsiai sužiuro į Šedą.

O'Roris vėl atsisėdo į savo siaurutį krėslą. Užmetė koją ant kojos ir sunėrė ant kelių rankas. Jo graži, tarsi iš marmuro iškalta galva nulinko ant krūtinės, bet pilkai mėlynos akys iš padilbų žvelgė į Nedą. Maloniu dusliu balsu su vos jaučiamu airišku akcentu jis tarė:

– Aš jūsų skolininkas – jūs pabandėte perkalbėti Polį...

– Nieko nesate man skolingas, – pertraukė jį Nedas. – Aš tada jam tarnavau ir galvojau apie jo naudą. Maniau, kad jis klysta, ir tai pasakiau.

Airio veide nušvito švelni šypsena.

– Ir jis netrukus tuo įsitikins.

Įsiviešpatavo tyla. Iš savo krėslo gilumos O'Roris šypsodamasis žiūrėjo į Nedą. Nedas nuo kanapos abejingai žvelgė į O'Rorį.

Tylą sutrikdė O'Roris.

– Ką jums sakė Viskis?

– Nieko. Tik tiek, kad norite su manimi pasimatyti.

– Jis pasakė gryną tiesą, – O'Roris išskėtė plonyčius pirštus. – Ar jūs iš tikrųjų nutraukėte visus ryšius su Poliu?

– Manau, jūs tai žinote, – atsakė Nedas. – Juk kaip tik todėl mane ir pasikvietėte.

– Klausytis gandų ir žinoti tiesą – ne vienas ir tas pats. Ką dabar ketinate veikti?

– Kišenėje turiu bilietą į Niujorką. Aš jau susidėjau lagaminus.

O'Roris pakėlė ranką ir perbraukė žilus glotnius plaukus.

– Juk jūs čia atvažiavote iš Niujorko?

– Apie tai niekam nepasakojau.

O'Roris mostelėjo ranka, tarsi atmesdamas Nedo įtarumą.

– Sakau jums šventą tiesą – manęs absoliučiai nedomina, kas iš kur atvažiavo.

Nedas tylėjo.

– Užtat man ne vienas ir tas pats, kur jūs išvažiuojate, – toliau kalbėjo airis. – Jeigu turėčiau valią, jūs neišvažiuotumėte į Niujorką, bent jau dabar. Ar jums nedingtelėjo, kad galėtumėte čia pagyventi dar kurį laiką ir sau kai ką laimėti?

– Ne, nedingtelėjo, – atsakė Nedas. – Bent jau iki tol, kol neatėjo Viskis.

– O ką jūs apie tai manote dabar?

– Nieko nemanau. Laukiu, ką pasakysite.

O'Roris vėl ranka perbraukė plaukus. Jo protingos pilkai mėlynos akys meiliai žvelgė į Nedą.

– Kiek jau čia gyvenate? – paklausė jis.

– Metus ir tris mėnesius.

– O ar ilgai buvote Polio dešiniąja ranka?

– Metus.

– Vadinasi, daug ką apie jį žinote, – palingavo galvą.

– Gerokai.

– Daug ką, kuo aš galėčiau pasinaudoti?

– Ką siūlote? – ramiai paklausė Nedas.

O'Roris pakilo iš gilaus krėslo ir pasuko prie durų. Kai jas atidarė, į kambarį galvotrūkščiais įlėkė milžiniškas anglų buldogas. O'Roris vėl atsisėdo į krėslą, o šuo, nenuleisdamas nuo šeimininko išsprogusių akių, atsigulė ant kilimo prie jo kojų.

O'Roris prabilo:

– Pirma, jūs turėsite galimybę atsilyginti Poliui.

– Tai man nerūpi, – tarė Nedas.

– Iš tikrųjų?

– Aš manau, kad su juo atsiskaičiau.

Atmetęs galvą, O'Roris meilikaudamas paklausė:

– Nejaugi jūs nenorėtumėte iškrėsti jam šunybę?

– Šito nesakiau, – truputį virptelėjęs, atsakė Nedas. – Aš nebūčiau nieko prieš šiek tiek jam įkrėsti, bet jūsų pagalbos man nereikia. Ir vienas susidorosiu. Taigi nesistenkite man sumokėti iš mano paties kišenės.

O'Roris šyptelėjo.

– Tai man tinka. Kad tik jam būtų striuka, – tarė. – Sakykite, kodėl jis pribaigė jaunąjį Henrį?

Nedas nusijuokė.

– Liaukitės. Jūs dar nepasakėte, ko geidžiate. Gerą šunį turite. Kiek jam metų?

– Jau sensta. Septynerių. – O'Roris ištiesė koją ir bato galu paglostė šunį. Buldogas tingiai pajudino uodegą.

– Ką atsakytumėte į štai tokį mano pasiūlymą. Po rinkimų aš jums įrengsiu pačius geriausius žaidimų namus, kokių dar nėra valstijoje, ir jūs galėsite ten šeimininkauti. Aš pasirūpinsiu jūsų globa – niekas nė pirštu nedrįs paliesti.

– Nepatikimas pasiūlymas, pernelyg jau daug "jeigu", – liūdnai tarė Nedas. – Jeigu jūs laimėsite rinkimus... O apskritai aš dar nežinau, ar norėsiu čia pasilikti po rinkimų. Gal jų net nelauksiu.

O'Roris liovėsi žaidęs su šunimi. Vėl pažvelgė į Nedą, svajingai nusišypsojo ir paklausė:

– O nejaugi jūs manote, kad mes nelaimėsime?

Dabar nusišypsojo Nedas.

– Lažybų neičiau.

Vis dar svajingai šypsodamasis, O'Roris tęsė:

– Idėja pereiti į mano pusę nelabai jus vilioja, Bomontai?

– Tiesą sakote, – Nedas atsistojo ir paėmė skrybėlę. – Aš apie tai negalvojau, – atsainiai tarė. Jo veidas buvo nepaprastai pagarbus. – Aš įspėjau Viskį, kad iš to nieko gero nebus. – Jis ištiesė ranką norėdams paimti paltą.

– Sėskite, – tarė O'Roris. – Mes dar nebaigėme kalbos.

Nedas stabtelėjo, gūžtelėjo pečiais, nusiėmė skrybėlę ir, padėjęs ją šalia palto ant kanapos, vėl atsisėdo.

O'Roris tęsė:

– Sutikite, aš tuoj pat jums duosiu dešimt tūkstančių grynais ir dar dešimt vakare po rinkimų, jeigu mes įveiksime Polį, ir dar pridėsiu žaidimo namus, jeigu panorėsite.

Nedas suspaudė lūpas, palinko ir niūriai pažvelgė į O'Rorį.

– Jūs, žinoma, norėtumėte, kad aš parduočiau Polį.

– Aš noriu, kad jūs nueitumėte į "Observer" redakciją ir papasakotumėte apie tai, kaip jis valdo miestą: jūs žinote apie machinacijas, apie kanalizacijos remonto sutartis, apie aferą su Šumeikeriu praėjusią vasarą, apie tai, už ką ir kaip buvo nužudytas Teiloras Henris, – ir paskritai jūs atskleisite viską iki panagių.

– Su kanalizacijos sutartimis nepasisekė, – tarė Nedas. Regis jo galva buvo užimta kažkuo svarbesniu. – Jis išsigando triukšmo ir atsisakė pelno.

– Na, gerai, – nusileido O'Roris; jis be galo pasitikėjo savimi ir nenorėjo ginčytis dėl tokio nieko. – Bet juk iš Henrio nužudymo mes galime gerai išlošti?

– Taip, čia jam nepavyks išsisukti, – tarė Nedas ir susiraukė, – bet aš nesu įsitikinęs, ar galima pasinaudoti Šumeikerio byla... – jis užsikirto, – neįpainiojant manęs.

– Ką jūs! – pertraukė O'Roris. – Dėl šito nepergyvenkite. Gal dar kas?

– Galima būtų pakelti triukšmą dėl koncesijų papildomoms tramvajų linijoms tiesti ir pernykščio skandalo apygardos sekretoriate. Tiesa tektų pasiknisti, surinkti faktus.

– Čia tai verta pavargti, – pritarė O'Roris. – Mes pavesime Hinklui iš "Observer" visa tai aprašyti. Jūs duosite jam faktus, o jis suregs straipsnį. Pradėsime nuo Teiloro Henrio nužudymo. Šituo koziriu galime tuoj pat pasinaudoti.

Didžiojo piršto nagu Nedas paglostė ūselius.

– Galbūt, – burbtelėjo.

Šedas O'Roris nusijuokė.

– Jūs norite pasakyti, kad reikia pradėti nuo dešimties tūkstančių? – paklausė jis. – Ką gi, tai irgi teisinga. – Jis atsistojo, priėjo prie durų, pro kurias įleido šunį, ir išėjo, užtrenkdamas jas paskui save. Šuo liko gulėti ant kilimėlio priešais Nedo krėslą.

Nedas prisidegė cigarą. Šuo pasuko galvą ir pažiūrėjo į jį.

O'Roris grįžo su storu šimtadolerinių banknotų pakeliu, apjuostu popieriaus juostele, ant kurios mėlynu rašalu buvo užrašyta 10 000. Jis permetė pakelį į kitą ranką ir tarė:

– Hinklas jau čia. Aš liepiau jį pakvieti.

Nedas nevalingai susiraukė.

– Duokite man bent truputį laiko, kad galėčiau susikaupti.

– O jūs pasakokite, kas ateis į galvą. Jis viską sutvarkys.

Nedas linktelėjo, išpūtė dūmų srovelę ir tarė:

– Ką gi, tegu.

O 'Roris padavė pinigus.

– Ačiū, – tarė Nedas ir, paėmęs paketą, įkišo į vidinę kišenę. Švarkas bemat išsipūtė ant jo plokščios krūtinės.

– Ir aš dėkoju, – atsakė O'Roris ir atsisėdo.

Nedas ištraukė iš burnos cigarą.

– Štai ką dabar pamaniau. Dar nežinia, ar Polis labiau sutriktų, jei viskas liktų kaip yra, ar nužudymu apkaltinus Voltą Aivensą.

O'Roris smalsiai žiūrėjo į Nedą.

– Kodėl? – pagaliau paklausė.

– Polis neleis jam pasinaudoti alibi.

– Norite pasakyti, kas jis įsakys savo vyrukams pamiršti tą faktą, kad Aivensas buvo klube?

– Būtent.

O'Roris pliaukštelėjo liežuviu.

– Iš kur jis sužinojo, kad aš pakišau Aivensui kiaulę? – paklausė.

– Mes nujautėme.

O'Roris nusišypsojo.

– Tai yra – jūs nujautėte. Polis apie tai niekad nebūtų pagalvojęs.

Nedas kukliai nuleido akis.

– O kaip, tiesą sakant, jums pavyko pakišti jam kiaulę?

O'Roris nusijuokė.

– Mes pasiuntėme tą stuobrį į Beirutą nupirkti pistoletų, paskui jais pasinaudojome. – Pilkai mėlynos O'Rorio akys prisimerkė, bet tuoj ir vėl sužibo. – Apskritai, jeigu dabar Polis tvirtai nusprendė išpūsti istoriją su Aivensu, tai nebeturi reikšmės. O juk viskas prasidėjo nuo to. Jis už tai ir prikibo prie manęs, ar teisingai sakau?

– Taip, – atsakė Nedas, – nors anksčiau ar vėliau tai vis tiek turėjo atsitikti. Polis mano, kas jis pastatęs jus ant kojų, leidęs veikti ir jūs turite dabar tylutėliai sėdėti po jo sparneliu ir nekrutėti.

O'Roris nuolankiai nusišypsojo.

– Polis dar pasigailės, kad pastatė mane ant kojų, – pagrasino. – Tegu jis...

Atsidarė durys ir įėjo jaunas žmogus apsmukusiu pilku kostiumu, ne pagal amžių raukšlėtu veidu, stirksinčiomis ausimis ir stambia nosimi. Atrodė, jis seniai nesiprausęs. Neaiškios spalvos plaukai turbūt nežinia kada matė žirkles.

– Užeik, Hinklai, – tarė O'Roris. – Susipažink – Bomontas. Jis tau viską papasakos. Kai parašysi, man parodyk. Rytoj pakišim laikraščiams pirmąją porciją.

Hinklas šyptelėjo, rodydamas supuvusius dantis. Pasisveikindamas kažką burbtelėjo.

Nedas atsistojo.

– Puiku. Einam pas mane ir imsimės darbo.

O'Roris papurtė galvą.

– Čia jums bus patogiau, – tarė.

Nedas nusišypsojo, paėmė paltą, skrybėlę ir pasakė:

– Labi apgailestauju, bet man turi paskambinti ir šiaip yra visokių reikalų per akis. Kur jūsų kepurė, Hinklai?

Išsigandęs Hinklas tylėjo ir nepajudėjo iš vietos.

– Jums teks čia pasilikti, Bomontai, – tarė O'Roris. – Mes negalime leisti, kad jums atsitiktų kokia nelaimė. Čia būsite visiškai saugus.

Nedas žavingai nusišypsojo.

– Jeigu jūs nerimaujate dėl pinigų, – jis kyštelėjo ranką į vidinę kišenę ir ištraukė pakelį, – galite juos pasilaikyti, kol parašys straipsnį.

– Aš dėl nieko nebūgštauju, – tarė O'Roris. Bet jeigu Polis sužinos, kad buvote pas mane, nemalonumų neišvengsite, o aš nenoriu rizikuoti jūsų gyvybe.

– Pinigus teks jums atsiimti. Aš išeinu, – tarė Nedas.

– Ne, – atsakė O'Roris.

– Taip, – Nedas laikėsi savo.

Hinklas apsisuko ir vikriai movė pro duris.

Nedas pasuko prie kitų durų, prie tų, pro kurias buvo atėjęs. Jis žengė ramiai, neskubėdamas.

O'Roris kažką pasakė šuniui. Šis negrabiai pašoko ant nutukusių kojų, aplenkęs Nedą, atsistojo prie durų ir atkišo piktą snukį.

Nedas, nepraverdamas lūpų, nusišypsojo ir atsigręžė į O'Rorį. Rankoje jis tebelaikė šimtadolerinių banknotų pakelį. Kilstelėjęs ranką, sviedė pinigus airiui.

– Galite juos panaudoti – patys žinote kam.

Buldogas šoktelėjo ir geležiniais žandikauliais sugniaužė Nedo plaštaką. Nedas kaip vilkelis sukosi, stengdamsis atsikratyti ant rankos pakibusio šuns, bet nieko nepajėgė padaryti ir nenorom iš skausmo priklaupė.

O'Roris priėjo prie durų, pro kurias išėjo Hinklas, atidarė jas ir pašaukė:

– Eikite čionai. – Tada priėjo prie Nedo, kuris klūpėdamas ant vieno kelio, bandė išvaduoti ranką. Buldogas gulėjo išsitiesęs ant grindų, bet rankos nepaleido.

Į kambarį įėjo Viskis ir dar du vyrukai. Vieną Nedas atpažino – tas pats į gorilą panašus kreivakojis tipas, kuris buvo atėjęs su Šedu į "Rastų trobelės" klubą. Kitas – rusvaplaukis, kokių devyniolikos ar dvidešimties metų, neaukštas, raudonžandis, rūstus. Jis užėjo už Nedo ir atsistojo prie durų. Kreivakojis žaliūkas paėmė Nedą už kairės rankos. Viskis atsitojo kambario viduryje tarp Nedo ir kitų durų.

Tada O'Roris pašaukė šunį.

Buldogas paleido Nedo ranką ir nubindzino pas šeimininką.

Nedas atsistojo. Išblyškusia kakta sruvo prakaitas. Pažiūrėjo į sudraskytą švarko rankovę, sužalotą delną, kraują čiurkšlele varvantį ant grindų.

– Jūs pats šito norėjote, – tarė O'Roris ramiu melodingu balsu. Nedas pakėlė akis nuo savo rankos ir pažiūrėjo į žaliąjį airį.

– Taip, – tarė, – bet šito maža, kad aš čia likčiau.

III

Nedas Bemontas atmerkė akis ir suvaitojo. Rudaplaukis vaikinas sukteléjo galvą į jo pusę ir sušuko:

– Užsičiaupk, išvisa!

– Palik jį ramybėje, rudi. Tegu dar kartelį bando pabėgti – vėl turėsime progos pasismaginti, – suburbėjo gorila. Žvilgtelėjo į išpurtusius pirštų sąnarius ir nusijuokė: – Tavo ėjimas.

Nedas burbtelėjo kažką apie Fedinką ir mėgino pasikelti. Jis gulėjo siauroje lovoje. Čiužinys buvo permirkęs krauju. Kraujas buvo sudžiūvęs ant jo ištinusio, mėlynėmis nusėto veido, ant šuns sukandžiotos rankos, o rankogaliai prikepę prie žaizdų. Mažyčiame belangiame miegamajame buvo tik lova, dvi kėdės, stalas ir komoda. Ant geltonai dažytų sienų kabojo trys nepadorūs baltarėmiai paveikslai ir veidrodis. Pro praviras duris matėsi baltomis keraminėmis plytelėmis išklotas vonios kambarys. Kitos durys buvo uždarytos.

Žmogus gorila ir raudonžandis vaikinas lošė kortomis. Ant stalo gulėjo apie dvidešimt dolerių popieriniais ir sidabru.

Nedas pažiūrėjo į lošėjus. Jo akys dar degė niūria neapykanta. Pabandė atsistoti. Sekėsi sunkiai. Dešinioji ranka kabėjo kaip rim-

bas. Kaire vargais negalais vis griūdamas aukštielnikas ant čiužinio, permetė per lovos kraštą nepaklusnias kojas, ir per didžiausią vargą, laikydamasis kaire ranka, šiaip taip pakilo.

Lošikai nekreipė į jį dėmesio. Tik trumpą akimirką gorila atsitraukė nuo kortų, pažvairavo į jį ir pasityčiojo:

– Kaip sekasi, broliuk?

Pagaliau Nedui pavyko atsistoti. Drebėdamas visu kūnu, kaire ranka laikydamasis lovos, jis nurėplino iki kojūgalio. Tada išsitiesė ir svyrinėdamas pasuko prie uždarytųjų durų. Tačiau savo išsvajotojo tikslo nepasiekė – suklupo; sukaupęs paskutines valios jėgas, kaire ranka šiaip taip nusitvėrė rankenos ir vėl atsitojo.

Tada žmogus gorila neskubėdamas padėjo kortas ant stalo ir tarė:

– Tai va! – baisų jo snukį iškreipė plati šypsena ir Nedas iš karto pamatė, kad jo nuostabiai gražūs balti dantys yra dirbtiniai. Gorila priėjo prie Nedo.

Nedas traukiojo durų rankeną.

– Na, fokusininke, še tau! – tarė gorila ir iš visų jėgų kumščiu trenkė Nedui į veidą. Nedas nulėkė kaip kamuolys, pirmiausiai galva, o paskui ir visu kūnu trenkėsi į sieną ir ėmė lėtai smukti.

Raudonskruostis Rudis tebesėdėjo prie stalo su kortomis rankose.

– Tu jį pribaigsi, Džefai, – ramiai tarė.

– Ar šitą? – paklausė Džefas, spirdamas prie jo kojų gulinčiam kūnui. – Ne taip jau lengvai jį pribaigsi. Tvirtas vaikinas. Titnagas. Jam tai patinka. – Džefas pasilenkė prie sąmonę praradusio Nedo, čiupo už švarko rankogalio ir jį pakėlė. – Tau tai patinka, mažyli, a? – paklausė ir, viena ranka prilaikydamas Nedą, dar kartą smogė kumščiu į veidą.

Kažkas truktelėjo durų rankeną iš kitos pusės.

– Tai aš, – pasigirdo melodingas Šedo O'Rorio balsas.

Džefas nutempė Nedą į pašalį ir, ištraukęs iš kišenės rankeną, atrakino duris.

Į kambarį įėjo O'Roris ir Viskis. Airis pažvelgė į išsiskėtojusį ant grindų Nedą, paskui Džefą ir pagaliau atsigręžė į Rudį. Jo pilkai mėlynos akys padūmavo.

– Ar Džefas paprasčiausiai savo malonumui taip jį sutvarkė? – paklausė O'Roris.

Raudonžandis papurtė galvą.

– Tas Bomontas tikras kalės vaikas, – niūriai atsakė. – Kai tik atsigauna tuoj ką nors susigalvoja.

– Aš nenoriu, kad jį pribaigtumėte. Dar anksti, – tarė O'Roris ir vėl pažiūrėjo į Nedą. – Pabandykite atgaivinti. Aš noriu su juo pasikalbėti.

Rudis pakilo nuo stalo.

– Nežinau, ar pavyks. Jis jau labai...

Džefas buvo optimistiškesnis.

– Nieko, – tarė, – tuoj viskas bus gerai. Aš tave pamokysiu, kaip tai daroma. Imk už kojų. – Jis pakišo rankas po Nedo pečiais ir, nutempęs sudribusį kūną į kitą kambarį, įmetė į vonią. Džefas užkimšo ją kumščiu ir paleido šaltą vandenį ir iš krano, ir iš dušo.

– Nespėsite apsižvalgyti – ims dainuoti, – pažadėjo Džefas.

Po penkių minučių, kai jie ištraukė Nedą iš vonios ir pastatė ant kojų, jis jau sugebėjo stovėti. Vyrukai atvedė jį atgal į miegamąjį. O'Roris sėdėjo ir rūkė. Viskis kažkur buvo dingęs.

– Paguldyk į lovą, – įsakė O'Roris.

Džefas ir Rudis privedė Nedą prie lovos, apsuko ir nestipriai stumtelėjo. Nedas griuvo ant nugaros. O'Rorio vyrukai jį pakėlė, pasodino, ir Džefas ėmė plekšnoti per sudaužytą veidą, kalbėdamas:

– Pabusk, Ripai Vanai Vinkli, pabusk.

– Sulauksi, pabus jis tau! – niūriai burbtelėjo Rudis.

– Manai, ne? – linksmai paklausė Džefas ir vėl pliaukštelėjo Nedui per žandą.

Nedas pramerkė tą akį, kurią dar galėjo atmerkti.

– Bomontai! – šūktelėjo O'Roris.

Nedas pakėlė galvą ir pabandė apsižvalgyti. Nežinia, išvydo jis O'Rorį ar ne.

O'Roris atsistojo, priėjo prie lovos, pasilenkė taip, kad jo veidas atsidūrė prieš pat Nedo akis ir paklausė:

– Ar girdite, ką sakau, Bomontai?

Vienintelė atmerkta Nedo akis su didžiausia neapykanta žvelgė į O'Rorį.

– Bomontai, tai aš, O'Roris. Ar girdite? – paklausė airis.

– Taip, – išspaudė Nedas, sunkiai pajudindamas sutinusias lūpas.

– Puiku. Dabar klausykitės, ką pasakysiu. Jūs man papasakosite viską, ką žinote apie Polį. – O'Roris kalbėjo labai aiškiai, nekeldamas balso, kuris ir dabar skambėjo melodingai. – Jeigu jūs manote atsipirksiąs tylėjimu – klystate. Jus doros, kol prabilsite. Ar supratote?

Nedas nusišypsojo. Jo sužalotas veidas priminė šiurpią kaukę.

– Nieko nepasakysiu, – išspaudė jis.

O'Roris nuėjo prie durų ir tarė:

– Tęskite.

Kol Rudis dar dvejojo, gorila Džefas tvojo per vos vos kilstelėtą Nedo ranką, ir jis vėl išsitiesė paslikas.

– Aš tuoj išbandysiu vieną metodėlį. – Džefas nutvėrė Nedo kojas, permetė per lovos kraštą ir, jas užgulęs, ėmė darbuotis rankomis.

Nedo kūnas mėšlungiškai trūkčiojo, jis suvaitojo – vieną, kitą, trečią kartą – ir apmirė.

Džefas atsistojo. Sunkiai ir garsiai alsuodamas, prabilo – lyg skųsdamasis, lyg atsiprašydamas:

– Dabar nieko nebus. Jis ir vėl nusikakaliavo.

IV

Kai Nedas Bomontas atgavo sąmonę, kambaryje nieko nebuvo. Kaip ir praėjusį kartą, jis sunkiai, sukaupęs visas jėgas iššliaužė iš lovos ir nuropojo prie durų. Jos buvo užrakintos. Betampant rankeną, durys staiga atsivėrė, nublokšdamos jį prie sienos.

Į kambarį basas, vien su apatiniais drabužiais, įėjo Džefas.

– Ir nuobodu su tavimi, – tarė jis. – Tas pats ir tas pats. Ar tau dar neįgriso mano kumščiai? – kaire ranka jis pastvėrė Nedą už gerklės, o dešine du kartus smogė į veidą. Tik šį kartą smūgiai nebuvo tokie stiprūs kaip anksčiau. Tada sviestė nusviedė jį ant lovos. – O dabar ramiai gulėk, – burbtelėjo.

Nedas gulėjo nejudėdamas, užmerktom akim.

Džefas išėjo ir užrakino duris.

Įveikdamas skausmą, Nedas pakilo ir vėl nušliaužė prie durų. Pastukseno. Paskui atsitraukė kelis žingsnius ir pabandė išdaužti jas pečiu. Kur ten! Netekęs jėgų pagriuvo. Bet Nedas nesiliovė ir vėl bandė išeiti. Džefas atidarė duris.

– Dar nebuvau sutikęs žmogaus, kuriam taip patiktų būti mušamam. O ir aš dar niekada nejaučiau tokio malonumo talžydamas snukį, – tarė Džefas. Jis užsimojo dešine ir trenkė Nedui į skruostikaulį.

Skausmo apsvaigintas, Nedas net nebandė saugotis. Smūgis buvo toks stiprus, kad jis nulėkė į kitą kambario kraštą, nugriuvo ir liko gulėti. Po dviejų valandų, kai kambarin vėl įėjo Viskis, jis tebetysojo toje pačioje vietoje.

Atnešęs iš vonios vandens, Viskis jį atgaivino ir padėjo nušlepsėti iki lovos.

– Kaip elgiesi? Kur tavo galva? – įtikinėjo jį. – Tie kretinai tave užmuš, jiems tai nieko nereiškia.

Nedas abejingai pažvelgė drumzlinom akim, raudona plėvele aptrauktom akim.

– Ir tegu, – tarė jis, sunkiai pajudindamas lūpas.

Nedas užmigo. Jį pabudino O'Roris, Džefas ir Rudis.

Kalbėti Nedas ir vėl atsisakė. Jį prilupo, o netekusį sąmonės, mestelėjo lovon.

Po kelių valandų ši procedūra pasikartojo. Valgyti jam nedavė.

Kai Nedas, atsigavęs po eilinio mušimo, keturpėsčias nušliaužė į vonią, už praustuvo ant grindų netyčia užtiko storu rūdžių sluoksniu apėjusį skutimosi peiliuką. Ištraukti niekaip nesisekė, nors sugaišo apie dešimt minučių. Vargais negalais surambėjusiais pirštais vis dėlto atplėšė peiliuką nuo keraminių grindų ir pabandė persirėžti gerklę, bet peiliukas iškrito iš rankos ir pasmakrėje teliko tik nežymūs įdrėskimai. Iš nevilties šniurkščiodamas, Nedas sudribo ant grindų ir užmigo.

Pabudo šiek tiek atsigavęs ir jau galėjo pastovėti. Apsiliejo galvą šaltu vandeniu ir vieną po kitos išgėrė keturias stiklines. Jį pykino. Virpėdamas nuo šalčio, grįžo į miegamąjį ir atsigulė ant krauju aptaškyto čiužinio, bet tuoj ir vėl pakilo. Svyrinėdamas ir klūpčiodamas iš nekantrumo, įėjo į vonią, atsiklaupė ant kelių ir ėmė šliaužioti grindimis. Pagaliau radęs peiliuką, atsisėdo ir, kišdamas peiliuką į liemenės kišenę, užtiko žiebtuvėlį. Ištraukė ir ėmė apžiūrinėti. Vienintelė pramerkta akis guviai sužvilgo. Tai buvo beprotiškas žvilgsnys.

Nedas atsistojo ir nuėjo į miegamąjį. Visas jo kūnas drebėjo, o dantys kaleno vienas kitą. Išvydęs po stalu, prie kurio gorila ir niūrusis raudonžandis berniūkštis lošė kortomis, seną laikraštį, gargždžiai nusijuokė. Sudraskęs ir sugniaužęs popierių pakišo po durimis. Komodoje rado vyniojamojo popieriaus – juo buvo iškloti stalčiai. Suglamžęs numetė prie laikraščio. Peiliuku perplėšė čiužinį ir ėmė pešti šiurkščią pilką vatą. Ir ją sukišo po durimis. Dabar Nedas jau nebedrebėjo, nekūkčiojo, o mikliai darbavosi abiem rankom. Tačiau netrukus pavargo betampydamas vatą – vargais negalais su visu apvalkalu atitempė čiužinio likučius.

Trečias bandymas pasisekė – žiebtuvėlis užsidegė. Nedas šypsodamasis pakišo jį prie popierių ir vatos krūvelės. Kurį laiką stovėjo, palinkęs prie to keisto laužo. Ėmę kilti dūmai privertė

jį pasitraukti kelis žingsnius, o po valandėlės – dar toliau. Kosčiodamas įėjo į vonią, sudrėkino rankšluostį ir apsuko galvą, pridengdamas akis, nosį ir burną. Svyrinėdamas grįžo į miegamąjį – vaiduoklis dūmų kamuoliuose, – atsiremdamas į lovą atsigulė ant grindų – ten jį ir rado Džefas.

Džefas įsiveržė į miegamąjį velniuodamasis ir kosėdamas, skuduru prisidengęs burną ir nosį. Darydamas duris šiek tiek stumtelėjo degančią kūgę. Kojomis spardydamas popierius ir vatą, prišoko prie Nedo, čiupo jį už pakarpos ir ištempė iš kambario.

Už durų Džefas niuksu privertė Nedą atsistoti ant kojų ir, už švarko apykaklės nutempęs į koridoriaus galą, įgrūdo į kažkokį kambarį.

– Aš dar tave pamokysiu, išgama! – tarė, vėl spyrė Nedui ir, išpuolęs į koridorių, užtrenkė duris ir pasuko spynoje raktą.

Nedas spėjo įsitverti stalo ir nepargriuvo. Nuo galvos nuslydęs šlapias rankšluostis lyg šalikas buvo ant pečių. Nedas iš paskutiniųjų stengėsi nepargriūti. Apsižvalgė. Kambarys su dviem langais. Priėjo prie to, kuris buvo artėliau. Pasuko rankenėlę ir trūktelėjo. Langas atsidarė. Lauke buvo naktis. Perkėlęs per palangę vieną koją, o paskui ir kitą, Nedas persisvėrė ir, laikydamasis rankomis už rėmo, ėmė leistis. Pabandė kojomis užčiuopti kokią atramą, bet žemė buvo toli, o rankos – silpnos...

Penktas skyrius

LIGONINĖ

I

Palinkusi prie Nedo, sesuo kažką darė jo veidui.

– Kur aš? – paklausė jis.

– Šventojo Luko ligoninėje. – Mažutė, didžiaakė sesuo kalbėjo tyliai, slopiu balsu. Ji kvepėjo mimoza.

– Kokia šiandien diena?

– Pirmadienis.

– O mėnuo, metai? – tęsė Nedas. Sesuo susiraukė, ir jis pasidavė: – Tiek to, nesvarbu. Ar seniai aš čia?

– Trečia diena.

– Kur telefonas? – Jis pabandė atsisėsti.

– Nieko nebus! – pareiškė sesuo. – Jūs negalite kalbėti telefonu ir apskritai jaudintis.

– Tai jūs paskambinkite. Tegu sujungia su Hartfordu, numeris 61–16, ir paprašykite, kad prie telefono prieitų Polis Medvigas. Pasakykite, kad aš turiu tuoj pat jį pamatyti.

– Misteris Medvigas čia ateina kiekvieną dieną po pietų, bet vargu ar daktaras Teitas leis jums su juo kalbėtis. Tiesą sakant, jūs ir dabar kalbate daugiau negu dera.

– Kas dabar? Rytas, diena?

– Rytas.

– Aš negaliu taip ilgai laukti. Tuoj pat jam skambinkite.

– Netrukus ateis daktaras Teitas.

– Man nereiklaingas jūsų daktaras Teitas, – sudirgęs atrėžė Nedas. – Man reikalingas Polis Medvigas.

– Darysite taip, kaip jums lieps, – tarė sesuo. – Ramiai gulėkite ir laukite daktaro Teito.

Nedas niūriai pažvelgė į ją.

– Tai bent gailestingoji sesuo! Argi jūs nežinote, kad su ligoniais negalima ginčytis?

Ji tarsi neišgirdo šio klausimo.

– Be to, man skauda. Man žandikaulį skauda.

– Mažiau kalbėkite, ir neskaudės, – atsakė sesuo.

Nedas truputį patylėjo, o paskui paklausė:

– O kas man atsitiko? Ar dar šito nežinote?

– Turbūt prisilakęs susimušėte, – atsakė mergina ir nesusitvardžiusi nusišypsojo. – Bet jau gana, klausykite, ką sakau, – jūs negalite taip daug kalbėti. Ir niekas pas jus neateis be daktaro leidimo.

II

Polis Medvigas atėjo tuoj po vidudienio.

– Velnioniškai džiaugiuosi, kad esi gyvas! – tarė jis ir abiem rankom paspaudė kairiąją, neapibintuotą Nedo ranką.

– Viskas gerai, – tarė Nedas, – bet turiu vieną skubų reikalėlį – Voltą Aivensą reikia išgabenti į Breivudą ir pašniukštinėti po parduotuves, kur prekiaujama ginklais. Jis...

– Jau man sakei apie tai, – įsiterpė Medvigas, – viskas padaryta.

Nedas susiraukė.

– Sakiau?

– Na taip. Tą patį rytą, kai tave surado. Bematant tave atvežė į ligoninę, o tu neprisileidai gydytojų, nepasikalbėjęs su manimi. Tai aš ir atidūmiau. Papasakojai apie Aivensą ir tuoj netekai sąmonės.

– Nieko nesuprantu, – nustebo Nedas. – Tai tu juos prigriebei?

– Taip. Aivensą mes sučiupome. Ir po to, kai Voltą atpažino Breivude, jis palūžo. Parengiamajame prisiekusiųjų posėdyje kaltais pripažinti Džefas Gardneris ir dar du, bet Šedą įpainioti į šią bylą mes negalėsime. Aivensą prilupo Gardneris. Suprantama, visi žino, kad be O'Rorio įsakymo jis nieko nedaro, bet viena žinoti, – kita – įrodyti.

– Džefas? Tai tas, kuris panašus į gorilą? Ar jį jau areštavo?

– Ne, Šedas, matyt, jį paslėpė, kai tik tu pabėgai. Juk pas juos buvai?

– Aha."Šunų gurbe". Viršuje. Savanoriškai įlindau, norėdamas paspęsti spąstus tam airių lapinui, o pats įkliuvau. – Nedas paniuro. – Atsimenu, nuėjau tenai su Viskiu Vasonu, paskui mane apkandžiojo šuo, po to mane mušė Džefas ir kažkoks Rudis. Paskui ten kilo gaisras. Tai, ko gero, ir viskas. Kas mane rado, kur?

– Policininkas. Tu visas kruvinas šliaužei Kolmano gatvės viduriu. Trečią valandą ryto.

– Tai bent radau užsiėmimą!

III

Mažoji didžiaakė sesuo atsargiai pravėrė duris ir droviai kyštelėjo galvą.

– Užeikite! – pavargusiu balsu tarė Nedas Bomontas. – O gal mes slėpynių žaidžiame? Vienas, du, trys, keturi, penki – einu ieškoti! Ar jums neatrodo, kad jau išaugote iš šito amžiaus?

Sesuo atlapojo duris ir atsistojo prie slenksčio.

– Nėra ko stebėtis, kad jus prilupo, – tarė ji. – Aš tik norėjau pažiūrėti, ar pabudote. Čia misteris Medvigas ir ... – ėmė kalbėti pašnibždom, o jos akys ryškiau sužibo, – dar tokia ledi.

Nedas susidomėjęs pažvelgė į ją.

– Kokia dar ledi? – šyptelėjęs paklausė.

– Mis Dženeta Henri, – atsakė sesuo taip, tarsi pranešdama malonią žinią.

Nedas apsivertė ant šono ir užsimerkė. Jo lūpų kampučiai virpėjo, bet balsas buvo abejingas:

– Pasakykite jiems, kad aš dar miegu.

– Kaip jūs šitaip galite? O ir apskritai jie jau suprato, kad nemiegate – aš jau seniai būčiau grįžusi.

Nedas teatrališkai suvaitojo ir atsirėmė alkūnėmis.

– Ką gi, teks atvargti, – suurzgė. – Jei ne dabar, atpuls kitą kartą.

Sesuo sutrikusi pažiūrėjo į jį.

– Mums teko prie ligoninės pastatyti policininką, – paniekinančiai tarė ji, – kad apsaugotume jus nuo moterų, kurios veržte veržiasi.

– Lengva jums kalbėti, – atsiduso Nedas. Turbūt jums laikraščiuose išspausdintos senatorių dukrų fotografijos daro nepaprastą įspūdį, bet tai tik todėl, kad šitos panelės nepersekioja. O man jos apnuodijo gyvenimą. Jos ir jų spalvotos nuotraukos. Ir visuomet prie manęs kimba senatorių dukterytės, tik senatorių! Kad būtų bent kokia atstovų rūmų nario, ministro ar bent miesto valdybos nario dukterėlė... Kaip jums atrodo, kodėl taip yra? O gal paprasčiausiai senatoriai kur kas vaisingesni negu...

– Visai nejuokinga! O tikriausiai taip yra todėl, kad moterys išvydusios jūsų šukuoseną, negali atsilaikyti. Aš juos atvesiu, – pridūrė ji ir išėjo.

Nedas giliai atsiduso, jo akys sužibo, lūpos suvirpo į nevalyvą šypseną. O kai Dženeta Henri įėjo į palatą, pasisveikino su ja atsainiai, nors ir mandagiai.

Ji tuoj pat priėjo prie lovos.

– O, misteri Bomontai, aš taip apsidžiaugiau sužinojusi, kad jūs sparčiai sveikstate. Žinokite, aš paprasčiausiai negalėjau neateiti. – Ji suspaudė jo rankas ir nusišypsojo. Merginos galvą supo šviesūs plaukai, todėl rudos akys su šiek tiek šviesesnėmis lėlytėmis atrodė dar tamsesnės. – Taigi jeigu jums nemalonus mano vizitas, nebarkite Polio. Tai aš priverčiau jį vestis ir mane.

Nedas nusišypsojo.

– Aš be galo džiaugiuosi, kad atėjote. Jūs labai maloni.

Polis Medvigas, įėjęs paskui Dženetą, užėjo už lovos ir atsistojo kitoje pusėje. Jis linksmai šypsojosi, žvelgdamas čia į Nedą, čia į merginą.

– Aš žinojau, kad tu liksi patenkintas, Nedai. Taip jai ir sakiau. Kaip laikais?

– Puikiai. Pasitrauk kėdę, sėskis.

– Mes negalime užgaišti, – paprieštaravo Medvigas. – Turiu susitikti su Maklaflinu.

– O aš – ne. – Dženeta Henri vėl nusišypsojo ir sužiuro į Nedą. – Ar galiu pasilikti? Neilgam?

– Būsiu laimingas, – užtikrino Nedas.

Medvigas, spindėdamas iš pasitenkinimo, pastūmė prie lovos kėdę, pasodino Dženetą ir žvilgtelėjo į laikrodį.

– Turiu bėgti, – gailiai ištarė ir paspaudė Nedui ranką. – Ar tau ko nors reikia?

– Ne, Poli. Ačiū.

– Žiūrėk, būk gerutė, – Medvigas pamokė Dženetą ir staiga vėl kreipėsi į Nedą: – Kaip toli, tavo manymu, turėčiau eiti per pirmąjį pokalbį su Maklaflinu?

Nedas gūžtelėjo pečiais.

– Pats spręsk, tik nekalbėk tiesiai, atvirai. Šito jis bijo. O sukdamas aplinkui, jį gali net žmogžudžiu pasisamdyti. Supranti, su juo reikia ilgai gaišti. Maždaug tokiu būdu: "Yra toks žmogus, Smitas, o jis gyvena ten ir ten. Tai va, jeigu staiga šitas Smitas susirgtų mirtina liga, o jūs prie progelės užsuktumėte pas mane, o man atsitiktinai ateitų laiškas jūsų vardu, tai iš kur aš galėčiau žinoti, kad jame guli penki šimtai dolerių?"

Medvigas linktelėjo.

– Žudiko man dabar nereikia. O štai geležinkelio darbininkų balsai mums būtini. – Jis susiraukė. – Gaila, kad tu vartais lovoje, Nedai.

– Po poros dienų atsistosiu ant kojų. Beje, ar šiandien "Observer" matei?

– Ne.

Nedas apsižvalgė:

– Kai kas ten šunybes krečia. Pirmojo puslapio viduryje rėmeliuose išspausdino visą purvą, viską, ką tik sugebėjo išknisti. Be parašo. O antraštė šokiruojanti: "Ko žada griebtis miesto valdžia?" Paskui išvardijami visi pusantro mėnesio nusikaltimai, stengiantis įrodyti, kad nusikaltimų banga dideja. O šalia trupumtis sąrašėlis sulaikytųjų nusikaltėlių. Štai, girdi, žiūrėkite, policija bejėgė. Labiausiai triukšmą kelia dėl Teiloro Henrio nužudymo.

Išgirdusi brolio vardą, Dženeta Henri krūptelėjo ir tyliai atsiduso. Žvilgtelėjęs į ją, Medvigas mirktelėdamas įspėjo Nedą, bet šis tęsė, sakytum, nė nenorėjęs regėti, kokį įspūdį daro jo žodžiai:

– Jie visi ištvirko. Kaltina policiją – girdite, tyrimas savaitei buvęs sustabdytas tik tam, kad sudarytų galimybę vienam politiniuose sluoksniuose gana įtakingam žaidėjui suvesti sąskaitas su kitu. Tai apie mane ir Dispeiną. O tada užduoda tokį retorinį klausimą: ką mano senatorius Henris apie savo naujuosius politinius sąjungininkus, kurie jo sūnaus nužudymą išnaudoja panašiems tikslams?

Medvigas išraudo, pažvelgė į laikrodį ir subruzdo.

– Aš gausiu laikraštį ir perskaitysiu. O dabar turiu...

Nedas ramiai tęsė:

– Jie taip pat kaltina policiją už landynių, kurias pati anksčiau globojo, nusiaubimą. Tai, girdi, atsitikę todėl, kad jų savininkai nenorį papurtyti kišenių ir išmesti didesnius pinigus priešrinkiminei kampanijai. Pretekstas – tavo ginčas su Šedu. Dabar jie žada išspausdinti sąrašą tų pagarsėjusių vietelių, kurios ir toliau klesti lyg nieko nebūta, kadangi jų savininkai atidavė savo dalį.

– Gerai, gerai, – sutrikęs burbtelėjo Medvigas. – Laimingai jums, Dženeta. Iki Nedai, – linktelėjo jis ir išėjo.

– Kodėl manęs taip nemylite? – paklausė Dženeta.

– Klausykite, – atsakė Nedas.

Ji papurtė galvą.

– Ne. Aš šitą jaučiu.

– Nespręskite iš mano elgesio. Tokios jau mano manieros.

– Jūs manęs nemylite, – ji laikėsi savo, neatsakydama į jo šypseną. – O aš noriu, kad jūs man būtumėte geras.

Nedas atrodė tiesiog kaip kuklumo įsikūnijimas.

– Kas jums iš to? – paklausė.

– Todėl, kad jūs geriausias Polio draugas.

– Polis – politikas, – į ją pašnairuodamas, paaiškino Nedas, – ir jis turi daug draugų.

– Bet jūs – pats artimiausias. – Ji nekantriai palingavo galva ir pridūrė: – Polis pats taip mano.

– O jūs kaip manote? – paklausė truputį pašiepdamas.

– Taip pat, – rimtai atsakė Dženeta, – kitaip nebūtumėte pakliuvęs į ligoninę. Juk jūs šitaip rizikavote tik dėl jo!

Nedas nieko neatsakė. Tik vos pastebima šypsenėlė spystelėjo jo lūpose.

Kai Dženeta suprato, jog Nedas nelinkęs tęsti pokalbio šia tema, rimtai pakartojo:

– Aš labai norėčiau, kad jūs būtumėtė apie mane geros nuomonės.

– Gal taip ir yra.

– Ne! – ji papurtė galvą.

Jis vėl nusišypsojo. Šį kartą Nedo šypsena buvo jaunatviška ir žavinga, akyse spindėjo kuklumas, balsas skambėjo droviai ir konfidencialiai:

– Aš jums pasakysiu, kodėl taip manote, mis Henri. Na... apskritai... suprantate, nepraėjo dar nė metai, kai Polis, taip sakant, pakėlė mane iš patvorio. Todėl su jūsų padėties žmonėmis dar nesu apsipratęs, jaučiuosi nejaukiai, lyg kerėpla. Juk jūs visai iš kito pasaulio – aukštoji visuomenė, fotografijos laikraščiuose ir panašiai... Tai va. Tai, kas jums atrodo priešiška, iš tikrųjų ne kas kitas, kaip paprasčiausias neišprusimas.

Dženeta atsistojo.

– Jūs tyčiojatės iš manęs, – konstatavo ji, bet jos balsas skambėjo be menkiausios nuoskaudos.

Kai ji išėjo, Nedas atsirėmė į pagalves ir įsmeigė žilgsnį į lubas. Jo akys žvilgėjo.

Įslinko sesuo.

– Tai ką jūs čia iškrėtėte?

Nedas papurtė galvą, rūsčiai pažiūrėjo į ją, bet nieko neatsakė.

– Ji išėjo kone verkdama, – toliau kalbėjo sesuo.

Nedas vėl padėjo galvą ant pagalvės.

– Taip, aš smarkiai pasikeičiau. Paprastai senatorių dukterys išeidavo plūsdamos ašaromis.

IV

Į palatą įėjo jaunas, vidutinio ūgio, išvaizdaus įrudusio veido frantas.

Nedas Bomontas linktelėjo:

– Sveikas, Džekai!

– Aš maniau, kad jūs prasčiau atrodysite, – eidamas prie lovos, tarė Džekas.

– Visi organai savo vietose. Dalimis nesukapojo. Imk kėdę.

Džekas atsisėdo ir išsitraukė cigarečių pakelį.

– Turiu prašymėlį, – Nedas pakišo ranką po pagalve ir ištraukęs padavė Džekui voką.

Džekas prisidegė cigaretę ir paėmė. Tai buvo paprasčiausias baltas vokas, paženklintas vietinio pašto antspaudu. Nedas jį gavo prieš dvi dienas Švento Luko ligoninės adresu. Džekas ištraukė lapelį. Jame mašinėle buvo išspausdinta:

"Ką jūs žinote apie Polį Medvigą, ko nežino, bet labai norėtų sužinoti Šedas O'Roris?

Ar tai susiję su Teiloro Henrio nužudymu?

Jei ne, tai kodėl jūs taip atkakliai stengiatės viską išlaikyti paslaptyje?"

Džekas kruopščiai sulankstė lapelį, įkišo atgal į voką ir tik tada, žiūrėdamas į Nedą paklausė:

– Ar čia kas nors slypi?

– Man, atrodo, ne. Aš noriu, kad sužinotum, kas tai parašė.

Džekas linktelėjo.

– Ar laišką galiu paimti?

– Taip.

Džekas įsibruko voką kišenėn.

– Ar turite kokių prielaidų, kas tai galėjo parašyti? – pasidomėjo.

– Absoliučiai jokių.

Džekas žiūrėjo į degantį cigaretės galiuką.

– Laukia nelengvas darbelis.

– Žinau, – sutiko Nedas. – Tegaliu tau pasakyti tik tiek, kad pastarąją savaitę tokių anoniminių laiškelių pasipylė gana daug. Aš turiu tris. Žinau, kad Faras mažiausiai gavo vieną. Kas dar jų gavo, nenumanau.

– O gal galiu žvilgtelti į kitus?

– Šis vienintelis, kurį turiu. Visi laiškai lyg dvyniai – toks pat popierius, rašyti ta pačia mašinėle, ir kiekviename po tris klausimus.

Džekas metė į Nedą tiriamą žvilgsnį:

– Bet klausimai nevienodi?

– Ne visai. Bet visi muša į vieną tašką.

Džekas linktelėjo ir užtraukė dūmą.

– Ar supranti – veikti reikia labai atsargiai, be triukšmo, – įspėjo Nedas.

– Aišku, – Džekas išėmė iš burnos cigaretę. – Beje, sakydami "muša į vieną tašką", turėjote galvoje Medvigo dalyvavimą žmogžudystėje?

– Taip, – atsakė Nedas, nenuleisdamas akių nuo įdegusio franto veido, – tiktai jis su ta žmogžudyste neturi nieko bendra.

Rusvas Džeko veidas nė kiek nesutriko.

– Suprantama, – tarė jis ir atsistojo.

V

Sesuo įnešė didelę vaisių pintinę ir pastatė ant stalo.

– Malonu, ar ne? – paklausė ji.

Nedas Bomontas apdairiai linktelėjo.

Sesuo ištraukė iš krepšio nedidelį vokelį ir padavė Nedui:

– Kertu lažybų – tai nuo jos!

– Iš ko lažinatės?

– Iš ko tik norite!

Nedas papurtė galvą ir nutaisė tokią miną, lyg būtų pasitvirtinę patys niūriausi įtarimai.

– Žvilgtelėjote? – paklausė jis.

– Ne, žinote... – pasipiktino sesuo.

Nedas nusijuokė. Sesuo nutilo, bet jos veidas dar ilgai buvo lyg nuskriausto vaiko.

Jis ištraukė iš voko Dženetos Henri vizitinę kortelę, kurioje tebuvo du žodžiai: "Prašau priimti!"

– Jūs laimėjote, – suraukęs antakius, tarė jis seseriai ir kortele pastukseno į didžiojo piršto nagą. – Vaišinkitės, nagi imkite kuo daugiau, – kad atrodytų, jog aš juos suvalgiau.

Po kelių valandų jis parašė laišką:

"*Mieloji mis Henri*

Jūs tiesiog mane pribloškėte savo gerumu – pirmiausia mane

aplankėte, o dabar tie vaisiai. Net neišmanau kaip dėkoti. Tikiuosi, kada nors aš turėsiu galimybę veiksmu išreikšti Jums savo dėkingumą.

Jums ištikimas Nedas Bomontas"

Parašęs perskaitė, sudraskė ir perrašė iš naujo. Šį kartą jis sukeitė žodžius trečiame sakinyje. Dabar jis skambėjo taip: "*...išreikšti Jums savo dėkingumą veiksmu*".

VI

Tą rytą Nedas jau vilkėjo chalatą ir buvo apsimovęs kambarines šlepetes. Kai įėjo Opala, jis sėdėjo užstalėje prie palatos lango ir pusryčiaudamas skaitinėjo paskutinį "Observer" numerį. Sulankstęs laikraštį ir numetęs prie padėklo, jis atsistojo, –

– Sveika, mažyte, – piktai tarė.

– Kodėl man nepaskambinote, grįžęs iš Niujorko? – griežtai paklausė Opala. Ji buvo išblyškusi ir todėl atrodė gerokai vyresnė. Plačiai išplėstos mėlynos akys patamsėjo nuo susijaudinimo. Opala elgėsi drąsiai, nė kiek nesivaržydama. Tarsi nepastebėjusi kėdės, kurią Nedas pakėlė arčiau jos, atkakliai pakartojo: – Kodėl nepaskambinote?

Jis pakančiai nusijuokė.

– O tau tinka šita suknelė.

– Nedai, prašau jūsų, prašau...

– Taip jau geriau, – tarė jis. – Aš rengiausi užeiti, bet... Daug kas įvyko per tą laiką, kol buvau išvykęs, ir dar daugiau, kai grįžau. O tuo laiku, kol su jais suvedžiau sąskaitas, susikivirčijome su Šedu O'Roriu, ir štai aš čia pakliuvau, – jis mostelėjo ranka, – į ligoninę.

Lengvabūdiškas tonas negelbėjo. Opala vis dar tebebuvo rimta.

– Ar tą Dispeiną pakars? – griežtai paklausė.

Jis vėl nusijuokė:

– Jeigu mes kalbėsime tokiu tonu, nesusikalbėsime.

Opala susiraukė ir pakartojo, bet jau nebe tokiu valdingu balsu:

– Ar jį pakars?

– Nemanau, – atsakė Nedas, papurtydamas galvą. – Matyt, Teilorą vis dėlto nužudė ne jis.

Regis, Opala visai nenustebo.

– Jūs žinojote tai, kai prašėte manęs... padėti... gauti prieš jį tą įkaltį?

– Žinoma, ne, mažyte, – jis nuolankiai nusišypsojo. – Kuo mane laikai?

– Netiesa, žinojote. – Jos balsas buvo toks pat šaltas ir kupinas paniekos, kaip ir primerktos mėlynos akys. – Jūs troškote gauti savo dalį, tai ir privertėte mane padėti... Norėjote šantažuoti tą Dispeiną...

– Manyk, kas patinka, – abejingai atsakė jis.

Opala žengė žingsnį arčiau. Jos smakras suvirpo, bet mergina susitvardė ir jos veide pasirodė ryžtinga ir nepriklausoma išraiška.

– O ar jūs žinote, kas nužudė? – paklausė, stengdamasi pažvelgti jam į akis.

Nedas lėtai papurtė galvą.

– Tėvas?

Nedas sumirksėjo.

– Tu nori paklausti, ar Polis žino, kas nužudė Teilorą?

Ji treptelėjo koja ir suriko:

– Aš noriu žinoti, ar ne tėvas jį nužudė!

Nedas užspaudė delnu jai burną.

– Nutilk, – sumurmėjo jis, – skubiai žvilgtelėjęs į duris.

Opala nubloškė jo ranką ir žengė atatupsta.

– Ar mano tėvas jį nužudė?

– Jeigu jau tu taip šauniai susigaudai, – piktu dusliu balsu tarė Nedas, – tai bent nerėk. Pasilaikyk sau savo idiotiškus išmislus. Niekam jie nerūpi. Nėra ko apie tai skelbti visam miestui.

Patamsėjusios Opalos akys plačiai prasivėrė.

– Vadinasi, vis dėlto jis, – nebedvejodama tarė Opala tyliu ir liūdnu balsu.

Nedas staiga palinko į priekį ir prikišo prie pat jos sužalotą, piktai besišypsantį veidą.

– Ne, – mano džiaugsme, – tarė jis, sunkiai tvardydamasis. – Ne, ne jis nužudė Teilorą.

Stovėdama sustingusi lyg stulpas, vis tokia pat rūsti ji griežtai paklausė.

– Jei nužudė ne jis, tai ar svarbu, kaip aš kalbu – tyliai ar garsiai.

Nedas šyptelėjo ir jo lūpų kampučiai pakilo į viršų.

– Tu dar labai daug ko nesupranti. Ir niekada nesuprasi, jeigu taip elgsies. – Nedas paėjo tolėliau ir susibruko kumščius į chalato

kišenes. Dabar jo lūpų kampučiai nukaro, kaktą išraižė gilios raukšlės, primerktos akys žiūrėjo į grindis. – Kas tau įkalė tą nelemtą mintį?

– Visai ne nelemtą, pats puikiai šitą žinote.

Nedas nekantriai gūžtelėjo pečiais.

– Iš kur ištraukei?

– Iš niekur, – ji irgi gūžtelėjo pečiais. – Aš... aš pati staiga supratau.

– Niekai, – iš padilbų žvelgdamas, griežtai tarė Nedas. – Ar šiandien skaitei "Observer"?

– Ne.

Jis tebežiūrėjo į ją įtartinai ir griežtai.

Opalos veidas truputį parausvėjo iš apmaudo.

– Sakau, neskaičiau. O ir kam jums žinoti – skaičiau ar ne?

– Vadinasi, ne? – paklausė jis vis dar netikėdamas ir susimąstė. Staiga Nedo veidas nusigiedrijo. Jis ištraukė iš kišenės dešinę ranką ir ištiesė jai delnu į viršų. – Duok, noriu žvilgtelti į laišką.

– Ką? – Opala pažvelgė į jį suapvalėjusiomis iš nuostabos akimis.

– Laišką, – pakartojo jis, – spausdintą mašinėle, be parašo, su trimis klausimais.

Opala sutrikusi nuleido akis ir, kiek padvejojusi, atidarė rankinuką.

– Kaip jūs sužinojote?

– Jau beveik visi šio miesto gyventojai bent po vieną tokį gavo, – abejingai atsakė Nedas. – O argi anksčiau jų nebuvai gavusi?

– Ne! – Ji ištiesė jam sumaigytą popieriaus lapelį. Nedas išlygino ir perskaitė:

"*Nejaugi jūs nežinote, kad jūsų mylimąjį nužudė jūsų tėvas?*

O jei nežinote, tai kodėl padedate jam ir Nedui Bomontui, kurie stengiasi šį nusikaltimą suversti nekaltam žmogui?

Ar suprantate, kad padėdama tėvui išvengti teismo, pati tampate nusikaltimo bendrininke?"

Nedas palingavo galva ir nerūpestingai nusišypsojo.

Visi sukirpti pagal vieną kurpalį. – Jis suglamžė popierėlį ir švystelėjo į šiukšliadėžę prie stalo.

– Tikriausiai dar panašių gausi, nes jau pakliuvai į adresų sąrašą.

Prikandusi apatinę lūpą, Opala Medvig žvilgančiomis negeromis akimis tiriamai pažiūrėjo į ramų Nedo veidą.

– O'Roris, – toliau kalbėjo Nedas, – kaupia medžiagą ikirinkiminei kampanijai. Kaip žinai, turėjau su juo nemalonumų. O vis per tai, kad jis manė, jog aš nutraukęs ryšius su tavo tėvu ir sutiksiąs už pinigus padėti jam surengti kriminalinį procesą prieš Polį. Šedui nesvarbu, tai tiesa ar ne, jam svarbu sužlugdyti Polio kandidatus. Aš atsisakiau.

Opalos akių išraiška nepasikeitė.

– Dėl ko jūs su tėveliu susipešėte?

– Susipešėme? – perklausė jis. – Sakysim, susipešėme, bet tai jau mudviejų reikalas, mažyte!

– Žinoma, susipešėte. Karsono bare. – Ji ryžtingai sučiaupė lūpas. – Po to, kai jūs sužinojote, jog kaip tik jis... nužudė... nužudė Teilorą...

Nedas nusijuokė ir linksmai paklausė:

– O ar anksčiau aš šito nežinojau?

Bet Opala nereagavo į jo pajuokiantį toną.

– Kodėl paklausėte apie "Observer"? Kas ten rašoma?

– Tokie pat niekai, kaip ir tavo laiške. Jeigu nori paskaityti, laikraštis ant stalo. Tu dar prisiskaitysi šitų niekų, kol vyks rinkiminė kampanija. Nieko nepasakysi, gera esi tėvo padėjėja, jeigu nesusimąstydama viską priimi už gryną pinigą...

Bet Opala nesiklausė, ir jis, nekantriai mostelėjęs ranka, nutilo.

Mergina priėjo prie stalo ir paėmė laikraštį.

Jis mandagiai šypsojosi už jos nugaros.

– Pirmajame puslapyje "Atviras laiškas merui".

Beskaitant jos keliai, rankos, kojos ėmė drebėti vis stipriau ir stipriau. Nedas sunerimo, susiraukė, bet kai padėjusi laikraštį, Opala atsigręžė, jos grakštus kūnas ir gražus veidas atrodė tarsi iškalti iš akmens. Beveik nejudindama lūpų, ji tarė:

– Jie nebūtų drįsę šitaip rašyti, jeigu tai nebūtų tiesa.

– Tai menkniekis lyginant su tuo, ką jie dar parašys, – tingiai tarė Nedas, nutaisęs miną, kad jos jaudinimąsis jį juokina. Bet Nedo akyse sužvilgo sunkiai slepiamas pyktis.

Opala nužvelgė jį ir, nieko nesakiusi, pasuko prie durų.

– Palauk, – tarė Nedas.

Opala stabtelėjo ir atgręžė suakmenėjusį veidą.

– Politika – žiaurus žaidimas, mergyte, – meiliai šypsodamasis ėmė kalbėti Nedas. – Ypač šį kartą. "Observer" – kitoje

barikadų pusėje, jiems nusispjauti, ar tiesa, ką rašo, ar ne, kad tik kaip nors pakenktų Poliui. Jie...

– Aš netikiu tuo, ką jūs sakote. – pareiškė ji. – Aš pažįstu redaktorių misterį Metjusą – jo žmona tik keleriais metais už mane vyresnė, mudvi kartu mokėmės mokykloje ir draugavome. Aš nieku gyvu nepatikėsiu, kad jis gali išspausdinti tokį straipsnį apie tėvą, žinodamas, jog tai melas.

Nedas šyptelėjo.

– Daug išmanai! Metjusas iki ausų įklimpęs į skolas. Jo fabrikas ir net jo namas užstatytas, jeigu tau įdomu, tiems patiems centrinės kampanijos nariams. O toji kampanija priklauso Viliui Rounui, o Rounas iškėlė savo kandidatą į senatą. Jis Henrio varžovas. Ką Metjusui liepia, tą jis ir daro.

Opala tylėjo. Matyt, Nedo argumentai jos neįtikino.

O jis tęsė karštai ir atkakliai:

– Tai, kas čia išspausdinta, – Nedas pirštais pabarbeno į laikraštį, – dar tik žiedeliai palyginus su tuo, kas bus vėliau. Jie žarstys Teiloro kaulus iki to laiko, kol sugalvos ką nors labiau įtikinama. Mums teks tokią velniavą skaityti, kol pasibaigs rinkimai. Reikia su tuo susitaikyti. O tu tuo labiau turi elgtis ramiai, juk pats Polis nelabai jaudinasi. Jis politikas...

– Jis – žudikas, – tyliai, bet aiškiai tarė Opala.

– O jo duktė – avigalvė! – įpykęs sušuko jis. – Liaukis kvailiojusi!

– Mano tėvas – žudikas, – pakartojo Opala.

– Iš proto išsikraustei! Paklausyk, ką pasakysiu, mažyte. Tavo tėvas nėra nė piršto prikišęs prie Teiloro nužudymo. Jis...

– Netikiu nė vienu jūsų žodžiu, – niūriai tarė Opala. – Aš niekada jumis nebetikėsiu.

Nedas niūriai pažvelgė į ją.

Opala apsigręžė ir pasuko prie durų.

– Palauk, – paprašė jis. – Leisk man...

Ji išėjo ir užtrenkė duris.

VII

Nedas Bomontas piktai pažvelgė į užsitrenkusias duris. Jo veidą išraižė raukšlės, tamsios akys prisimerkė, lūpos po ūsiukais susispaudė. Krimsdamas nagus ir giliai alsuodamas, jis paniro į liūdnus apmąstymus.

Už durų pasigirdo žingsniai. Nedas papurtė galvą, tarsi norėdamas atsikratyti minčių, ir niūniuodamas populiarią dainelę, nuėjo prie lango. Žingsniai nutolo ir vėl įsivyravo tyla. Liovęsis niūniavęs, jis pasilenkė prie krepšio, susirado suglamžytąjį laišką ir įsikišo į kišenę.

Prisidegęs cigaretę, priėjo prie stalo ir, raukydamasis nuo dūmų, ėmė skaityti pirmąjį "Observer" puslapį.

"Atviras laiškas merui

Sere:

"Observer" gavo nepaparastai svarbią informaciją, kuri, mums atrodo, padės pakelti neseniai įvykdytos Teiloro Henrio žmogžudystės paslapties uždangą.

Ši informacija slypi kai kuriuose priesaika sutvirtintuose parodymuose, šiuo metu saugomuose redakcijos seife. Parodymų esmė tokia:

1. Prieš kelis mėnesius Polis Medvigas labai nustebo, sužinojęs, kad Teiloras Henris meilinasi jo dukrai. Jis susipyko su jaunuoliu ir uždraudė Opalai Medvig su Teiloru Henriu susitikinėti.

2. Tačiau nepaisant to, Polio Medvigo duktė po senovei susitikinėjo su Teiloru Henriu bute, specialiai išsinuomotame tam tikslui.

3. Tą dieną, kai Henris buvo nužudytas, jaunuoliai kelias valandas praleido slaptajame bute.

4. Tos pačios dienos vakare Polis Medvigas atvyko pas senatorių Henrį į jo namus ir tikriausiai susivaidijo su jaunuoliu arba jo tėvu.

5. Polis Medvigas išėjo iš senatoriaus labai perpykęs.

6. Maždaug prieš penkiolika minučių iki žmogžudystės Teilorą Henrį ir Polį Medvigą matė Kinų gatvėje, netoli tos vietos, kur buvo įvykdytas nusikaltimas.

7. Ir pagaliau – nė vienas seklių policijos agentas šiuo metu neieško žudiko.

"Observer" mano, kad laikraščio pareiga – šiuos faktus pranešti Jums, o taip pat visiems mūsų apygardos rinkėjams ir mokesčių mokėtojams. Tai darydamas, laikraštis teturi tik vieną tikslą – padėti teisėsaugai ir daugiau nieko. Mes mielai pateiksime minėtus faktus, kaip ir visą kitą mūsų rankose esančią informaciją Jums arba kitam, įgaliojimus turinčiam pareigūnui. Mes taip pat pasiruošę teisėsaugos labui susilaikyti nuo papildomos informacijos skelbimo.

Tačiau "Observer" negali susitaikyti, kad liudytojų parodymuose esančios žinios būtų ignoruojamos. Jeigu oficialūs asmenys, išrinkti ir paskirti būti įstatymo saugotojais, manys, jog šie parodymai yra nepakankamai svarūs, kad būtų galima imtis neatidėliotinų veiksmų, "Observer" pasilieka teisę paskelbti juos be kupiūrų ir tuo pačiu šį klausimą pateikti svarstyti aukščiausiajai instancijai – mūsų miesto piliečiams.

H.K.Metjusas,
leidėjas"

Nedas ironiškai krenkštelėjo ir išpūtė į tą pompastišką pareiškimą tirštą dūmų srovę. Tačiau jo akys liko niūrios.

VIII

Popiet pas Nedą atėjo Polio Medvigo motina.

Jis apglėbė ją ir pabučiavo į abu skruostus. Atstūmusi Nedą, moteris apsimestinai griežtai tarė:

– Gana, jau, gana! Tu blogesnis už tą erdelterjerą, kurį Polis laikė.

– O aš esu panašus į erdelterjerą. Iš tėvo pusės, – atsakė Nedas ir padėjo jai nusirengti.

Pasitaisiusi juodą suknelę, moteris priėjo prie lovos ir atsisėdo. Nedas jos kailinius padėjo ant kėdės atkaltės ir, praskėtęs kojas, susibrukęs rankas į chalato kišenes, atsistojo priešais ją.

– Neblogai atrodai, – tarė Medvigo motina, kritiškai jį nužvelgdama. – Nors ir ne puikiausiai. O kaip jautiesi?

– Nuostabiai. Neskubu iš ligoninės vien dėl medicinos seserų. Jau tokios dailutės, kad...

– Pažįstu tave! Na, ko sprogini akis į mane kaip katinas į lašinius? Net nejauku darosi. Sėsk, – paplekšnojo delnu lovą.

Nedas atsisėdo.

– Polis mano, kad tu pasielgei kilniai, didvyriškai... Nežinau, ką ten padarei, bet neabejoju: jeigu būtum gerai elgęsis, tai nebūtum pakliuvęs į šitą skerdyklą.

– Bet, ma... – Nedas buvo bepradedąs aiškintis.

– Paklausyk, Nedai, – gręždama jį savo mėlynomis, jaunomis kaip sūnaus akimis, pertraukė misis Medvig, – Polis juk nenužudė to snargliaus?

Nedas taip nustebo, kad išsižiojo.

– Žinoma, ne.

– Taip ir maniau, – pareiškė ji. – Polis visuomet buvo geras berniukas. Bet aš girdėjau, kad po miestą sklinda visokie purvini gandai. Dieve, ir kas čia dedasi toje mūsų politikoje? Nieko nesuprantu.

Nustebusiose Nedo akyse suželgo kibirkštėlės. Jis išsižiojęs tebežiūrėjo į senutės veidą.

– Gali sprogdinti į mane savo veizolus kiek patinka, – tarė ji, – bet aš niekada nesupratau jūsų vyriškų užmačių. Net nebandžiau. Lioviausi šitą dariusi dar gerokai prieš tau pasirodant šiame pasaulyje.

Jis paplojo jai per petį.

– Jūs šaunuolė! – susižavėjęs tarė Nedas.

Moteris nusikratė Nedo rankos ir sudraudė jį griežtu žvilgsniu.

– O ar pasakytum man teisybę, jeigu Polis iš tikrųjų būtų žudikas?

Jis papurtė galvą.

– Tai kaip aš galiu tikėti, kad jis nenužudė?

Nedas nusijuokė.

– Paparasta logika! Jeigu jis būtų nužudęs Henrį, aš vis tiek šitą neigčiau. Bet tada į jūsų klausimą, ar pasakyčiau tiesą, jeigu jis būtų žudikas, aš atsakyčiau "taip". – Jo akys tapo rimtos. – Jis iš tiesų nieko nenužudė! – Nedas šyptelėjo vien lūpomis. – Būtų gerai, jei bent vienas žmogus mieste manytų lygiai taip, kaip aš. Ir būtų net labai gerai, jeigu tas žmogus būtų jo motina.

IX

Išėjus misis Medvig, maždaug po valandos Nedui Bomontui atnešė knygų paketą su Dženetos Henri kortele. Atėjus Džekui, jis kaip tik rašė jai laiškelį, išreikšdamas nuoširdžiausią padėką.

– Man pasisekė kai ką suuostyti, bet nemanau, kad apsidžiaugsite išgirdęs, – tarė Džekas, pūsdamas iš burnos dūmų kamuolius.

Nedas mąsliai pažvelgė į Džeką ir rodomuoju pirštu pasiglostė ūselius. Jo balsas skambėjo griežtai:

– Jeigu sužinojai, ko prašiau, tai viskas gerai. Sėsk ir papasakok.

Kruopščiai patraukęs ant kelių kelnes, Džekas atsisėdo, užmetė koją ant kojos, nusviedė ant grindų skrybėlę ir, atitraukęs akis nuo cigaretės, sužiuro į Nedą.

– Atrodo, tuos laiškus rašė Medvigo duktė.

Menką sekundės dalį Nedo akyse švystelėjo nuostaba, bet balsas tebeskambėjo vis taip pat abejingai.

– Iš kur ištraukei?

Iš vidinės kišenės Džekas išėmė ir atkišo Nedui du vienodai sulankstytus, vienodos kokybės ir dydžio popieriaus lapus. Nedas juos išskleidė ir pamatė, kad abiejuose buvo išspausdinti trys tie patys klausimai.

– Vienas iš jų – tas, kurį vakar man davėte. Ar galite pasakyti kuris?

Nedas papurtė galvą.

– Abu absoliučiai vienodi, – tarė Džekas. – Antrąjį aš atspausdinau bute, kurį nuomavo Henris Čartero gatvėje. Popierių irgi ten radau. Žinoma, kad buvo tik du ano buto raktai, vieną turėjo Opala Medvig, kitą – Teiloras. Aš suuodžiau, kad po jo mirties ji porą kartų ten lankėsi.

Vis tebežiūrėdamas į popierius, Nedas piktai lingavo galva.

Nuo nuorūkos Džekas prisidegė kitą cigaretę, tada priėjo prie stalo, užgesino nuorūką ir grįžo į savo vietą. Atrodė jam visiškai neįdomu, kaip į jo pranešimą reaguoja Nedas.

Kokią minutę patylėjęs, Nedas pakėlė galvą ir paklausė:

– Kaip tau pavyko visa tai sužinoti?

Džekas permetė cigarę į kitą burnos kraštą.

– Apie tai, kad egzistuoja tas butas, aš sužinojau iš "Observer". Atvirai šnekant, policija taip pat. Ir policija ten pabuvojo anksčiau už mane. Tiesa, man labai pasisekė – policininkas, kurį paliko saugoti butą, pasirodė esąs mano bičiulis Fredas Harlis, ir aš už dešimt dolerių galėjau ten pasiknisti.

– Ar policija tai žino? – paklausė Nedas, šiugždindamas popieriukus.

Džekas gūžtelėjo pečiais.

– Aš jiems nepasigyriau. Pakamantinėjau Fredį Harlį – jis nieko nežino. Paprasčiausiai jį pastatė stebėti butą, kol policija nutars, ką daryti. Taigi, gal žino, gal ne. – Džekas nukratė ant grindų pelenus. – Jeigu norite, galiu pasidomėti.

– Neverta. Ar daugiau nieko įdomaus ten neužtikai?

– O aš nieko daugiau ir neieškojau.

Žvilgtelėjęs į paslaptingą jaunuolio veidą, Nedas ir vėl ėmė žiūrėti lapelius.

– O koks ten tas butukas?

– Čartero gatvės dvidešimt ketvirtame name. Jie pasivadino misteriu ir misis Frenčais. Šeimininkė teigė sužinojusi, kas jie tokie, tik pasirodžius policijai. Galimas daiktas, tai tiesa. Tuose namuose nereikalingų klausimų neužduodama. Šeimininkė teigė, kad ateidavo gana dažnai, paprastai po pietų. O pastaruoju metu mergina buvo du kartus. Gal kurio karto šeimininkė ir nepastebėjo...

– O ar ji įsitikinusi, kad tai buvo Opala Medvig?

– Apibūdino labai tiksliai. – Patylėjęs Džekas abejingai pridūrė: – Moteris sako, kad po Teiloro Henrio nužudymo niekas kitas nebebuvo atėjęs, tik mes.

Nedas vėl kilstelėjo galvą.

– O ką, ar anksčiau pas Teikorą ateidavo ne tik Opala?

Džekas vangiai sumosikavo rankomis.

– Šeimininkė nepanoro apie tai kalbėti. Sakėsi nežinanti. Bet galiu ginčytis – meluoja.

– O iš daiktų ar nematyti?

– Ne! – Džekas papurtė galvą. – Moteriško šlamšto ten mažokai: chalatėlis, pižama, šiokie tokie tualeto reikmenys.

– O jo daiktų ar daug?

– Kostiumas, batų pora, pižama, baltiniai, kojinės – štai ir viskas.

– O skrybėlių yra?

– Skrybėlių nėra, – nusišypsojo Džekas.

Nedas atsistojo ir nuėjo prie lango. Lauke buvo beveik visiškai tamsu. Į stiklą subūbsėjo sunkūs vandens lašai. Nedas vėl atsigręžė.

– Nuoširdžiausiai dėkoju. – išsiblaškęs pažvelgė į įdegusį Džeko veidą. – Manau, netrukus vėl man būsi reikalingas. Gal net šiandien. Aš paskambinsiu.

– Gerai. – Džekas atsistojo ir išėjo iš palatos.

Nedas atidarė sieninę spintą, išėmė kostiumą ir nuėjo į vonią persirengti. Kai išlindo iš vonios, palaton įėjo sesuo – aukšta, tukli, blyškaus veido moteris.

– Jūs persirengėte! – išsigandusi sušuko ji. – Bet juk neturite teisės išeiti, misteri Bomontai! Jau naktis, pradėjo lyti, ir daktaras Teitas...

– Žinau, žinau, – nekantriai atsakė jis ir pasuko prie durų.

Šeštas skyrius

"OBSERVER" GALAS

I

Duris atidarė misis Medvig.

– Nedas? Ar iš proto išsikraustei? Nespėjai išeiti iš ligoninės, o jau bėgioji lyg dvasia be vietos! Ir dar per lietų!

– Pro taksi stogą nevarva, – Nedas nusišypsojo kažkaip gaižiai. – Ar Polis namie?

– Išėjo prieš pusvalandį. Turbūt į klubą. Užeik, ko stovi?

– O kur Opala? – paklausė, uždarydamas duris ir eidamas paskui ją koridoriumi.

– Jos irgi nėra. Trankosi kažkur nuo pat ryto.

Prie svetainės slenksčio Nedas stabtelėjo.

– Džiaugčiausi galėdamas su jumis pabūti, bet nėra kada. Važiuosiu į klubą, paieškosiu Polio. – Jo balsas skambėjo kažkaip abejingai.

Senutė guviai atsigręžė.

– Nė nemanyk! – gižliai pareiškė ji. – Pažiūrėk į save. Nepajusi, kaip pasigausi slogą. Tai jau ne! Pasėdėk prie ugnies, o aš paruošiu karšto punšo.

– Negaliu aš, mama. Turiu reikalų.

Mėlynos misis Medvig akys staiga sužvilgo, ji tiriamai pažvelgė į Nedą.

– O kada tave išleido iš ligoninės?

– Ką tik.

Ji susiraukė ir smerkiančiai palingavo galva.

– Pabėgai! – Ryški jos akių mėlynė nublanko. Moteris priėjo prie Nedo, prikišo veidą prie pat jo veido. – Ar Poliui kas nors gresia? – Ji kalbėjo trūkčiojančiu balsu, tarsi gerklė būtų perdžiūvusi; akys baimingai žibėjo. – Arba Opalai?

– Aš turiu kuo greičiau su jais susitikti, – labai tyliai tarė Nedas.

Misis Medvig droviai kaulėtais pirštais palietė jo skruostą.

– Tu geras berniukas, Nedai.

– Nesijaudink, ma, – jis apkabino ją viena ranka. – Nieko baisaus, būna ir blogiau. Tik... kai Opala pareis, nebeišleiskite jos, jei tik pajėgsite.

– O ar man negalėtum papasakoti?

– Ne dabar. Bus geriau, jei jie nenujaus, kad jūs įtariate kažką negera.

II

Pilant lietui, Nedas Bomontas nužingsniavo penkis kvartalus iki vaistinės. Pirmiausia telefonu išsikvietė taksi, o tada bandė prisiskambinti Metjusui, bet nepavyko.

Po to pasakė kitą numerį ir paprašė pakviesti misterį Ramseną.

– Sveikas, Džekai, – tarė jis po akimirkos. – Čia Bomontas. Ar nesi užimtas?.. Puiku. Tai štai kas. Aš noriu žinoti, ar mergina apie kurią mudu kalbėjomės, šiandien buvo nuėjusi pas Metjusą į "Observer", ir ką ji ten veikė po to... teisingai. Holas Metjusas. Aš bandžiau jam prisiskambinti į namus ir į redakciją, bet nepasisekė. Taip, pasistenk nekelti triukšmo. Tik paskubėk... Ne, aš ne ligoninėje. Lauksiu namuose tavo skambučio. Žinai mano numerį... Ačiū, Džekai, ir skambink man, kaip įmanydamas dažniau. Iki.

Gatvėje Nedo jau laukė taksi. Jis įlipo ir pasakė vairuotojui savo adresą, bet paskui pabeldė pirštais į stiklą ir pasakė kitą.

Netrukus taksi sustojo prie pilkšvo žemo pastato, styrančio kruopšiai nušienautos pievelės viduryje. Neišlipdamas iš mašinos, Nedas paprašė, kad vairuotojas palauktų.

Paskambino. Duris atidarė rudaplaukė tarnaitė.

– Ar misteris Faras namie? – paklausė Nedas.

– Tuoj sužinosiu. Kaip pranešti?

– Misteris Bomontas.

Apygardos prokuroras išbėgo į priimamąjį, ištiesęs svečiui abi rankas. Visuomet nuožmiame jo veide šįkart švietė šypsena.

– Labai labai džiaugiuosi jus regėdamas, Bomontai. Na, duokite šen paltą, skrybėlę.

Nedas nusišypsojo ir papurtė galvą.

– Nė už ką! Aš trumpam, pakeliui iš ligoninės.

– Vadinasi, vėl esate geros formos? Nuostabu!

– Jaučiuosi puikiai, – tarė Nedas. – Ar turite kokių naujienų?

– Nieko ypatinga. Tie banditai, kurie jums išdyrė kailį, vis dar laisvėje. Kažkur slapstosi. Bet mes juos sučiupsim.

Nedo burna paniekinamai išvipo.

– Aš juk nenumiriau. Be to, jie net nesikėsino į mano gyvybę. Tegalite juos prignybti už paprastas muštynes, štai ir viskas. Sakykite, ar dar gavote kokį jaudinantį laišką su trimis klausimais?

Apygardos prokuroras atsikrenkštė.

– Taip, taip, gavau vieną ar du.

– Kiek? – nepaprastai mandagiai perklausė Nedas. Jo lūpų kampelius vos vos iškreipė tingi šypsena. Akyse žybčiojo linksmos kibirkštys. Jis atidžiai žiūrėjo į Farą.

Prokuroras vėl atsikrenkštė.

– Tris, – nenoriai prisipažino. Ir tuoj pagyvėjo: – Ar girdėjote, koks šaunus buvo priešrinkiminis mitingas?

– Ar visuose laiškuose rašoma apie vieną ir tą patį? – pertraukė jį Nedas.

– Hm... Daugmaž. – Prokuroras aplaižė lūpas ir truputį susigūžė.

– Taip ar ne?

Faras pasuko akis ir sužiuro į Nedo kaklaraištį. O paskui – kažkur į šoną. Jo lūpos sukrutėjo, bet jis neištarė nė žodžio.

Nedas pikdžiugiškai šyptelėjo.

– Visuose tuose laiškuose teigiama, kad Teilorą Henrį nužudė Polis? – paklausė įtaigiu balsu.

Faras krūptelėjo. Nebesusivaldydamas išsigandęs pažvelgė Nedui į akis.

– O Dieve! – atsiduso.

Nedas nusijuokė.

– Jūsų nervai pakrikę, Farai, – tęsė jis vis tokiu pat saldžiu balsu. – Kontroliuokite save, o antraip nebesusivaldysite. Ar Polis jums nieko nesakė? Apie jūsų nervus?

– N–ne!

– Gal jis dar nepastebėjo? – Nedas kilstelėjo ranką, pažvelgė į laikrodį ir vėl įsmeigė akis į Farą. – Ar jau radote siuntėją? – griežtai paklausė.

– Klausykite, Nedai... Aš ne... na, suprantate, tai... – apygardos prokuroras užspringo ir nutilo.

– Na? – akino jį Nedas.

Prokuroras nurijo seilę.

– Šį tą mes sužinojome, Nedai, – tarė puolusiu balsu. – Bet pasakyti ką nors aiškiau per anksti. Gal tie laiškai paprasčiausiai beprasmiški...

Nedas linktelėjo. Jo veidas dabar buvo be galo draugiškas, balsas skambėjo lygiai ir nelabai šaltai:

– Jūs sužinojote, kur tie laiškai buvo spausdinami ir kieno mašinėle. Štai ir viskas. Bet norint sužinoti, kas jų autorius, šito negana. Ar ne taip?

– Teisingai, Nedai! – skubiai pritarė Faras ir pajuto palengvėjimą.

Nedas nuoširdžiai paspaudė jo ranką:

– Štai dabar aš esu ramus, – tarė jis. – Na, bėgu. Ir patikėkite mano žodžiais – neverta elgtis neapdairiai. Jūs neapsiriksite, jeigu elgsitės neskubėdamas, apgalvodamas kiekvieną savo žingsnį.

– Ačiū, Nedai, ačiū. – Apygardos prokuroro balsas net suvirpo nuo jausmų pertekliaus.

III

Dvidešimt minučių dešimtos Nedo Bomonto svetainėje suskambo telefonas. Nedas skubiai priėjo ir pakėlė ragelį.

– Taip... Sveikas, Džekai... Taip... Supratau... Kur?.. Aha, puiku. Šiai dienai viskas, ačiū.

Jis padėjo ragelį. Blyškiomis lūpomis nuslydo šypsena, akys guviai sužibo.

Nespėjo Nedas žengti kelis žingsnius nuo telefono, vėl pasigirdo skambutis. Padvejojęs jis pakėlė ragelį.

– Alio!.. A, Polis, sveikas! Taip, man nusibodo laikyti save invalidu. Nieko ypatinga. Paprasčiausiai pamaniau – pakeliui užsuksiu... Ne, ko gero, negalėsiu. Ne taip jau gerai jaučiuosi, kaip maniau. Verčiau jau prigulsiu... Taip, rytoj, žinoma... Iki.

Apsiaustą vilkosi jau bėgdamas žemyn laiptais. Kai atidarė lauko duris, vėjas bloškė į veidą lietaus sroveles. Nedas sparčiu žingsniu nužingsniavo į garažą, kuris buvo kvartalo pakraštyje.

Įėjęs į įstiklintą garažo dėžutę, Nedas užtiko išstypėlį rudaplaukį vaikiną, vilkintį tepaluotą baltą kombinezoną; atsidrėbęs kėdėje ir užmetęs koją ant lentynos virš elektrinio židinio, vaikinas skaitė laikraštį. Kai Nedas tarė: "Sveikas, Tomi", vaikinas nuleido laikraštį, žybtelėjo baltais dantimis ir nusišypsojo.

– Tai bent orelis šiandien!

– Ar neturi po ranka kokio klegždaro? Tokio, kad neįklimčiau šunkelyje?

– Esate laimės kūdikis! Galite sau važinėtis kada tik panorite. Kas jums prastas oras, lietus! Jūsų laimei turiu "Bjuiką"...

– O nesubyrės?

– Tai jau ne, – tarė Tomis.

– Puiku. Pripilk baką. Sakyk, kaip man nuvažiuoti prie tingiojo upokšnio?

– Į kurią vietą taikote?

Nedas atidžiai pažvelgė į Tomį.

– Maždaug į santaką.

Tomis palingavo galva.

– Į Metjuso irštvą?

Nedas apniuko.

– Taip, turiu aplankyti Metjusą. Tik nezaunyk.

– O ko pas mane ėjote, jei nepasitikite? – pagrįstai paklausė Tomis.

– Neturiu laiko su tavimi plepėti, – atsakė Nedas.

– Važiuokite naujuoju keliu iki Bartono, už tilto pasukite į lauko kelelį ir jeigu neįklimpsite, tai pirmojoje sankryžoje pasukite į rytus. Užsiropštę į kalvos viršūnę, kaip sykis atsidursite prie Metjuso namo. Jeigu vieškeliu pravažiuoti nepavyks, naujuoju keliu traukite iki kryžkelės, o tada truputį grįšite atgal senuoju keliu.

– Ačiū.

Kai Nedas jau įlindo į "Bjuiką", Tomis abejingai burbtelėjo:

– Durų kišenėlėje atsarginis pistoletas.

– Atsarginis? – abejingai perklausė Nedas ir, tarsi nieko nesupratęs, pažvelgė į ilgšį.

– Laimingos kelionės, – palinkėjo Tomis.

Nedas užtrenkė dureles ir nuspaudė kuro padavimo svirtelę.

IV

Laikrodis prietaisų skyde rodė be dvidešimt aštuonių minučių vienuoliktą. Nedas išjungė šviesas ir sunkiai išsirito iš mašinos. Įstrižos lietaus siūlės be perstojo raižė žemę, krūmus, medžius, mašiną. Kalvos papėdėje pro lietų ir lapus vos vos švietė geltoni žiburiukai. Vanduo sruveno Nedui už apykaklės. Jis virpėjo, labiau susiautė apsiaustą ir pro šlapius krūmus slysčiodamas ėmė brautis skardžiu žemyn.

Lietus ir vėjas, rodės, parblokš. Pamažu silpnumas praėjo. Nors jis be perstojo griuvinėjo, užkliūdamas už šaknų, bet šiaip kojos klausė, ir Nedas žingsnis po žingsnio artėjo prie tikslo.

Pagaliau po kojomis pajuto takelį ir slysčiodamas ėjo ten, kur jis vedė; krūmokšnių šakos iš abiejų pusių plakė jo veidą, neleisdamos

išklysti iš kelio. Takelis pasuko į kairę, o paskui, metęs didelį lanką, išniro į siaurą tarpeklį.

Apačioje triukšmingai sruvo vanduo. Dar vienas linkis, ir Nedas atsidūrė prie namo, kurio langai blyškiai švietė gelsva šviesa.

Duris atidarė žilstelėjęs, silpnavalio, išblyškusio veido vyras pilkomis neramiomis akimis už storų stiklų vėžlio rėmeliuose. Žmogus vilkėjo senamadišką, bet geros medžiagos kostiumą, ant aukštos krakmolytos marškinių apykaklės nutiško keli lietaus lašai. Atidaręs duris žmogus pasitraukė į šalį.

– Įeikite, įeikite, sere, nestovėkite lietuje! – jo balsas skambėjo draugiškai, net nuoširdžiai. – Baisi naktis!

Nedas truputį palenkė gakvą ir žengė per slenkstį. Atsidūrė milžiniškame kambaryje, vieninteliame visame pirmajame aukšte. Baldų buvo mažai, o tie, kurie buvo, – paprasčiausi, be menkiausių pretenzijų. Kambarys atstojo ir virtuvę, ir valgomąjį, ir svetainę.

Nuo suolelio prie židinio pakilo Opala Medvig ir, nenatūraliai įsitempusi, šaltu priešišku žvilgsniu pažvelgė į Nedą.

Kai Nedas nusiėmė skrybėlę ir ėmė atsisegioti apsiaustą, jį atpažino ir kiti.

– Nejaugi Bomontas? – netikėdamas savo akimis, sušuko vyras, atidaręs duris, ir suapvalėjusiomis akimis pažvelgė į Šedą O'Rorį.

Šedas O'Roris sėdėjo ant medinės kėdės kambario viduryje priešais židinį. Jis svajingai nusišypsojo ir tarė gerai Nedui pažįstamu muzikaliu baritonu:

– Iš tiesų – Nedas! Kaip gyvuojate?

Džefo Gardnerio beždžionišką snukį iškreipė plati šypsena, apnuogindama dirbtinius dantis; mažytės raudonos akys beveik užsimerkė.

– Tik pamanyk, Rudi, – kreipėsi jis į raudonskruostį berniūkštį, sėdintį šalimais ant suoliuko, – mūsų guminis sviedinukas vėl pas mus sugrįžo. Aš juk sakiau – jam patinka, kai muša.

Rudis rūsčiai susiraukė ir kažką negarsiai subambėjo – tai buvo skirta Bomontui.

Liekna moteris raudonais rūbais, sėdėjusi šalia Opalos, susidomėjusi blizgančiomis akimis sužiuro į Nedą.

Nedas nusivilko apsiaustą ir kartu su skrybėle padėjo ant ilgos nedažytos komodos prie durų. Jo liesas veidas, kuriame dar buvo ryškūs sumušimų pėdsakai, išrodė ramus, tik akyse spindėjo beprotiška neviltis.

– Važiavau pro šalį ir... sugedo mašina, misteri Metjusai. Esu labai jums dėkingas už pastogę, – mandagiai nusišypsojo namo šeimininkui.

– Ką jūs? Prašom. Aš labai džiaugiuosi, – sutrikęs burbtelėjo Metjusas, o išsigandusios akys maldaudamos žvilgčiojo į Šedą O'Rorį.

O'Roris, žiūrėdamas į Nedą, maloniai nusišypsojo, plona blyškia ranka paglostė žilus palukus, bet nieko nesakė.

Nedas priėjo prie ugnies.

– Sveika, mažyte, – linktelėjo Opalai.

Ji neatsakė, tik po senovei žiūrėjo į jį šaltai ir piktai.

Nedas nusišypsojo laibiajai moteriai raudonais rūbais.

– Misis Metjus, ar ne?

– Taip, – tarė ji švelniu murkiančiu balseliu ir ištiesė ranką.

– Opala man pasakojo, kad mokykloje su jumis draugavusi, – tarė Nedas, spausdamas moters ranką. Paskui atsigręžė į Rudį ir Džefą. – Aš taip ir jaučiau, kad mes netrukus susitiksime.

Rudis tylėjo.

Džefas šlykščiai išsišiepė.

– Ir aš nujaučiau. Juk tavo kumščiai jau užgijo! Kaip manai, kodėl man taip patinka tave lupti?

– Pernelyg daug plepi, – nepasukdamas galvos, tarė Šedas O'Roris. – Jei rečiau pražiotum savo koserę, gal tebeturėtum sveikus dantis.

Misis Metjus kažką pusbalsiu pasakė Opalai. Ši papurtė galvą ir vėl atsisėdo prie ugnies.

Metjusas parodė kėdę.

– Sėskite, misteri Bomontai, pasidžiovinkite kojas, sušilkite, – skubriai įkalbinėjo.

– Ačiū, – Nedas pasitraukė kėdę arčiau židinio ir atsisėdo.

Šedas O'Roris prisidegė cigaretę.

– Kaip jaučiatės, Nedai? – paklausė jis.

– Neblogai.

– Puiku! – O'Roris pasuko galvą į tą pusę, kur ant suolelio sėdėjo Džefas ir Rudis. – Rytoj galite grįžti į miestą, berniukai. – Tada vėl mandagiai kreipėsi į Nedą: – Mes nenorėjome rizikuoti, kol tikrai nežinojome, jog likote gyvas. O atsakyti už peštynes – šituo mūsų nepabaidysite.

Nedas linktelėjo.

– Greičiausiai aš jūsų net neapskųsiu. Bet nepamirškite, kad jūsų bičiulį Džefą ieško ryšium su Vesto nužudymu. – Nedo

balsas skambėjo linksmai, bet akyse, prikaustytose prie židinyje degančios pliauskos, akimirką blykstelėjo piktas žvilgsnis. O kai jis pažiūrėjo į Metjusą, juose tebuvo tik pašaipa. – Žinoma, jeigu panorėčiau, galėčiau iškrėsti daugybę nemalonumų misteriui Metjusui už tai, kad jis jus slepia.

– Ką jūs, misteri Bomontai! Aš net nežinojau, kad jie čia, – subruzdo Metjusas, – aš tik šiandien atvažiavau. Buvau nustebęs nemažiau... – jis nejučia užsikirto, apimtas paniškos baimės, ir pasisukęs į O'Rorį, ėmė verkšlenti: – Jūs žinote, kad aš jumis džiaugiuosi. Bet noriu pasakyti... – Staiga jo veidą nutvieskė laiminga šypsena. – Juk aš padėjau jiems atsitiktinai, vadinasi, nepadariau nieko tokio, už ką turėčiau atsakyti prieš teismą.

Aiškiomis pilkai mėlynomis akimis O'Roris abejingai pažvelgė į leidėją.

– Taip, jūs mums padėjote nesąmoningai.

Metjuso šypsena nublanko ir užgeso. Jis ėmė tvarkyti kaklaraištį ir pagaliau nusuko akis nuo O'Rorio.

– Šiandien visi tokie liūdni, – misis Metjus pasiskundė Nedui. – Prieš jums ateinant čia buvo tiesiog baisu.

Nedas smalsaudamas pažvelgė į ją. Tamsios moters akys viliojamai blizgėjo. Sugavusi Nedo žvilgsnį, ji nuleido galvą ir koketiškai papūtė gražias lūputes. Nedas nusišypsojo, atsistojo ir priėjo prie jos.

Opala Medvig po senovei sustingusiu žvilgsniu spoksojo į židinį. Metjusas, O'Roris ir du jo asmens saugotojai sekė Nedą ir Metjuso žmoną.

– O kodėl jie tokie liūdni? – paklausė Nedas ir, surietęs kojas, atsisėdo prie jos ant grindų, nugara į ugnį.

– Nežinau, – žaismingai atsakė misis Metjus. – Kai Holas pasiūlė atvažiuoti čia su juo ir Opala, maniau – bus linksma. O čia atvažiavę užtikome... – Ji truputį patylėjo ir pridūrė, negalėdama nuslėpti apmaudo, – jo draugus. Jie turi kažkokių paslapčių, kalba užuominomis, o aš nieko nesuprantu. Tai taip kvaila! Ir Opala už juos ne geresnė. Ji...

– Liaukis, Eloisa, – įsikišo Metjusas, bandydamas parodyti savo valią. Bet tereikėjo žmonai žvilgtelėti į jį, ir Metjusas sutrikęs nusuko akis.

– O man vienas ir tas pats, – kaprizingai pareiškė ji. – Tai tiesa. Opala elgiasi ne geriau už jus visus. Juk tu rengeis su juo pasikalbėti apie kažkokį reikalą. Kelionę sumanei vien dėl to

pokalbio. O tyli. Nemanyk, kad aš čia stypsočiau taip ilgai, jeigu ne audra. Nemanyk!

Opala Medvig išraudo, bet akių nepakėlė.

Eloisa vėl atsigręžė į Nedą. Jos kaprizingas veidukas buvo koketiškas.

– Liūdna. Todėl labai apsidžiaugiau jus išvydusi. Kaip tik todėl, o ne dėl jūsų gražių akių.

Nedas, apsimestinai piktindamasis suraukė antakius.

Ji irgi susiraukė ir jau visiškai ramiai paklausė:

– Ar iš tikrųjų jūsų mašina sugedo? O gal irgi atvažiavote su jais aptarti tų nuobodžių paslapčių, dėl kurių jie taip kvailai elgiasi? Na, žinoma! Neabejoju, jūs atvažiavote kaip tik dėl to!

Nedas nusijuokė.

– O argi jums ne tas pats, ko atvažiavau? Išvydęs jus, aš pakeičiau savo planus.

– Pakeitėte? – netikėdama paklausė ji. – Iš kur aš galiu žinoti, kad sakote tiesą?

– Nuo jūsų aš nieko neslėpsiu, – linksmai pažadėjo jis. – Ar iš tikrųjų nežinote dėl ko jie graužiasi?

– Nė nenutuokiu. Bet esu įsitikinusi, kad tai kas nors absoliučiai idiotiška ir tikriausiai susiję su politika.

– Gudruolė. – Nedas patapšnojo jos ranką. – Visais atžvilgiais esate visiškai teisi. – Jis žilgtelėjo į O'Rorį ir Metjusą ir vėl įsmeigė į ją padaužišką žvilgsnį. – Norite, aš kai ką jums papasakosiu?

– Ne.

– Pirma, – tarė Nedas, – Opala mano, kad Teilorą Henrį nužudė jos tėvas.

Iš Opalos Medvig gerklės išsiveržė dusli aimana. Ji užspaudė burną delnuku ir pašoko. Siaubo kupinos akys sustiklėjo, išsiplėtė.

Paraudonavęs iš pykčio, rudis irgi pašoko, bet Džefas stumtelėjo jį atgal ant suolo. Rudis nebebandė stotis.

Eloisa Metjus sustingusi įsmeigė į Opalą sumišusį žvilgsnį.

Metjusui atvipo apatinė lūpa ir trūkčiojo antakiai.

Šedas O'Roris palinko į priekį ir sugniaužė krėslo ranktūrius; mažas ilgas veidas išblyško ir pasidarė rūstus, o akys priminė melsvai pilkus ledokšnius.

– Antra, – ramiai tęsė Nedas, nekreipdamas dėmesio į visus apėmusį jaudulį, – antra, ji...

– Nereikia, Nedai! – sušuko Opala.

Nesikeldamas nuo grindų Nedas pasisuko į ją. Prispaudusi rankas prie krūtinės, Opala žiūrėjo į jį išsigandusiomis akimis. Išvargęs, sunykęs merginos veidas maldavo pasigailėjimo.

Kurį laiką Nedas tylėdamas tyrinėjo ją šaltu, kiaurai veriančiu žvilgsniu. Dabar aiškiai buvo girdėti, kaip už langų siaučia vėjas, blokšdamas į namą lietaus srautus, kaip ūžia upė. Pagaliau Nedas vėl prabilo. Jo balsas skambėjo šaltai, abejingai:

– Argi ne šito čia atvažiavai?

– Prašau, nereikia, – pakartojo ji gergždžiu balsu.

Nedo lūpas iškreipė vos pastebima šypsena, bet akys po senovei liko rimtos.

– Nejaugi apie tai gali kalbėti tik tu ir tavo tėvo priešai, o kitiems draudžiama? – paklausė jis.

Sugniaužusi kumščius, Opala piktai atmetė galvą ir garsiai išpyškino:

– Jis nužudė Teilorą!

Nedas pasisuko į Eloisą Metjus.

– Na, ką aš jums sakiau? – ėmė kalbėti, nutęsdamas žodžius. – Žudiku ji laiko tėvą, o šiandien, perskaičiusi laikraštyje tuos niekus, atėjo pas jūsų vyrą. Žinoma, ponas Metjusas net nepagalvojo, kad Polis žudikas. Bet ką jis galėjo padaryti? Juk žinome, kokia jo padėtis! Visi įkaitiniai raštai centrinės komisijos rankose. O komisijai vadovauja Šedo kandidatas. Nori nenori – daryk, ką liepia. O ji...

Silpnu beviltišku balseliu Metjusas pabandė numaldyti Nedą:

–. Baikite, Bomontai...

– Tegu kalba, – pasigirdo Šedo O'Rorio balsas. – Tegu išsipasakoja.

– Ačiū, – atsainiai padėkojo Nedas, net nepažvelgęs į jo pusę. – Opala atėjo pas jūsų vyrą, trokšdama, kad jis patvirtintų jos įtarimą, bet ką jis galėjo jai pasakyti? Ką nors pameluoti? Juk jis, jūsų vyras, nieko nežino. Jis paprasčiausiai apdrabstė Polį purvais, nes taip elgtis įsakė Šedas. Kai ką, žinoma, jis gali ir savarankiškai padaryti. Sakysim, jis gali rytdienos numeryje išspausdinti pasakojimą apie tai, kad Opala atėjusi pas jį ir išpyškinusi neabejojanti, jog tėvas nužudęs jos mylimąjį. Tai būtų triukšmo! "Politikos boso dukra kaltina savo tėvą žmogžudyste!" "Opala Medvig teigia, kad senatoriaus sūnų nužudė jos tėvas!" Galite įsivaizduoti! Riebios juodos raidės pirmame puslapyje!

Eloisos Metjus akių lėliukės išsiplėtė, veidas išbalo. Ji klausėsi nekvėpuodama. Lietaus srovės įkyriai raižė langų stiklus. Rudis garsiai atsiduso.

Nedas liežuvio galu aplaižė lūpas ir nusišypsojo.

– Jis tam ją čia ir atvežė. Norėjo paslėpti, kol sprogs bomba. Galbūt jis net nežinojo, kad Šedas ir jo berniukai yra čia. Tai neturi reikšmės. Jis turėjo ją išvežti, kad, kol išeis laikraštis, niekas nesuuostų, ką ji iškrėtė. Aš nemanau, kad jis ryžosi išvežti iš miesto Opalą prieš jos valią ar jėga ją čia laikyti. Esant šitokiai situacijai taip elgtis paprasčiausiai kvaila. Bet šito nereikėjo. Opala pati pasiryžusi viskam, kad tik pražudytų tėvą.

– Aš žinau: jis nužudė Teilorą, – pašnibždom, bet aiškiai tarė Opala.

Nedas pasitempė, rūsčiai pažiūrėjo į ją, papurtė galvą, nusišypsojo, duodamas suprasti, kad nelinkęs ginčytis.

Eloisa žiūrėjo į vyrą. Metjusas atsisėdo ir, nuleidęs galvą, rankomis užsidengė veidą.

Šedas O'Roris susirado cigaretę; užmetęs koją ant kojos, švelniai paklausė:

– Na, jau baigėte?

Net nepažvelgęs į jį, Nedas atsakė:

– Taip, baigiau. Taškas. Viskas. – Jo balsas skambėjo ramiai, bet veidas kažkaip iš karto atvipo ir paseno.

O'Roris prisidegė cigaretę.

– Na ir kas? Kokią visa tai, po velnių, turi reikšmę? Atėjo laikas mums užkurti jums pirtį, įteikti dovaną, ir mes savo progos nepraleisime. Šitos merguželės niekas už virvutės netempė. Ji pati atėjo ir viską papasakojo, atėjo savo noru. Lygiai kaip ir jūs. Ji, jūs ir bet kas kitas galite eiti po velnių kada tik norite. – Jis atsistojo. – O asmeniškai aš einu miegoti. Kur mane paguldysite, Metjusai?

– Juk tai netiesa, Holai. – Eloisa kreipėsi į vyrą, bet tie žodžiai nuskambėjo be klausiamos intonacijos.

Metjusas tik sumostagavo rankomis.

– Mieloji, įkalčių prieš Medvigą šimtą kartų daugiau negu reikia, ir mes visiškai teisūs, reikalaudami, kad policija nors jį patardytų. Tik šito mes ir tereikalaujame, – pareiškė jis, vėl pajutęs savo vertę.

– Aš visai ne tai turėjau galvoje.

– Bet, mieloji, kai mis Medvig atėjo... – Jis užsikirto, sugniužo nuo jo žvilgsnio ir vėl užsidengė veidą.

V

Eloisa Metjus ir Nedas Bomontas liko vieni dideliame pirmo aukšto kambaryje. Jie sėdėjo priešais židinį ne per toliausiai vienas nuo kito. Eloisa, palinkusi prie ugnies, nuliūdusi stebėjo bebaigiančią degti pliauską. Nedas užkėlęs koją ant kojos ir užmetęs ranką už kėdės atkaltės, rūkė cigarą ir iš padilbų ją stebėjo.

Sugirgždėjo mediniai laiptai. Žemyn lipo misteris Metjusas. Vargu ar jis buvo ketinęs nusirengti – tebuvo nusisegęs tik aukštą apykaklę. Atrištas kaklaraištis karojo ant liemenės. Laiptų viduryje jis stabtelėjo ir paklausė:

– Mieloji, ar tu nenori prigulti? Jau vėlu.

Eloisa nė nekrustelėjo.

– O jūs, misteri Bomontai?

Išgirdęs savo pavardę, Nedas metė į Metjusą abejingą, nė kiek neužjaučiantį žvilgsnį ir vėl, čiulpdamas cigarą, stebėjo moterį.

Metjusas dar šiek tiek patrypčiojo ir nuėjo į viršų.

– Komodos lentynoje yra viskio. Atneškite, – neatitraukdama žvilgsnio nuo ugnies, paprašė Eloisa.

Nedas atnešė butelį, surado stiklines.

– Atskiesti? – paklausė.

Ji papurtė galvą. Moters krūtinė sunkiai kilnojosi po raudono šilko suknele.

Nedas iki pusės prikliukino stiklines ir vieną įspraudė į jos delną. Tik tada pagaliau Eloisa pakėlė galvą ir nusišypsojo, perkreipusi plonas, ryškiai dažytas lūpas. Jos akys, kuriose atsispindėjo raudoni šviesuliai, jaudinančiai švytėjo.

Nedas irgi nusišypsojo.

Eloisa kilstelėjo stiklinę.

– Už mano vyrelį! – sučiulbėjo ulbančiu balseliu.

– Negersiu! – Nedas išpylė savo viskį į židinį. Ugnies liežuvėliai aistringai suplevenо.

Žaviai nusijuokusi, Eloisa pašoko.

– Įsipilkite dar!

Jis pakėlė nuo grindų butelį ir įsipylė.

– Už jus! – tarė ji, iškeldama stiklinę virš galvos.

Jie išgėrė, ir ją nupurtė.

– Užsigerkite vandeniu, – patarė jis.

Ji papurtė galvą.

– Ne, geriau jau taip. – Eloisa atsistojo prie jo, nugara į ugnį, suspaudė Nedo ranką. – O jeigu atitemptume čia suolą?

– Puiki idėja, – sutiko Nedas.

Jie pastūmė toliau kėdes ir atsinešė žemą platų suolą.

– Dabar užgesinkite šviesą, – įsakė ji.

Kai Nedas grįžo prie židinio, ji sėdėjo ant suolo ir pylė į stiklines viskį.

– O dabar – už jus! – pasiūlė Nedas; abu išgėrė, ir ją vėl nukratė.

Jis atsisėdo šalia. Ryškiuose ugnies atšvaituose jų veidai atrodė rožiniai.

Vėl sugirgždėjo laiptai. Metjusas stabtelėjo ant paskutinės pakopos.

– Prašau tavęs, mieloji!

– Švieskite ką nors jam į snukį! – įniršusi sušnibždėjo ji.

Nedas prunkštelėjo.

Ji paėmė butelį.

– Kur jūsų stiklinė?

Kai pripylė stiklines, Metjuso jau nebebuvo.

Eloisa susidaužė su Nedu. Židinio liepsna jos akyse atsispindėjo neištveriama ugnimi. Ant kaktos nukaro tamsių plaukų sruogos. Kvėpavo sunkiai pravira burna, tarsi būtų trūkę oro.

– Už jus! – sušnibždėjo ji.

Jiedu išgėrė. Padėjusi stiklinę, Eloisa prisiglaudė prie Nedo ir atkišo jam lūpas, bet tuo tarpu ją vėl nupurtė. Stiklinė nukritusi ant medinių grindų, skambėdama sudužo. Nedo akys buvo gudriai primerktos. Eloisa visai užsimerkė.

Jie sėdėjo nejudėdami. Netrukus sugirgždėjo laiptai. Nedas ir dabar nepajudėjo, o Eloisa dar tvirčiau apkabino jį liaunomis rankomis. Jis nematė laiptų; dabar jie abudu sunkiai alsavo.

Ir vėl pasigirdo girgždesys. Kiek palaukę, jie atšlijo vienas nuo kito, bet rankų nepaleido. Nedas žvilgtelėjo į laiptus. Eloisos vyro nebebuvo.

Ji perbraukė ranka Nedo plaukus. Aštrūs nagai drėskė pakaušį. Dabar jos akys buvo pusiau atmerktos – žvilgantys tamsūs plyšeliai.

– Toks gyvenimas, – tyliai tarė ji, piktai supukšėdama. Atsilošė ant suolo ir patraukė prie savęs Nedą.

Tuo metu jie išgirdo šūvį.

Nedas akimoju ištrūko iš jos glėbio ir pašoko ant kojų.

– Kur jo kambarys? – griežtai paklausė.

Sustingusi iš siaubo, Eloisa tik mikčiojo.
– Kur jo kambarys? – pakartojo jis.
Ji nežymiai mostelėjo ranka:
– Virš mūsų.
Keliais šuoliais Nedas atsidūrė viršuje ir kone atsimušė į gorilą Džefą. Džefas buvo nenusirengęs, tik be batų – purtė galvą, stengdamasis išblaškyti miegus. Išvydęs Nedą kyštelėjo dešinę ranką už juosmens, o kairiąja bandė jį nutverti.
– Kas čia atsitiko? – viauktelėjo jis.
Nedas išsilenkė jo rankos ir kairės kumštimi vožė gorilai į snukį: Džefas suriaumojo ir pargriuvo. Nedas puolė pirmyn. Paskui jį atidūmė O'Roris.
Apačioje žliumbė misis Metjus.
Nedas atplėšė kambario duris. Metjusas gulėjo ant grindų prie toršero. Iš praviros burnos tekėjo plona kraujo srovelė. Viena ranka ant krūtinės, kita atmesta į šoną tarsi rodė juodą revolverį pasienyje. Ant stalo stovėjo atsuktas rašalo buteliukas. Šalia jo gulėjo plunksnakotis ir popieriaus lapas.
Šedas O'Roris stumtelėjo Nedą ir atsiklaupė prie Metjuso kūno. O Nedas tuo tarpu suspėjo mesti žvilgsnį į ant stalo gulintį lapą ir mikliai jį įsikišti kišenėn.
Įėjo Džefas. Jam iš paskos – Rudis.
O'Roris atsistojo ir beviltiškai skėstelėjo rankomis.
– Į burną šovė, – tarė jis. – Viskas.
Nedas apsisuko ir išėjo.
Koridoriuje jį pasigavo Opala Medvig.
– Kas atsitiko, Nedai? – persigandusi paklausė.
– Metjusas nusišovė. Einu žemyn, pabūsiu su Eloisa, kol tu apsirengsi. Neik ten. Neįdomu.
Jis pasileido laiptais žemyn.
Eloisa gulėjo ant grindų prie stalo.
Nedas buvo beeinąs prie jos, bet sustojo ir aštriu šaltu žvilgsniu apmetė kambarį. O jau tada priėjo prie jaunosios moters ir apčiuopė pulsą. Eloisa buvo apalpusi ir Nedas suprato, kad greitai neatsigaus. Išsitraukė iš kišenės popierių, paimtą nuo Metjuso stalo, ir atsiklaupė prie židinio.
Baigiančių žerpluoti anglių šviesoje perskaitė:

"Aš, Hovardas Keitas Metjusas, būdamas sveiko proto, skelbiu savo paskutinę valią ir palieku visą savo nekilnojamą ir kilnojamą bei kitą turtą savo mylimajai žmonai Eloisai Breidenai Metjus, jos

palikuonims ir teisių perėmėjams. Skiriu vieninteliu testamento ir mano paskutinės valios vykdytoju centrinę komisiją ir šį savo sprendimą patvirtinu parašu..."

Neperskaitęs testamento iki pabaigos, Nedas niūriai nusišypsojo ir jį sudraskė. Atsistojęs draiskanas šūstelėjo ant žėruojančių anglių. Popierėliai skaisčiai blykstelėjo ir po akimirkos užgeso. Nuo židinio grotelių paėmęs žarsteklį, pelenus sumaišė su anglimis.

Tada savo stiklinėn įpylė truputį viskio ir priėjo prie Eloisos. Pakėlęs atmestą jos galvą, pražiodė stipriai suspaustus dantis ir keletą lašų įpylė į burną. Kai nulipo Opala, misis Metjus kosčiojo; ji jau buvo atgavusi sąmonę.

VI

Šedas O'Roris lipo laiptais. Paskui jį sekė Džefas ir Rudis. Visi buvo apsirengę. Nedas Bomontas su apsiaustu ir skrybėle stovėjo netoli durų.

– Kur taip jau susiruošei, Nedai? – paklausė O'Roris.

– Reikia paieškoti telefono.

O'Roris linktelėjo.

– Gera mintis. Bet pirmiausia noriu jūsų kai ko paklausti. – Jis nulipo ant paskutinio laiptelio. O'Rorio asmens saugotojai neatsiliko nė per žingsnį.

– Būtent? – paklausė Nedas ir ištraukė iš kišenės ranką su pistoletu. O'Roris ir jo palydovai ginklą puikiausiai matė, bet Opala, sėdinti ant suolo ir prilaikanti Eloisą, šito nepastebėjo. – Tai tarp kitko, kad nekvailiotumėte. Aš skubu.

O'Roris išsitempė, nors vaizdavo ramų.

– Įdomu, – tęsė jis susimąstęs, – kodėl ant stalo, kur stovi atsuktas rašalo buteliukas ir mėtėsi kotelis, mes neradome jokio raštelio.

Nedas nusišypsojo ir apsimestinai nustebo.

– Nejaugi? Jokio? – nenuleisdamas akių nuo O'Rorio ir jo palydovų, žengė dar vieną žingsnį durų link. – Tikrai įdomu. Aš pasirengęs šį klausimą svarstyti nors visą naktį, bet tik tada, kai paskambinsiu.

– Būtų geriau apsvarsčius dabar, – atsakė O'Roris.

– Atleiskite, negaliu! – Nedas atpakalia ranka apčiuopė skląstį. – Netrukus grįšiu! – jis puolė laukan ir užtrenkė duris.

Lietus liovėsi. Pasukęs iš tako, Nedas bėgo per aukštą žolę. Už jo nugaros dar kartą trinktelėjo durys. Kažkur kairėje ūžavo upė. Nedas atvašynu ėmė brautis prie jos. Užnugary išgirdo negarsų, bet aiškų švilptelėjimą. Sunkiai traukdamas kojas iš slystančio purvo, Nedas priėjo nedidelę giraitę ir, pasukęs iš kelio, nubėgo saugodamasis neatsitrenkti į medžius. Vėl išgirdo švilpiant, tik dabar jau dešinėje pusėje. Už giraitės vešėjo neaukštas krūmynas. Nedas susikūprinęs nėrė į jį. Nors buvo visiškai tamsu, jis vis dėlto būgštavo, kad tik jo nepastebėtų.

Nedas kabarojosi į kalvos viršų, slidinėjo, krūmai plakė veidą, rankas, tarsi kibiais pirštais kabinosi už drabužių. Jis nuolat klūpčiojo, griuvinėjo. Švilpiant nebegirdėjo. Mašinos nerado, nes nerado ir kelio, kuriuo atvažiavo.

Nedas vos vilko kojas ir klūpčiojo net lygioje vietoje. Kai pagaliau užsikorė į kalvos viršūnę ir ėmė leistis kitu šlaitu, kojos jau visai nebeklausė. Kalvos papėdėje užtiko kelią ir pasuko į dešinę. Molis didelaiis sunkiais luitais kibo prie batų ir jam tekdavo vis sustoti ir pistoletu jį nubraukti.

Sulojo šuo. Nedas svyrinėdamas atsigręžė. Užpakalyje, už kokių dešimties metrų nuo jo, šalia kelio juodavo neaiškios namo apybraižos. Pirmiau namo nebuvo pastebėjęs. Nedas pasuko atgal, tiesiai prie aukštų vartų. Šuo, nakties sutemose panašus į milžinišką baidyklę, suskalijo visu balsu ir puolė ateivį.

Nedas apčiuopė kaištį ir atidarė vartus ir paslydęs pargriuvo kieme. Šuo nesiliovė lojęs, vis sukosi aplinkui.

Garsiai girgždėdamas atsilapojo langas.

– Ei, ko jūs ten šunį erzinate, velniai rautų? – pasigirdo mieguistas balsas.

Nedas buvo visiškai išsimušęs iš jėgų, bet vistiek nusišypsojo. Kilstelėjo galvą ir stengdamasis, kad balsas skambėtų kuo solidžiau, atsakė:

– Aš Bomontas iš apygardos prokuratūros. Turiu paskambinti telefonu. Ten, apačioje, mirė žmogus.

– Ką jūs ten su savimi tempiate, nė velnio nesuprantu! – subaubė mieguistas balsas. – Užsičiaupk tu pagaliau, Džene! – šuo buvo sulojęs dar pašėliau, bet netrukus nutilo.

– Man reikalingas telefonas. Aš iš apygardos prokuratūros. Čia netoliese nusižudė žmogus.

– Tai bent! – langas girgžtelėjo ir užsidarė.

Šuo vėl pasiuto loti. Nedas sviedė į jį purvu apkibusį pistoletą, ir šuo nubėgo.

Duris atidarė raudonveidis, apvalus, panašus į jautuką neūžauga mėlynos spalvos ilgais naktiniais marškiniais.

– Šventoji Marija, kaip jūs atrodote! – kai šviesa pro duris apšvietė Nedą, jis kone žado neteko iš nuostabos.

– Telefoną! – sušvogždė Nedas.

Jis susvyravo ir būtų kaip mat pargriuvęs, jei ne raudonveidis, nutvėręs jį už pažastų.

– Še tau! – sušuko jis ir tęsė šiurkščiu tonu: – Sakyk, kur skambinti ir ką sakyti. Tu juk be dvasios.

– Telefoną! – pakartojo Nedas.

Raudonveidis nuvedė jį per priemenę ir atidarė duris.

– Čia! Tau velnioniškai pasisekė, kad senutės nėra namie. Ji tavęs nė prie slenksčio nebūtų prileidusi. Ir išsivoliok tu man šitaip!

Nedas nugriuvo ant kėdės prie telefono, bet ragelio nepaėmė, o žiūrėjo į šeimininką.

– Išeikite, palikite mane vieną.

Raudonveidis garsiai užtrenkė duris.

Nedas pakėlė ragelį, užsikniaubė ant stalo ir pasakė Polio Medvigo numerį. Akys pačios merkėsi ir Nedas tik nežmoniškų pastangų dėka ištvėrė nesuspaudęs vokų. Sukaupęs visą valią, prakalbo aiškiu balsu:

– Sveikas Poli. Kalba Nedas. Tai neturi reikšmės. Klausyk, Metjusas tik ką nusišovė savo vasarnamyje. Testamento nepaliko... Klausykis, ką sakau, tai labai svarbu. Kadangi jis turi daug skolų ir nepaliko testamento, teismui teks skirti vykdytoją. Supranti?.. Taip. Pasistenk, kad byla pakliūtų kam nors iš mūsiškių, sakysim, teisėjui Feliksui. Tada "Observer" išeis iš žaidimo iki pat rinkimų pabaigos, arba bus mūsų pusėje. Supranti?.. Gerai, gerai. Tai dar ne viskas. Klausykis toliau. Dabar turi padaryti štai ką. Rytiniame "Observer" numeryje – dinamitas, bomba, neleisk jai sprogti. Aš tavo vietoje ištempčiau iš lovos Feliksą ir priverčiau jį parašyti įsakymą dėl numerio arešto. Padaryk viską, kad tik sulaikytum numerį, kol mes neparodysime laikraščio tarnautojams, kur jų vieta. Jie greitai supras, kad dabar vieną kitą mėnesį laikraščiui vadovaus mūsų žmonės... Negaliu šiuo metu aikšinti, bet tai – bomba. Jokiu būdu negalima leisti šį numerį pardavinėti. Paimk Feliksą ir važiuok pats pažiūrėti! Iki ryto liko kokios trys valandos... Teisingai... Ką? Opala? Viskas gerai. Ji su manimi... Taip, aš palydėsiu ją namo... Ir paskambink į policiją dėl Metjuso. Nebeturiu laiko. Iki.

Jis numetė ragelį ant stalo, atsistojo ir svyrinėdamas nukrypavo prie durų. Neturėjo jėgų jų atidaryti. O atidaręs išgriuvo koridoriun ir nesukniubo ant grindų tik todėl, kad atsitrenkė į sieną.

Prie jo prišoko raudonveidis.

– Atsiremk manęs, bičiuli, štai taip. Aš tachtą užklojau anklode, neištepsi, taigi gali ramiai atsigulti. Bus patogu.

– Noriu paprašyti mašinos. Turiu grįžti pas Metjusą, – tarė Nedas.

– Vadinasi, jis?..

– Taip.

Raudonveidis kilstelėjo antakius ir švilptelėjo.

– Paskolinkite man mašiną, – neatstojo Nedas.

– Ar suvoki, broleli, ko prašai? Argi galėtum važiuoti?

– Eisiu pėsčias, – suburbėjo Nedas, atstumdanas nuo savęs raudonveidį.

Tas užkaito:

– Kur gi ne! Pėsčias, dar ko! Jeigu pakentėsi, kol kelnes užsimausiu, nuvešiu, nors visai galimas daiktas, kad pakeliui tu atiduosi velniui sielą.

Kai raudonveidis įvedė, teisingiau sakant, įnešė Nedą į Metjuso vilą, Opala Medvig ir Eloisa pirmojo aukšto didžiajame kambaryje buvo vienos. Jos stovėjo stipriai susiglaudusios ir persigandusios.

Nedas nekantriai nubloškė palydovo rankas ir drumstu žvilgsniu apmetė kambarį.

– Kur Šedas? – burbtelėjo.

– Išėjo, – pasakė Opala. – Jie visi išėjo.

– Gerai. Aš turiu pasikalbėti su tavimi akis į akį. – Nedas sunkiai išspaudė žodžius.

Eloisa Metjus šaukdama puolė prie jo.

– Tai jūs jį nužudėte!

Nedas kvailai sukikeno ir pabandė ją apkabinti.

Eloisa sucypė ir iš visų jėgų delnuku trenkė jam per veidą.

Nedas susverdėjo ir griuvo aukštielninkas kiek ilgas. Raudonveidis bandė jį sulaikyti, bet nespėjo. Brinktelėjęs ant grindų, Nedas jau nebepajudėjo.

Septintas skyrius

ŠUTVĖ

I

Padėjęs servetėlę, senatorius Henris pakilo nuo stalo. Stačias jis atrodė jaunesnis ir aukštesnis. Maža, nepaprastai taisyklinga galva buvo apaugusi retėjančiais žilų plaukų kuokštais, o patricijaus žandai – padribę, nukarę, išraižyti vertikalių raukšlių. Tačiau burna dar buvo daili, o gilios žaliai pilkos akys jaunatviškai blizgėjo.

– Tikiuosi, leisi man neilgam nusivesti Polį pas save? – rafinuotai mandagiai kreipėsi jis į dukrą.

– Leisiu, – atsakė ji, – su sąlyga, kad paliksi man misterį Bomontą ir pažadėsi viršuje, savo kambaryje, netūnoti visą vakarą.

Meiliai nusišypsojęs, Nedas Bomontas linktelėjo. Jis su Dženeta įėjo į svetainę – baltos sienos, baltas židinys ir raudonmedžio baldai, kuriuose kraupiais blyksniais atsispindėjo židinyje žerplojančios anglys.

Dženeta uždegė lempą, stovėjusią ant rojalio dangčio, ir atsisėdo ant sukamos kėdutės, nugara į klaviatūrą. Iš užpakalio apšviesti, jos plaukai tarsi aureolė juosė galvą. Dženeta vilkėjo juodą vakarinę suknelę be menkiausio papuošalo.

Pasilenkęs ant raudonų anglių Nedas nukratė cigaro pelenus. Juodas perliukas, įsegtas į jo kaklaraištį, sužvilgo tarsi mirkčiojanti purpurinė akis.

– Paskambinkite ką nors, – paprašė jis.

– Mielai, jeigu jūs iš tikrųjų šito norite, nors skambinu ne dievai žino kaip. Bet vėliau. Dabar, kol yra galimybių, noriu su jumis pasikalbėti. – Ji sėdėjo įsitempusi, padėjusi ant kelių rankas.

Nedas mandagiai nusišypsojo, bet tylėjo. Atsisėdo netoli jos ant sofutės apvaliu atlošu. Jo akys žvelgė atidžiai, bet ne smalsiai.

Pasisukusi į jį veidu, Dženeta paklausė:

– Kaip jaučiasi Opala? – Jos balsas skambėjo tyliai ir nuoširdžiai.

– Man atrodo, gerai, – nerūpestingai atsakė Nedas. – Apskritai, paskutinį kartą ją mačiau praėjusią savaitę. – Jis kėlė cigarą prie burnos, bet ranka staiga sustingo ore, nusileido, ir jis paklausė

taip, tarsi tas klausimas netikėtai būtų atėjęs į galvą: – O kodėl staiga jums parūpo jos sveikata?

Dženeta nustebusi pakėlė antakius.

– O argi ji nevargsta dėl nervų?

– Ak štai kas! – Nedas ramiai nusišypsojo. – Nejaugi Polis nepaaiškino?

– Jis pasakė tik tiek – jai sutrikę nervai.

Nedo šypsena darėsi visai nuolanki.

– Matyt, jam buvo nemalonu apie tai kalbėti, – lėtai tarė, žiūrėdamas į cigaro galiuką, paskui žvilgtelėjo į Dženetą ir gūžtelėjo pečiais. – Opalos sveikata gera. Paprasčiausiai ji įsikalė galvon, kad Polis nužudęs jūsų brolį, o paskui – o tai jau visiškai kvaila – ėmė apie tai taukšti visose pakampiuose. Suprantama, Polis negalėjo leisti, kad tikra jo duktė bėgiotų po miestą, kaltintų jį žmogžudyste, todėl ir uždarė namuose,kol išmes iš galvos šitą nesąmonę.

– Norite pasakyti...– Dženeta užsikirto, jos akys sužvilgo, – kad ji... kad ją... laiko užrakinę lyg kalinę?

– Na, tai jau pernelyg romantiška, – nusijuokė Nedas. – Juk Oplala dar vaikas. O vaikai už prasikaltimus baudžiami paprastai – uždraudžiama išeiti iš namų.

– Taip, taip, – skubiai pritarė Dženeta. Pažvelgė į savo ant kelių sunertas rankas, o tada vėl pakėlė akis į Nedą. – Bet kodėl jai galvon šovė tokia mintis?

– Nejaugi ji viena taip mano? – Nedo balsas buvo toks pat santūriai malonus, kaip ir jo šypsena.

Įsikibusi rankomis į kėdutės kraštus, Dženeta palinko į priekį. Jos veidas pasidarė rimtas.

– Kaip tik šito aš ir norėjau jūsų paklausti, misteri Bomontai. Argi žmonės iš tiesų šitaip mano?

Nedas ramiai linktelėjo.

Dženeta taip stipriai suspaudė rankas, kad pabalo pirštų sąnariai. Ji net užkimo, tarsi būtų perštėjusi gerklė:

– Bet kodėl?

Nedas atsistojo,priėjo prie židinio ir įmetė į ugnį cigaro nuorūką. Vėl atsisėdęs, sukryžiavo ilgas kojas ir laisvai atsišliejo į sofutės atkaltę.

– Mūsų priešai mano – bus visai neblogai, jeigu žmonės tuo tikės. – Nei balsas, nei gestai, nei veido išraiška – niekas nerodė, kad ši tema Nedui bent kiek rūpėtų.

– Misteri Bomontai, argi žmonės būtų ėmę šitaip galvoti, jeigu nebūtų kokių įrodymų, arba bent kažko tokio, ką būtų galima laikyti įrodymu?

– Žinoma, šis bei tas yra, – atsakė Nedas. Jis gana linksmai ir smalsiai pažvelgė į Dženetą. – Maniau jūs žinote. Nejaugi negavote nė vieno anoniminio laiško, kurių dabar pilnas miestas?

Dženeta susijaudinusi, perkreiptu veidu pašoko nuo kėdutės.

– Taip, kaip tik šiandien ir aš gavau! – sušuko ji. – Tuoj jums parodysiu, kad...

Nedas tyliai nusijuokė ir rankos mostu ją sudraudė.

– Nevarkite. Visi jie panašūs kaip du vandens lašai, o aš jų mačiau tiek ir tiek.

Lėtai, nenorom Dženeta grįžo prie kedutės.

– Tai štai, tie laiškai, tos nesąmonės, kurias spausdino "Observer", kol mes nepriverteme šį laikraštpalaikį nutilti, tie gandai, kuriuos skleidė mūsų priešai... – Nedas gūžtelėjo kaulėtais pečiais. – Visa tai drauge su menkais fakteliais ir leido išpūsti bylą prieš Polį.

– Vadinasi, jam iš tiesų gręsia pavojus? – paklausė Dženeta ir prikando apatinę lūpą.

Nedas linktelėjo.

– Jeigu Polis pralaimės per rinkimus, jeigu jis praras miesto ir valstijos kontrolę, jį pasodins į elektros kėdę, – atsakė ramiai ir įtikinamai.

Dženeta išblyško, jos balsas suvirpo:

– O laimėjęs jis bus saugus?

– Žinoma, – Nedas linktelėjo.

– O ar jis laimės? – Iš susijaudinimo Dženetai užtraukė kvapą.

– Manau, laimės.

– Ir tada, nepaisant įkalčių... – jai perdžiūvo gerklė. – ... jam niekas nebegrės?

– Jo net neteis, – atsakė Nedas. Staiga jis pasitempė, užsirūkė, plačiai išplėtęs akis, atidžiai pažvelgė į blyškų, susijaudinusį merginos veidą. Džiugi žiežirbėlė blykstelėjo jos akyse, laiminga šypsena nutvieskė veidą. Nedas nusijuokė – tyliai, bet iš širdies – ir sušuko: – Judita! Tikra Judita!

Dženeta sėdėjo nekrutėdama, nekvėpuodama. Ji nieko nesuprato.

Pašokęs iš vietos, Nedas ėmė žingsniuoti po kambarį iš kampo į kampą. Susijaudinęs kalbėjo pats su savimi, nors kartais pasukdavo galvą ir nusišypsodavo jai per petį:

– Tai štai kur visa paslaptis!

Ji pakentė Polį, net buvo su juo meili,vardan tos politinės pagalbos, kurią jis teikė jos tėvui, bet... viskam yra riba. Apskritai, šito buvo gana – ir taip jau iki ausų ją įsimylėjęs. O kai ji padarė išvadą, jog Polis nužudęs jos brolį ir gali išvengti bausmės, jei tik ji pati... Ne, tai tiesiog nuostabu! Polio duktė ir merguželė, kurią jis įsimylėjęs, abidvi drauge stumia jį į elektros kėdę. Ko gero, Poliui nesiseka su moterimis! Nedo rankos sukiojo ploną, blyškiai žalią cigarą. Jis stabtelėjo priešais Dženetą, nupjovė cigaro galiuką ir tarė, nekaltindamas jos, o tarsi dalydamasis su ja atradimo džiaugsmu:

– Tai jūs siuntinėjate tuos anoniminius laiškelius. Žinoma, jūs! Spausdinate juos mašinėle bute, kur jūsų broliukas susitikinėdavo su Opala. Vieną raktą turėjo jis, kitą – ji. Ji negalėjo parašyti tų laiškų, pernelyg jau stiprų įspūdį jis jai padarė. Tai jūs juos rašėte. Jūs turėjote raktą – policija jį jums grąžino kartu su kitais Teiloro daiktais, įsliuogėte į jo butą ir spausdinote. Kaip miela! – jis vėl ėmė vaikščioti po kambarį. – Ką padarysi, teks paprašyti senatoriaus, kad pakviestų stiprių medseserų komandą ir uždarytų jus dėl sutrikusių nervų. Tarp mūsų politikos veikėjų dukterų ši liga tapo labai populiari, bet mes turime užtikrinti savo pergalę rinkimuose, ir mes ją užtikrinsime, net jeigu kiekvienuose namuose atsiras po nervais sergantį ligonį. – Nedas suktelėjo galvą ir draugiškai nusišypsojo.

Dženeta suspaudė rankomis kaklą ir sustingo, negalėdama ištarti nė žodžio.

– Laimei, senatorius nesuteiks jums rūpesčių, – toliau kalbėjo Nedas. – Jam į viską nusispjauti – į mus ir į velionį sūnų, kad tik jį perrinktų. O jis žino, kad be Polio nieko nepasieks. – Nedas nesijuokė. – Tai štai kas privertė jus imtis Juditos vaidmens. Jūs žinote – kol nepraeis rinkimai, jūsų tėtušio su Poliu ir vandeniu neperskirsi, net jeigu jis laikytų Polį kaltu. Ką gi, tai mums paguodžiančios žinios.

Kai Nedas, norėdamas pridegti cigarą, nutilo, Dženeta, atitraukusi rankas nuo gerklės ir vėl sugniaužusi jas ant kelių, šaltu ramiu balsu tarė:

– Aš nemoku meluoti. Žinau, kad Polis nužudė Teilorą. Taip, aš rašiau tuos laiškus.

Nedas ištraukė iš burnos rūkstantį cigarą, grįžo prie sofutės ir atsisėdo veidu į Dženetą.

– Jūs nekenčiate Polio, – tarė jis, – ir vis tiek nekęsite jo, jeigu net įrodysiu, kad jis nenužudė jūsų brolio.

– Taip, nekęsiu, – atsakė ji, žvelgdama jam tiesiai į akis.

– Čia ir visa bėda, – tarė Nedas, – jūs ne todėl jo nekenčiate, kad jį laikote brolio žudiku. Atvirkščiai, jūs laikote jį savo brolio žudiku tik todėl, kad jo nekenčiate.

– Netiesa, – ji papurtė galvą.

Nedas skeptiškai nusišypsojo.

– Ar šia tema kalbėjote su tėvu?

Dženeta truputį išraudo ir prikando lūpą.

– Ir jis jums pareiškė, kad tai paparasčiausiai paika, – šypsodamasis tarė Nedas.

Jos skruostai dar labiau paraudo; norėjo kažką pasakyti, bet neįstengė.

– Jeigu Polis nužudė jūsų brolį, jūsų tėvas tai turi žinoti.

Dženeta nuleido akis ir tarė:

– Mano tėvas gal ir žino, bet jis nenori tuo tikėti.

– Jis turi žinoti, – pakartojo Nedas ir prisimerkė. – Ar Polis tą vakarą šnekėjosi su juo apie Teilorą ir Opalą?

Dženeta nustebusi pakėlė galvą.

– Ar nežinote, kas įvyko tą vakarą? – paklausė ji.

– Ne.

– Tai neturėjo nieko bendra su Teiloru ir Opala. – Dženeta kalbėjo skubėdama, užsikirsdama iš nekantrumo, norėdama kuo greičiau viską pasakyti. – Reikalas tas, kad... – Ji pasuko galvą į duris ir nutilo. Už durų pasigirdo skardus krūtininis juokas ir artėjančių žingsnių aidas. Skubiai pasisukusi į Nedą, Dženeta maldaudama ištiesė rankas. – Aš būtinai turiu viską jums papasakoti, – nusišypsojo ji nepaprastai nusivylusi, – ar mes negalėtume susitikti rytoj?

– Gerai.

– Kur?

– Gal pas mane?

Dženeta nedvejodama linktelėjo. Nedas vos spėjo pašnibždėti adresą ir nugirsti tyliai ištartus jos žodžius: "Rytą po dešimtos", – į kambarį įėjo senatorius Henris ir Polis Medvigas.

II

Pusę vienoliktos Polis ir Nedas atsisveikino su senatoriumi ir jo dukra ir, sėdę į Medvigo "sedaną", pasuko Čarlzo gatve. Kiek pavažiavus, Medvigas patenkintas atsiduso:

– O Dieve, kaip aš džiaugiuosi, Nedai, kad jūs su Dženeta taip gražiai susitaikėte.

– Aš su kuo panorėjęs galiu susitaikyti, – atsakė Nedas, žvilgtelėjęs į pašnekovą.

– Taip, tau pavyksta, –geraširdiškai nusijuokė Medvigas.

Nedo lūpas iškreipė vos pastebima šypsena.

– Rytoj turėsiu su tavimi apie šį bei tą pasikalbėti. Kur būsi, sakysim, vidudienį?

Medvigas pasuko į Kinų gatvę.

– Kontoroje, – atsakė, – rytoj juk pirma. O kodėl mums nepasikalbėjus tuoj pat? Prieš akis – visa naktis.

– Šiandien dar ne viską žinau. Kaip laikosi Opala?

– Normaliai, – niūriai burbtelėjo Medvigas ir staiga užsidegė: – Dieve! Kaip aš norėčiau ją iškolioti! Atlėgtų širdis ir palengvėtų. – Jie važiavo apšviesta gatvės atkarpa. – Ji ne nėščia, – netikėtai išdrožė Medvigas.

Nedas tylėjo. Jo veidas buvo niūrus.

Prie klubo Medvigas sumažino greitį. Nejaukiai išraudęs gargždžiai paklausė:

– Kaip manai, Nedai, ar ji buvo jo... – jis garsiai sukosėjo, – jo meilužė? Ar visa tai tik vaikų žaidimas?

– Nežinau. Man vienas ir tas pats. Neklausinėk jos šito, Poli.

Sustabdęs mašiną, Medvigas dar keletą sekundžių sėdėjo prie vairo ir žvelgė kažkur į tolį. Po valandėlės vėl atsikrenkštė ir tyliai tarė:

– Vis dėlto neblogas tu vaikinas, Nedai.

– Uhu, – sutiko Nedas, išlipdamas iš mašinos.

Į klubą jiedu įėjo drauge ir, kaip paprastai linktelėję vienas kitam, išsiskyrė laiptų aikštelėje prie didelio gubernatoriaus portreto.

Nedas stumtelėjo mažo kambarėlio duris pačiame pastato gale, kur penki vyrai lošė pokerį, o trys stebėjo žaidimą. Žaidėjai davė jam laisvą vietą prie stalo, ir trečią valandą ryto, kai baigė žaisti, Nedas buvo išlošęs apie keturis šimtus dolerių.

III

Dženeta Henri atėjo pas Nedą Bomontą prieš pietus. Laukdamas gerą valandą Nedas sliūkinėjo po kambarį, kramtė nagus ir pešė cigarą po cigaro. Bet kai pasigirdo skambutis, jis neskubėdamas priėjo prie durų, ramiai jas atidarė ir, išvydęs Dženetą, nusišypsojo, nutaisęs miną žmogaus, kuriam padarė nedidelį, bet labai malonų siurprizą.

– Labas rytas, – tarė jis.

– Labai apgailestauju, kad pavėlavau, – ėmė teisintis Dženeta, bet Nedas neleido jai baigti.

– Ką jūs, ką jūs, mes juk susitarėme susitikti bet kuriuo laiku po dešimtos.

Jis pakvietė ją į svetainę.

– Man čia patinka! – sušuko Dženeta, atidžiai apžiūrinėdama senamadišką kambarį aukštomis lubomis, plačiausiais langais, milžinišku veidrodžiu virš židinio ir raudonais aksominiais baldais. – Nuostabu. – Ji pažvelgė pro pusiau pravertas duris. – O ten jūsų miegamasis?

– Taip. Norite pažiūrėti?

– Labai.

Jis parodė jai miegamąjį, o tada ir virtuvę bei vonią.

– Nuostabu, – tarė Dženeta, kai jie vėl sugrįžo į svetainę. – Aš net neįtariau, kad mūsų iki koktumo šiuolaikiškame mieste dar yra likę tokių butų.

Linktelėdamas Nedas išreiškė savo dėkingumą.

– Man ir pačiam patinka. Be to, kaip jau spėjote įsitikinti, čia daugiau nėra nė gyvos dvasios ir mūsų pokalbio niekas negirdės, nebent kas nors įsiropštė į kamarėlę, bet tuo sunku patikėti.

Ji pasitempė ir pažvelgė jam tiesiai į akis.

– Man tokia mintis nė į galvą nebuvo atėjusi. Mes galime vaidytis, būti priešai, bet jeigu nebūčiau įsitikinusi, kad jūs esate džentelmenas, nebūčiau čia nė kojos kėlusi.

– Norite pasakyti, – susijuokė Nedas, – kad aš išmokau neavėti rudų batų prie mėlyno kostiumo ir panašiai?

– Visai ne tai turėjau galvoje.

– Tai apsirinkate. Aš žaidėjas ir politinio boso nežymus talkininkas.

– Aš neapsirikau. – Jos akyse Nedas regėjo nebylų prašymą. – Maldauju, nesivaidykime, bent jau dėl niekų.

– Atleiskite, – Nedas taikiai nusišypsojo, – prašom sėstis.

Dženeta atsisėdo į raudono pliušo krėslą. Nedas pasitraukė kitą krėslą ir atsisėdo priešais ją.

– Taigi jūs rengėtės papasakoti man, kas įvyko jūsų namuose tą vakarą, kai buvo nužudytas Teiloras Henris.

– Taip, – tyliai sušnibždėjo Dženeta. Jos veidas sugaisravo, ir ji nuleido akis. Netrukus vėl pakėlė galvą ir sutrikusi pažvelgė į Nedą. – Aš noriu jums viską papasakoti. – Jos balsas trūkčiojo nuo jaudi-

nimosi. – Žinau, kad esate Polio draugas ir todėl turite būti mano priešas, bet... man atrodo, kad kai jūs sužinosite, kas įvyko, kai jūs sužinosite visą teisybę, – viskas bus kitaip... bent jau tada jūs nebūsite mano priešas. Galimas daiktas, kad jūs... ne, turite viską žinoti. Tada pats nuspręsite. O juk jis nieko jums nepapasakojo! Ar ne? – ji jau buvo kone sumišusi, bet kupina ryžto.

– Aš nežinau, kas įvyko jūsų namuose tą vakarą, – patvirtino Nedas. – Jis man nieko nepasakojo.

Dženeta pasilenkė ir paklausė:

– O argi tai nebyloja, kad jis norėjo kažką nuslėpti, kad jis turėjo ką slėpti?

– Kas iš to? – Nedas gūžtelėjo pečiais. Jo balsas skambėjo ramiai ir abejingai.

– Kaip jūs nesuprantate?.. Tiek to, nekalbėkime apie tai. Aš papasakosiu jums viską, kas įvyko, ir tada jau spręskite pats. – Ji dar arčiau palinko prie jo ir nemirksėdama žiūrėjo į akis. – Tą vakarą jis pirmą kartą pas mus pietavo...

– Šitą žinau, – pertraukė ją Nedas, – ir jūsų brolio nebuvo namie.

– Jo nebuvo prie stalo, – pabrėžė Dženeta, – bet jis buvo namie, savo kambaryje. Prie stalo buvome tik aš, tėtė ir Polis. Teiloras tą vakarą namuose nepietavo. Jis nenorėjo susitikti su Poliu po jų susikirtimo dėl Opalos.

Nedas klausėsi atidžiai, bet, regis, abejingai.

– Po pietų mes su Poliu pasilikome tame pačiame kambaryje, kur mudu vakar kalbėjomės, ir jis netikėtai mane apkabino ir pabandė pabučiuoti.

Nedas negarsiai, bet nuoširdžiai nusijuokė, nė neketindamas slėpti staiga užplūdusios linksmybės.

Dženeta nustebusi žiūrėjo į jį.

Nustojęs juoktis, Nedas nusišypsojo ir paprašė:

– Prašom tęsti. Nekreipkite į mane dėmesio. Paskui papasakosiu, kodėl mane staiga suėmė juokas.

Bet vos tik Dženeta pravėrė burną, jis vėl ją sudraudė:

– Palaukite. O bučiuodamasis nieko nesakė?

– Ne, tai yra, gal ir sakė, bet aš nieko nesupratau. – Jos veidas atrodė visai sutrikęs. – O kas?

Nedas ir vėl nusijuokė.

– Jis turėjo priminti apie jam priklausantį mėsos svarą. Tai turbūt mano kaltė. Aš iš paskutiniųjų stengiausi įtikinti Polį, kad jis nepadėtų jūsų tėvui per rinkimus. Sakiau, kad jus panaudos kaip prievilą, kad tik pasinaudotų jo parama, ir patariau –

jeigu jis taip nori užkibti ant kabliuko, tegu bent iš kalno pareikalauja jam priklausančio mėsos svaro, nes po rinkimų matys atpildą kaip savo ausis.

Dženeta plačiai išsprogino akis, bet jos jau nebebuvo sutrikusios.

– Mes kalbėjomės su juo tą pačią dieną, bet nemanau, kad mano argumentai jį paveikė. Klausykite, – suraukęs kaktą, tęsė Nedas. – Ką jūs su juo padarėte? Juk jis rengėsi jums pasipiršti. Jam tiesiog plyšo širdis – be galo jus gerbė ir taip toliau. Tikriausiai pati davėte dingstį, jeigu jis pametė galvą.

– Aš nedaviau dingsties, – neskubėdama tarė ji. – Nors tą vakarą man buvo nelengva. Visi buvome nesavi. Stengiausi neparodyti, kaip man bjauru su juo bendrauti... – nebaigusi sakinio, ji skėstelėjo rankomis.

– Kas gi buvo vėliau?

– Aš, žinoma, tuoj pat išėjau. Labai įniršau.

– Ir nieko jam nepasakėte? – Jo akys buvo linksmos, ir šito jis nesugebėjo nuslėpti.

– Ne, ir jis man nieko nepasakė. Lipdama į viršų, sutikau tėtę. Kai papasakojau, kas atsitiko, – o aš ant jo pykau ne mažiau kaip ant Polio, juk viskas tik per jį, juk jis pakvietė Polį pietų! – mes išgirdome trinktelint lauko duris ir supratome – Polis išėjo. Tuo momentu iš savo kambario išniro Teiloras. Dženeta taip jaudinosi, kad net išblyško, jos veidas ištįso, balsas skambėjo dusliai. – Teiloras išgirdo mus šnekant ir panoro sužinoti, kas atsitikę, bet aš palikau juos dviese ir nuėjau į savo kambarį. Taip pykau, kad nepajėgiau net kalbėti. Ir daugiau jo nebemačiau. Vėliau pas mane užėjo tėtė ir pasakė, kad Teilorą... nužudę.

Ji nutilo ir, sunėrusi pirštus, laukdama žiūrėjo į Nedą.

– Na, ir kas iš to? – ramiai paklausė Nedas.

– Kas iš to? – nustebusi pakartojo Dženeta. – Argi jūs nieko nesupratote? Nejaugi jums neaišku, kad brolis puolė Poliui iš paskos, susimušė su juo ir kad Polis jį nužudė. Teiloras tiesiog siuto iš pykčio... Taip, – Dženetos veide sužibo pergalinga šypsenėlė. – Dar viena detalė: Teiloro skrybėlės prie jo nerado... bijojo išleisti Polį iš akių, kad net skrybėlės neužsidėjo. Jis... Jis...

Papurtęs galvą, Nedas ją pertraukė:

– Nieko panašaus, – griežtai tarė. – Polis neturėjo priežasties nužudyti Teilorą, ir jis niekada nebūtų šitaip pasielgęs. Juk susidoroti su Teiloru nebuvo sunku, o pešdamasis jis nepameta galvos. Aš

šitą žinau. Mačiau, kaip Polis mušasi. Ir pats esu su juo mušęsis. Kalbate niekus. – Jis primerkė akis, ir jo veidas sustingo. – Bet, sakysim, Polis jį nužudė. Sakysim, taip atsitiko, nors aš ir netikiu. Vistiek bus kalbama ne apie žmogžudystę, o apie savigyną.

– Tai kam slėpti, kas įvyko? – panickinamai paklausė Dženeta.

– Bet juk jis nori jus vesti! – sušuko Nedas. – Jeigu prisipažintų nužudęs jūsų brolį, tai vargu ar pasiektų puoselėjamą tikslą. – Nedas susijuokė. – Dar kiek, ir aš imsiu samprotauti kaip jis. Ne, mis Henri, Polis nenužudė jūsų brolio.

Dženetos akys pasidarė šaltos. Ji tylėdama žiūrėjo į Nedą.

– Jūs neturite įrodymų, – susimąstęs tęsė jis. – Jūs paprasčiausiai pasvėrėte, kas ir kaip, ir padarėte neteisingą išvadą, kad jūsų brolis nukūręs Polio pėdomis.

– Bet juk taip buvo! – Dženeta laikėsi savo. – Teiloras paprasčiausiai negalėjo kitaip pasielgti. Kaip galima paaiškinti tai, kad jis atsidūrė Kinų gatvėje plika galva?

– Ar jūsų tėvas matė iš namų išeinantį Teilorą?

– Ne, jis irgi nieko nežinojo, kol mums nepranešė...

– O ar jis patenkintas jūsų paaiškinimu? – Nedas neleido jai baigti sakinio.

– Mano paaiškinimas – vienintelis galimas paaiškinimas! – sušuko ji. – Kad ir ką jis sakytų, vis tiek turi pripažinti, kad aš teisi. Ir jūs taip pat turite pripažinti. – Jos akys pritvinko ašarų. – Negali būti, kad jūs šito nesuprastumėte. Aš netikiu jumis, Bomontai. Nenutuokiu, ką žinojote anksčiau. Jūs radote Teiloro kūną. Galbūt dar ką nors ten radote, nenumanau, bet dabar jūs žinote viską.

Nedo ranka suvirpėjo. Dar giliau susmukęs kėdėje, jis subruko rankas į kelnių kišenes. Nedo veidas buvo ramus, tik gilios raukšlės apie burną, bylojančios apie nervinę įtampą, pasidarė dar gilesnės.

– Taip, aš radau jo kūną. Ir daugiau nieko. Tai ir viskas, ką žinau.

– Dabar žinote daugiau, – tarė ji.

Po tamsiais ūsiukais Nedo lūpos virpėjo. Akyse užsidegė pikti žiburėliai. Gana niūriai jis tarė:

– Aš žinau tik vieną: tas, kas pribaigė jūsų brolį, žmonijai padarė didelę paslaugą.

Pirmą akimirką ji atšlijo nuo jo, vėl prispaudė rankas prie gerklės, bet netrukus baimės išraiška nuo jos veido dingo.

– Suprantu, – Dženetos balsas skambėjo užjaučiamai. – Jūs – Polio draugas. Jums dabar sunku.

Nuleidęs galvą, Nedas burbtelėjo.

– Aš išvėmiau tikrą šlykštynę, labai kvailai šnekėjau. – Jis karčiai nusišypsojo. – Štai matote, aš juk įspėjau, kad esu ne džentelmenas. – Nedas liovėsi šypsojęsis ir pakėlė galvą. Jo akys žvelgė atidžiai ir ramiai. Bet dėl vieno jūs neapsirikote: aš iš tikrųjų esu Polio draugas. Ir liksiu, kad ir ką jis nužudytų.

Stojo ilga tyla. Dženeta spoksojo į Nedą. Kai pagaliau prabilo, jos balsas skambėjo dusliai, be gyvybės ženklo:

– Vadinasi, viskas tuščiai? Man atrodė – jei papasakosiu jums teisybę... – Dženeta užspringo. Jos veidas, rankos, pečiai bylojo visišką neviltį.

Nedas lėtai palingavo galva.

Atsidususi jis atsistojo ir ištiesė jam ranką.

– Man labai skaudu ir apmaudu... bet juk mes nebūtinai turime likti priešais, ar ne, misteri Bomontai?

Jis irgi atsistojo. Ištiestos rankos tarsi nė nepastebėjo.

– Toji jūsų sielos pusė, kuri apgaudinėjo Polį ir jį tebeapgaudinėja, – mano priešas.

Dženeta rankos neatitraukė.

– O kita pusė, – paklausė ji, – toji pusė, kuri su tuo neturi nieko bendra?

Jis paspaudė jos ranką ir žemai prie jos palinko.

IV

Išleidęs Dženetą, Nedas Bomontas pakėlė telefono ragelį ir pasakė numerį.

– Sveiki, – tarė, – čia kalba Bomontas. Sakykite, ar misteris Medvigas dar nepasirodė?.. Kai ateis, praneškite, kad aš skambinau ir kad užeisiu aplankyti... Dėkoju.

Nedas pažvelgė į laikrodį. Kelios minutės po pirmos. Prisidegė cigarą, atsisėdo prie lango ir įsmeigė akis į pilką bažnytėlę kitapus gatvės. Dūmų kamuoliai, atsimušę į lango stiklą, plaukiojo virš jo galvos lyg mėlyni debesys. Taip jis sėdėjo ir čiulpė cigarą gal dešimt minučių, kol suskambo telefonas.

– Alio, – tarė, pakėlęs ragelį. – Taip, Hari... Suprantama. kur esi?.. Gerai, ateisiu. Lauk manęs ten... po pusvalandžio. Puiku.

Švystelėjęs nuorūką į židinį, apsivilko paltą, užsidėjo skrybėlę ir išėjo. Nupėsčiavęs šešis kvartalus, užsuko į restoraną, užsisakė salotų su bandute, išgėrė puodelį kavos, o tada nužingsniavo dar keturis kvartalus, iki mažo "Mažestiko" viešbutėlio.

Liftininkas pasveikino Nedą, vadino jį vardu ir, pakėlęs į ketvirtąjį aukštą, paklausė, ką jis manąs apie šiandieninių žirgų lenktynių trečiąjį ratą.

Nedas pagalvojęs atsakė:

– Manau, laimės Lordas Baironas.

– Be galo trokštu, kad jūs apsiriktumėte, – tarė jaunikliis. – Aš pastačiau už Katarinką.

– Visko būna, – Nedas gūžtelėjo pečiais. – Bet Katarinka labai jau nusipenėjo.

Paėjęs koridoriumi, jis pasibeldė į 417 kambarį. Duris atidarė Haris Slosas, tvirtas, plačiaveidis, pliktelėjęs, kokių trisdešimt penkerių metų žmogus. Jis buvo tik su baltiniais, be švarko.

– Punktualus kaip bokšto laikrodis, – tarė jis, plačiai atidarydamas duris. – Įeik.

Palaukęs, kol Haris uždarys duris, Nedas tarė:

– Klok, kas atsitiko.

Haris prisėdo ant lovos ir nusišypsojęs pažvelgė į Nedą.

– Žinai, man velnioniškai nepatinka visi šitie pokštai.

– Kokie?

– O tai, kad Benas nusirioglino į prokuratūrą.

– Tiek to, – sudirgęs burbtelėjo Nedas. – Aš neskubu, galiu ir palaukti, kol tu iš eilės papasakosi, kas ir kaip.

Haris pakėlė savo plačią baltą rankelę.

– Turėk kantrybės, Nedai. Tuoj aš tau viską paaiškinsiu. Pasiklausyk. – jis pasirausė kišenėje ir ištraukė sumankytą cigarečių pakelį. – Atsimeni tą vakarą, kai trinktelėjo jaunąjį Harį?

– Aha, – tarsi nuobodulio kamuojamas, atsakė Nedas.

– Atsimeni, mes su Benu atėjome į klubą keliasdešimt sekundžių pirma tavęs?

– Taip.

– Tai va, klausykis: mes matėme Polį besikivirčijantį su tuo smurgliumi ten, po medžiais.

Nedas piršto galiuku paglostė ūselius ir nustebęs paprieštaravo:

– Bet juk aš mačiau jus išlipant iš mašinos prie klubo kaip tik tą akimirką, kai radau lavoną. Jūs atvažiavote iš kitos pusės. Ir be to, – jis iškėlė pirštą, – Polis klube atsirado pirmiau jūsų.

– Visa tai tiesa, – sulinksėjo Slosas. – Mat mes iš pradžių Kinų gatve nuvažiavome iki Pinkio Kleino buto, bet, jo neradę namie, apsigręžę grįžome atgal į klubą.

– Tai ką gi jūs matėte?

– Mes matėme, kaip Polis ginčijosi ten, po medžiais.

– Ar jį atpažinote, važiuodami pro šalį?

Slosas vėl sulinksėjo.

– Bet juk buvo tamsu, – priminė Nedas. – Aš tiesiog nesuprantu, kaip jūs važiuodami pro šalį galėjote išvysti jo veidą. Gal sumažinote greitį ar sustojote?

– Mes nesustojome ir greičio nesumažinome, bet Polį aš atskiriu iš šimto, – atkakliai teigė Slosas.

– Galbūt, bet iš kur žinai, kad jis ten buvo su Teiloru Henriu?

– Su Henriu. Tikriausiai su juo. Mes gana gerai juos matėme.

– Sakai, jie ginčijosi. Ką nori pasakyti? Ar jie pešėsi?

– Ne, bet jie stovėjo taip, kad atrodė – ginčijasi. Juk pats žinai: iš to, kaip žmonės stovi, galima suprasti, kad jie vaidijasi.

– Žinoma, – nelinksmai šyptelėjo Nedas. – Jeigu vienas kitam užlipęs ant sprando. – Šypsena dingo. – Ir Benas dėl to nušleivojo į prokutarūrą?

– Taip. Aš nežinau, žinoma, ar jis savo noru nuėjo, ar Faras ką suodė ir jį pašaukė, bet pas Farą jis praskydo. Tai buvo vakar.

– O iš kur žinai, Hari?

– Faras dabr manęs visur ieško, štai kaip ir sužinojau, – atsakė Slosas. – Benas išplepėjo, kad aš buvęs kartu su juo, ir Faras paliepė surasti mane ir pasakyti, kad tuoj pas jį pribūčiau. Tik aš nenoriu veltis į šią istoriją.

– Dar ko! O ką tu pasakysi Farui, jei prignybs?

– O aš nesiduosiu prignybiamas! Todėl ir norėjau su tavimi pasitarti. – Slosas atsikrenkštė ir liežuviu perbraukė sausas lūpas. – Pamaniau, gal man verčiau mauti iš miesto kelioms dienelėms, kol sumaištis praeis, bet tam moneta reikalinga.

Nedas šyptelėjo ir papurtė galvą.

– Šito kaip tik ir nereikia daryti. Jeigu iš tikrųjų nori padėti Poliui, nueik pas Farą ir pasakyk, kad gerai nematei, kas ten stovėjo po medžiais, ir kad apskritai iš greitai lekiančios mašinos neįmanoma ką nors pamatyti.

– Gerai, padarysiu, kaip sakai, – sutiko Slosas. – Bet klausyk, Nedai, juk turiu aš ką nors už tai gauti? Šiaip ar taip rizikuoju... Bet kam aš čia burną aušinu, pats puikiausiai supranti...

Nedas linktelėjo.

– Po rinkimų mes tau paieškosime šiltos vietelės, tokios, kur dirbti reikės ne daugiau, kaip valandą per dieną.

– Štai kas, – Slosas atsistojo. Jo pavandenijusios žalsvos akys žvelgė atkakliai maldaudamos. – Aš pasakysiu tau visą tiesą, Nedai. Visiškai įklimpau. Ar negalėtum vietoj tos vietelės man duoti truputį pinigų? Va kaip man jų reikia.

– Pabandysiu ką nors padaryti. Pasikalbėsiu su Poliu.
– Būk geras, sugalvok ką nors, Nedai. Paskubėk, gerai?
– Gerai. Iki.

V

Iš "Mažestiko" Nedas Bomontas patraukė į miesto rotušę, kur buvo įsikūrusi prokuratūra ir pareiškė, kad būtinai norįs pasimatyti su misteriu Faru. Apskritaveidis jaunuolis, į kurį jis kreipėsi, išėjo iš priimamojo ir po minutės grįžęs ėmė atsiprašinėti:

– Labai apgailestauju, misteri Bomontai, misteris Faras kažkur išėjo.

– Kada grįš?

– Nežinau. Jo sekretorė sako – nepranešęs.

– Ką gi, teks rizikuoti. – tarė Nedas. – Palauksiu jo kabinete.

Jaunuolis užstojo kelią.

– Bet tai neįmanoma...

Nedas kuo maloniausiai nusišypsojo ir meiliu balseliu pasakė:

– Ar tau jau pabodo ši vietelė, sūneli?

Jaunuolis sutrikęs pamindžikavo ir pasitraukė. Nedas nuėjo koridoriumi ir pravėrė apygardos prokuroro duris.

Faras kilstelėjo galvą nuo popierių ir pašoko.

– Nejaugi tai jūs? – sušuko. Velniai rautų tą vaikigalį! Amžinai ką nors supainioja! Sakė, kad manęs ieškąs kažkoks misteris Baumanas.

– Maža bėda, – atsakė Nedas. – Juk aš vis dėlto pas jus pakliuvau.

Jis leido apygardos prokurorui porą kartų stipriai paspausti ranką ir pasodinti į krėslą.

– Kokios naujienos? – atsainiai paklausė Nedas, kai jie abudu patogiai įsitaisė.

– Jokių, – atsakė Faras, stambias rankas susibrukęs į liemenės kišenes ir supdamasis kėdėje. – Vis ta pati rutina, nors, Dievas regi, darbo mums iki kaklo.

– Kaip reikalai su rinkimais?

– Galėtų būti ir geresni, – raudonu apygardos prokuroro veidu nuslinko šešėlis. – Bet aš manau, kad mes vis dėlto susidorosime.

– Ar kas atsitiko? – nerūpestingai paklausė Nedas.

– Nieko ypatinga. Visokie niekai. Nežinai kada kokia yla išlįs iš maišo. Tokia jau politika.

– Ar negalime mes, aš... arba Polis... kuo padėti?

Faras papurtė rudą, trumpai kirptą galvą.

– Gal iškilo sunkumų dėl sklindančių gandų, kad girdi, Polis susijęs su Teiloro Henrio nužudymu?

Faro akyse šmėkštelėjo baimė. Tankiai pamirkčiojęs jis atsistojo.

– Matot, – neryžtingai tarė, – visi mano, kad mes seniai turėję rasti žudiką. Žinoma, dabar tai vienas svarbiausių, o gal net pats svarbiausias rūpestis.

– Aptikote ką nors naujo po mūsų paskutinio pokalbio?

Faras vėl papurtė galvą. Jo akys žvelgė gudriai.

– Laikotės tų pačių tyrimo versijų? – šaltai, beveik pajuokdamas tardė Nedas.

Prokuroras sukrutėjo kėdėje.

– Taip, Nedai, suprantama.

Nedas pritardamas linktelėjo. Jo žvilgsnis pasidarė nedoras, balsas suskambo piktdžiugiškai:

– O kaip dėl Beno Feriso parodymų?

Faras pravėrė burną, vėl užsičiaupė, pakramtė lūpas. Ir tuoj pat iš nuostabos išsiplėtusios akys tapo visiškai abejingos.

– Aš nežinau, ar Feriso parodymai ko verti. Tikriausiai ne. Aš taip mažai jiems skiriu reikšmės, Nedai, kad tiesiog juos pamiršau.

Nedas ironiškai nusijuokė.

– Jūs juk žinote, – tęsė Faras, – kad aš neslėpčiau nuo jūsų ar nuo Polio, jeigu ką nors svarbaus būčiau sužinojęs. Juk jūs pakankamai gerai mane pažįstate.

– Anksčiau pažinojome, bet tada jūsų nervai buvo stipresni, – atsakė Nedas. – Na, tiek to. Tai va, jeigu jus domina tas tipas, kuris buvo mašinoje kartu su Benu, galite jį areštuoti dabar. Jis gyvena "Mežestiko" viešbučio 417 kambaryje.

Faras tylėdamas tyrinėjo žalią savo stalo gelumbę, šokėjos figūrėlę ant rašymo įrankių dėžutės. Prokuroro veidas apsiblausė.

Nedas atsistojo. Šypsojosi vien lūpomis.

– Polis visuomet pasiruošęs ištraukti savo vaikinus iš bėdos, – tarė jis. – Jeigu jums reikalinga jo pagalba, Polis su malonumu leisis jums areštuojamas ir net apkaltinamas Teiloro Henrio nužudymu.

Faras nepakėlė akių.

– Ne man nurodinėti Poliui, ką jis turi daryti, – išspaudė pro dantis.

– Geniali mintis! – sušuko Nedas. Jis persisvėrė per stalą ir pasitikėjimo kupinu balsu sušnibždėjo apygardos prokurorui ausin: – Ir štai dar viena, ne mažiau geniali. Ne jūsų nosiai daryti tai, ko Polis neleidžia.

Šypsodamasis jis pasuko prie durų, bet kai tik išėjo į gatvę, šypsena beregint dingo.

Aštuntas skyrius

JUDO PABUČIAVIMAS

I

Nedas Bomontas atidarė duris, ant kurių buvo užrašyta "Rytų kompanija" ir pasisveikinęs su dviem jaunom merguželėm, sėdinčiomis prie stalelio, nuėjo į tolimesnį kambarį, kuriame kažką triūsė penki ar šeši vyrai, o iš ten į ilgą Polio Medvigo kabinetą. Polis sėdėjo prie apšiurusio stalo ir peržvelgė dokumentus, kuriuos prieš jį kilojo striukas žmogelis, vis pagarbiai kyšteldamas galvą iš už jo pečių.

– Sveikas, Nedai, – kilstelėjęs akis pasisveikino Medvigas, ir tarė žmogeliui: – Vėliau atneši šitą šlamštą.

Striukis surinko popierius ir tarstelėjęs "klausau, sere", "Sveiki, misteri Bomontai" išėjo iš kabineto.

– Kas tau, Nedai? – paklausė Medvigas. – Atrodai lyg būtum nemiegojęs visą naktį. Sėskis.

Nedas nusivilko paltą, padėjo ant krėslo, numetė ant jo ir skrybėlę ir išsitraukė cigarą.

– Viskas gerai. Kaip tu laikaisi? Kas naujo? – jis prisėdo ant nusilupusio stalo krašto.

– Aš noriu, kad susitiktum su Mak–Loklinu, – tarė Medvigas. – Jeigu kas nors sugeba priversti jį laikytis tvarkos, tai tik tu.

– Gerai. O kas?

Medvigas susiraukė.

– Vienas Dievas težino, kodėl jis taip pasikeitė: Maniau, jis man viela vaikščios, o kažko pramogauja.

Juodos Nedo akys piktai sužibo. Jis pažvelgė į Medvigą.

– Vadinasi, ir jis, hm...

Truputį padvejojęs, Medvigas paklausė: – Ką nori tuo pasakyti, Nedai?

Tačiau Nedas į klausimą atsakė klausimu:

– Sakyk, ar tau patinka, kaip pastaruoju metu klostosi reikalai?

Medvigas sudirgęs gūžtelėjo pečiais, jo akys po senovei tariamai žvelgė į Nedą.

– Ne viskas jau taip blogai, velniai rautų, – atsakė jis. – Apsieitume ir be tos Mak–Loklino balsų saujelės.

– Galbūt, – atsakė Nedas ir tvirtai sučiaupė lūpas. – Bet mes nelaimėsime, jeigu ir ateityje prarasime balsus. – Jis įkišo į burną cigarą ir kalbėjo toliau su cigaru dantyse: – Tu puikiai žinai, kad mūsų reikalai toli gražu ne tokie, kaip prieš dvi savaites.

Medvigas maloniai nusišypsojo.

– Dieve! Kaip tu mėgsti verkšlenti, Nedai! Nejaugi viską matai tik juoda spalva? – Ir, nesulaukęs atsakymo, pamokomai pridūrė: – Kiekvienoje politinėje kampanijoje, – o aš jų turėjau nemažai, – visuomet ateina momentas, kai atrodo, jog viskas lekia po velnių. tačiau debesys išsisklaido.

Nedas prisidegė cigarą, išpūtė dūmų kamuolį ir tarė:

– Tai dar nereiškia, kad šitaip bus ir ateityje. – Jis bakstelėjo cigaru į Medvigo krūtinę. – Jeigu Teiloro Henrio žmogžudystė nebus tuoj pat atskleista, gali nesidžiaugti kampanijos rezultatais. Kad ir kas paimtų viršų, tau galas.

Mėlynos Medvigo akys apsiniaukė. Tačiau jo veide nevirptelėjo nė vienas raumenėlis ir balsas skambėjo ramiai kaip pirmiau:

– Kur suki, Nedai?

– Visas miestas mano, kad tu jį nužudei.

– Iš tikrųjų? – Medvigas susimąstęs paglostė pagurklį. – Nesijaudink dėl to. Apie mane ir prasčiau kalbėjo.

Nedas karčiai nusišypsojo.

– Ir ko tik tau neteko patirti per savo gyvenimėlį! – ironiškai, tarsi žavėdamasis tarė jis. – Sakyk, o elektros kėdės liga dar niekada nesirgai?

– Ne, – susijuokė Medvigas, – ir nesirgsiu.

– Esi labai arti šito, Poli, – tyliai tarė Nedas.

Medvigas ir vėl nusijuokė.

– Dieve pasigailėk! – sušuko dirbtinai apsimetęs išsigandusiu.

Nedas gūžtelėjo pečiais.

– Ar dabar nesi labai darbais apsivertęs? – paklausė. – Ar labai tavęs netrukdau savo tauškalais?

– Atidžiai klausausi, – ramiai atsakė Medvigas. – Aš dar niekada gyvenime nesigailėjau, pasiklausęs tavo išvedžiojimų.

– Ačiū, sere! Kaip pačiam atrodo – kodėl Mak–Loklinas ėmė gudrauti?

Medvigas gūžtelėjo pečiais.

– Jis mano, kad tau jau galas, – tęsė Nedas. – Visas miestas žino, kad policija neieško Teiloro žudiko, nes tu jį nužudei. Mak–Loklinas nutarė, kad tavo korta mušta. Šį kartą rinkėjai tavęs nepalaikys.

– Iš tikrųjų, jie linkę, kad Šedas valdytų miestą? Jis mano, kad įtariant mane įvykdžius vieną vienintelę žmogžudystę, mano reputacija taps prastesnė nei Šedo?

– Nesuprantu, kam tu suki galvą – man ar sau? – supyko Nedas. – Kuo čia dėta Šedo reputacija? Juk jis atvirai nepalaiko savo kandidatų. O tu palaikai. Kaip tik tavo kandidatai kalti dėl to, kad policija netiria Henrio Teiloro nužudymo bylos.

Medvigas vėl ranka pasitrynė pabarzdę ir užsikniaubė ant stalo. Jo gražus, sveikata tryštantis veidas nė kiek nesunerimo.

– Štai mes vis kalbam apie tai, ką mano kiti. O ką tu manai, Nedai? Pakalbėkime apie tai. Ar tu taip pat manai, kad man galas?

– Galimas daiktas, – ryžtingai atsakė Nedas, – o jeigu sėdėsi sunėręs rankas, tai taip ir bus. – Jis gudriai nusišypsojo. – O štai tavo kandidatai vienaip ar kitaip laimės.

– Paaiškink, – flegmatiškai atsakė Medvigas.

Nedas pasilenkė per stalą ir kruopščiai nukratė pelenus į vario peleninę.

– Jie tave parduos, – visai abejingai atsakė jis.

– Iš tikrųjų?

– O kodėl ne? Tu leidai Šedui pavilioti visas savo padugnes. Tu nutarei remtis respektabiliais piliečiais, visuomenės grietinėle. Tai va, respektabilūs piliečiai ima į tave skersakiuoti. Tada tavo kandidatai surengia grandiozinį spektaklį – tave areštuoja įtariant įvykdžius žmogžudystę ir garbingus rinkėjus apima pašėlęs džiaugsmas matant miesto tėvų kilniadvasiškumą. Tik pamanykite – jie nepabijojo įkišti kalėjiman savo bosą, kai jis pažeidė įstatymą! Stumdydamiesi ir vienas kitą versdami iš kojų, jie bėga prie rinkimų urnų įteikti savo herojams valdymo vadžias dar ketveriems metams. Apskritai, ir tavo vaikinų negalima kaltinti. Juk žino, kad tokiu keliu eidami, jie tikriausiai išloš, o su tavimi greičiausiai prakiš.

– Tai tu nelabai jais pasitiki, Nedai? – paklausė Medvigas.

– Lygiai tiek, kiek ir tu, – nusišypsojo Nedas. Jo veidas vėl pasidarė rimtas. – Tai jau ne šiaip sau spėlionės, Poli. Šiandien aš buvau pas Farą. Teko jėga įsiveržti, mat jis norėjo išvengti pokalbio, vaizdavo netyręs nužudymo aplinkybių. Paskui ėmė raitytis lyg kepamas. – Nedas pasišlykštėdamas iškreipė lūpas. – Įsivaizduoji, tas pats Faras, kuris man per virvelę šokinėjo!

– Ką gi, tai juk tik Faras... – Medvigas kažką norėjo pasakyti, bet Nedas neleido:

– Taip, tik Faras, ir tuo, deje, viskas pasakyta. Rutledžas arba Brodis, ar net Reinis galėtų parduoti tave iš baimės ir nemažiau rizikuoti, bet jeigu jau Faras šitaip daro, vadinasi, jis įsitikinęs, kad jį parems kiti. – Žvelgdamas į ramų Medvigo veidą, Nedas apniuko. – Klausyk, Poli, tu gali kiekvieną akimirką liautis manimi tikėjęs...

Medvigas nerūpestingai numojo ranka.

– Jeigu tai atsitiks, aš duosiu tau ženklą. Bet ko tave velnias nešė pas Farą?

– Šiandien man paskambino Haris Slosas. Atrodo, jis ir Benas Ferisas matė tave besiginčijantį su Teiloru Kinų gatvėje žmogžudystės naktį; šiaip ar taip, jie bent taip sako. – Nedo ir balsas, ir žvilgsnis buvo abejingi. – Benas tą istoriją papasakojo Farui. O Henris reikalavo pinigų už tylėjimą. Štai kokie tie bendražygiai – jie suka nosį, kur vėjas pučia. Aš jau seniai pastebėjau, kad Faras silpnų nervų, ir užėjau pas jį, norėdamas galutinai tuo įsitikinti.

– Ir įsitikinai, kad jis rengiasi įsmeigti man peilį į nugarą? – paklausė Medvigas.

– Taip.

Medvigas atsistojo ir priėjo prie lango. Stovėjo kokias tris minutes; susibrukęs rankas į kišenes, žiūrėjo į gatvę, ir visą tą laiką Nedas neatitraukė akių nuo plačios jo nugaros. Nepasukdamas galvos, Medvigas paklausė:

– Ką pasakei Slosui?

– Nieko ypatingo, sujaukiau jam protą.

Medvigas grįžo prie stalo, bet neatsisėdo. Jo rausvas veidas pritvinko kraujo. Daugiau niekuo neišsidavė. Balsas skambėjo ramiai:

– Kaip manai, ką mums dabar daryti?

– Su Slosu? Ogi visiškai nieko. Jo bendrininkas jau viską išklojo Farui. Kad ir ką Slosas dabar darytų, niekas nebepasikeis.

– Aš ne apie tai. Sakyk, ką apskritai mums daryti?

Nedas numetė cigarą į peleninę.

– Jau sakiau. Jeigu Teiloro Henrio žmogžudystė nebus atskleista tuoj pat, tau galas. Tai vienintelis dalykas, kuriuo dabar reikia pasirūpinti.

Medvigas nusuko žvilgsnį nuo Nedo ir įsispoksojo į sieną. Jo putlios lūpos buvo stipriai sučiauptos. Smilkinius išmušė prakaito lašai. Dusliu balsu jis tarė:

– Tai nepadės. Sugalvok dar ką nors.

Nedo švervės suvirpo, akys patamsėjo.

– Kitos išeities nėra, Poli. Visa kita bus naudinga tik Šedui arba Farui ir jo gaujai. Bet kuris iš jų mielai tave sutraiškys.

– Turi juk būti kokia nors išeitis, Nedai, – gergždančiu balsu sušnibždėjo Nedas. – Maldauju, pagalvok.

Nedas atsistojo ir priėjo prie pat Medvigo.

– Kitos išeities mes neturime. Tai vienintelis kelias, ir tau reikės juo eiti, nori šito ar ne, arba man teks tai padaryti už tave.

– Ne, – Medvigas energingai papurtė galvą. – Nesikišk į mano reikalą.

– Tai vienintelis kartas, kai aš tavęs nepaklausysiu, Poli, – atsakė Nedas.

Polis Medvigas pažvelgė Nedui Bomontui tiesiai į akis ir dusliai tarė:

– Aš nužudžiau jį, Nedai.

Nedas įkvėpė oro, sunkiai atsiduso. Medvigas uždėjo ranką jam ant peties ir ėmė kalbėti beveik pašnibždom:

– Tai nelaimingas atsitikimas, Nedai. Kai aš išėjau iš Henrių, Teiloras pasivijo gatvėje. Supranti, tarp manęs ir Dženetos buvo kilęs šioks toks nesusipratimas, tai ir jis puolė mane lazda. Pats nežinau, kaip atsitiko – aš užtvojau jam ta pačia lazda per galvą, nestipriai, – negalėjau juk aš stipriai trenkti, – o jis pargriuvo ir trenkėsi į šaligatvį.

Nedas linktelėjo. Jo veidas pasidarė rimtas. Įtemptu balsu paklausė:

– O kur padėjai lazdą?

– Parsinešiau ir vėliau sudeginau. Kai suvokiau, jog jis negyvas, drožiau į klubą ir staiga pamačiau rankoje turįs lazdą. Paslėpiau, o vėliau sudeginau.

– Kokia tai buvo lazda?

– Tokia masyvi, šakota, rusva lazda, labai sunki.

– O kur dingo Teiloro skrybėlė?

– Nežinau, Nedai. Tikriausiai pametė per grumtynes, o vėliau kas nors paėmė.

– Juk jis buvo su skrybėle?

– Taip, žinoma.

Piršto galiuku Nedas brūkštelėjo per ūsus.

– Gal pameni, ar pro šalį pravažiavo mašina su Ferisu ar Slosu?

– Neatsimenu, – Medvigas papurtė galvą; – bet galimas daiktas – pravažiavo.

– Pats sau pakenkei: turėtum šansų išgirsti nuosprendį – žmogžudystė ginantis...

– Žinau, Nedai. Bet aš noriu vesti Dženetą labiau už viską pasaulyje, o jeigu tai iškils į viešumą, aš neturėsiu jokių šansų, net jeigu pavyktų įrodyti, kad tai buvo nelaimingas atsitikimas.

Nedas sarkastiškai nusijuokė tiesiai Medvigui į veidą.

– Tu turėtum daugiau šansų negu dabar.

Medvigas tylėdamas pažvelgė į jį.

– Ji iš pat pradžių suprato, kad tu nužudei jos brolį, – tęsė Nedas. – Ji nekenčia tavęs. Ji padarė viską, kad tik pasiųstų tave į elektros kėdę. Tai ji pirmoji paskelbė tave įtarianti anoniminiais laiškais – juos siuntinėjo visiems suinteresuotiems asmenims. Tai ji nuteikė prieš tave Opalą. Šįryt Dženeta buvo atėjusi pas mane ir pati apie tai papasakojo. Ji bandė nuteikti prieš tave. Ji...

– Gana, – tarė Medvigas ir išsitiesė visu ūgiu. Mėlynos akys žvelgė šaltai ir mandagiai. – Kas atsitiko, Nedai? Kas tau, ar nutarei stuktelti už ją, ar... – jis nebaigė sakinio ir iš aukšto pažiūrėjo į Nedą. – Apskritai, tai neturi reikšmės. – Jis atsainiai mostelėjo į duris. – Nešdinkis iš čia, niekše. Drožk sau! Tai buvo atsisveikinimo bučinys, mes skiriamės.

– Išeisiu, kai viską pasakysiu.

– Tu išeisi, kai tau bus liepta. Aš netikiu nė vienu tavo žodžiu. Aš netikiu niekuo, ką tu pasakei. Ir niekada nepatikėsiu.

– Kaip išmanai, – atsakė Nedas.

Jis paėmė savo paltą, skrybėlę ir išėjo.

II

Nedas Bomontas grįžo namo išblyškęs ir tarsi sumenkęs. Sudribo pliušiniame krėsle, prie viskio, stovinčio ant stalelio, net neprisilietė. Rūsčiai žvelgdamas į savo juodus batus, kramtė nagus. Suskambo skambutis. Nedas nepajudėjo. Sutema pamažu gaubė kambarį. Kai buvo visiškai tamsu, jis atsistojo, pakėlė telefono ragelį ir pasakė numerį.

– Alio, prašyčiau pakviesti mis Henri.

Laukdamas, kol atsilieps, tyliausiai kažką švilpiniavo.

– Čia mis Henri? Taip... Aš ką tik grįžau pasikalbėjęs su Poliu. Taip, apie tai... Ir apie jus taip pat... Taip, jūs buvote teisi. Jis pasielgė kaip tik taip, kaip jūs manėte. – Nedas nusijuokė. – Nesiginčykite, jūs tikėjotės šito. Jūs žinojote, kad jis pavadins mane melagiu, atsisakys su manimi kalbėti ir išvarys mane... Jis taip ir padarė. Ne, ne, tai juk turėjo kada nors atsitikti. Ne, tiesa... Manau, kad visiems laikams... Tai, kas pasakyta, nebeatšauksi. Taip, visą vakarą... Tai bus nuostabu... Iki.

Jis prisipylė stiklą viskio ir vienu mauku išgėrė. Tada nuėjo į miegamąjį, nustatė žadintuvą aštuntai valandai, ir nenusirengęs atsigulė. Kurį laiką gulėjo, žiūrėdamas į lubas, paskui užmigo ir miegojo, kol suskambo laikrodis. Mieguistas nuėjo į vonią, nusiprausė, prisisegė švarią apykaklę ir svatainėje užkūrė židinį. Kai atėjo Dženeta Henri, jis sėdėjo krėsle ir skaitė laikraštį.

Dženeta tiesiog netvėrė iš džiaugsmo. Nors ji tuoj pat ėmė įtikinėti Nedą, kad jai net į galvą neatėję, jog jos rytmetinis vizitas galėsiąs turėti tokių pasekmių ir kad ji šito nė nesitikėjusi, jos akyse šokinėjo laimingos ugnelės, lūpos, tariančios atsiprašinėjimo žodžius, vis šypsojosi.

– Visa tai nesvarbu, – tarė Nedas. – Aš būčiau pasielgęs lygiai taip pat net žinodamas, kas manęs laukia. Turbūt širdies gilumoje šito nejaučiau. Tačiau jau nieko nepadarysi. Jeigu jūs būtumėte man pasakiusi, kuo tai gali baigtis, aš jūsų žodžius būčiau palaikęs iššūkiu ir tikriausiai elgesis lygiai taip pat.

Ji ištiesė jam abi rankas.

– Aš labai džiaugiuosi, – tarė Dženeta, – ir neapsimetinėsiu, kad esu sujaudinta tokio jūsų elgesio.

– O štai man liūdna, – paprieštaravo jis, spausdamas jos rankas, – bet aš nė piršto nepajudinčiau, norėdamas išvengti to, kas įvyko.

– Dabar jūs žinote, kad aš buvau teisi. Tai jis nužudė Teilorą. – Dženeta tiriamai žvelgė jam į veidą.

– Taip jis sakė, – linktelėjo Nedas.

– Ir jūs padėsite man? – Ji spaudė jo rankas ir priėjo dar arčiau.

Nedas dvejojo. Jis matė ją nekantraujančią, ir tai jį erzino.

– Tai buvo nelaimingas atsitikimas, savigyna, – lėtai tarė Nedas. – Aš negaliu...

– Ne, tai buvo žmogžudystė! – sušuko Dženeta. – Žinoma, dabar jis teigia, kad gynėsi. Tegu ir taip. Bet nejaugi jis neprivalo kaip kiekvienas padorus žmogus stoti prieš teismą ir įrodyti savo nekaltumą?

– Polis pernelyg ilgai uždelsė. Dabar tas mėnuo – įkaltis prieš jį.

– O kas kaltas? Nejaugi manote, kad jis būtų taip ilgai tempęs, jeigu tai iš tikrųjų būtų buvusi savigyna?

– Jis laukė dėl jūsų. Jis jus myli, – lėtai ištarė Nedas, ypač pabrėždamas paskutinį žodį. – Jis nenorėjo, kad jį vadintumėte brolio žudiku.

– Bet aš iš karto žinojau, kad jis žudikas! – sušuko Dženeta. – O dabar apie tai sužinos visas miestas.

Nedas rūsčiai gūžtelėjo pečiais:

– Jūs nenorite man padėti?

– Ne.

– Kodėl? Juk jūs nutraukėte su juo visus ryšius.

– Aš patikėjau jo pasakojimu. Suprantu, kad teismas dabar netikės jo žodžiais. Pernelyg vėlu. Tarp mudviejų viskas baigta, tai tiesa, bet aš jo neišduosiu. – Nedas palaižė lūpas. – Palikite jį ramybėje. Atrodo, bus kam juo pasirūpinti ir be jūsų.

– Niekada, niekada nepaliksiu jo ramybėje, kol jis negaus pelnytos bausmės. – Ji tiesiog uždusо, akys patamsėjo iš pykčio. – Jeigu jūs iš tikrųjų tikite, kad Polis nekaltas ir kad buvo nelaimingas atsitikimas, galite nieko nerizikuodamas imtis šios bylos tyrimo. O gal bijote rasti įrodymų, kad Polis jums pamelavo?

– Ką turite galvoje? – atsargiai paklausė Nedas.

– Norite padėti man sužinoti teisybę? Norite patirti, pamelavo jums Polis ar ne? Juk turi būti kažkokie jo kaltės ar nekaltumo įrodymai! Jeigu jūs iš tikrųjų patikėjote jo žodžiais, kodėl taip bijote man padėti?

Atidžiai į ją pažvelgęs, Nedas paklausė:

– O jeigu aš sutiksiu jums padėti ir mes sužinosime teisybę, jūs sutinkate su juo susitaikyti, kad ir kokia karti ji būtų?

– Pažadu, – nesvarstydama atsakė ji, – jeigu ir jūs pažadėsite tą patį.

– Ir jūs laikysite liežuvį už dantų, kol mes nesužinosime teisybės?

– Pažadu.

– Sutarta, – tarė jis.

Dženeta džiaugsmingai aiktelėjo, triumfo ašaros sužvilgo jos akyse.

– Sėskite, – griežtai tarė Nedas. – Mes turime parengti veiklos planą. Ar dar nesikalbėjote su Poliu po mudviejų susikirtimo?

– Ne.

– Vadinasi, mes nežinome, kokia dabar yra jo nuomonė apie jus. O jeigu Polis pamąstęs nutarė, kad aš vis dėlto teisus? Mudviejų santykiams tai nieko nereiškia – tarp mūsų visks baigta, – bet sužinoti, ką jis mano – būtina, ir kuo greičiau, tuo geriau. – Įprastu judesiu Nedas nagu paglostė ūsiukus. – Teks palaukti, kol jis pats ateis pas jus. Jam neskambinkite – jeigu Polis abejoja, skambutis

gali jį tik suneraminti. Ar jūs labai tikite Polio jausmais, kuriuos jis jums rodo?

– Tiek, kiek moteris gali tikėti vyrais. – Ji sutriko ir nusijuokė. – Galite pamanyti, kad labai aukštai save keliu... bet aš iš tiesų taip manau, misteri Bomontai.

– Tada tikriausiai mums dėl šito nėra ko būkštauti, – linktelėjo Nedas. – Beje, iki rytojaus reiktų šitą išsiaiškinti iki galo. Ar nesate bandžiusi jo pazonduoti?

– Ne, aš vis laukiau...

– Na, dabar tai atpuola. Privalote elgtis be galo atsargiai. Gal dar ką nors prisiminėte?

Dženeta papurtė galvą.

– Tiesiog neišmanau, nuo kurio galo viską pradėti. Štai kodėl man taip buvo reikalinga jūsų pagalba.

– O ar nedingtelėjo pasinaudoti privačiu detektyvu?

– Ir apie tai pagalvojau. Bet bijau užpulti ant tokio, kuris mane parduotų. Nepažįstu nė vieno, kuriuo galėčiau pasitikėti.

– Aš vieną pažįstu, ir jo mums gali prireikti. – Nedas perbraukė ranka plaukus. – O dabar štai ko man reikia. Žūt būt turite sužinoti du dalykus. Pirmas, ar nedingo nė viena brolio skrybėlė? Polis teigia, kad Teiloras buvęs be kepurės. Kai aš jį užtikau, skrybėlės neradau. Tai va, sužinokite, kelias skrybėles turėjo jūsų brolis ir ar visos jos yra, – Nedas kreivai šyptelėjo. – Neskaitant tos, kurią išsinuomojau.

Dženeta į paskutinį sakinį net neatkreipė dėmsio. Palingavusi galva, nusivylusi skėstelėjo rankomis.

– Tai nebeįdomu, – tarė. – Mes išdalijome visus jo daiktus, tik pats Teiloras težinojo, ką turi.

– Ką gi, – Nedas gūžtelėjo pečiais. – Nelabai ir tikėjau, kad su skrybėlėmis kas nors išdegs. Tada antra. Ar nedingo jūsų brolio – o gal tėvo – lazda? Mane ypač domina viena: masyvi, sunki, gumbuota, rudos spalvos.

– Tėvas kaip tik tokią turi, – guviai atsakė Dženeta. – Regis, ji namuose.

– Patikrinkite. Na, ir gana iš jūsų šiai dienai; beje, jei būtų kaip, galite dar pasiaiškinti, kaip dabar Polis į jus žiūri.

– O kuo čia dėta lazda? – atsistodama paklausė ji.

– Polis teigia, kad jūsų brolis užpuolęs jį su lazda, ir jis, stengdamasis ją atimti, nejučia užvožė Teilorui per galvą. O paskui Polis lazdą parsinešęs ir sudeginęs.

– Aš esu įsitikinusi, kad visos tėvo lazdos savo vietose. – Jos veidas išblyško. Akys suapvalėjo.

– O ar Teiloras lazdą turėjo?

– Tik juodą, sidabriniu bumbulu. – Dženeta palietė jo ranką. – Bet jeigu visos lazdos savo vietose, vadinasi...

– Tai kažką reiškia, – tarė Nedas, suspausdamas jos ranką. – Tik nekrėskite šunybių, – draugiškai pridūrė.

– Pažadu! – sušuko ji. – Kad jūs žinotumėte, kaip man buvo reikalinga jūsų pagalba ir kokia aš dabar laiminga. Aš įrodysiu, kad galite manimi pasitikėti.

– Tikiuosi, kad galėsiu, – tarė Nedas ir paleido jos ranką.

III

Dženetai išėjus, Nedas Bomontas niekur nerado sau vietos. Jis buvo išblyškęs, bet akys spindėjo. Kai pagaliau pažvelgė į laikrodį, jau buvo be dvidešimties minučių dešimta. Nedas užsivilko paltą ir patraukė į "Mažestiką". Sužinojo, kad Hario Sloso numeryje nėra, išėjo į gatvę ir susistabdė taksi. "Vest Roudas", – pasakė vairuotojui, įlipęs į mašiną.

"Vest Roudo" taverna buvo šaliplentėj, trys mylios už miesto. Medžių apsuptas baltas kvadratinis pastatas naktį atrodė pilkas. Pirmojo aukšto langai ryškiai švietė. Prie durų stovėjo penki ar šeši automobiliai. Kelios mašinos buvo pakištos po ilga neapšviesta stogine.

Atsainiai linktelėjęs durininkui, Nedas įėjo į didelę salę. Trijų žmonių orkestrėlis grojo ekstravagantišką muziką. Šoko kelios poros. Prasispraudęs pro staliukus ir aplenkęs šokių aikštelę, atsistojo prie baro kampo. Raudonnosis barmenas nuobodžiavo vienas.

– Sveikas, Nedai! – sušuko barmenas. – Senokai jūsų nematėme.

– Sveikas, Džimi. Stengiuos pasitaisyti. Paruošk man menhetemą.

Barmenas ėmė maišyti kokteilį. Muzika nutilo. Stojusią tylą perrėžė spygus moters balsas:

– Aš nenoriu būti čia su tuo išsigimėliu Bomontu!

Nedas atsigręžė ir atsirėmė alkūne į barą. Barmenas sustingo su taure rankoje.

Šokių aikštelės vidury atovėjo Li Vilšir ir rūsčiai žvelgė į Nedą. Už parankės ji laikė diktą jaunikį, vilkintį mėlyną kostiumą, pernelyg ankštą jo kaulams. Vaikinas kvailai užsikosėjo.

– Jeigu neišgrūsi antai tą išvisą, aš išeinu! – garsiai pakartojo Li.

Salėje viešpatavo įtempta tyla.

Jaunėlis baisiai išraudo. Bandė nutaisyti rūsčią miną, bet tapo juokingas.

– Jeigu dedi į kelnes, – šaukė Li, – aš pati jam vošiu!

Nedas nusišypsojo.

– Kaip laikaisi, Li? Ar buvai susitikusi su Berniu, kai jį išleido iš cypės?

Li nusikeikė ir žengė prie jo.

Jaunėlis ištiesė ranką ir ją sulaikė.

– Tuoj aš susidorosiu su tuo išsigimėliu.

Jis pasitaisė apykaklę, atsilapojo švarką ir žengė prie baro.

– Kas jums leido šitaip kalbėti su padoria mergina? – aprėkė Nedą.

Neatitraukdamas surūstėjusio žvilgsnio nuo vaikino, Nedas ištiesė dešinę ranką ir padėjo ją ant baro delnu į viršų.

– Duok man, Džimi, ką nors, kad galėčiau jam vožtelėti, – paprašė. – Šiandien neturiu jokio noro eiti kumštynių.

Barmeno ranka dingo po stalu, bemat ištraukė nedidelį blakštą ir įdėjo į ištiestą Nedo delną. Nepakeldamas rankos nuo baro, Nedas tarė:

– Padori mergina! Ir kaip tik jos nevadina! Vaikinas, su kuriuo ją mačiau glėbesčiuojantis aną vakarą, ją vadino paskutine kvaiša!

Jauniklis įsitempė, jo akys bėgiojo į visas puses.

– Gerai, – burbtelėjo, – aš tave prisiminsiu. Mudu dar susitiksime ten, kur niekas netrukdys. – Jis atsigręžė į Li. – Eime, spjaukim į šią landynę.

– Spjauk, jeigu taip nori, – pagiežingai atšovė Li. – Tik jau nemanyk, kad aš trankysiuos su tokiu puskvailiu kaip tu. Tiesiog vemti norisi, tave matant.

Prie jų priėjo mažas storas žmogelis.

– Maukite iš čia abudu, – garktelėjo jis, parodydamas pilną burną auksinių dantų. – Ir spėriau!

– Korki, – linksmai sušuko Nedas, – šita... padori mergina yra maniškė.

– Jeigu taip... – Korkis įsispytrėjo į jauniklį. – Mauk iš čia, bičiuli!

Jauniklis išėjo.

Li Vilšir nuėjo prie savo stalelio. Ji sėdėjo, parėmusi delnais skruostus, neatitraukdama akių nuo staltiesės. Nedas atsisėdo priešais ir pašaukė padavėją.

– Pas Džimį liko mano menhetenas. Be to, aš noriu valgyti. Li, ar vakarieniausi?

– Ne, – atsakė ji, nepakeldama akių. – Aš noriu putojančio gėrimo.

– Puiku, – tarė Nedas, – o aš noriu bifšteksо su daržovėmis, jeigu tik Tonis turi šviežių daržovių – ne iš skardinių. Ir dar žalių salotų, pomidorų su rokforo padažu ir kavos.

– Visi vyrai – niekšai, – nuėjus padavėjui, apmaudžiai tarė Li. – Visi iki vieno. Toks diktas išstypėlis – ir bailys. – Ji be garso verkė.

– O gal tu nemoki pasirinkti? – spėjo Nedas.

– Jau verčiau tylėtum, – piktai tarė ji. – Ypač iškrėtęs man šį fokusą.

– Neiškrėčiau tau jokio fokuso, – užprotestavo Nedas. – Jeigu Berniui teko parduoti tavo papuošaliukus ir su manimi atsiskaityti, tai kuo aš čia dėtas?

Vėl užgrojo orkestras.

– Vyrai niekad nekalti. – Li nusišluostė akis. – Einam šokti.

– Ką gi, – be didelio noro sutiko Nedas.

Kai jie vėl grįžo į savo vietas, ant stalelio jau stovėjo šampanas ir kokteilis.

– Ką beveikia Bernis? – paklausė Nedas, siurbtelėjęs iš taurės.

– Net neįsivaizduoju. Po kalėjimo jo dar nemačiau ir matyti nenoriu. Atsirado mat herojus! Ak, ir sekasi man su vyrais visus šiuos metus! Jis, paskui tas Teiloras, ir dar vienas išdvisa.

– Teiloras Henris? – paklausė Nedas.

– Taip, bet aš beveik ir nebuvau su juo, – skubiai paaiškino, – juk tada gyvenau su Berniu.

Nedas susimąstęs baigė gerti kokteilį.

– Tai tu viena iš tų merguželių, kurios bėgiodavo pas jį į Čartero gatvę?

– Taip, – ji baukščiai žvilgtelėjo į jį.

– Už tai reikia išgerti, – tarė Nedas.

Jis pašaukė padavėją, ir Li nurimusi ėmė pudruoti nosį.

IV

Nedą Bomontą pažadino durų skambutis. Dar ne visai atsibudęs, išlipo iš lovos, atsikosėjęs užsivilko chalatą, įsispyrė į šlepetes ir nuėjo atidaryti. Žadintuvas rodė dešimtos pradžią.

Atsiprašinėdama įėjo Dženeta Henri.

– Žinau, dar beprotiškai anksti, bet paprasčiausiai nebegalėjau ilgiau laukti nė minutės. Vakar vakare niekaip jums neprisiskambinau, o paskui per naktį dėl to neužmigau. Visos tėtės lazdos buvo vietoje. Dabar regite – Polis pamelavo.

– O tarp jų yra masyvi, gumbuota, rudos spalvos?

– Yra. Tai toji, kurią majoras Sobridžas atvežė tėtei dovanų iš Škotijos. Tėtė niekada jos nesinešioja. Ji namuose. – Dženeta pergalingai nusišypsojo.

Nedas sumirkčiojo mieguistomis akimis ir perbraukė delnu susitaršiusius plaukus.

– Vadinasi, pamelavo, – sutiko jis.

– O be to, – linksmai tęsė Dženeta, – jis laukė manęs vakar sugrįžtančios namo.

– Ar Polis?

– Taip. Jis man pasipiršo.

Miegus lyg vėjas išblaškė.

– Ar jis papasakojo apie mudviejų susikirtimą?

– Nė žodžio.

– Ką gi jūs atsakėte?

– Aš atsakiau, kad praėjo dar pernelyg mažai laiko po Teiloro mirties ir kad man kol kas net nepadoru galvoti apie sužadėtuves, bet tiesiai neatsakiau. Man atrodo, jis pamanė, kad aš lyg ir nieko prieš.

Nedas smalsiai pažiūrėjo į ją.

Nuo to žvilgsnio Dženeta sugniužo. Jos veidas nebebuvo linksmai guvus. Baikščiai palietusi Nedo ranką, tarė prasikaltusiu balsu:

– Prašau nemanyti, kad esu tokia jau beširdė, bet aš... Aš taip noriu padaryti tai, ką mudu sumanėme, iki galo, todėl visa kita man jau neturi jokios reikšmės.

Nedas palaižė lūpas ir švelniai tarė:

– Tai bent pasisektų Poliui, jeigu jūs mylėtumėte jį taip stipriai, kaip dabar nekenčiate. – Jo balsas skambėjo liūdnai.

Dženeta piktai treptelėjo koja.

– Nedrįskite! Niekada daugiau nedrįskite taip kalbėti!

Nedas susiraukė ir sudirgęs sučiaupė lūpas.

– Prašau jūsų, nes aš negaliu šito klausytis, – atgailaudama tarė ji.

– Atleiskite, – tarė Nedas. – Ar jau pusryčiavote?

– Ne, aš skubėjau pas jus su naujienomis.

– Puiku. Tada mudu papusryčiausime drauge. Ko pageidautumėte? – paklausė jis, eidamas prie telefono.

Užsakęs pusryčius, Nedas nuėjo į vonią,išsivalė dantis, nusiprausė ir susišukavo plaukus. Kai grįžo į svetainę, Dženeta jau buvo nusiėmusi skrybėlaitę ir nusivilkusi paltą. Ji stovėjo prie židinio ir rūkė cigaretę. Dženeta ketino jam kažką pasakyti, bet suskambo telefonas. Nedas pakėlė ragelį.

– Alio... Taip, Hari, aš buvau pas tave užbėgęs vakar vakare, bet neradau. Norėjau pasakyti apie... na, žinai, apie tą žmogų, kuris kalbėjosi su Poliu po medžiais. Ar jis buvo su skrybėle?.. Buvo?.. O lazda?.. Tiek to... Ne, Hari, iš Polio aš nieko nepešiau. Jau verčiau pats paparašyk. Taip. Iki...

Kai jis padėjo ragelį, Dženeta klausiamai pakėlė antakius.

– Vaikinas, kuris tik ką skambino, teigia, kad jis su draugeliu matęs Polį tą vakarą besikalbantį su jūsų broliu. Jis sako, kad jūsų brolis buvęs su skrybėle, bet be lazdos. Apskritai buvo tamsu, o jie važiavo mašina. Nemanau, kad viską gerai matė.

– Kodėl jus taip domina Teiloro skrybėlė? Ar ji kažkuo svarbi?

– Nežinau, – Nedas gūžtelėo pečiais, – juk aš nesu profesionalus seklys, bet man atrodo, kad vienaip ar kitaip tai gali būti labai reikšminga.

– Ar jums pavyko ką nors sužinoti?

– Ne, vakar daugiausia laiko sugaišau kalbindamas vieną merginą, kuri sukosi su Teiloru, bet nieko doro nepešiau.

– Ar aš ją pažįstu?

Jis papurtė galvą ir, atidžiai pažvelgęs į ją, tarė:

– Tai ne Opala, nemanykite.

– O ar jums neatrodo, kad mes galėtume kai ką iš jos sužinoti?

– Ne. Opala mano, kad jos tėvas nužudė Teilorą dėl jos. Tokią išvadą ji padarė ne todėl, kad žinotų kokius nors faktus. Ją paveikė jūsų laiškai, straipsneliai "Observer" ir panašūs niekai.

Dženeta linktelėjo, bet Nedas suprato, kad jo žodžiai merginos neįtikino.

Atnešė pusryčius. Jie sėdėjo prie stalo, kai vėl suskambo telefonas. Nedas atsistojo ir paėmė ragelį.

– Alio... Taip, ma... Ką! – keletą sekundžių jis klausėsi, raukėsi, o paskui tarė: – Nieko nepadarysi, teks juos įleisti. Manau, tai nepakenks. Ne, aš nežinau, kur jis... Tikriausiai nepasimatysiu. Nesijaudinkite, ma, viskas bus gerai. Žinoma... Iki pasimatymo.

Nedas šypsodamasis grįžo prie stalo.

– Farui atėjo į galvą tokia pat mintis, kaip ir jums, – sėsdamas tarė jis. – Skambino Polio motina. Pas juos atėjo prokuratūros tardytojas, norėdamas apklausti Opalą. – Jo akys sublizgo. – Nieko įdomaus jie iš jos neišpeš, bet tai reiškia, kad ratas apie Polį veržiasi.

– Kodėl ji paskambino jums? – paklausė Dženeta.

– Polio nėra namie, ir motina niekur jo neranda.

– Nejaugi ji nežino apie nutrūkusius jūsų santykius?

– Matyt, ne. – Nedas padėjo šakutę. – Klausykite, ar tvirtai nusprendėte viską tęsti iki galo?

– Šito noriu labiausiai už viską pasaulyje, – atsakė ji.

– O žinote, kai paklausiau Polį, ar taip jau labai jis nori jus vesti, Polis man atsakė lygiai tokiais pat žodžiais, – su karčia šypsena tarė Nedas.

Dženeta krūptelėjo, jos veidas pasidarė rūstus, svetimas.

– Aš juk absoliučiai jūsų nepažįstu,– tęsė Nedas. – Kodėl turėčiau jumis tikėti? Aš regėjau sapną, kuris man nepatiko.

Ji pajuokiamai šyptelėjo.

– Nejaugi tikite sapnais?

– Niekuo aš netikiu, – rimtai atsakė Nedas. – Bet esu žaidėjas, ir tokie dalykai visuomet mane veikia.

– Tai ką jau taip sapnavote, kad po to liovėtės manimi tikėjęs? – nutaisiusi rimtą miną, paklausė Dženeta. – Juk aš irgi jus sapnavau. Papasakokite savo sapną, tada aš papasakosiu savąjį.

– Sapnavau gaudąs žuvį, – tarė Nedas, – ir staiga ant kabliuko užkibo vaivorykštinis upėtakis, nepaprastai didelis, ir jūs pasakėte norinti pažiūrėti, koks jis, o paėmusi įmetėte atgal į vandenį, aš net nespėjau sutrukdyti.

– Ir ką gi jūs tada darėte? – smalsaudama paklausė ji.

– Pabudau. Štai ir viskas.

– Netiesa, – tarė jis. – Aš nebūčiau paleidusi. O dabar papasakosiu savo sapną. Sapnavau... – staiga ji išplėtė akis. O kada jūs sapnavote? Tą naktį, kai pas mus pietavote?

– Ne, praėjusią.

– Kaip gaila! Būtų kur kas reikšmingiau, jeigu būtume sapnavę ir tą pačią naktį ir net vieną ir tą pačią valandą, vieną ir tą pačią

minutę. Aš sapnavu tą naktį, kai jūs buvote pas mus. Mudu – tai jau buvo sapne – pasiklydome gūdžiame miške. Klaidžiojome po tą mišką, pavargę ir alkani, kol pagaliau užtikome mažytę pirkelę. Pabeldėme į duris, bet niekas neatsiliepė. Pabandėme atidaryti. Jos buvo užrakintos. Tada pažvelgėme pro langelį. Viduje stovėjo didelis stalas, o ant jo buvo daugybė gardžių valgių, bet mes negalėjom tenai įlįsti, nes langus raižė metalinės grotos. Grįžome prie durų ir ilgai ilgai beldėme. Namelyje po senovei viešpatavo tyla. Ir tada mums dingtelėjo – žmonės dažnai slepia raktą po kilimėliu prie durų. Žiūrim, tikrai – po kilimėliu guli raktas. Bet kai atrakinome duris, išvydome, jog namelis pilnas gyvačių – pro langą jų nepastebėjome, – ir jos visos šnypštė, kėlė galvas ir šliaužė prie mūsų. Išsigandę užtrenkėme duris ir klausėmės, kaip jos šnypščia ir galvomis daužo slenkstį. Ir tada jūs tarėte: "Atidarykime duris, o patys pasislėpkime, – gyvatės išliauš ir tada mudu įeisime vidun". Taip ir padarėme. Jūs padėjote man užsikarti ant stogo – jis pasirodė esąs labai žemas, – o tada pats užsiropštėte ir persisvėręs atidarėte duris. Mes gulėjome ant stogo, bijodami ir alsuoti, ir žiūrėjome, kaip tūkstančiai gyačių šliaužia į mišką. Galiausiai išsiraičius paskutinėms, mes nušokome nuo stogo, įbėgome vidun, uždarėme duris ir valgėme, valgėme, valgėme, ir tada aš staiga atsibudau, – sėdžiu sau lovoje, juokiuosi ir ploju delnais.

– Man atrodo, kad jūs visa tai sugalvojote, – kiek patylėjęs, tarė Nedas.

– Kodėl taip manote?

– Todėl, kad jūsų sapnas prasidėjo kaip košmaras, o baigėsi gerai, ir apskritai visi sapnai apie valgius paprastai baigiasi anksčiau negu spėji ką nors įsikišti į burną.

Dženeta nusikvatojo.

– Ne, aš ne viską sugalvojau, bet jūs nepatikėjote, ir dabar jau nesakysiu, kur tiesa, o kur išmonė.

– Tiek to. – Nedas vėl paėmė šakutę, bet nebevalgė. – Įdomu, ar jūsų tėvas nieko nežino? Jeigu jam papasakotumėte tai, ką mes žinome, gal dar ką nors iš jo išpeštume? – Nedas šito paklausė nutaisęs tokią miną, tarsi visa tai jam tik dabar būtų atėję į galvą.

– Žinoma, galėtume pabandyti, – užsidegusi atsakė ji.

Nedas susimąstęs prisimerkė.

– Vieno bijau – kad tik jis nepratrūktų ir pirma laiko nesugadintų mums visos muzikos. Juk jis karštakošis, ar ne?

– Taip, – nenoriai pripažino ji, – bet mes... – jos veidas staiga nušvito, – aš esu visiškai įsitikinusi, kad jeigu mes pasa-

kysime, kodėl būtinai reikia palaukti, tai jis... Gal nieko nelaukę ir drožiam pas jį?

– Dar ne, – jis papurtė galvą.

Dženeta papūtė lūpas.

– Galbūt rytoj, – tarė Nedas.

– Rytoj?

– Aš nepažadu, – įspėjo Nedas, – bet manau, kad rytdienai būsime jau pasiruošę ir galėsime su juo kalbėtis.

Dženeta ištiesė per stalą ranką ir palietė Nedo pirštus.

– Ir jūs pažadate, kad kai tik išmuš ta valanda, duosite man ženklą – nesvarbu, ar tai būtų diena, ar naktis?

– Ką gi, pažadu, – abejingai atsakė jis. – Bet juk jums nėra jokios būtinybės dalyvauti tame pokalbyje.

Ji išraudo, tačiau akių nenuleido.

– Aš žinau, jūs mane laikote nevidone. Gal ir neklystate.

– Tikėkime, kad toji tiesa, kurią mes sužinosime, – burbtelėjo Nedas, žiūrėdamas į savo lėkštę, – jums bus maloni.

Devintas skyrius

ŠUNGALVIAI

I

Dženetai išėjus, Nedas Bomontas pakėlė telefono ragelį ir pasakė Džeko Ramseno numerį.

– Klausyk, Džekai, ar negalėtum pas mane užsukti? – paklausė, kai šis atsiliepė. – Gerai... laukiu.

Kol Džekas atvyko, Nedas spėjo persirengti. Jie susėdo pliušo krėsluose vienas priešais kitą ir, laikydami rankose po viskio su sodos vandeniu taurę, užsirūkė. Nedas – cigarą, Džekas – cigaretę.

– Ar girdėjai, kad susikirtau su Poliu? – paklausė Nedas.

– Taip, – atsainiai burbtelėjo Džekas.

– Tai ką apie tai manai?

– Ogi nieko. Prisimenu, ne taip seniai jūs irgi buvote susipešę, o paskui paaiškėjo – tai buvo tik spąstai O'Roriui.

Nedas nusišypsojo tarsi ir būtų laukęs tokio atsakymo.

– Nejaugi visi mano, kad tai tik naujas mano triukas?

– Dauguma, – lakoniškai atsakė dabita pašnekovas.

Nedas giliai įtraukė dūmą ir lėtai, vis patylėdamas, paklausė:

– O jeigu prisipažinsiu, kad šį sykį mūsų santykiai nutrūko visiems laikams ir čia ne kokie nors pakvailiojimai?

Džekas nieko neatsakė. Jo veidas buvo bereikšmis.

– Deja, tai tiesa, – tarė Nedas ir gurkštelėjo iš taurės. Kiek esu tau skolingas?

– Keturiasdešimt už paskutinį darbelį su Medvigo mergina. Už ankstyvesnį darbą esame atsiskaitę.

Iš užpakalinės kelnių kišenės Nedas ištraukė storą pinigų pakelį, atskaičiavo keturias dešimtdolerines asignacijas ir padavė Džekui.

– Ačiū, – linktelėjo šis.

– Taigi mes atsiskaitę, – tarė Nedas. Jis giliai įtraukė dūmą ir, pūsdamas juos pro dantis, kalbėjo toliau: – Turiu tau dar vieną darbelį. Noriu, kad Polį suimtų už Teiloro Henrio nužu-

dymą. Jis man prisipažino, bet reikalingi papildomi įrodymai. Ar linkęs padirbėti su manimi?

– Ne.

– Kodėl?

Jaunuolis atsistojo ir padėjo ant stalo tuščią taurę.

– Žinote, mes su Fredu įkūrėme šiokią tokią seklių agentūrą. Viskas klostosi neblogai. Dar po metų, ir pradėsime padoriai uždirbti. Jūs man patinkate, Bomontai, bet ne tiek, kad dėl jūsų susipykčiau su žmogumi, kuris savo rankose laiko visą miestą.

– Polis – baigtas žmogus, – ramiai atsakė Nedas. – Visa jo šutvė jau rengiasi Polį laidoti. Tuo pačiu metu Faras ir Reinis...

– Tai tegul jie patys tuo ir rūpinasi, – Džekas neleido jam baigti sakinio. – Aš nelinkęs kištis į tą purviną istoriją, ir apskritai, aš tik tada patikėsiu, kad jie gali palaidoti Polį, kai išvysiu jį grabe. Truputį papešioti jį gali, o ką nors daugiau padaryti – per skystos blauzos. Bet ką aš čia, juk jūs geriau Polį pažįstate. Jo mažasis pirštelis gali daugiau negu visa ta gauja.

– Taip, jis drąsus, o ta drąsa kaip tik gali jį pražudyti. Ką gi, ne – tai ne.

– Ne, – pakartojo Džekas ir paėmė skrybėlę. – Ką nors kitą – prašom, o šito – ne. – Ir jis mostelėjo ranka, tarsi užbraukdamas brūkšnį.

Nedas irgi pakilo iš krėslo.

– Aš taip ir maniau, kad atsisakysi, – tarė jis be menkiausios nuoskaudos. Piršto galu paglostė ūselius susimąstęs pažvelgė į Džeką. – Tiesa, ar nepasakytum, kur galėčiau rasti Šedą O'Rorį?

Džekas papurtė galvą.

– Nuo to laiko, kai policija trečią kartą užpuolė jo landynę ir ten per susirėmimą pritvojo du faraonus, Šedas slapstosi ir vargu ar policija turi įkalčių asmeniškai prieš jį. – Jis išėmė iš burnos cigaretę. – Ar pažįstate Viskį Vasosą?

– Taip.

– Gal jis ką nors žino. Jeigu Viskį gerai pažįstate, paklauskite. Vakarais paprastai jis šlaistosi po Timo Vakro smuklę.

– Ačiū, Džekai. Išbandysiu laimę.

– Nėra už ką,– atsakė Džekas. Jis kažko dvejojo. – Man velniškai apmaudu, kad jūs susikibote su Poliu. Jau geriau jūs...

– nebaigęs sakyti, pasuko prie durų. – Apskritai, pats žinote, ką daryti, – tarė neatsigręždamas ir išėjo.

II

Nedas Bomontas užsuko į apygardos prokuratūrą. Šį kartą jį tuoj pat nuvedė pas Farą.

Faras net nemanė atsistoti ar paduoti Nedui ranką.

– Sveiki, Bomontai. Sėskite, – tarė mandagiu, bet lediniu balsu. Įžūli prokuroro fizionomija pasidarė truputį švelnesnė, bet akys žvelgė priešiškai ir atkakliai.

Nedas patogiai atsisėdo, užmetė koją nat kojos ir ėmė kalbėti:

– Užbėgau, norėdamas jums papasakoti, kas įvyko tarp manęs ir Polio vakar, kai išėjau iš jūsų.

– Na? – šaltai pasidomėjo Faras.

– Aš jam pasakiau, kad traška jūsų kelių sausgyslės, – tarė Nedas žaviai, kaip tik jis mokėjo, šypsodamasis: jo išvaizda buvo tokia, tarsi pasakotų šmaikštų anekdotą. – Aš jam papasakojau, kaip jūs didžiu pučiatės, stengdamasis jam "prisiūti" Teiloro Henrio nužudymą. Aš pasakiau, kad vienintelis kelias jam išsaugoti savo kailį – surasti tikrąjį žudiką. Ir žinote, ką jis man atsakė? Kad jis ir esąs tas žudikas, tik Polis tai pavadino nelaimingu atsitikimu, arba savigyna ar dar kažkuo.

Faras baisiausiai išblyško, sučiaupė lūpas, bet tylėjo.

– Ar jums nelabai nuobodu klausytis? – kilstelėjęs antakius, paklausė Nedas.

– Tęskite, – dar šalčiau atsakė Faras.

Nedas atsišliejo į kėdės atkaltę ir šyptelėjo.

– Manote, suku jums smegenis? Bijote pakliūti į spąstus? – Jis palingavo galva. – Ak, Farai, zuikio širdele!

– Aš pasirengęs išklausyti informaciją, kurią geidžiate man suteikti, – tarė Faras, – bet dabar esu labai užimtas ir paprašyčiau jūsų...

– Tiek to, – nusijuokitė Nedas, – aš tik maniau, kad jūs panorėsite apiforminti šį mano pasakojimą kaip liudininko parodymą.

– Prašom, – Faras paspaudė perlamutrinį mygtuką.

Į kambarį įėjo žilaplaukė moteris žalia suknele.

– Misteris Bomontas nori padiktuoti parodymus, – tarė Faras.

– Klausau, sere, – atsakė moteris ir atsisėdo prie prokuroro stalo kampo. Laikydama virš bloknoto sidabrinį pieštuką, ji abejingai žvelgė į Nedą.

– Vakar savo kabinete, – pradėjo Nedas, – Polis Medvigas man papasakojo, kad tą vakarą, kai buvo nužudytas Teiloras Henris, jis pietavęs pas senatorių Henrį, kad ten jis susiginčijęs su Teiloru Henriu, o kai jis išėjęs, Teiloras Henris pasivijęs jį gatvėje ir užsimojęs sunkia grublėta rusvos spalvos lazda: stengdamasis išplėšti tą lazdą, Medvigas netyčia trenkęs Teilorui Henriui per galvą ir jį pargriovęs; tą lazdą jis parsinešęs. o paskui sudeginęs. Jis sakė, kad vienintelė priežastis, vertusi jį apie tai tylėti, – noras nuslėpti šį atsitikimą nuo Dženetos Henri. Štai ir viskas.

– Tuoj pat perspausdinkite, – įsakė Faras stenografistei. Moteris išėjo.

– O aš maniau, kad mano pasakojimas jus sujaudins. – Nedas atsiduso. Įsivaizdavau, kad jūs iš entuziazmo imsite rautis plaukus.

Apygardos prokuroras, netardamas nė žodžio, atidžiai žiūrėjo į jį.

– Aš maniau, kad jūs bent areštuosite Polį, – nė kiek nesuglumęs, tarė Nedas, – ir pareikšite jam... – Jis sumojavo rankomis ieškodamas žodžių, – mano kaltinamuosius paliudijumus. "Kaltinamieji paliudijimai" – neblogai skamba, a?

– Leiskite man pačiam spręsti, kaip tirti bylą, – kukliai atsakė apygardos prokuroras.

Nedas garsiai nusikvatojo ir staiga nutilęs nebeprasižiojo, kol grįžo stenografistė su perspausdintais parodymais.

– Ar prisiekti uždėjus ranką 'ant biblijos? – paklausė Nedas.

– Nereikia, pakaks, jei pasirašysite.

Nedas pasirašė.

– O tai visai ne taip jau įdomu, kaip maniau, – liūdnai pasiskundė.

Faras atkišo kvadratinį smakrą.

– Kurgi ne, žinoma, – tarė jis niūrus, bet patenkintas.

– Ak tu, Farai, zuikio širdele, – pakartojo Nedas. – Saugokis automobilių, neik per gatvę, degant raudonai šviesai. – Jis ceremoningai nusilenkė. – Iki naujų susitikimų.

Eidamas iš prokuratūros, Nedas piktai raukėsi.

III

Tą patį vakarą Nedas Bomontas paskambino prie vienų tamsaus triaukščio namo Smito gatvėje durų. Mažutis žmogelis, mažyte galva, bet nepaprastai plačių pečių, pažvelgė pro plyšį, tarė "užeik" – ir atidarė duris.

Koridorius buvo blankiai apšviestas. Nedas praėjo pro dvejas uždarytas duris, o trečiąsias pravėrė ir vidiniais laiptais nulipo į rūsį, kur buvo įrengtas bufetas ir tyliai grojo radijas.

Šalia bufeto bolavo matinio stiklo durys su užrašu "Tualetas". Durys atsilapojo. Išėjo niūrus dilba. Visa savo išvaizda – nuolaidūs pečiai, ilgos tvirtos rankos, kreivos kojos ir plokščias veidas – jis priminė gorilą. Tai buvo Džefas Gardneris.

Išvydusios Nedą, mažos paraudusios Džefo akutės sužibo.

– Tegu tave trenkia perkūnas, jeigu tai ne Bomontas, kurio slapyvardis – "Trenk–man–dar–kartą"! – subaubė jis ir išsišiepė, parodydamas visus trisdešimt du dantis.

– Apsirikai, Džefai, – atsakė Nedas, jausdamas į save įsmeigtus visų žvilgsnius.

Džefas krypuodamas priėjo prie Nedo, apkabino kaire ranka, dešine nutvėrė jo ranką ir linksmai pranešė sėdintiems prie staliukų:

– Tai pats nuostabiausias vaikinas, į kurį kruvinai atmušiau savo kumščius, o juk aš išmanau savo darbą! – Džefas nutempė Nedą prie bufeto. – Mes tik sušlapinsime gerkles, o paskui aš jums parodysiu kaip tai daroma. Tai bent bus cirkas, mano berniuk – išsiviepęs kreipėsi į Nedą.

– Škotiško, – flegmatiškai atsakė Nedas, iš padilbų žvelgdamas į gorilą.

Džefas linksmai sužvingo ir vėl atsigręžė į prie staliuko sėdinčius lankytojus:

– Štai, matote, aš juk sakiau, kad jis šitą mėgsta! Man kvietinės, – linktelėjo barmenui.

Kai jiems pastatė stiklines, Džefas atleido kairiąją Nedo ranką, bet vis tebelaikė už sprando. Jiedu išgėrė. Tada Džefas vėl nutvėrė Nedą už riešo.

– Čia viršuje yra puikus kambarys, – tarškė jis, – toks mažytis, kad tu neturėsi nė kur pargriūti. Lėksi nuo sienos prie sienos,ir man nereikės tuščiai gaišti, laukiant, kol atsikelsi nuo grindų.

– Išgerkime, aš vaišinu, – tarė Nedas.

– Protingas pasiūlymas, – sutiko Džefas.

Jie vėl išgėrė.

Kai Nedas užmokėjo, Džefas nutempė jį prie laiptų.

– Atleiskite mums, džentelmenai! – šūktelėjo žiūrovams. – Mes neilgam. Tik parepetuosime savo numerį ir vėl sugrįšime. – Jis meiliai paplojo Nedui per petį. – Ir aš, ir mano bičiulis.

Jie palipo į antrą aukštą ir įėjo į nedidelį kambarį, kuriame vargiai tilpo du staliukai, šešios kėdės ir sofutė. Ant vieno stalelio stovėjo tuščios stiklinės ir lėkštės su sumuštinių likučiais.

Džefas trumparegiškai apsižvalgė.

– Velniai rautų, kur ji dingo? – jis atleido Nedą. – Ar čia jokios šliundros nematei?

– Ne.

Džefas palingavo galva ir reikšmingai tarė:

– Išėjo. – Svyruodamas atsisuko į duris ir murzinu pirštu paspaudė skambučio mygtuką. – Sėsk, – pasiūlė Nedui, paikai nusilenkęs ir mostelėjęs ranka.

Nedas atsisėdo prie švaresnio stalelio.

– Rinkis bet kurią kėdę, – toliau kalbėjo Džefas, vėl mostelėjęs ranka. – Jei anoji nepatinka, sėsk ant šitos. Noriu, kad būtum mano svečias, o jei tu šito nenori, tai tegu tave velniai rauna!

– Ši puiki kėdė, – tarė Nedas.

– Tai niekam tikusi kėdė! – ginčijosi Džefas. – Visoje šitoje skylėje nėra nė vienos geros kėdės. Štai žiūrėk. – Jis pakėlė vieną ir išlaužė priekinę koją. – Ir ją vadini puikia kėde? – jis pastūmė stalą ir nusviedė kėdės koją ant sofutės. – Bet manęs neapmausi. Žinau, ko čia atsibeldei. Manai, aš girtas, ar ne?

– Ne, tu negirtas, – nusišypsojo Nedas.

– Visą laiką meluoji. Aš girtesnis už tave. Aš pats girčiausias visoje šitoje skylėje. Aš girtesnis už šimtą kipšų ir nedrįsk man sakyti, kad aš negirtas... – Jis pasukiojo prieš Nedo nosį storą nešvarų pirštą.

– Ką gersite, džentelmenai? – paklausė tarpdury pasirodęs padavėjas.

Džefas atsigręžė į jį

– Kur buvai? Snaudei? Aš tau skambinau jau prieš valandą.

Padavėjas prasižiojo, bet Džefas neleido pasakyti nė žodžio.

– Aš atsivedu čia savo geriausią draugą, noriu su juo išgerti, ir ką gi, velniai rautų! Visą valandą mes sėdime ir laukiame kažkokio suknisto padavėjo. Štai matai, jis jau niršta ant manęs.

– Ko pageidaujate? – abejingai paklausė padavėjas.

– Aš pageidaučiau žinoti, kur dingo mergšė, kurią atsivedžiau?

– Ar toji? Ji išėjo.

– Kur išėjo?

– Nežinau.

– Tai sužinok, ir kuo greičiau, – susiraukė Džefas. – Šioje velnių landynėje niekas nieko nežino...– Jo rausvose akyse užsižiebė gudrios ugnelės. – Palauk aš tau pašnibždėsiu, kur jos ieškoti. Nubėk į moterų tualetą.

– Ten jos nėra, – tarė padavėjas. – Ji išėjo.

– Tai bent išvisa! – Džefas atsigręžęs pažvelgė į Nedą. – Ką mums veikti? Aš atsivedžiau tave čionai, norėdamas su ja supažindinti, nes žinau, kad tu jai patiktum ir ji tau taip pat. O ji! Pasirodo, mano draugai tai merguželei nepakankamai geri! Išėjo!

Nedas tylėdamas prisidegė cigaretę.

– Tiek to, atitempk mums ko nors išgerti, – tarė Džefas, pasikasydamas užantį. – Man – kvietinės.

– Man – škotiško, – tarė Nedas.

Padavėjas išėjo.

Džefas įsmeigė akis į Nedą.

– Tik tu nemanyk, kad aš nesuprantu, ką tu sumanei, – burbtelėjo jis.

– Nieko aš nesumaniau, – taikiai atsakė Nedas. – Paprasčiausiai noriu pasimatyti su Šedu, tai ir pagalvojau – gal sutiksiu čia Viskį Vasosą ir jis padės man rasti Šedą.

– O aš, tavo galva, nežinau, kur tas Šedas?

– Turėtum žinoti.

– Tai ko manęs neklausi?

– Iš tikrųjų. Kur gi jis?

– Tu viską meluoji! – subaubė Džefas ir trenkė į stalą galingu kumščiu. – Nusispjaut man į Šedą. Tu mane medžioji!

Nedas nusišypsojo ir papurtė galvą.

– Medžioji! – viauktelėjo gorila. – Tu juk žinai, velniai tave rautų...

Kambario durys atsidarė ir prie slenksčio išdygo jaunyvos išvaizdos vyras putlia burna ir didelėmis apvaliomis akimis.

– Tyliau, Džefai, tu vienas keli didesnį triukšmą negu visi kartu paimti, – tarė jis.

Džefas pasuko galvą.

– Pažiūrėk į šitą išvisą, – tarė, pirštu rodydamas Nedą, – jis sako, jog aš nežinąs, ką jis sumanęs. O aš žinau. Jis lavonas, štai kas jis. Aš tuoj jį apdorosiu taip, kad sveikos vietos nebebus...

– Gerai jau gerai, bet kam dėl to kelti tokį triukšmą? – nuovokiai tarė storulis, mirktelėjo Nedui ir išėjo.

– Štai ir Timas tapo niekšu, – niūriai pasiskundė Džefas ir nusispjovė ant grindų.

Padavėjas atnešė kas buvo užsakyta.

– Būkime sveiki, – tarė Nedas ir pakėlė savo stiklinę.

– Aš nepageidauju gerti į tavo sveikatą, – niūriai paprieštaravo Džefas, – tu niekšas.

– Nekvailiok.

– Tu juk meluoji! Aš girtas, bet puikiai numanau, kas tavo galvoje. – Jis vienu mauku išgėrė degtinę ir atvirkščiu delnu nusišluostė burną. – Aš tvirtinu – tu šunsnukis.

– Ką gi, tegu būna, kaip tu nori, – geraširdiškai sutiko Nedas.

Džefas prikišo prie jo gorilos snukį.

– Įsivaizduoji esąs gudrus kaip velnias, a?

Nedas tylėjo.

– Manai, aš nesuprantu tavo fokusų? Nutarei nugirdyti mane? Manai, kad aš viską išklosiu?

– Teisingai, – abejingai burbtelėjo Nedas. – Beje, girdėjau, kad tave kaltina Frensio Vesto nužudymu. Ar iš tikrųjų jį priplojai?

– Velniop tą Frensį Vestą!

– Aš jo nepažinau. – Nedas gūžtelėjo pečiais.

– Esi niekšas, – tarė Džefas.

– Išgerk mano sąskaita.

Gorila Džefas rūsčiai linktelėjo ir, atsilošęs su kėde, nuspaudė skambučio mygtuką.

– Vis tiek tu niekšas, – tarė, neatitraukdamas piršto nuo mygtuko. Jo kėdė baisiausiai sugirgždėjo ir Džefas skubiai normaliai atsisėdo, alkūnėmis atsirėmė į stalą ir kumštimis parėmė smakrą. – Man vienas ir tas pats, kas mane išduos. Nusispjauti! Juk jie nesuspirgins už tą darbelį.

– Kodėl gi ne?

– Kodėl? Jis dar klausia! Vis tiek iki rinkimų man nieko nepadarys, o paskui Šedas čia bus šeimininkas.

– Galbūt.

– Jokių "galbūt"!

Įėjo padavėjas, ir jie vėl užsisakė viskio.

– O jeigu ūmai Šedas nepanorės tavęs gelbėti? – mįslingai prabilo Nedas, kai jie liko dviese. – taip jau yra buvę.

– Nė velnio! – krizendamas tarė Džefas. – Aš apie jį tokių dalykėlių žinau...

Nedas išpūtė cigaro dūmų kamuolį.

– Ką gi apie jį žinai?

– Apsaugok mane, Dieve! – nusikvatojo gorila. – Jis įsivaizduoja, kad esu toks girtas, kad viską išklosiu. – Ir stipriai trenkė kumščiu į stalą.

– Varyk, Džefai, viską išklok! – pasigirdo ramus melodingas balsas su vos jaučiamu airišku akcentu. Tarpduryje stovėjo Šedas O'Roris. Jo mėlynos akys gailiai žvelgė į Džefą.

Džefas, linksmai prisimerkęs, pažvelgė į jo pusę.

– Puiku, Šedai. Užeik, išgerk su mumis. Susipažink su misteriu Bomontu. Jis niekšas.

– Aš tau liepiau neišlįsti iš savo skylės, – nepakeldamas balso, tarė O'Roris.

– Bijok Dievo, Šedai, aš ten taip prarūgau, kad iš liūdesio kone pats save norėjau sukandžioti. O be to, argi šita smuklė – ne skylė? Skylė, ir tiek.

O'Roris dar valandėlę žiūrėjo į Džefą, o tada įsmeigė akis į Nedą.

– Labas vakaras, Bomontai.

– Sveikas, Šedai.

O'Roris meiliai nusišypsojo ir, galvos mostu rodydamas Džefą, paklausė:

– Ar daug iš jo pešei?

– Nieko tokio, ko jau nebūčiau žinojęs, – atsakė Nedas, – daugiau triukšmauja, o naudos jokios.

– Aš manau – jūs abudu niekšai, – pareiškė Džefas.

Už O'Rorio nugaros išdygo padavėjas su padėklu.

– Nereikia, – tarė O'Roris, – jiems jau gana.

Padavėjas išėjo. Šedas O'Roris įėjo į kambarį ir uždarė duris. Prisiglaudęs prie jų nugara, tyliai tarė:

– Tu per daug plepi, Džefai. Aš jau buvau tave įspėjęs.

Nedas reikšmingai mirktelėjo Džefui.

– Ko čia man mirkčioji? – supyko Džefas.

Nedas nusijuokė.

– Aš su tavimi kalbu, Džefai, – tarė O'Roris.

– Girdžiu, ne kurčias.

– Žiūrėk man, jei ne, aš, ko gero, liausiuos su tavimi kalbėjęsis.

– Nevaidink niekšo, Šedai, – tarė Džefas ir atsistojo. – Kokio velnio ant manęs uždūkai? – Jis apėjo stalą. – Klausyk, Šedai, mudu visuomet buvome draugeliai. Jeigu tik tu žinotum, kaip aš tave myliu. – Jis ištiesė rankas, bandydamas apkabinti O'Rorį. – Žinoma, aš prisilaižiau... bet...

– Sėsk, – ramiai tarė O'Roris.

Jis įrėmė savo išpuoselėtą ranką į gorilos krūtinę ir jį pastūmė.

Džefas kilstelėjo dešinės rankos kumštį. O'Roris suktelėjo galvą – tik tiek, kad kumštis pralėktų pro šalį. Jo plokščias aiškių bruožų veidas liko visiškai ramus. Kairę ranką mikliai kyštelėjo už juosmens.

Nedas pašoko nuo kėdės ir, puolęs ant kelių, abiem rankom apglėbė Šedą.

Džefas nutvėrė O'Rorį už gerklės. Jo paplokščią, gorilos snukį primenantį veidą iškreipė žvėriška grimasa. Džefas staiga išsipagiriojo.

– Nusitvėrei patrankos? – suprunkštė jis.

– Taip.

Nedas pašoko ant kojų ir žengė žingsnį atgal. Jo rankoje sužvilgo juodas pistoletas. Nukreipė jį į O'Rorį.

O'Rorio akys apsidrumstė, veidas pritvinko kraujo. Jis nebesipriešino.

Džefas suktelėjo galvą, pažvelgė į Nedą ir išsiviepė, idiotiškai nusišypsodamas. Jo akutės linksmai žibėjo.

Gargždžiu geraširdžiu balsu jis tarė:

– Pats supranti, dabar mums reikia jį pribaigti.

– Nepainiok manęs į šitą istoriją, – sužvogždė Nedas. Jo balsas buvo ramus, tik šnervės truputį virpėjo.

– Išsigandai? – išsiviepė Džefas. – Manai, Šedas viską pamirš ir atleis? – jis apsilaižė. – Teisingai. Užmirš. Aš tuo pasirūpinsiu.

Išsiviepęs sunkiai alsuodamas, Džefas atsigręžė į Nedą, nenorėdamas žiūrėti į žmogų, kurį laikė už gerklės. Raumenys sunkiais kauburiais kilnojosi po jo švarku, prakaito lašai tekėjo iškreiptu veidu. Džefas pamažu skėtė kojas. Nugara įsitempė. Pasigirdo keistas trekštelėjimas. O'Rorio kūnas suglebo, tarsi kabojo Džefo rankose.

Nedas išbalo. Jo kaktą išmušė prakaitas.

– Viskas, – kimiu balsu tarė Džefas. Koja pastūmęs stalą, nusviedė O'Rorio kūną ant sofutės. Patrynė delnus į kelnes ir sužiuro į Nedą.

– Žinai, kas aš? Tiesiog geraširdė mazgotė. Mane nors kojomis minkyk...

– Tu jo bijojai, – tarė Nedas.

Džefas nusikvatojo.

– O kas, jeigu ir taip? Šito nė kiek nesigėdinu. Jo bijojo visi, kas turėjo bent kiek proto. Tik tu vienas vaizdavai didvyrį. – Jis nusikvatojo ir apsižvalgė. – Maukim iš čia, kol prie mūsų neprikibo. – Jis ištiesė ranką. – Atiduok patranką. Reikia atsikratyti.

– Neduosiu, – atšovė Nedas, paskubom atitraukė ranką ir nusitaikė į Džefo pilvą. – Mes pasakysime, kad tu gyneisi, kad tai savigyna. Nebijok. Aš su tavimi. Kaip nors teisme išsisuksime.

– Sugalvok tu man! Tai bent gudruolis! – sušuko Džefas. – Juk mane ir be šito ieško už Vesto nužudymą. – Mažos raudonos akutės mikliai perbėgo Nedo veidu ir pistoletu jo rankoje.

Plonos Nedo lūpos išsiviepė – jis nusišypsojo.

– Kaip tik apie tai aš ir pamaniau, – tyliai tarė jis.

– Nekvailiok! – klaikiu balsu sušuko Džefas ir žengė žingsnį prie jo.

Nedas vikriai movė už stalo.

– Aš nedvejosiu, jei reikės paleisti kulką tau į pilvą, – tarė. – Juk esu skolingas, atsimeni?

Džefas stabtelėjo ir pasikasė krūtinę.

– Ar iš tikrųjų esi toks niekšas? – paklausė.

– Ne niekšesnis už tave, – atsakė Nedas ir, mostelėjęs pistoletu, įsakė:

– Sėskis.

Džefas patrypčiojo ir atsisėdo. Kaire ranka Nedas paspaudė skambučio mygtuką. Džefas pašoko.

– Sėdėk! – įsakė Nedas.

Džefas atsisėdo.

– Rankas ant stalo! – įsakė Nedas.

– Tu baisus pusprotis, išvisa, – Džefas niūriai palingavo galva. – Nejaugi tikrai manai, kad galėsi mane ištraukti iš tos balos?

Nedas atsistojo taip, kad vienu metu galėtų stebėti ir Džefą,ir duris.

– Geriausia tau išeitis – grąžinti man pistoletą ir tikėtis, kad aš pamiršiu, kas čia atsitiko, – tarė Džefas. – Žinok, Nedai! Šita smuklė – lyg gimtieji mano namai. Mesk iš galvos mintį, kad tau nusišypsos laimė.

– Patrauk rankas nuo druskinės! – įsakė Nedas.

Tuo tarpu įėjo padavėjas ir išpūtė akis.

– Pašauk Timą, – tarė Nedas.

Gorila pravėrė burną, ketindamas kažką pasakyti.

– Užsičiaupk! – patarė jam Nedas.

Padavėjas mikliai uždarė duris ir dingo.

– Nebūk kvailys, Nedai! – reikalavo Džefas. – Juk tau bus blogiau. Tave čia pribaigs. O ir kas tau iš to, jeigu atiduosi mane faraonams? Jokios naudos. – Jis palaižė perdžiūvusias lūpas. – Klausyk, Nedai, suprantu, kad tu siunti dėl ano karto, kai mes truputį aplamdėme tau šonus, bet, velniai rautų, argi čia aš kuo kaltas? Juk tik vykdžiau Šedo įsakymą, ir argi dabar aš su juo neatsiskaičiau už tave?

– Jeigu nepatrauksi savo letenos nuo druskinės, – tarė Nedas, – aš tave suvarpysiu.

– Tai niekšas, – atsiduso Džefas.

Jaunyvas vyriškis papurtusia burna atidarė duris, vikriai įėjo ir jas uždarė.

– Džefas nužudė O'Rorį, – tarė Nedas. – Paskambink į policiją. Kol ji pribus, spėsi paslėpti svaigalus. Ir napakenktų paieškoti daktaro – gal jis dar gyvas?

– Jeigu jis neišleido paskutinės dvasios, – pagiežingai sumekeno Džefas, – galite mane vadinti Romos popiežiumi. – Staiga jis liovėsi juokęsis ir kreipėsi į jaunesnįjį vyriškį: – Kaip tau patinka šis tipas, manąs, kad jam pasiseks tokie fokusai? Paaiškink jam, Timai, kad geruoju šie triukai nesibaigs.

Timas šeimininkiškai nužvelgė lavoną, paskui Džefą ir galiausiai šaltomis apvaliomis akutėmis perliejo Nedą. Lėtai, pasverdamas kiekvieną žodį, tarė:

– Bjauri istorija mano įstaigai. Gal išmesti jį į gatvę? Būtų geriausiai išsivertus be faraonų.

Nedas papurtė galvą.

– Paslėpk svaigalus ir viskas bus gerai. Garantuoju.

Matydamas, kad Timas dvejoja, Džefas vėl prabilo:

– Klausyk, Timai, tu juk mane pažįsti...

– Užsičiaupk dėl Dievo meilės! – sudirgęs jį aprėkė Timas.

– Štai matai, Džefai, po Šedo mirties tavęs niekas nė pažinti nebenori, – nusišypsojo Nedas.

– Taip! – gorila Džefas patogiau atsisėdo. – Ką gi, kviesk tuos faraonus. dabar man aišku, kokie jūs kalės vaikai ir aš verčiau padvėsiu, negu ko nors prašysiu.

– O ar nėra jokios kitos išeities? – paklausė Timas, nekreipdamas į Džefą jokio dėmesio.

Nedas papurtė galvą.

– Tiek to, kaip nors išsisuksiu,– nutarė Timas ir žengė prie durų.

– Pažiūrėk, ar Džefas neturi pistoleto, – paprašė Nedas.

– Nenoriu, – atsakė Timas. – Prie viso to, kas čia įvyko, aš nagų neprikišau ir nenoriu kišti.

Jis išėjo.

Kol atvyko policija, Džefas sėdėjo padėjęs rankas ant stalo, ir be perstojo tarškė. Jis apšaukė Nedą visais įmanomais, daugiausia nepadoriais žodžiais, išvardydamas įvairiausias jo nuodėmes. Nedas kantriai klausėsi.

Į kambarį įėjo liesas žilas žmogus, vilkįs policijos leitenanto uniforma. Jį lydėjo šeši policijos sekliai.

– Puiku, Bretai, – Nedas Bomontas pasveikino leitenantą. – Būk atsargus, tikriausiai kišenėje jis turi pistoletą.

– O kas čia įvyko? – paklausė Bretas, žvelgdamas į ant sofutės gulintį lavoną.

Tuo tarpu du sekliai užėjo už Džefo nugaros ir nutvėrė jį už rankų.

Nedas trumpai apibūdino, viską apsakė gana teisingai, tik susidarė įspūdis, lyg O'Roris žuvęs per peštynes, o ne jį nuginklavus.

Nedui pasakojant atėjo gydytojas. Pasilenkęs prie lavono, paskubom jį apžiūrėjo. "Miręs", – pasakė jis, išvydęs klausiamą leitenanto žvilgsnį, ir išėjo.

Džefą nutvėrę už rankų laikė keli sekliai. Jis be perstojo juos keiksnojo. O sekliai tvatino jam į dantis. Džefas juokėsi ir nesiliovė keikęsis. Dirbtiniai žandikauliai išbyrėjo, iš lūpų kampučių varvėjo kraujas.

Nedas atidavė leitenantui O'Rorio pistoletą ir atsistojo.

– Ar dabar turiu su tavimi važiuoti į nuovadą? Gal gali palaukti iki ryto?

– Geriau dabar, – atsakė Bretas.

IV

Kai Nedas Bomontas išėjo iš policijos nuovados, jau buvo gerokai po vidurnakčio. Jis atsisveikino su dviem iš paskos pėdinančiais reporteriais, sėdo į taksi ir pasakė vairuotojui Polio Medvigo adresą.

Pirmasis Madvigo namo aukštas buvo apšviestas. Nedas palipo į priebutį. Duris atidarė misis Medvig. Ji vilkėjo juodą suknelę. Moters pečius dengė šalikas.

– Sveika, ma, – tarė Nedas. – Kodėl dar nemiegate?

– Maniau, grįžo Polis, – nusivylusi tarė ji.

– Argi jo nėra namie? Žūtbūt turiu su juo pasikalbėti. – Jis atidžiai pažvelgė į moters akis. – Ar kas atsitiko?

– Užeik, Nedai, – pakvietė misis Medvig, iki galo atidarydama duris.

Nedas įėjo.

– Opala bandė nusižudyti, – pasakė misis Medvig.

– Ką?

– Ji persipjovė veną, auklė nespėjo sudrausti. Laimei, nedaug nukraujavo ir nieko baisaus. Bet kas žino, ką dar ji sugalvos.

.– O kur Polis? – tyliai paklausė Nedas.

– Nežinau. Niekur jo nerandu. Jau seniai turėjo pareiti. Tiesiog protas neišneša, kur dingo. – Moteris uždėjo savo sudžiūvusią ranką jam ant peties ir tyliai tarė: – Ar tiesa, kad judu su Poliu... – ji nebaigė sakinio.

– Taip, tarp mūsų viskas baigta, – atsakė Nedas.

– Nedai, vaikeli mano, argi šito niekaip nebegalima sutvarkyti? Juk tu su juo... – Ji vėl tarsi užspringo.

Nedas pakėlė galvą. Jo akyse sužvilgo ašaros.

– Ne, ma, – švelniai tarė jis, – kas nutrūko, jau nebepririši. Ar jis jums viską papasakojo, ma?

– Ne, bet aš jam pasakiau tau paskambinti dėl prokuratūros tardytojo, ir jis paprašė manęs niekada daugiau nebesikreipti į tave ir kad tavęs jau nebelaiko savo draugu.

Nedas kostelėjo.

– Pasakykite jam, ma, – kad buvau atėjęs ir norėjau su juo pasikalbėti. Pasakykite jam, kad aš būsiu savo namuose ir lauksiu jo skambučio. – Jis vėl atsikrenkštė ir pridūrė beveik jau nebesitvardydamas: – Pasakykite jam tai.

Misis Medvig sudžiūvusiomis rankomis apkabino Nedą.

– Tu šaunus berniukas, Nedai. Aš nenoriu, kad jūs su Poliu vaidytumėtės. Geresnio draugo jis niekada neturėjo. Kas atsitiko? Kokia katė perbėgo jūsų kelius? Nejaugi ta Dženeta?..

– Paklauskite Polio, – niūriai burbtelėjo Nedas. – Aš bėgu, ma, jeigu tik jums ar Opalai nereikia mano pagalbos.

– Gal užeisi pas ją? Mergaitė dar nemiega. Jai bus į sveikatą pasikalbėti su tavimi. Opala visuomet tavęs klausydavo.

Nedas nurijo seilę ir papurtė galvą.

– Ne, ma, ji... ko gero, nenorės manęs nė regėti.

Dešimtas skyrius

SUDAUŽYTAS RAKTAS

I

Nedas Bomontas grįžo namo. Išgėrė kavos, parūkė, paskaitė laikraštį, pavartė žurnalą, paėmė knygą. Paskaitęs be jokio tikslo slampinėjo po kambarį. Telefonas tylėjo. Durų skambutis taip pat.

Aštuntą valandą ryto išsimaudė, nusiskuto, užsivilko švarius marškinius ir užsisakė pusryčius.

Devintą paskambino Dženeta.

– Labas rytas... Ačiū, gerai... Ką gi, fejerverkui pasiruošta... Taip. Jeigu jūsų tėvas namie, galbūt pirmiausia jam papasakotume. Gerai, tik kol ateisiu, nesakykite nė žodžio. Kai tik susitvarkysiu... Po kelių minučių. Iki pasimatymo.

Jis padėjo ragelį. Žvelgdamas kažkur į tolį, pliaukštelėjo delnais ir patrynė rankas. Jo lūpos buvo rūsčiai suspaustos, akys degė. Nedas užsivilko paltą, užsidėjo skrybėlę ir tyliai, pro dantis švilpiniuodamas kažkokią melodiją, plačiu žingsniu skubiai patraukė į Henrio namus.

– Mis Henri manęs laukia, – tarė jis duris atidariusiai tarnaitei.

– Taip, sere, – atsakė ši ir nuvedė į didžiulį, saulės nutvieskstą kambarį, kuriame pusryčiavo senatorius su dukra.

Išvydusi Nedą, Dženeta pašoko nuo kėdės, pribėgo prie jo ir ištiesė rankas.

– Sveiki!

Senatorius nustebęs žvilgtelėjo į dukrą. Išdidžiai pakilęs paspaudė Nedo ranką.

– Labas rytas, misteri Bomontai. Džiaugiuosi jus regėdamas. Ar nepageidaujate su mumis papusryčiauti?

– Ačiū, aš jau pavalgiau.

Dženeta Henri taip jaudinosi, kad drebėjo lyg lapas; jos skruostai išblyško, vyzdžiai išsiplėtė. Atrodė, ji prisirijusi narkotikų.

– Tėte, mes turime kai ką tau pasakyti, – prabilo ji trūkčiojančiu balsu. – Tai susiję... – Dženeta staiga atsigręžė į Nedą. – Jūs pasakykite! Pasakykite viską!

Nedas pažvairavo į merginą, suraukė antakius ir pažvelgė į jos tėvą. Senatorius tebestovėjo prie stalo.

Nedas Bomontas tarė:

– Mes turime svarių įrodymų, taip pat ir asmenišką Polio Medvigo prisipažinimą apie tai, kad jis nužudė jūsų sūnų.

Senatoriaus akys prisimerkė. Jis sunkiai atsirėmė į stalą.

– Kokie tie svarūs įrodymai?

– Matote, sere, svarbiausias iš jų, žinoma, jo prisipažinimas. Polis sakosi tą naktį pasivijęs jūsų sūnų ir, bebandydamas iš jo rankų išplėšti masyvią, gumbuotą lazdą, netyčia trinktelėjęs Teilorui per galvą. Jis sakosi tą lazdą pasiėmęs ir sudeginęs, o jūsų duktė, – jis atsigręžė į Dženetą ir truputį palenkė galvą, – tvirtina, kad toji lazda tebesanti jūsų namuose.

– Lazda štai čia! – sušuko Dženeta. – Toji pati, kurią tau padovanojo majoras Sobridžas.

Senatorius išblyško, jo veidas pasidarė lyg marmurinis, bet vis toks pat švelnus.

– Tęskite, – tarė jis.

– Tai va, jeigu jūsų sūnus neturėjo lazdos, – skėsčiodamas rankomis toliau kalbėjo Nedas, – atkrenta pasakėčia apie savigyną. Vakar apie tai aš pranešiau Farui. Faras tuščiai nerizikuos. Jūs žinote, koks žmogus yra Faras, bet jam nelieka nieko kito, kaip tuoj pat areštuoti Polį.

Dženeta nustebusi žvilgtelėjo į Nedą, susiraukė, norėjo kažką pasakyti, bet sučiaupė lūpas ir tylėjo.

Senatorius servetėle, kurią visą laiką laikė kairėje rankoje, nusišluostė lūpas, numetė ją ant stalo ir paklausė:

– O ar jūs... hm... turite kitų įrodymų?

– Argi to maža? – naiviai nustebo Nedas.

– Bet juk yra ir kitų įrodymų! – įsiterpė Dženeta.

– Taip, yra visokių faktą patvirtinančių smulkmenų, – atsainiai atsakė Nedas. – Galiu jums paberti dar šį bei tą, bet, man regis, gana ir to, ką jau pasakiau.

– Žinoma, – atsakė senatorius. Jis perbraukė ranka per kaktą. – Niekaip negaliu patikėti tuo, ką išgirdau, bet, matyt, tai tiesa. Jeigu misteris Bomontas ir tu, mieloji, man atleisite... – jis atsigręžė į dukrą – ... aš norėčiau truputį pabūti vienas, kad apsiprasčiau su ta mintimi. Ne, ne, likite čia, aš einu į savo kabinetą. – Jis žemai nusilenkė. – Prašau neišeiti, misteri Bomontai. Netrukus grįšiu. Man reikia šiek tiek laiko susivokti... kad žmogus, su kuriuo dirbau ranka rankon, yra mano sūnaus žudikas.

Jis vėl nusilenkė ir išėjo – ištiesęs pečius, aukštai iškėlęs galvą.

Nedas paėmė Dženetos rankas ir tyliai paklausė:

– Sakykite, ar jis nieko neiškrės?

Dženeta nustebusi pažvelgė jį.

– Sakysim, ar iš pasiutimo nepuls ieškoti Polio, norėdamas jam atkeršyti? Tai būtų kvaila. Dar nežinia, kuo baigtųsi.

– Nežinau, – Dženeta sutriko.

– Šito negalime leisti, – nekantriai burbtelėjo Nedas. – Ar galiu kur nors pasislėpti prie laukųjų durų? Jeigu jis ryžtųsi ką nors iškrėsti, aš...

– Gerai, – balsas išdavė – ji išsigando.

Dženeta nuvedė jį į mažytį pustamsį kambariuką. Truputį privėrė duris, ir ji, ir Nedas užlindo už jų ir susiglaudę sustingo. Iki paradinių durų tebuvo keli žingsniai. Dženeta drebėjo. Ji norėjo kažką pasakyti, bet Nedas privertė tylėti.

Netrukus išgirdo duslius, storo kilimo slopinamus žingsnius ir pamatė senatorių Henrį. Jis buvo apsivilkęs paltą ir užsidėjęs skrybėlę. Skubiu žingsniu ėjo prie durų.

– Atsiprašau, senatoriau, – staiga iššokęs iš slėptuvės, šūktelėjo Nedas.

Senatorius atsigręžė. Jo veidas buvo rūstus.

– Prašau atleisti, – tarė jis, iš aukšto žvelgdamas į Nedą, – aš skubu.

– Nieko nebus, – atsakė Nedas, užstodamas jam kelią. – Ar jums jau negana tų nemalonumų?

Dženeta prisiglaudė prie tėvo.

– Tėte, neik! – sušuko ji. – Paklausyk misterio Bomonto.

– Aš jau tiek ir tiek jo prisiklausiau, – atsakė senatorius, – bet esu pasirengęs ir toliau paklausyti, jeigu jis gali man pasakyti ką nors nauja. O jeigu daugiau nieko nežino, prašau man atleisti. – Jis pažvelgė į Nedą ir nusišypsojo. – Aš klausiausi jūsų pasakojimo, o dabar pats noriu veikti.

– Manyčiau, dabar neverta jums su Poliu susitikti, – atsakė Nedas, bet senatorius taip į jį pažiūrėjo, kad šis užsičiaupė.

Nedas kostelėjo. Jo veidą išmušė raudonos dėmės. Vikriai ištiesęs kairę ranką, brūkštelėjo per senatoriaus kišenę.

Henris įsižeidęs šastelėjo į šoną.

– Mat ką jis sugalvojo, – Nedas kalbėjo tarsi pats sau. Paskui žvilgtelėjo į Dženetą. – Juk palto kišenėje – pistoletas!

– Tėte! – sušuko duktė ir delnu užsispaudė burną.

Nedas suraukė lūpas.

11. 2940

– Tai štai ką pasakysiu, – tarė jis senatoriui. – darykite, ką norite, bet mes neleisime jums išeiti su pistoletu kišenėje.

– Neišleiskite jo, Nedai, – meldė Dženeta.

Senatorius sutrikęs žvilgtelėjo į ją.

– Man atrodo, jūs nežinote, ką darote. Dženeta, eik į savo kambarį.

Mergina nenoriai apsigręžė, žengė porą žingsnių ir sustojo.

– Ne! Aš tavęs neišleisu! Nedai, sulaikykite jį.

– Neišleisiu! – pagrasino Nedas, aplaižydamas lūpas.

Senatorius perliejo jį šaltu žvilgsniu ir sugriebė durų rankeną.

Nedas nutvėrė jo ranką.

– Paklausykite, sere, – pagarbiai tarė jis. – Aš neleisiu, kad jūs šitaip... Nemanykite, kad kišu savo nosį į jūsų reikalus. – Jis įbruko ranką į kišenę, ištraukė suglamžytą popierėlį. – Štai, praėjusį mėnesį pasirašytas įsakymas – aš esu paskirtas prokuratūros tardytoju. – Jis atkišo popiergalį senatoriui. – Kiek žinau, šis įsakymas nebuvo atšauktas. Taip, kad... – jis gūžtelėjo pečiais, – aš negaliu leisti, kad jūs nužudytumėte žmogų.

– Jūs stengiatės apginti žmogžudį, kadangi jis jūsų draugas, – tarė senatorius, net nepažvelgęs į Nedą.

– Kuo puikiausiai žinote, kad tai netiesa.

– Gana! – tarė senatorius, nuspausdamas durų rankeną.

– Jeigu išeisite į gatvę su pistoletu kišenėje, aš jus areštuosiu.

– Tėtuk, nereikia, – suvaitojo Dženeta.

Senatorius ir Nedas, sunkiai alsuodami, vienas kitą varpė akimis.

Senatorius prabilo pirmas.

– Gal kelioms minutėms paliktum mus vienus, mieloji? – kreipėsi į dukrą. – Noriu pasikalbėti su misteriu Bomontu.

Dženeta žvilgtelėjo į Nedą, šis linktelėjo.

– Gerai, – tarė jis, – jeigu tik pažadėsi, kad niekur be manęs neišeisi.

– Neišeisiu, – nusišypsojo senatorius.

Vyrai palydėjo ją žvilgsniais. Tarpdury Dženeta akimirką stabtelėjo, nužvelgė juos ir išėjo.

– Atrodo, jūs darote blogą įtaką mano dukrai, – piktai tarė senatorius. – Ji niekad nebuvo tokia rūsti.

Nedas tarsi nusikaltęs vaikas šyptelėjo, bet nieko neatsakė.

– Ar jau seniai tai tęsiasi? – paklausė senatorius.

– Ar seniai mes tiriame šią bylą? Mudu kartu – tik antrą dieną. O jūsų duktė nuo pat pradžių. Ji visą laiką Polį vadino savo brolio žudiku.

– Ką?! – senatorius išsižiojo ir nebeužsičiaupė.

– Ji nuo pat pradžių manė, kad Polis nužudė Teilorą. Ji nekenčia Polio ir visą laiką jo nekentė. Argi jūs šito nežinojote?

– Nekenčia jo? – senatorius vėl uždusо iš nuostabos. – Nejaugi? O Dieve!

– Ar tikrai šito nežinojote? – pasmalsavo Nedas.

Senatorius garsiai atsiduso.

– Eime iš čia, – tarė ir pirmas žengė į pustamsį kambarį, kur pirmiau slapstėsi Dženeta su Nedu. Kai jis uždegė šviesą, Nedas uždarė duris. Tada jiedu sustojo vienas priešais kitą.

– Noriu pasikalbėti su jumis kaip vyras su vyru, misteri Bomontai. Manau, kad laikinai mes galime pamiršti jūsų oficialią padėtį, – tardamas paskutinius žodžius, senatorius šyptelėjo.

– Gerai, – linktelėjo Nedas, – tuo labiau, kad ir Faras tai tikriausiai pamiršo.

– Taip. O dabar paklausykite, misteri Bomontai, ką pasakysiu. Aš netrokštu kraujo, bet negaliu susitaikyti su ta mintimi, kad mano sūnaus žudikas vaikšto nenubaustas, kai tuo metu...

– Esu įsitikinęs, kad jį areštuos. Jie neturi kitos išeities. Įkalčiai ne Polio naudai, ir tai visi žino.

– Pakalbėkime kaip politikas su politiku, – šyptelėjo senatorius. – Nejaugi jūs manote, kad aš patikėsiu, jog Poliui kas nors gresia mūsų mieste, kad ir ką jis būtų iškrėtęs?

– Taip, Poliui Medvigui galas. Jį visi išdavė. Visa jo šutvė. Viena, kas jo šalininkus kol kas sutelkia, tai įprotis išsitempus stovėti, kai tik jis trepteli koja. Bet netrukus jie įgys drąsos.

Senatorius nusišypsojo ir papurtė galvą.

– Leiskite nesutikti su jūsų nuomone. Nepamirškite, jūsų dar nebuvo pasaulyje, o aš jau verčiausi politika.

– Nesiginčiju.

– Tai patikėkite mano žodžiais: jie niekada neišdrįs ir šito laukti – beprasmiška. Polis – jų šeimininkas, kad ir kiek jį apkramsnotų, jis vis tiek jų šeimininkas.

– Aš esu kitos nuomonės. Polis – žuvęs žmogus. O dabar pakalbėkime apie pistoletą. Be reikalo jį nešiojatės. Verčiau atiduokite man, – Nedas ištiesė ranką.

Senatorius kyštelėjo dešinę ranką į kišenę. Nedas, nieko nelaukdamas, žengė prie jo ir sugniaužė riešą.

– Geriau atiduokite, – pakartojo.

Senatorius nuožmiai pažvelgė į jį.

– Ką gi, kitos išeities aš neturiu, – tarė Nedas ir, stumtelėjęs stalą, puolė senatorių. Po trumpų grumtynių atėmė iš jo seną nikeliuotą revolverį. Tuo tarpu atsilapojo durys. Dženeta žiūrėjo į juos – perbalusi, išplėstom akim.

– Kas atsitiko? – sušuko ji.

– Jūsų tėvas nenorėjo paklausyti protingo patarimo, – burbtelėjo Nedas. – Teko jėga atimti revolverį.

– Lauk iš mano namų! – sunkiai dūsaudamas, sušuko senatorius; jo veidą tampė traukuliai.

– Nė nemanau, – Nedo ūseliai vos vos drebėjo, akys piktai žiežirbavo. Šiurkščiai įtempė Dženetą į kambarį ir uždarė duris. – Sėskite ir paklausykite, ką pasakysiu. Juk jūs šito labiausiai už viską troškote. – Tada Nedas atsigręžė į senatorių. – Kalbėsiu ilgai, taigi ir jums vertėtų atsisėsti.

Bet nei Dženeta, nei jos tėvas nesisėdo. Abudu buvo išbalę: Dženeta paniškai išsigandusi, o tėvas niūrus ir budrus.

– Tai jūs nužudėte savo sūnų, – tarė Nedas senatoriui.

Šis nė nekrustelėjo. Nesuvirpėjo nė vienas veido raumuo.

Keletą sekundžių Dženeta irgi stovėjo nejudėdama, o po valandėlės jos veidas pasikeitė ir ji susmuko ant grindų. Nepargriuvo, ne, paprasčiausiai sulinko jos keliai, ir Dženeta liko sėdėti ant grindų, atsirėmusi į jas ranka, ir persigandusi žvilgčiojo čia į Nedą, čia į tėvą.

Vyrai tarsi šito nematė.

– Dabar jūs rengėtės nušauti Polį, kad jis nepapasakotų, kaip jūs nužudėte savo sūnų, – toliau kalbėjo Nedas. – Puikiai suprantate – tai jums būtų į naudą. Kur gi ne! Prieš visą pasaulį rengėtės suvaidinti vaidmenį, kurį ką tik repetavote prieš mūsų akis. Senosios kartos džentelmeno teisinga rūstybė ir taip toliau.

Senatorius tylėjo.

– Jūs puikiausiai žinote – kai tik Polį areštuos, jis liausis jus slapstęs. Jis nė už ką nesutiks, kad Dženeta jį laikytų brolio žudiku. – Nedas karčiai nusijuokė. – Tik pamanykit – kokia likimo ironija! – Nedas valandėlei nutilo ir paglostė plaukus. O juk iš tikrųjų įvyko štai kas, – vėl prabilo. – Teiloras, išgirdęs, kad Polis pabučiavo Dženetą, paėmė lazdą, užsidėjo skrybėlę ir puolė jam iš paskos. Tiesą sakant, šitos detalės – ne

esminės. Jūs pamanėte, kad jų ginču norėta palaidoti viltis būti perrinktam ir tada...

– Tai absurdas, – gargždžiu balsu sušuko senatorius. – Aš neleisiu, kad girdint mano dukrai...

– Žinoma, tai absurdas, –šyptelėjo Nedas. – Lygiai toks pat absurdas, kaip ir tai, kad jūs parsinešėte atgal lazdą, kuria užmušėte savo sūnų, ir grįžote su jo skrybėle, nes per skubą pamiršote užsidėti savąją, tačiau šitas absurdas jus ir išduoda.

– Bet juk Polis prisipažino jį nužudęs! – nebeištvėrė senatorius.

– Taip, bet Dženeta, būkite maloni, paskambinkite Poliui ir paprašykite, kad tučtuojau atvažiuotų. Pažiūrėsime, kaip jis reaguos, išgirdęs, kad jūsų tėvas rengėsi jį nušauti.

Dženeta krūptelėjo, bet nepajudėjo iš vietos. Jos akys buvo tuščios, neregės.

– Tai tiesiog absurdas, – nusistebėjo senatorius. – Polis čia nereikalingas.

– Dženeta, labai prašau – paskambink, – įsakmiai pakartojo Nedas.

Mergina atsistojo ir, nebekreipdama nė mažiausio dėmesio į tėvo šūkalionės, lyg neregė ėjo prie durų.

Senatorius pakeitė toną.

– Aš noriu pasikalbėti su jumis akis į akį.

– Gerai, – sutiko Nedas. Tai išgirdusi Dženeta stabtelėjo ir griežtai pareiškė:

– Aš niekur neisiu. Aš privalau viską žinoti!

Nedas linktelėjo.

– Ji teisi.

– Dženeta, mano mieloji, – prabilo senatorius, – aš juk gailiuosi tavęs...

– O aš nenoriu, kad manęs gailėtumėtės. Aš noriu žinoti teisybę.

– Jeigu taip, tai aš nieko nepasakysiu! – sušuko senatorius ir grakščiai skėstelėjo rankomis.

– Paskambinkite Poliui, Dženeta.

– Nereikia, – senatorius sudraudė dukrą, nors ji net nepajudėjo. – Aš nenusipelniau, kad su manimi būtų taip žiauriai pasielgta, bet... – jis išsitraukė iš kišenės nosinę ir nusišluostė išprakaitavusius delnus. – Tiek to. Papasakosiu jums viską, kaip buvo, bet už tai paprašysiu vienos paslaugos, ir jūs negalėsite

atsisakyti. – Jis žvilgtelėjo į dukrą. – Jeigu jau taip geidauji, uždaryk duris ir būk čia.

Dženeta atsisėdo ant kėdės ir įsitempusi laukė.

Senatorius sunėrė rankas ant nugaros ir be jokios neapykantos žvilgtelėjo į Nedą.

– Tą vakarą aš puoliau Teilorui iš paskos, nes dėl savo karštakošiškumo bijojau sugadinti santykius su Poliu. Pasivijau juos Kinų gatvėje. Polis jau buvo atėmęs iš Teiloro lazdą. Jie audringai aiškinosi santykius. Paprašiau Polį palikti mus vienu du ir leisti man pačiam susitvarkyti su sūnumi. Polis paklausė, atidavė man lazdą ir nuėjo. O Teiloras ėmė mane įžeidinėti ir kalbėti tokiu tonu, kokiu joks sūnus neturi teisės šnekėtis su tėvu. Jis net stumtelėjo mane, ketindamas vytis Polį. Tiesiog neišmaniau, kaip tai atsitiko – smogiau lazda, jis pargriuvo ir trenkėsi galva į šaligatvį. Polis bemat grįžo – jis tebuvo nuėjęs keliasdešimt žingsnių, – ir mes pamatėme, kad Teiloras nebegyvas. Polis ėmė primygtinai reikalauti, kad mes jį ten, gatvėje, ir paliktume, nuslėptume, kas įvyko. Polis pareiškė, kad skandalas sujauktų mums visą rinkiminę kampaniją ir aš... apskritai, aš leidausi įtikinamas. Jis paėmė Teiloro skrybėlę ir uždėjo ant galvos: mat buvo išpuolęs iš namų plika galva. Polis užtikrino galėsiąs nutraukti policijos tyrimą, jeigu kurį nors iš mudviejų imtų įtarti. Vėliau, teisingiau sakant, praėjusią savaitę, kai po miestą ėmė sklandyti gandai, jog Polis nužudęs Teilorą, aš sunerimau ir nuėjau pas jį. Pasakiau prisipažinsiąs, bet jis tik išsijuokė iš manęs ir pareiškė sugebėsiąs pats savimi pasirūpinti. – Senatorius nosine nusišluostė kaktą. – Štai ir viskas.

– Tu palikai Teilorą gulėti ten, gatvės viduryje?! – sušuko Dženeta, sunkiai ištardama žodžius.

Senatorius krūptelėjo, bet nieko neatsakė.

– Tikra ikirinkiminė kalba, – po trumpos pauzės burbtelėjo Nedas. – Lašelis teisybės ir okeanas gražbylystės. – Jis susiraukė. – Jūs ketinote prašyti lyg ir pagalbos?

Senatorius nuleido galvą. Po valandėlės kilstelėjo ir pažiūrėjo Nedui į akis.

– Paprašyčiau, kai būsime vienu du.

– Ne.

– Atleisk, dukrele, – tarė senatorius ir vėl atsigręžė į Nedą. – Aš pasakiau jums tiesą, bet gerai suprantu, kokioje dviprasmiškoje padėtyje atsidūriau. Kaip malonę prašau man grąžinti

revolverį ir palikti mane penkiom minutėm... ne, tik minutei... vieną šitame kambaryje.

– Ne.

Senatorius maldaudamas prispaudė ranką prie krūtinės.

– Norite išvengti atsakomybės? – tarė Nedas. – Neišdegs.

II

Nedas Bomontas palydėjo iki durų Farą, žilaplaukę stenografistę ir du policininkus, akylai saugojančius senatorių.

– Ar nenorite eiti su mumis? – paklausė Faras.

– Ne, vėliau užsuksiu.

Faras entuziastingai pakratė jo ranką.

– Dažniau užeikite, Nedai, – paprašė. – Jūs krėtėte šiurpius triukus... bet kadangi viskas gerai baigėsi, aš nepykstu.

Nedas nusišypsojo, atsisveikindamas linktelėjo policininkams, stenografistei ir pasuko į baltąją svetainę, kur ant išgaubtos sofutės gulėjo Dženeta. Ji bemat atsistojo.

– Jie išėjo, – abejingai tarė Nedas.

– O jis?..

– Jis padiktavo... visiškai prisipažino. Papasakojo kur kas smulkiau negu mums.

– Ar pasakysite man teisybę?

– Žinoma.

– Ką jie su juo... – Dženeta nutilo. – Kas jam gresia?

– Nieko ypatinga. Jį išgelbės amžius ir padėtis. Greičiausiai traktuos kaip nesąmoningą žmogžudystę ir išteisins, arba nuteis lygtinai.

– Ar jūs irgi manote, kad tai nelaimingas atsitikimas?

Nedas papurtė galvą. Jo akys žvelgė šaltai.

– Manau, išsigandęs, kad gali būti neperinktas, jis pametė galvą ir nužudė savo sūnų.

Dženeta nervingai gniaužė pirštus.

– O ar jis iš tikrųjų... ketino nušauti Polį?

– Žinoma. Būtų vaidinęs senosios kartos džentelmeną, keršijantį už sūnų, ir įstatymas būtų bejėgis. Jis žinojo – jei Polį areštuos, jis viską pasakys. Polis tylėjo dėl tų pačių priežasčių, dėl kurių jis palaikė jūsų tėvą per rinkimus, – dėl jūsų, nes jūs jam buvote reikalinga. Prisiėmęs sau kaltę dėl Teiloro nužudymo, Polis būtų jus praradęs visiems laikams. Jam nusispjauti, ką

apie jį mano kiti, bet jeigu būtų sužinojęs, kad ir jūs jį įtariate, būtų ėmęs teisintis tą pačią akimirką.

– Aš nekenčiau jo, – ji giliai palingavo galva. – Aš suverčiau jam kaltę. Aš ir dabar jo nekenčiu. – Dženeta sukūkčiojo. – Kodėl šitaip sutvarkytas gyvenimas, Nedai?

– Neminkite man mįslių, – sudirgęs tarė jis.

– O jūs apgavote mane, apsukote apie pirštą, suteikėte tiek skausmo, bet aš vis tiek neturiu jėgų jūsų neapkęsti.

– Dar viena mįslė.

– Nedai, ar seniai žinojote... apie tėvą?

– Sunku pasakyti. Kažkur pasąmonėje ši mintis kirbėjo beveik nuo pat pradžių. Niekaip kitaip negalėjau paaiškinti kvailą Polio elgesį. Jeigu jis būtų nužudęs Teilorą, bemat būtų man prisipažinęs. Juk nebuvo ko nuo manęs slėpti. O štai senatoriaus nusikaltimas – jau kas kita. Jis žinojo, kad aš nemėgstu senatoriaus, aš jam apie tai sakiau be užuolankų. Polis bijojo, kad neišduočiau jūsų tėvo. O kad niekada neišduosiu jo, Polis buvo garantuotas. Ir kai aš pareiškiau, jog rengiuosi rasti teisybę, jis užkimšo man gerklę, prisiimdamas kaltę sau.

– O kodėl jūs nemėgote tėvo?

– Neapkenčiau sąvadautojų.

Dženetą išpylė raudonis, ir ji užsidengė veidą rankomis.

– O kodėl manęs nemėgstate? – tyliai paklausė.

Nedas tylėjo.

– Atsakykite! – sušuko Dženeta ir griežtelėjo dantimis.

– Jūs šauni mergina, bet Poliui – ne pora, o jūs beširdiškai su juo žaidėte. Jūs ir jūsų tėvas sukote jam galvą. Aš bandžiau atverti Poliui akis, aiškinau, kad jūs abu žvelgiate į jį kaip į žemesnę būtybę, kaip į gyvulį, su kuriuo gali daryti, ką nori. Bandžiau paaiškinti, kad senatorius visuomet viską gaudavo be kovos ir sunkią akimirką netenka arba galvos, arba žmogiškumo. Bet Polis taip jus mylėjo... – Nedas sukando dantis ir nusisuko.

– Niekinate mane, – gargždžiai tarė Dženeta. – Laikote mane parsiduodančia moterimi.

– Aš jūsų neniekinu, – papriešatavo Nedas, bet į ją nepažvelgė. – Už visus savo prasižengimus jau gavote atpildą. Bet ką aš čia kalbu – mes visi sulaukėme deramo atpildo.

– Dabar vėl su Poliu draugausite, – tarė ji gerokai patylėjusi.

Nedas staiga žvilgtelėjo į laikrodį.

– Turiu atsiprašyti, – tarė.

Dženeta išsigandusi žiūrėjo į jį.

– Nejaugi ketinate išvažiuoti?
– Dar spėsiu į ketvirtos valandos traukinį.
– Visiems laikams?
– Jeigu tik neprivers liudyti teisme. Nors, tikiuosi, pavyks išsisukti.
Dženeta ūmai ištiesė abi rankas.
– Vežkitės ir mane.
Nedas tankiai sumirkčiojo.
– Jūs iš tikrųjų norite išvažiuoti ar tai paprasčiausia isterija? – jis nežymiai išraudo. – O koks skirtumas? Jeigu norite važiuoti, važiuokite, – tarė, Dženetai nespėjus nieko atsakyti. – O kas bus su visu šituo? – niūriai rankos mostu jis parodė kambarį.
– Man vienas ir tas pats! – užsidegusi atšovė Dženeta. – Pasirūpins kreditoriai.
– Bet pamąstykite... – neskubėdamas tarė Nedas. – Visi sakys – palikote tėvą nelaimėje.
– Tegu! Aš iš tiesų jį palieku. Ir nesuku galvos dėl to, ką apie mane kalbės. Tenoriu tik vieno – kad mane išsivežtumėte... – Ji sukūkčiojo. – Aš nė už ką neišvažiuočiau ir jo nepalikčiau, jeigu jis nebūtų palikęs Teiloro voliotis gatvėje...
– Nekalbėkite apie tai, – sudraudė Nedas. – Jeigu norite važiuoti su manimi, eikite ir susiruoškite. Pasiimkite tik tai, kas telpa į du lagaminus. Jeigu prireiks kitų daiktų, atsisiųsite vėliau.
Dženeta nenatūraliai nusijuokė ir išbėgo iš kambario. Nedas prisidegė cigarą, atsisėdo prie rojalio ir ėmė tyliai skambinti.
Dženeta grįžo svetainėn apsivilkusi juodą suknelę ir užsidėjusi juodą skrybėlaitę. Kiekvienoje rankoje laikė po lagaminą.

III

Jie nutarė važiuoti pas Nedą ir sėdo į taksi. Nei vienas, nei kitas beveik nepravėrė burnos. Staiga Dženeta tarė:
– Aš jums nepasakiau – tame sapne raktas buvo stiklinis ir jis sudužo, vos tik mes atrakinome duris, nes į spyną lindo be galo sunkiai.
– O kas buvo po to? – Nedas iš padilbų žvelgė į ją.
Dženeta susigūžė.
– Nors ir labai stengėmės, niekaip negalėjome gyvačių uždaryti trobelėje, ir jos šliaužė prie mūsų, ir tada aš surikau ir pabudau.

– Tai tik sapnas. O mano sapne jūs vis dėlto paleidote žuvį. – Jis liūdnai nusišypsojo.

Taksi sustojo. Jie palipo į viršų. Dženeta pasisiūlė padėti sukrauti daiktus, bet Nedas atsisakė.

– Pats susidėsiu. Sėskite ir pailsėkite. Iki traukinio dar visa valanda.

Dženeta atsisėdo į raudono pliušo krėslą.

– O kur jūs... kur mes važiuosime? – nedrąsiai paklausė.

– Pirmiausia į Niujorką.

Kai paskambino prie durų, Nedas jau triūsė prie antro lagamino.

Jis atidarė duris.

– Atėjau pasakyti, kad buvai teisus, ir dabar tai supratau, – tarė Polis Medvigas.

– Jeigu būtum atėjęs naktį...

– Naktį dar šito nežinojau.

– Užeik, – linktelėjo Nedas ir pasitraukė tolėliau nuo durų.

Vos įėjęs į svetainę, Medvigas bemat pastebėjo lagaminus, bet tik gerai apsižvalgęs paklausė:

– Išvažiuoji?

– Taip.

Medvigas atsisėdo į krėslą, kuriame ką tik sėdėjo Dženeta. Jis atrodė pavargęs ir pasenęs.

– Kaip jaučiasi Opala?

– Vargšelė... Bet dabar, ačiū Dievui, jau viskas gerai.

– Tu dėl visko kalčiausias.

– Dieve, Nedai, nejaugi pats nesuprantu? – Medvigas ištiesė kojas ir ėmė apžiūrinėti batų galiukus. – Ko gero manai, kad aš savimi didžiuojuosi. – Jis truputį patylėjo. – Man atrodo, Opala džiaugtųsi, jeigu užsuktum prieš išvykdamas, – truputį patylėjęs, tarė Medvigas.

– Teks tau perduoti jai ir mamai mano atsisveikinimo linkėjimus. Išvažiuoju ketvirtos valandos traukiniu.

Medvigas pažvelgė į jį liūdnomis akimis.

– Tu teisus. Dievas mato – tu teisus, Nedai. – Jis vėl įsmeigė akis į savo batus.

– O ką rengiesi daryti su savo parsidavėliška šutve? Parodysi, kur jų vieta? Ar jie jau patys atšliaužė, paspaudę uodegas?

– Kas? Faras ir kitos žiurkės?

– Taigi.

– Aš juos pamokysiu. – Medvigas kalbėjo ryžtingai, bet be entuziazmo, neatitraukdamas žvilgsnio nuo savo batų. – Tegu man tai kainuos ketverius metus, bet per tą laiką įvesiu tvarką savo namuose ir sutelksiu organizaciją, kuria galėsiu pasikliauti.

Nedas kilstelėjo antakius.

– Rengiesi sukirsti juos per rinkimus?

– Sukirsti? Iš jų neliks nė šlapios vietos. Dabar, kai Šedo nebėra, tegu jo gauja ima valdžią. Tarp jų nėra nė vieno protingo priešininko. Po ketverių metų aš susigrąžinsiu sau miestą, o kol kas padarysiu tvarką savo namuose.

– Galėtum laimėti ir dabar.

– Nepageidauju laimėti su tomis išvisomis.

– Ką gi, – linktelėjo Nedas, – tai, ko gero, pats teisingiausias kelias. Tiesa, tam reikia drąsos ir kantrybės.

– Šito tai jau man nestinga, – atrėžė Medvigas. – O smegenų niekada neturėjau. – Jis pakėlė akis ir sužiuro į židinį. – Argi būtinai turi išvažiuoti, Nedai? – tyliausiai paklausė.

– Būtinai.

– Sakysim, aš paskutinis kvailys, – Medvigas garsiai atsikrenkštė, – bet nenorėčiau manyti, kad išvažiuoji, griežddamas ant manęs dantį.

– Aš negriežiu ant tavęs danties, Poli.

Medvigas kilstelėjo galvą.

– Paspausi man ranką?

– Žinoma.

Pašokęs Medvigas nutvėrė abi Nedo rankas ir stipriai, iki skausmo suspaudė.

– Neišvažiuok, Nedai. Lik su manimi. Dievas regi, kaip tu man dabar reikalingas. Aš padarysiu viską, kad išpirkčiau savo kaltę.

– Nėra ko išpirkinėti, Poli.

– Tai ar pasilieki?..

– Negaliu. Turiu važiuoti.

Medvigas paleido jo ranką ir nuliūdęs atsisėdo.

– Ką gi, taip man ir reikia.

Nedas nekantriai mindžikavo.

– Ne todėl, kad aš gailėčiausi to, kas buvo. Jis prikando lūpą. Po valandėlės ryžtingai išdrožė: – Pas mane Dženeta.

Medvigas nustebęs žiūrėjo į jį.

Atsidarė miegamojo durys, ir į kambarį įėjo Dženeta. Jos veidas buvo išblyškęs ir apniukęs, bet ji žengė aukštai iškėlusi galvą.

– Poli, – tarė, priėjusi prie pat jo, – aš jums suteikiau daug skausmo. Aš...

Pirmą akimirką jis išblyško lygiai kaip ir ji, bet netrukus kraujas plūstelėjo į veidą.

– Nereikia, Dženeta, – gargždžiai sušnibždėjo jis, – kad ir ką jūs padarytumėte... – jis dar kažką murmėjo, bet Dženeta nesuprato nė žodžio ir susigūžusi pasitraukė atatupsta.

– Dženeta išvažiuoja su manimi, – tarė Nedas.

Medvigas išsižiojo ir nebeturėjo jėgų užsičiaupti. Niūriai žvelgė į Nedą, ir jo veidas vėl išbalo. Blyškus kaip drobė ėmė kažką vapėti, ir iš jo kalbos tebuvo įmanoma suprasti tik viena – "laimė", o paskui negrabiai apsisuko ir išėjo net neuždaręs durų.

Dženeta pažvelgė į Nedą Bomontą. Išplėtęs akis jis žiūrėjo į atdaras duris.

TURINYS

Knygų serijos
"Savaitgalio romanas"
antroji knyga

Dešilas Hemetas

STIKLO RAKTAS

Romanas

Iš anglų kalbos vertė *Vladas Bubliauskas*

SL 940. 1997.11.03. Tiražas 6 000 egz. Užs. Nr. 2940
Išleido "Žuvėdros" leidykla, a/d 944, ARP-3, Vilnius.
Spausdino "Aušra", Vytauto g. 23, Kaunas

[redacted]
vienas žymiausių Amerikos rašytojų, "kietojo detektyvo" žanro pradininkas ir puoselėtojas. "Stiklo raktą" (romanas parašytas 1931 m.) autorius laikė geriausiu savo kūriniu. Miestas pergyvena rinkiminę karštligę. Kam atiteks valdžios vadžios dar ketveriems metams - politikos bosui ir biznieriui Poliui Medvigui ar jo varžovui Šedui O'Roriui? Kova bekompromisinė, reikalaujanti daug kraujo ir gyvybių. Sunku atskirti, kur baigiasi politika ir prasideda kriminalas, kas doresnis - banditas ar respektabilus piletis. D. Hemeto kūryba dar mažai žinoma Lietuvos skaitytojui. Šis romanas - malonus susitikimas su įdomiu autoriumi.

ISBN 9986-500-25-7